

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΒ΄

Τρίτη 10 Μαρτίου 2009

ΘΕΜΑΤΑ

Α. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ. 6985
2. Άδεια απουσίας του Βουλευτή κ. Γ. Νικητιάδη, σελ. 6995
3. Ανακοινώνεται ότι τη συνεδρίαση παρακολουθούν μαθητές από το 9ο Γυμνάσιο Τρικάλων, το 1ο Γυμνάσιο Αγίου Νικολάου Λασιθίου και ο Πρόεδρος του Πανελλήνιου Συνδέσμου Νεφροπαθών κ. Γ. Καστρινάκης και η ειδική γραμματέας κ. Ε. Λιάπα, σελ. 6995, 7004, 7008
4. Συλλυπητήρια αναφορά για το θάνατο των πρώην Βουλευτών Κ. Παπαγεωργίου και Ν. Πατρώνα, σελ. 6989
5. Ειδική Ημερήσια Διάταξη:
Ειδική συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής σχετικά με τη δωρεά οργάνων σώματος και τις μεταμοσχεύσεις, σελ. 6996

Β. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Κατάθεση αναφορών, σελ. 6985
2. Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών, σελ. 6986
3. Συζήτηση αναφορών και ερωτήσεων:
 - α) Προς τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών:
 - i) σχετικά με την κυκλοφορία τουρκικών νομισμάτων παρόμοιων με αυτά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σελ. 6990
 - ii) σχετικά με τα μέτρα για την τόνωση της ρευστότητας στο τραπεζικό σύστημα, σελ. 6991
 - β) Προς τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σχετικά με την υλοποίηση της εισήγησης του Οργανισμού Καταπολέμησης Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ), για συνταγογράφηση υποκατάστατων ηρωίνης, σελ. 6992
 - γ) Προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με την καταβολή της επιδότησης στους βιοκαλλιεργητές της Λέσβου, σελ. 6994

Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Κατάθεση Εκθέσεως Διαρκούς Επιτροπής:
Η Διαρκής Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων καταθέτει την έκθεσή της στην πρόταση νόμου αρμοδιότητας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας: «Αύξηση της απασχόλησης και αντιμετώπιση της ανεργίας», σελ. 6995

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Α. Επί της Ειδικής Ημερήσιας Διάταξης:

ΑΔΡΑΚΤΑΣ Π.,	σελ. 6996, 6997
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Γ.,	σελ. 7012
ΑΠΟΣΤΟΛΑΤΟΣ Β.,	σελ. 6998, 7000, 7005
ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ Ε.,	σελ. 7009
ΒΑΓΓΩΝΑΣ Γ.,	σελ. 7019, 7020
ΓΕΙΤΟΝΑΣ Κ.,	σελ. 7005
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ Α.,	σελ. 7017
ΔΙΑΜΑΝΤΙΔΗΣ Ι.,	σελ. 6997
ΔΡΑΓΩΝΑ Θ.,	σελ. 7007
ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ Α.,	σελ. 7002
ΚΑΝΤΕΡΕΣ Ν.,	σελ. 7015
ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ Ο.,	σελ. 7010
ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ Μ.,	σελ. 7012
ΛΑΜΠΙΡΗΣ Η.,	σελ. 7011
ΛΕΒΕΝΤΗΣ Α.,	σελ. 6999
ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ Ι.,	σελ. 7022
ΜΕΛΑΣ Π.,	σελ. 7015
ΜΕΡΕΝΤΙΤΗ Α.,	σελ. 7018
ΜΠΑΝΤΟΥΒΑΣ Κ.,	σελ. 7008
ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ Α.,	σελ. 7003, 7004
ΠΑΠΑΔΗΜΑΤΟΣ Ν.,	σελ. 7022
ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ Α.,	σελ. 7021
ΠΑΥΛΙΔΗΣ Α.,	σελ. 7024
ΠΛΕΥΡΗΣ Α.,	σελ. 7016
ΡΑΓΙΟΥ-ΜΕΝΤΖΕΛΟΠΟΥΛΟΥ Ν.,	σελ. 7023
ΡΑΠΤΗ Ε.,	σελ. 7014
ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ Α.,	σελ. 7001
ΣΑΛΜΑΣ Μ.,	σελ. 7000, 7006, 7025
ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ Π.,	σελ. 7011
ΣΙΟΥΦΑΣ Δ.,	σελ. 7002
ΣΚΟΥΛΑΣ Ι.,	σελ. 7009
ΣΤΡΑΤΑΚΗΣ Ε.,	σελ. 7025
ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ Γ.,	σελ. 7019
ΤΣΑΒΔΑΡΙΔΗΣ Λ.,	σελ. 7017
ΧΑΪΔΟΣ Χ.,	σελ. 7013
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ Χ.,	σελ. 6998
ΧΑΤΖΗ ΟΣΜΑΝ Α.,	σελ. 7020

Β. Επί των αναφορών και ερωτήσεων:

ΑΪΒΑΛΙΩΤΗΣ Κ.,	σελ. 6990
ΒΕΡΕΛΗΣ Χ.,	σελ. 6991, 6992
ΔΑΜΑΝΑΚΗ Μ.,	σελ. 6993
ΛΕΓΚΑΣ Ν.,	σελ. 6990, 6991, 6992
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Μ.,	σελ. 6994
ΣΑΛΜΑΣ Μ.,	σελ. 6992, 6993
ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ Σ.,	σελ. 6994

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

ΙΒ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΒ'

Τρίτη 10 Μαρτίου 2009

Αθήνα, σήμερα στις 10 Μαρτίου 2009, ημέρα Τρίτη και ώρα 18.05' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Ζ' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΒΑΪΤΣΗ ΑΠΟΣΤΟΛΑΤΟΥ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτσης Αποστολάτος): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

(ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ: Σύμφωνα με την από 9/3/2009 εξουσιοδότηση του Σώματος επικυρώθηκαν με ευθύνη του Προεδρείου τα πρακτικά της ΡΑ' συνεδριάσεώς του, της Δευτέρας 9 Μαρτίου 2009 σε ό,τι αφορά την ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου «1) Κύρωση Μνημονίου Κατανόησης μεταξύ του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO) και της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας για την «Επιστημονική και Θεσμική Συνεργασία για την Υποστήριξη της Υπεύθυνης Αλιείας στην Ανατολική Μεσόγειο»».

2) Κύρωση της Σύμβασης παραχώρησης των λιμενικών εγκαταστάσεων των προβλητών II και III του σταθμού εμπορευματοκιβωτίων της ανώνυμης εταιρείας «Οργανισμός Λιμένων Πειραιώς Α.Ε.» (ΟΛΠ Α.Ε.) και ρύθμιση συναφών θεμάτων».)

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από τον κ. Κωνσταντίνο Αϊβαλιώτη, Βουλευτή Β' Αθηνών, τα ακόλουθα:

Α. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Ο Βουλευτής Λακωνίας κ. ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΓΡΗΓΟΡΑΚΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η πληρεξούσιος δικηγόρος της εταιρίας «GRECOLIO» Γενικό Εμπόριο Τροφίμων ΕΠΕ ζητεί να γίνει έλεγχος νομιμότητας των αποφάσεων του Αντινομάρχη Λευκάδας και αίτηση παρατάσεως προσωρινής άδειας λειτουργίας βιομηχανικής μονάδας επεξεργασίας ελαιοπυρήνων, εξευγενισμού και τυποποίησης ελαίων και πυρηνελαιών.

2) Ο Βουλευτής Φθιώτιδος κ. ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία της Αυτοδιοίκησης «ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ» ζητεί να καταστεί δυνατή η συμμετοχή της στο σχέδιο πρόσκλησης Ενέργειες ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και βελτίωσης της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων και ατόμων που χρήζουν κατ' οίκον βοήθειας.

3) Ο Βουλευτής Φθιώτιδος κ. ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ζητεί να πληροφορηθεί αν τα μέλη του Σωματείου Ατόμων με Αναπηρία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Φθιώτιδας και οι συνοδοί τους δικαιούνται δελτία θεραπευτικού κοινωνικού τουρισμού.

4) Ο Βουλευτής Φθιώτιδος κ. ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Επιτροπή Συμβасιούχων Έργου Ιατρών και Οδοντιάτρων ΙΚΑ των νόμων 3232/04, 3202/04 και 3518/06 ζητεί να αλλάξει η σχέση εργασίας των συμβασιούχων ιατρών του ΙΚΑ και να μετατραπεί σε αορίστου χρόνου.

5) Οι Βουλευτές Λαρίσης κ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ, Τρικάλων κ. ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ, Μαγνησίας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Συνδικάτο Οικοδόμων και συναφών επαγγελματιών Νομού Λάρισας ζητεί να δίνεται σύνταξη στα πενήντα χρόνια σ' αυτούς που συμπληρώνουν δύο χρόνια άνεργοι και έχουν τέσσερις χιλιάδες πενήντα ημέρες ασφάλισης κ.λπ.

6) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Δημοτικό Συμβούλιο Αρκαδίων Νομού Ζακύνθου ζητεί την εξασφάλιση κρατικής χρηματοδότησης για τις απαραίτητες επισκευές και κατασκευές στο σχολείο της περιοχής του κ.λπ.

7) Η Βουλευτής Ηλείας κ. ΚΡΙΝΙΩ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Φιλοπροόδων Πυργίων «Ο ΑΓΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ» ζητεί χρηματοδότηση για την ανάπτυξη του λιμένα Κατακόλου και την κατασκευή αναγκαίων έργων.

8) Η Βουλευτής Τρικάλων κ. ΑΘΑΝΑΣΙΑ (ΣΟΥΛΑ) ΜΕΡΕΝΤΙΤΗ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος για την Κυστική Ίνωση ζητεί την ίδρυση αυτόνομου τμήματος Κυστικής Ίνωσης στο Νοσοκομείο «Παπανικολάου» της Θεσσαλονίκης, στα πλαίσια του ΕΣΥ.

9) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΕΡΡΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Πελοποννήσου και Δυτικής Ελλάδας ζητεί την τροποποίηση υπουργικής απόφασης σχετικά με τις ρυθμίσεις οφειλών προς τις τράπεζες των επιχειρήσεων και επαγγελματιών που δραστηριοποιούνται στους νομούς που επλήγησαν από τις πυρκαγιές του 2007.

10) Οι Βουλευτές Α' Πειραιώς κ. ΔΙΑΜΑΝΤΩ ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ, Β' Πειραιώς κ. ΒΑΡΒΑΡΑ (ΒΕΡΑ) ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ κατέθεσαν αναφορά με την οποία τα σωματεία της Ν/ΩΝΗΣ καταγγέλλουν την ανυπαρξία μέτρων υγιεινής και ασφάλειας στη Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη του Περάματος.

11) Οι Βουλευτές Α' Θεσσαλονίκης κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΩΓΑΣ, Α'

Θεσσαλονίκης κ. ΣΟΦΙΑ ΚΑΛΑΝΤΙΔΟΥ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Σωματείο Εργατών και Εργατριών Κλωστοϋφαντουργίας Ναούσης «ΚΛΩΘΩ» ζητεί την παροχή δικαιώματος ιατροφαρμακευτικής περιθαλψής στους απολυμένους κλωστοϋφαντουργούς, οι οποίοι λόγω ηλικίας δεν εντάχθηκαν στο νόμο της εισοδηματικής ενίσχυσης.

12) Οι Βουλευτές Β' Αθηνών κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΙΚΟΣ, Β' Αθηνών κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ-ΕΥΑ ΜΕΛΑ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Σωματείο Προσωπικού Ιδιωτικών Κλινικών - Εργαστηρίων - Γηροκομείων - Οίκων Ευγηρίας - Διαγνωστικών Κέντρων και Συναφών Χώρων καταγγέλλει τη διοίκηση της εταιρείας του Γηροκομείου Αθηνών για απολύσεις εργαζομένων κ.λπ.

13) Οι Βουλευτές Ευβοίας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΡΙΝΟΣ, Νομού Αττικής (Υπόλοιπο) κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΟΚΑΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο κ. Παπαδέδης Επαμεινώνδας ζητεί την επίλυση προβλήματος που αντιμετώπισε στο ΙΚΑ Χαλκίδας, σχετικά με το ύψος της επικουρικής του σύνταξης.

14) Οι Βουλευτές Β' Αθηνών κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΙΚΟΣ, Β' Αθηνών κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ-ΕΥΑ ΜΕΛΑ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Σωματείο Εργαζομένων Καζίνο - Ξενοδοχείου και Τελεφερίκ Πάρνηθας διαμαρτύρεται για απολύσεις υπαλλήλων της εταιρείας «Ελληνικό Καζίνο Πάρνηθας ΑΕ» κ.λπ.

15) Οι Βουλευτές Κερκύρας κ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ, Ιωαννίνων κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΛΥΣΑΝΔΡΑΚΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο κ. Δ.Δ. Σωκρατίου του Δήμου Φαιάκων Νομού Κέρκυρας διαμαρτύρονται για τις ενέργειες του Δημάρχου Φαιάκων που αφορούν στην επισκευή αγροτικού δρόμου.

16) Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΣΣΕΛΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η ΛΗ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Καλαμάτας ζητεί την άμεση χορήγηση αμοιβής για την ανεύρεση αρχαίων σε αγρόκτημα ιδιώτη στο Δήμο Νέστορος Νομού Μεσσηνίας.

17) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΕΡΡΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Παίων Νομού Αχαΐας ζητεί την άμεση βελτίωση της εθνικής οδού Πατρών - Τριπόλεως.

18) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος για την Κυστική Ίνωση ζητεί την ίδρυση αυτόνομου τμήματος Κυστικής Ίνωσης στο Νοσοκομείο Παπανικολάου της Θεσσαλονίκης, στα πλαίσια του ΕΣΥ.

19) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Μιχαηλίδης Ελευθέριος διαμαρτύρεται γιατί δεν ανανεώθηκε η σύμβασή του με το Δήμο Σκύδρας, ως εργάτης καθαριότητας.

20) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η κ. Καρακίζου Δωροθέα ζητεί να ενημερωθεί εάν δικαιούται σύνταξη από τον θανόντα το 2007 σύζυγό της.

21) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Μηχανικών Τεχνολογίας Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου του ΤΕΙ Καβάλας ζητεί να ενταχθούν οι απόφοιτοι της σχολής αυτής στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ως εκπαιδευτικό προσωπικό.

22) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η αντιπροσωπεία τσιγγάρων, «ΠΙΓΚΑΣ ΔΑΜΙΑΝΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε.» ζητεί την τροποποίηση του ν. 3697/08.

23) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η κ. Τικετζόγλου Ειρήνη, ασφαλι-

σμένη του ΙΚΑ ζητεί βοήθημα από το Ταμείο Αλληλεγγύης.

24) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η κ. Μεταλλίδου Χρυσή ζητεί να ενημερωθεί για την πορεία του αιτήματος μετονομασίας του Τμήματος Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών Τηλεπικοινωνιών και Δικτύων, του Πολυτεχνείου Βόλου.

Β. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 5037/24-1-2008 ερώτηση του Βουλευτή κ. Κωστή Αϊβαλιώτη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 3551/19-2-2008 έγγραφο από τον Υφυπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της παραπάνω ερώτησης που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Κ. Αϊβαλιώτης, σας πληροφορούμε τα εξής:

1. Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 10 του νόμου 3526/2007, τα αρτοποιία και οι αρτοποιημένες παρασκευάζουν άρτο (λευκό άρτο από άλευρα τύπου 70%, μαύρο άρτο από άλευρα τύπου 90%, σύμμεκτο άρτο και βιολογικό άρτο) σε βάρος 500 ή 1000 ή 1500 ή 2000 γραμμαρίων και αρτοποιημένα (από άλευρα ενός δημητριακού ή προσμεμίξεις αλεύρων διαφόρων δημητριακών) σε βάρη 250 ή 350- ή 500 ή 750 ή 1000 γραμμαρίων. Το ψωμί διατίθεται στην κατανάλωση από τα αρτοποιεία άνευ συσκευασίας και από τα λοιπά καταστήματα, εντός κλειστής συσκευασίας. Μάλιστα, σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 14, τα αρτοποιεία προσαρμόζονται υποχρεωτικά στις απαιτήσεις του νόμου μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2007.

Για την ορθή εφαρμογή και τήρηση της νομοθεσίας, η Διεύθυνση Τιμών, Τροφίμων-Ποτών της Γ.Γ. Εμπορίας, του Υπουργείου Ανάπτυξης διενεργεί καθημερινά ελέγχους για τα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της (ελλειποβάρια-ανάρτηση πινακίδων με κατονομασία και τιμή πώλησης) και ασκεί τα νόμιμα κατά των παραβατών. Συγκεκριμένα, από αρχές του έτους, υπεβλήθησαν τέσσερα (4) διοικητικά πρόστιμα και σε τρεις (3) περιπτώσεις παραπέμφθηκαν στον Εισαγγελέα οι υπεύθυνοι των αρτοποιείων.

2. Με την υπ' αριθμ. πρωτ. 99/5/Φ17.1/29-1-2008 εγκύκλιο του Γενικού Γραμματέα Βιομηχανίας (επισυνάπτεται), υπενθυμίζεται στις αρμόδιες υπηρεσίες να μεριμνήσουν για την εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 3526/07.

Οι Διευθύνσεις Ανάπτυξης των ΝΑ, οι οποίες είναι αρμόδιες για την εφαρμογή των διατάξεων των ρθρων 2,3 και 5 του ως άνω νόμου, αναμένουν την έκδοση υπουργικής απόφασης σχετικά με την παραγωγική δυναμικότητα των αρτοκλιβάνων σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 2, § 3., η οποία βρίσκεται υπό έκδοση προκειμένου να προχωρήσουν στους ανάλογους ελέγχους.

Τέλος σας γνωστοποιούμε ότι έχουμε ήδη απαντήσει στις επισημάνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά στην καταγγελία 2007/4691 περί εμποδίων στην εισαγωγή ενδιάμεσων προϊόντων αρτοποιίας («bake off»).

Ο Υφυπουργός
ΣΤ. ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ»

2. Στην με αριθμό 5047/24-1-2008 ερώτηση του Βουλευτή κ. Κωστή Αϊβαλιώτη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 3552/19-2-2008 έγγραφο από τον Υφυπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της παραπάνω ερώτησης που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Κωστής Αϊβαλιώτης, σχετικά με την εισαγωγή στην Ελλάδα ακτινοβόλου - κινητού, παιχνιδι που απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 4-8 ετών, από την κυκλοφορία του οποίου έχει προκληθεί σάλος στην Ευρώπη, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το νομοθετικό πλαίσιο για τον έλεγχο των παιχνιδιών στην Ε.Ε., επομένως και στην Ελλάδα, καλύπτεται από την Οδηγία 88/378/ΕΟΚ σχετικά με την ασφάλεια των παιχνιδιών, η οποία εναρμονίστηκε στο ελληνικό δίκαιο με την ΚΥΑ Β 6342/863/24.3.1989 (ΦΕΚ 223/Β/89), όπως τροποποιήθηκε με την από 24.11.94 ΚΥΑ (923/Β/94). Στην εν λόγω ΚΥΑ καθορίζονται οι

όροι και οι απαιτήσεις κυκλοφορίας και διάθεσης στην αγορά κατάλληλων παιχνιδιών, καθώς και οι διαδικασίες που εφαρμόζονται σε περίπτωση που βρεθούν ακατάλληλα παιχνίδια. Στις ρυθμίσεις της Οδηγίας εμπίπτουν παιχνίδια που απευθύνονται σε ηλικίες 0-14 ετών.

Η 1η Δ/ση Κλαδικής Βιομηχανικής Πολιτικής της Γ.Γ.Β. έχει αρμοδιότητα την εφαρμογή της Οδηγίας 88/378/ΕΟΚ & 93/68/ΕΟΚ σχετικά με την «ασφάλεια των παιχνιδιών», έτσι όπως έχει ενσωματωθεί στο ελληνικό δίκαιο με την ΚΥΑ Β6342/863/24.3.41989 (ΦΕΚ 223/Β/27.3.1989). Η Οδηγία 88/378/ΕΟΚ & 93/68/ΕΟΚ είναι μία από τις Οδηγίες «Νέας Προσέγγισης», και εξετάζει την Ασφάλεια και την καταλληλότητα των Παιχνιδιών ως βιομηχανικό προϊόν, ύστερα από σειρά εργαστηριακών ελέγχων που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία και την επιβολή κυρώσεων στους διακινούντες ακατάλληλα προϊόντα.

Η Γ.Γ.Β., ως αρμόδια αρχή για την εποπτεία της αγοράς παιδικών παιχνιδιών και για την εφαρμογή της παραπάνω νομοθεσίας, με στόχο την διασφάλιση ενός υψηλού επιπέδου ασφάλειας των κυκλοφορούντων στην ελληνική αγορά παιχνιδιών και προστασίας της, υγείας των παιδιών, έχει οργανώσει ένα πολύπλευρο σύστημα παρακολούθησης, ελέγχου και ενημέρωσης της αγοράς παιχνιδιών που περιλαμβάνει το σύνολο των παρακάτω επιμέρους μέτρων και ενεργειών.

Έχει δημιουργήσει και συντονίζει ένα μηχανισμό επιτήρησης της αγοράς που καλύπτει το σύνολο της επικράτειας και περιλαμβάνει την διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων από επιτροπές που έχουν συσταθεί για το σκοπό αυτό και στις 58 Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της χώρας, προκειμένου να επαληθευτεί η συμμόρφωση των παιχνιδιών προς τις βασικές απαιτήσεις ασφάλειας και τις λοιπές απαιτήσεις των διατάξεων της παραπάνω νομοθεσίας. Ο έλεγχος γίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, με έμφαση σε περιόδους αιχμής όπως είναι οι εορτές των Χριστουγέννων και του Πάσχα, καθώς και όποτε θεωρηθεί αναγκαίο. Τα δείγματα από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις αποστέλλονται στην αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου μας, προκειμένου να εξεταστούν οι Τεχνικοί Φάκελοι και οι Εκθέσεις Δοκιμών, που υποχρεωτικά πρέπει να συνοδεύουν κάθε παιχνίδι. Σε περίπτωση έλλειψης αυτών ή μη συμμόρφωσης των δειγμάτων προς στις απαιτήσεις των προτύπων EN 71 (1-3) «για την ασφάλεια παιδικών παιχνιδιών» σχετικά με τις απαραίτητες σημάνσεις και οδηγίες χρήσης που πρέπει να τα συνοδεύουν, ή σε περίπτωση που διαπιστωθεί από τον μακροσκοπικό έλεγχο των δειγμάτων ότι παρουσιάζουν χαρακτηριστικά που δημιουργούν υπόνοιες ως προς την ύπαρξη σοβαρού κινδύνου για την ασφάλεια και υγεία των παιδιών, τα δείγματα αποστέλλονται για εργαστηριακό έλεγχο στο Εργαστήριο του ΕΛΟΤ, ο οποίος είναι κοινοποιημένος φορέας στην Ε.Ε. για τέτοιου είδους ελέγχους, ή κατά περίπτωση στο Γενικό Χημείο του Κράτους, προκειμένου να εξακριβωθεί αν τα παραπάνω παιχνίδια θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια και την υγεία των παιδιών.

Σε παιχνίδια, που έχουν θεωρηθεί ακατάλληλα μετά από την παραπάνω διαδικασία, έχει απαγορευτεί η κυκλοφορία τους μετά από σχετικές Αποφάσεις Απαγόρευσης, έχει διαταχθεί η απόσυρσή τους από την ελληνική αγορά, και έχουν εκδοθεί αντίστοιχα Δελτία Τύπου, για την πληρέστερη και αμεσότερη ενημέρωση των καταναλωτών.

Για την εφαρμογή των παραπάνω, υπάρχει στενή συνεργασία αφενός με τις τελωνειακές αρχές της χώρας, και αφετέρου με την Γενική Γραμματεία Καταναλωτή του Υπ. Ανάπτυξης.

Για την αποτελεσματικότερη επιτήρηση έχουν δημιουργηθεί, σε συνεργασία με τις τελωνειακές αρχές της χώρας, μηχανισμοί διοικητικής συνεργασίας και ελέγχου των εισαγόμενων παιδικών παιχνιδιών από τρίτες -εκτός Ε.Ε.- χώρες, στο πλαίσιο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 339/93 σχετικά με ελέγχους πιστότητας προϊόντων που εισάγονται από τρίτες χώρες προς τους κανόνες που ισχύουν για την ασφάλεια προϊόντων. Σύμφωνα με τον παραπάνω μηχανισμό ελέγχου προκειμένου να προχωρήσει η διαδικασία εκτελωνισμού παιδικών παιχνιδιών για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία και ανάληψη ελέγχεται η ύπαρ-

ξη επί των παιχνιδιών των υποχρεωτικών σημάνσεων και ενδείξεων που προβλέπονται από τις διατάξεις των παρ.1 & 5 του άρθρου 11 της ΚΥΑ 6342/863/24.3.1989 (ΦΕΚ223/Β/89) για την «ασφάλεια των παιχνιδιών» όπως η σήμανση CE, τα στοιχεία του εισαγωγέα και οι απαραίτητες προειδοποιητικές ενδείξεις προφύλαξης στην ελληνική γλώσσα.

Επιπλέον, υπάρχει στενή συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία, η οποία είναι αρμόδια για την εφαρμογή της οδηγίας για την Γενική Ασφάλεια των Προϊόντων, αφενός για ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με καταγγελίες καταναλωτών για επικίνδυνα παιχνίδια, που αξιολογεί και διερευνά περαιτέρω η αρμόδια Δ/σή μας, και αφετέρου για τη γνωστοποίηση μέσω του Συστήματος Ταχείας Ανταλλαγής Πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Rarrex) των παιχνιδιών για τα οποία έχει εκδοθεί σχετική απόφαση απόσυρσης από την αγορά κάποιοι κράτους-μέλους.

Στα πλαίσια του προαναφερόμενου Συστήματος Ταχείας Ανταλλαγής Πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Rarrex) κοινοποιούνται στην Υπηρεσία μας από τη Γενική Γραμματεία Καταναλωτή επικίνδυνα παιχνίδια για τα οποία έχουν εκδοθεί αποφάσεις απαγόρευσης και απόσυρσης σε άλλες χώρες - μέλη της Ε.Ε., ώστε να αντιμετωπίζονται περιπτώσεις επείγουσας ανάγκης που προκαλούνται από παιχνίδια τα οποία παρουσιάζουν σοβαρό και άμεσο κίνδυνο. Τα κράτη - μέλη της Ε.Ε. ενημερώνουν τα υπόλοιπα κράτη - μέλη σε περίπτωση που βρεθούν ακατάλληλα προϊόντα στην επικράτειά τους αποστέλλοντάς τους σχετικές κοινοποιήσεις. Στο πλαίσιο αυτό η υπηρεσία προβαίνει στην ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων φορέων στον κλάδο του παιχνιδιού, όπως του συνδέσμου βιοτεχνών, των εμπόρων και κατασκευαστών παιχνιδιών, οργανώσεων προστασίας καταναλωτών και αρμοδίων νομαρχιακών υπηρεσιών για σχετικό έλεγχο εντοπισμού των επικινδύνων παιχνιδιών.

Αναφορικά με την εισαγωγή στην Ελλάδα και την κυκλοφορία του εν λόγω ακτινοβόλου παιχνιδιού

- δεν εστάλη στην αρμόδια Υπηρεσία μας μέσω της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή καμία κοινοποίηση κράτους - μέλους της Ε.Ε. για επικίνδυνο παιχνίδι με τα περιγραφόμενα στη σχετική ερώτηση χαρακτηριστικά, στα πλαίσια του προαναφερόμενου Συστήματος Ταχείας Ανταλλαγής Πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Rarrex).

- καμία ενημέρωση για την ύπαρξη του συγκεκριμένου παιδικού παιχνιδιού σε διαδικασία εκτελωνισμού δεν εστάλη στην Υπηρεσία μας από οποιαδήποτε Τελωνειακή αρχή της χώρας.

- δεν υπάρχει καμία καταγγελία καταναλωτή σχετικά με την κυκλοφορία παιχνιδιού με τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά.

Ο Υφυπουργός
ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ»

3. Στην με αριθμό 8177/15.10.2008 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ευσταθίου Κουτμερίδη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 67370/3.11.2008 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της υπ' αριθμ.8177/15-10-2008 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Στάθης Κουτμερίδης, σχετικά με τα προβλήματα που προέκυψαν στη λειτουργία των Κέντρων Πρόληψης κατά των Ναρκωτικών εξαιτίας της ελλειπούς χρηματοδότησής τους, σας γνωρίζουμε ότι το Υπουργείο Εσωτερικών, στο πλαίσιο της Προγραμματικής Σύμβασης με το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, τον Ο.Κ.Α.Ν.Α. την Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. και την Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε., και βάσει των εγγεγραμμένων, κατ' έτος, πιστώσεων στην Κ.Υ.Α. περί Κατανομής των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων των Δήμων και Κοινοτήτων, η οποία εκδίδεται ύστερα από πρόταση και συμφωνία με την ΚΕΔΚΕ, έχει αποδώσει στο ακέραιο, το προβλεπόμενο ποσό για την υλοποίηση προγραμμάτων πρωτογενούς πρόληψης κατά των ναρκωτικών.

Επισημαίνουμε ότι το ανωτέρω ποσό ανέρχεται σε 21.132.919,15 ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στο συνολικό αναλογούν ποσό της χρηματοδότησής τους για τα έτη 2004 έως και 2007, βάσει των Οικονομικών Προϋπολογισμών των Κέντρων

Πρόληψης κατά των Ναρκωτικών, όπως αυτοί μας γνωστοποιήθηκαν με σχετικά έγγραφα του ΟΚΑΝΑ και όσον αφορά το αναλογούν ποσό από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους έτους 2008, θα καταβληθεί από το Υπουργείο Εσωτερικών, ευθύς ως συνυπογραφεί η νέα παράταση της εν λόγω Προγραμματικής Σύμβασης από όλα τα συμβαλλόμενα μέλη και ο ΟΚΑΝΑ εξοφλήσει τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από αυτήν.

Κατά τα λοιπά, αρμόδιο να απαντήσει είναι το συνενωτικό Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που έχει και την ευθύνη για τα θέματα αντιμετώπισης των ναρκωτικών και της εξασφάλισης των απαιτούμενων κονδυλίων για το σκοπό αυτό.

Ο Υφυπουργός
ΘΑΝΑΣΗΣ ΝΑΚΟΣ*

4. Στην με αριθμό 8150/15.10.2008 ερώτηση του Βουλευτή κ. Κυριάκου Βελόπουλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. Α.Π.Φ.21/342/ΑΣ2910δς/07.11.2008 έγγραφο από την Υπουργό Εξωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

«Η βοηθός Υφυπουργού των Η.Π.Α, αρμόδια για θέματα δημόσιας διπλωματίας κα Colleen Graffy επισκέφθηκε την Ελλάδα στις 08-10 Οκτωβρίου 2008. Οι αξιωματούχοι των φίλων και συμμάχων χωρών είναι ευπρόσδεκτοι στη χώρα μας. Στη δημοκρατική μας πολιτεία, οι ανταλλαγές επισκέψεων προωθούν την αλληλοκατανόηση με το διάλογο αλλά και τη βελτίωση των διμερών σχέσεων.

Κατά την παραμονή της στη χώρα μας, η κα. Graffy, της οποίας οι αρμοδιότητες σχετίζονται με θέματα περιβάλλοντος, επισκέφτηκε την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη και είχε συναντήσεις με Έλληνες αξιωματούχους και λοιπούς εκπροσώπους του πολιτικού, διπλωματικού, πανεπιστημιακού και δημοσιογραφικού χώρου των δύο πόλεων.

Η Υπουργός
ΝΤΟΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ*

5. Στην με αριθμό 4617/17-1-2008 ερώτηση του Βουλευτή κ. Αστερίου Ροντούλη δόθηκε με το υπ' αριθμ. ΤΚΕ/Φ2/3711/7-2-2008 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης, με αριθμό πρωτ. 4617/17-1-2008, που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Αστεριος Ροντούλης, με θέμα «Καταστράτηγηση δημοσιούπαλληλικού κώδικα και μη χορήγηση άδειας ανατροφής τέκνου», σας πληροφορούμε τα εξής:

Με τις διατάξεις του νέου Υπαλληλικού Κώδικα επανακαθορίστηκε το πλαίσιο διευκολύνσεων των υπαλλήλων με αυξημένες οικογενειακές υποχρεώσεις, καθώς και όσων έχουν ανάγκη μεγαλύτερης προστασίας (π.χ. πολύτεκνοι, μονογονεϊκές οικογένειες κ.λπ.). Ως εκ τούτου θεσπίστηκε μια δέσμη σημαντικών ρυθμίσεων κοινωνικού χαρακτήρα. Ειδικότερα επεκτάθηκε η χορήγηση των διευκολύνσεων ανατροφής τέκνου (μειωμένο ωράριο ή εννιάμηνη άδεια) και στον πατέρα υπάλληλο, ενώ παράλληλα προσαυξήθηκε σημαντικά το χρονικό διάστημα των εν λόγω διευκολύνσεων για τους πολυτέκνους, τους άγαμους, χήρους και διαζευγμένους υπαλλήλους.

Η υπηρεσία μας μετά τη δημοσίευση του ν. 3528/2007 εξέδωσε σχετική εγκύκλιο (ΔΙΔΑΔ/Φ.51/538/12254/14-5-2007), με την οποία παρέχονται οδηγίες και συστάσεις προκειμένου να επιτευχθεί η ενιαία και ομοιόμορφη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 53 του Υπαλληλικού Κώδικα, που αφορούν στη χορήγηση των διευκολύνσεων ανατροφής τέκνου στους γονείς υπαλλήλους.

Επίσης, το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων έχει δώσει αντίστοιχες οδηγίες για τη χορήγηση των διευκολύνσεων ανατροφής τέκνου στους εκπαιδευτικούς με την υπ' αρ. 74275/Δ2/10-7-2007 εγκύκλιό του.

Περαιτέρω επισημαίνεται ότι η υπηρεσία μας απαντά σε κάθε ερώτημα που της τίθεται από άλλες υπηρεσίες σε σχέση με το ανωτέρω θέμα.

Ο Υφυπουργός
ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΩΗΣ*

6. Στην με αριθμό 10683/17-4-2008 ερώτηση της Βουλευτού κ. Παρασκευής Χριστοφιλοπούλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. Φ.90022/10756/2166/12-5-2008 έγγραφο από την Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην 10683/17-04-2008 ερώτηση, που κατατέθηκε στη Βουλή από τη Βουλευτή κ. Εύη Χριστοφιλοπούλου και αφορά στην Εθνική Αναλογιστική Αρχή, σας πληροφορούμε τα ακόλουθα:

Η Εθνική Αναλογιστική Αρχή συστήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 9 του ν.3029/2002 (ΦΕΚ 160 Α') ως ανεξάρτητη διοικητική αρχή η οποία έχει διοικητική αυτοτέλεια και εποπτεύεται από τον Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας ως προς τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεών της και την κίνηση πειθαρχικού ελέγχου κατά των μελών της. Τα μέλη της ΕΑΑ είναι ανώτατοι κρατικοί λειτουργοί με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση και έχουν προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία.

Όσον αφορά στις μελέτες που εκπονούνται από το ΙΛΟ σε συνεργασία με την ΕΑΑ, σας γνωρίζουμε ότι αυτές είναι εξειδικευμένες αναλογιστικές μελέτες συνθετικών προβολών για τις οποίες δεν υπάρχει αξιόπιστη σχετική τεχνογνωσία στην Ελλάδα, τουλάχιστον επί του παρόντος. Οι αντίστοιχες εφαρμογές εγκαθίστανται σταδιακά στις ηλεκτρονικές υποδομές της ΕΑΑ και προβλέπεται να ολοκληρωθούν περί τα τέλη του 2008.

Στις μελέτες του ΙΛΟ χρησιμοποιούνται παραδοχές και τεχνικές προδιαγραφές που έχουν συμφωνηθεί με τις αρμόδιες υπηρεσίες της ΕΕ και, για το λόγο αυτό, τα αποτελέσματά τους είναι αποδεκτά από όλους τους διεθνείς οργανισμούς (ΟΟΣΑ, ΔΝΤ, ΕΕ).

Δεν τίθεται συνεπώς θέμα αλλοίωσης αποτελεσμάτων, τα οποία σε πολύ μεγάλο βαθμό συμπίπτουν με τις αντίστοιχες εκτιμήσεις που είχαν γίνει από τους Άγγλους αναλογιστές το 2001.

Σχετικά με τις θητείες δύο μελών της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής, σας γνωρίζουμε ότι αυτές έληξαν την 12η-01-2008. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 9 του ν.3029/2002, εκδόθηκε η Φ.80424/οίκ.335/125/07-01-2008 (ΦΕΚ 31 Γ) απόφαση της Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας με την οποία προκηρύχθηκε η πλήρωση των θέσεων δύο μελών της Αρχής η οποία δημοσιεύθηκε σε δύο ημερήσιες εφημερίδες πανελληνίας κυκλοφορίας. Οι ενδιαφερόμενοι υπέβαλαν υποψηφιότητες και επίκειται ο διορισμός των δύο μελών και ο ορισμός του Προέδρου.

Η Υπουργός
ΦΑΝΗ ΠΕΤΡΑΛΙΑ-ΠΑΛΗ*

7. Στην με αριθμό 9021/24.3.2008 ερώτηση του Βουλευτή κ. Βαϊτή Αποστολάτου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 731/14.4.2008 έγγραφο από τον Υφυπουργό ΠΕΧΩΔΕ η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής ερώτησης, σας ενημερώνουμε για τα εξής:

1. Κατά την εκπόνηση των μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων Οδοποιίας, Γεωτεχνικών - Γεωλογικών κ.λπ., στην περιοχή της λίμνης Καϊάφα εξετάστηκαν οι δυνατότες Εναλλακτικές Λύσεις για την περιβαλλοντική αδειοδότηση λαμβάνοντας υπόψη την υδρογεωλογική κατάσταση των περιοχών διέλευσης, την αστική ανάπτυξη εντός ή εκτός σχεδίου, το διαμορφωμένο φυσικό περιβάλλον, την ύπαρξη περιοχής NATURA 2000 και το υπάρχον οδικό δίκτυο το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί περιορίζοντας νέες υποδομές σε περιοχή με έντονη παρουσία φυσικού πλούτου που πρέπει να προστατευτεί.

Ειδικότερα:

α. Η πρώτη εναλλακτική λύση που εξετάστηκε είναι η λεγόμενη «ανατολική ορεινή χάραξη», που περνά πολύ υψηλότερα από την τελικά εγκριθείσα, με μια μεγάλη σήραγγα μήκους περίπου 3,5 χλμ. Η λύση αυτή αποδείχθηκε ότι είχε μερικά εξαι-

ρετικώς επικίνδυνα υδρογεωλογικά αλλά και περιβαλλοντικά μειονεκτήματα. Η σήραγγα, όπως φαίνεται και από τη συνταχθείσα γεωλογική έκθεση, περνάει μέσα από καρστικοποιημένο (διαρρηγμένο) ασβεστόλιθο, με ζώνες ρηγμάτων και είναι πιθανό να επιφέρει σημαντικές διαταραχές στους υπόγειους υδροφόρους ορίζοντες που τροφοδοτούν τον Καϊάφα με μεγάλες επιπτώσεις στη λίμνη Καϊάφα.

Πέραν αυτού, για να προσεγγίσουμε τη σήραγγα αυτή, θα έπρεπε να εκτελέσουμε τα έργα πρόσβασης και διαφυγής από αυτή, που οδηγούσαν σε επιχώματα ύψους δεκατεσσάρων μέτρων, που θα τραυμάτιζαν την περιοχή τόσο από πλευράς οπτικής όσο και περιβαλλοντικής.

Κατά τους περιβαλλοντολόγους, αυτή η λύση έπρεπε να απορριφθεί ως επικίνδυνη αλλά και ως περιβαλλοντικά αδόκιμη.

β. Η δεύτερη λύση που εξετάστηκε, πάλι ανατολικής κατεύθυνσης με χάραξη όμως διερχόμενη από τις παρυφές του όρους, οδηγούσε σε βαλτώδεις περιοχές και η απαιτούμενη «πρακτικώς» κατασκευή μιάς συνεχούς γέφυρας σε ασταθή εδάφη θα διατάραζε επίσης επικίνδυνα τον υπόγειο υδροφόρο, δηλαδή τις καταβάσεις των κατακρημνισμάτων της βροχής προς τον υπόγειο υδροφόρο. Κατά τους ειδικούς γεωλόγους και περιβαλλοντολόγους, αυτή η λύση ήταν σαφώς απορριπτέα.

2. Με βάση τα παραπάνω και κατά την διερεύνηση και εξέταση και των υπόλοιπων διαδρομών [Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων - Ιούνιος 2005] για την ανάπτυξη του αυτοκινητοδρόμου προκρίθηκε η Βασική χάραξη στην Λίμνη Καϊάφα με χρησιμοποίηση της ζώνης της υφιστάμενης Εθνικής Οδού γιατί διατρέχει τη βέλτιστη γεωλογικά περιοχή χωρίς αναμενόμενους κινδύνους και συντελεί στην αποφυγή άλλης καταστροφής του φυσικού περιβάλλοντος, δηλαδή χωρίς να δημιουργείται τομή με νέα έργα σε περιοχή που έχει ήδη ενταχθεί σε NATURA 2000. Σε μήκος 300 m περίπου προβλέπεται υπογειοποίηση της χάραξης με αποτέλεσμα την ενοποίηση του χώρου NATURA της λίμνης και της παραλιακής ζώνης και την περιβαλλοντική αναβάθμιση της περιοχής.

Στη συνέχεια γίνεται παράκαμψη της Ζαχάρως, δυτικά, και περιορισμός της ζώνης κατάληψης του Έργου, του αριθμού των δένδρων που πρόκειται να κοπούν [σε 84 συνολικά] και των τεχνικών έργων τόσο στην περιοχή της Λίμνης όσο και στην περιοχή της Ζαχάρως, χωρίς να θίγουν κτίσματα στην περιοχή αυτή.

3. Συνοψίζοντας η αναβάθμιση της Υφιστάμενης Εθνικής Οδού στην περιοχή της λίμνης Καϊάφα κρίθηκε ως Επικρατέστερη περιβαλλοντικά λύση για τους εξής λόγους:

α. Αποφυγή άλλης τομής στην περιοχή που είναι ήδη ενταγμένη σε NATURA 2000 και στην ίδια περίπτωση ζώνη με τη σιδηροδρομική γραμμή και επομένως περιορισμός της καταστροφής του φυσικού Περιβάλλοντος.

β. Με την υπογειοποίηση του αυτοκινητοδρόμου σε μήκος 300μ. επιτυγχάνεται η ενοποίηση της Λίμνης με την παραλιακή ζώνη.

γ. Προσέγγιση της Λίμνης Καϊάφα από τους διερχόμενους ή επισκέπτες με οχήματα ή και μέσω του παρακείμενου σιδηροδρομικού σταθμού με διαμόρφωση κατάλληλου χώρου στάθμευσης.

δ. Αποφυγή καταστροφής φυσικού περιβάλλοντος με χρησιμοποίηση της ήδη αποψλωμένης ζώνης.

ε. Η εγκεκριμένη χάραξη αποτρέπει ήπια επέμβαση στην περιοχή με περιορισμένα επιχώματα και σχεδόν καθόλου ορύγ-

ματα με τις γνωστές επιπτώσεις στο περιβάλλον, σε αντίθεση με τις μεγάλες επεμβάσεις που θα απαιτούσε η ορεινή παράκαμψη της Λίμνης με ασύγκριτα μεγαλύτερες ποσότητες χωματουργικών αλλά και σοβαρούς κινδύνους για τον υδροφόρο τροφοδοσίας της λίμνης Καϊάφα.

4. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες δεν έχουν λάβει μέχρι στιγμής επιτολή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το όλο θέμα.

Ο Υφυπουργός
Θ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ»

8. Στην με αριθμό 9951/9-4-2008 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ελευθερίου Αυγενάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1400/23-4-2008 έγγραφο από την Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της με αρ. πρωτ. 9951/9-4-2008 ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Ε. Αυγενάκη, σχετικά με το ανωτέρω θέμα, σας επισυνάπτουμε το με αρ. πρωτ. 26836/3698/17-4-2008 έγγραφο του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (Ο.Ε.Κ.).

Η Υπουργός
ΦΑΝΗ ΠΕΤΡΑΛΙΑ-ΠΑΛΛΗ»

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/σης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

9. Στην με αριθμό 9921/8-4-2008 ερώτηση του Βουλευτή κ. Απόστολου Κατσιφάρα δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1395/23-4-2008 έγγραφο από την Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της με αρ. πρωτ. 9921/8-4-2008 ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από τον Βουλευτή κ. Α. Κατσιφάρα, σχετικά με το ανωτέρω θέμα, σας επισυνάπτουμε το με αρ. πρωτ. 26779/976/16-4-2008 Έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων.

Για τα υπόλοιπα θέματα αρμόδιο να απαντήσει είναι το συνεπόμενο Υπουργείο Εσωτερικών.

Η Υπουργός
ΦΑΝΗ ΠΕΤΡΑΛΙΑ-ΠΑΛΛΗ»

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/σης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε πολύ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πριν εισέλθουμε στη συζήτηση των αναφορών και ερωτήσεων θα ήθελα να ενημερώσω το Σώμα ότι την Παρασκευή 6 Μαρτίου απεβίωσε ο τέως Βουλευτής του Νομού Κοζάνης Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου. Ο Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου εξελέγη Βουλευτής το 1981 με το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα. Στο ΠΑΣΟΚ και στην οικογένειά του απευθύνουμε θερμά συλλυπητήρια.

Επίσης χθες Δευτέρα 9 Μαρτίου απεβίωσε ο τέως Βουλευτής του Νομού Αχαΐας Νικόλαος Πατρώνης. Ο Νικόλαος Πατρώνης εξελέγη Βουλευτής το 1974 και το 1977 με τη Νέα Δημοκρατία. Στην οικογένειά του απευθύνουμε θερμά συλλυπητήρια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτης Αποστολάτος): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στη συζήτηση των

ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Αναφορές και ερωτήσεις πρώτου κύκλου:

Θα συζητηθεί η Τρίτη με αριθμό 12197/9-1-2009 ερώτηση του Βουλευτή του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Κωνσταντίνου Αϊβαλιώτη προς τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με την κυκλοφορία τουρκικών νομισμάτων παρόμοιων με αυτά της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ερώτηση του κυρίου συναδέλφου έχει ως εξής:

«Είναι γνωστό ότι οι τουρκικές αρχές δεν έχουν αποσύρει –παρά τις δεσμεύσεις τους έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης- τα νομίσματα των 50 λεπτών και της 1 λίρας τα οποία είναι ακριβώς ίδια με τα νομίσματα του 1 και των 2 ευρώ αντιστοίχως. Η κατάσταση αυτή προκαλεί σύγχυση και βλάβη των συμφερόντων των καταναλωτών.

Κατόπιν τούτου ερωτάται:

Ποιες ενέργειες έκανε το Υπουργείο σας προς την ΕΚΤ, καθώς και στα πλαίσια του EUROGROUP, ώστε να σταματήσει αυτή η ακατανόητη (και παράλληλα προκλητική και επιβλαβής) κατάσταση;»

Στην ερώτηση του κ. Αϊβαλιώτη θα απαντήσει ο Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. Λέγκας.

Ορίστε, κύριε Λέγκα, έχετε το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΓΚΑΣ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Αρχικά, κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να διευκρινίσω ότι ο σχεδιασμός των νομισμάτων και η έκδοση των κερμάτων ευρώ εμπίπτει της αρμοδιότητας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η δε κυκλοφορία αυτών των νομισμάτων παρακολουθείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Από την άλλη να επισημάνω ότι για όλες τις χώρες η έκδοση των κερμάτων αποτελεί κυριαρχικό δικαίωμα. Το λέω αυτό για να τονίσω ότι δεν υπάρχει νομική ρύθμιση, νομική διαδικασία ή άλλου τύπου διαδικασία για επιβολή όρων που αφορούν στο σχήμα ή στην διαδικασία έκδοσης των τουρκικών νομισμάτων. Δεν σας κρύβω πως το γενικότερο θέμα που αναδεικνύεται μας έχει όντως απασχολήσει. Πριν απ' όλους έχει απασχολήσει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία ήταν ήδη ενήμερη του προβλήματος πριν καν προχωρήσει στην κυκλοφορία των κερμάτων η γειτονική χώρα. Το παραπάνω γεγονός προκύπτει και από την ενημέρωση που έχουμε λάβει μέσω της 25ης Διεύθυνσης Κίνησης Κεφαλαίων Εγγυήσεων Δανείων και Αξιών του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

Το όλο θέμα φαίνεται ότι έχει λήξει. Και έχει λήξει μετά την συμφωνία στην οποία κατέληξαν οι τουρκικές αρχές με την επιτροπή για την καταπολέμηση της απάτης την γνωστή OLAF. Συμφωνήθηκε η έκδοση των νέων τουρκικών κερμάτων με τεχνικά χαρακτηριστικά και παραστάσεις που ελαχιστοποιούν τον κίνδυνο σύγχυσης του κοινού, κάτι το οποίο συνέβαινε με τα παλαιά νομίσματα. Τα νέα κέρματα είναι διμεταλλικά, αλλά έχουν ανεστραμμένο τον εσωτερικό με τον εξωτερικό δακτύλιο όσον αφορά την ποιότητα του μετάλλου έτσι ώστε να μην δημιουργείται σύγχυση. Η διάμετρος είναι περίπου ίδια αλλά κατόπιν διαβεβαιώσεων των κατασκευαστών των αυτόματων μηχανημάτων πώλησης τα νέα νομίσματα είναι αναγνωρίσιμα.

Τα παλαιά κέρματα της τουρκικής λίρας κοπής του 2005 που δημιουργούν το πρόβλημα θα κυκλοφορούν παράλληλα μ' αυτά της νέας διορθωμένης έκδοσης μέχρι το τέλος της φετινής χρονιάς. Από 1/1/2010 δεν θα γίνονται δεκτά στις συναλλαγές και για ένα έτος περίπου θα ανταλλάσσονται μόνο από την κεντρική τράπεζα της Τουρκίας.

Μ' αυτόν τον τρόπο ένα θέμα που απασχόλησε όχι μόνο εμάς αλλά το σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα λάβει τέλος μετά από πέντε χρόνια έντονων διαβουλεύσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτης Αποστολάτος): Κύριε Αϊβαλιώτη, έχετε το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΪΒΑΛΙΩΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Η γενικότερη ιστορία της καθιέρωσης του ευρώ είναι μια

πολύ πονεμένη ιστορία διότι οδήγησε όπως είναι γνωστό σε μια αχαλίνωτη άνοδο των τιμών. Είχα την τιμή να συνεργαστώ με τον Γιάννη Μαρίνο, όταν ήταν Ευρωβουλευτής της Νέας Δημοκρατίας, τον μεγαλύτερο εν ζωή σήμερα Έλληνα δημοσιογράφο, επί σαράντα πέντε χρόνια διευθυντή της εφημερίδας «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» ο οποίος είχε θέσει κατ' επανάληψη στα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης το ζήτημα αυτής της κυκλοφορίας, αυτών των κερμάτων, τα οποία είναι μαϊμού ευρώ. Τα τουρκικά κέρματα είναι μαϊμού ευρώ στην εμφάνισή τους.

Ο Γιάννης Μαρίνος είχε επισημάνει ότι τα κέρματα του 1 και 2 ευρώ κατ' αρχάς έπρεπε να είχαν εκδοθεί ως χαρτονομίσματα. Απαξιώθηκε το ευρώ, οδήγησε σε πληθωρισμό. Είχε επισημάνει τότε, είναι καταγεγραμμένο και με ερωτήσεις και με παρεμβάσεις του στην Ευρωβουλή, ότι το κόσμημα των κερμάτων των 1, 2 και 5 λεπτών –τα μικρά κερματάκια- θα οδηγούσαν τα ίδια τα κέρματα σε απαξίωση, αυτά ακριβώς όπως κόπηκαν –όπως και έγινε- θα οδηγούσαν σε αύξηση του πληθωρισμού –όπως και έγινε- και επίσης θα δυσκόλευαν ηλικιωμένους ανθρώπους. Η κοινωνία απαρτίζεται και από ανθρώπους που έχουν προβλήματα οράσεως ηλικιωμένους με ασθένειες οι οποίοι δεν μπορούν να διακρίνουν με την πρώτη ματιά αυτά τα κέρματα. Το είχε προβλέψει τότε ο Γιάννης Μαρίνος και στην Ευρωβουλή και με τα γραπτά του στην εφημερίδα «ΤΟ ΒΗΜΑ» και επιβεβαιώθηκε και στα τρία.

Υπενθυμίζεται ότι υπάρχουν κέρματα όπως οι υποδιαίρεσεις της αγγλικής λίρας όπου οι υποδιαίρεσεις είναι μεγαλύτερες από την ίδια τη λίρα. Για ποιο λόγο; Ακριβώς για να μην απαξιώνεται το κέρμα και απ' έτερου για να μπορούν να διευκολύνονται οι άνθρωποι που έχουν προβλήματα οράσεως, τα άτομα με ειδικές ανάγκες κ.λπ.

Όλα αυτά, βέβαια, υπάρχουν σε παρεμβάσεις στην Ευρωβουλή, αλλά ως γνωστόν το αυτί της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας δεν ιδρώνει ιδιαίτερα, ακόμα και όταν θέτουν τα ζητήματα κορυφαίοι Ευρωβουλευτές.

Τώρα, στα προβλήματα αυτά με τα γνήσια ευρώ προστέθηκαν και τα προβλήματα με τα μαϊμούδο ευρώ, τα οποία εξέδωσε η Τουρκία. Και είναι πολύ περφηφανή για το ρατσιστή ιδρυτή του κράτους της η Τουρκία, τον Κεμάλ Ατατούρκ, ο οποίος έκανε φροντιστήριο στο Χίτλερ για το πως εξοντώνονται οι λαοί –πρώτος διδάξας είναι ο Ατατούρκ- και τον έβαλε πάνω στα νομίσματα.

Εδώ, λοιπόν, κύριε Υπουργέ, έχουμε τα νομίσματα κοπής 2005 και από κάτω 2009. Βλέπετε καμμία διαφορά; Διότι είπατε ότι έγινε το χρυσό – άσπρο και το άσπρο – χρυσό.

Παίρνει ένας άνθρωπος αυτό το κέρμα. Είναι στο φούρνο. Κοιτάει τα κέρματα. Είναι δυνατόν να διακρίνει αν είναι 2 ευρώ ή 0,50 λεπτά της τουρκικής λίρας, τα οποία έχουν μηδενική αξία σε σχέση με το ευρώ; Ορίστε, δείχνω στο κανάλι της Βουλής – μπορώ να το καταθέσω και ως φωτοτυπία- ποια είναι τα σημερινά κέρματα της Τουρκίας.

Είναι, νομίζω, καθαρή κοροϊδία αυτό που έκανε η Τουρκία. Εμείς είμαστε χώρα του EUROGROUP, είμαστε χώρα της Ευρωζώνης, έχουμε νόμισμα το ευρώ.

Σε εκπομπές, όπως του κ. Νίκου Χατζηνικολάου στο «ALTER», στο δελτίο ειδήσεων του «ANT1», στην εκπομπή του κ. Σόλωνα Αμπατζή στο κανάλι «MAKEΔONIA» και στο κανάλι «10», στο δελτίο ειδήσεων, έχουν επισημανθεί κι έχουν φιλοξενηθεί απόψεις ανθρώπων οι οποίοι είναι ηλικιωμένοι και υποφέρουν από τα μαϊμού κέρματα των Τούρκων, τα οποία παριστάνουν ότι είναι ευρώ, έχουν μηδενική αξία και υπερδεύουν τον κόσμο. Κι εγώ διερωτώμαι ως χώρα του EUROGROUP, ως χώρα της Ευρωζώνης για ποιο λόγο δεν ζητάμε το άμεσο σταμάτημα της κυκλοφορίας αυτών των κερμάτων, τα οποία υπερδεύουν τους πολίτες της Ευρωζώνης. Είμαστε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Αϊβαλιώτη.

Το λόγο έχει ο κύριος Υπουργός για δύο λεπτά.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΓΚΑΣ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών):

μικών): Σε κάθε περίπτωση, κύριε Πρόεδρε, οφείλω να ομολογήσω ότι είναι σεβαστός ο προβληματισμός του συναδέλφου. Βεβαίως έχουν εκδηλωθεί περιστατικά σύγχυσης όσον αφορά την κυκλοφορία αυτών των κερμάτων. Όπως, όμως, ανέπτυξα και προηγουμένως, το θέμα αυτό δεν απασχολεί μόνο τη χώρα μας -υπάρχει ενδεχομένως κάποια ένταση και στη χώρα μας- αλλά απασχολήσε και απασχολεί και όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αυτό, όμως, που θέλω να πω είναι ότι η αρμόδια για το θέμα αυτό Ευρωπαϊκή Επιτροπή αντέδρασε εντός των νομικών ορίων που έχουν τεθεί. Και εξήγησα ποια είναι τα νομικά όρια.

Ο μοναδικός, λοιπόν, υφιστάμενος διεθνής μηχανισμός ήταν κάποιες άτυπες διαβουλεύσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του Γραφείου Καταχώρησης Κερμάτων, στο οποίο συμμετέχουν οι διευθυντές των νομισματοκοπείων. Αυτά τα ειδικά νομισματοκοπεία προβλέπεται να συμβουλευούνται το Γραφείο Καταχώρησης των Κερμάτων όταν αυτά βρίσκονται στο στάδιο σχεδιασμού, πριν την κυκλοφορία τους, έτσι ώστε να αποφεύγονται οι όποιες ομοιότητες.

Η Τουρκία δεν συμβουλευτήκε έγκαιρα το γραφείο κι από εκεί ξεκίνησε το πρόβλημα.

Σε κάθε περίπτωση, ως την πλήρη απόσυρση των τουρκικών κερμάτων παλαιάς κοπής, που δημιουργούν το πρόβλημα, δεν υπάρχει, κατά την άποψή μας, λόγος πανικού, καθώς οι κίνδυνοι είναι αρκετά περιορισμένοι. Εξάλλου, τα αυτόματα μηχανήματα πώλησης τα οποία, αντιμετωπίζουν το βασικό πρόβλημα σύμφωνα με τις εκθέσεις τους μπορούν να ρυθμιστούν. Μόνο ορισμένα παλαιά μοντέλα αυτόματων μηχανημάτων είναι πιο δύσκολο να ρυθμιστούν. Η πλειονότητα των νέων μπορεί να ρυθμιστεί καταλλήλως, ώστε να δέχονται τα σωστά κέρματα.

Όσο για τις περιπτώσεις που επιχειρήθηκε να χρησιμοποιηθούν τέτοια κέρματα στο λιανικό εμπόριο, διακρίθηκαν με σχετική ευκολία λόγω των οπτικών διαφορών. Συνεπώς ακόμα και για τις παλαιάς κοπής τουρκικές λίρες οι κίνδυνοι είναι μεν υπαρκτοί, αλλά σαφώς περιορισμένοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαϊτσης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε τον κ. Νικόλαο Λέγκα.

Θα συζητηθεί τώρα η υπ' αριθμ. 7531/8.10.2008 ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Χρίστου Βερελή προς τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με τα μέτρα για την τόνωση της ρευστότητας στο τραπεζικό σύστημα.

Η ερώτηση του κ. Βερελή έχει ως εξής:

«Με την ερώτησή μου 7531/8.10.2008 και με αφορμή τη διεθνή και εσωτερική οικονομική κρίση και τις συνέπειές της και στην ελληνική οικονομία, έθετα ζητήματα και ερωτήματα που αφορούν:

Τη λειτουργία του τραπεζικού συστήματος της χώρας.

Τη διασφάλιση ρευστότητας στην ελληνική αγορά.

Την αξιοποίηση των αποταμιεύσεων της ελληνικής οικονομίας.

Τις καταθέσεις που διοχέτευσε η Εθνική Τράπεζα στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και με τι επιτόκιο.

Το ύψος των κεφαλαίων που έχουν χρησιμοποιηθεί από την Εθνική Τράπεζα για τη χρηματοδότηση χορηγήσεων της θυγατρικής της στην Τουρκία, της FINANSBANK.

Τις δυσκολίες που βιώνουν οι Έλληνες καταναλωτές και επιχειρηματίες με την αδυναμία χρηματοδότησης των επιχειρήσεών τους.

Επειδή δεν υπήρξε απάντηση στην εν λόγω ερώτησή μου και επειδή οι συνέπειες της κρίσης θα οξύνονται όλο και περισσότερο για τη χώρα μας, ερωτάται και πάλι ο κύριος Υπουργός:

1. Πώς απαντάει στα ερωτήματα που τίθενται με τις επισήμανσεις του ως άνω περιεχομένου της παρούσης ερώτησής μου;

2. Ποιος ο αριθμός των αιτήσεων και ποιος των επιχειρήσεων που χρηματοδοτήθηκαν από το πρόγραμμα ρευστότητας μέσω του ΤΕΜΠΜΕ, ποιο το ύψος των πόρων που διατέθηκαν γι' αυτό και με ποιόν τρόπο και με τι ύψος χρηματοδότησης για κάθε τομέα δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων αξιοποιούνται τα 28.000.000.000 ευρώ;».

Κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΓΚΑΣ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Κύριε Πρόεδρε, οφείλω να ομολογήσω ότι μου έχει σταλεί το κείμενο της αρχικής ερώτησης του αγαπητού συναδέλφου και σ' αυτά τα ερωτήματα θα απαντήσω. Το πρώτο ερώτημα είναι άλλωστε κοινό. Το δεύτερο ερώτημα της σημερινής ερώτησης έχει προστεθεί εκ των υστέρων και αναφέρεται στο ΤΕΜΠΜΕ. Θα αποστείλω τα σχετικά στοιχεία στον συνάδελφο, άμεσα. Ωστόσο λόγω της πυκνότητας του ερωτήματος του κυρίου συναδέλφου θα αποφύγω τις γενικές διαπιστώσεις και θα τοποθετηθώ στα επί μέρους θέματα του αρχικού του ερωτήματος.

Κατ' αρχάς, η Τράπεζα της Ελλάδος μας ενημέρωσε ότι κατά καιρούς έχουν γίνει αυστηρές γενικές προφορικές συστάσεις προς τις διοικήσεις όλων των τραπεζών, για την αποφυγή διάδοσης ανυπόστατων φημών. Στην Εθνική Τράπεζα έγιναν συστάσεις για την αποφυγή εκφράσεων, οι οποίες, ενώ κρίνονται εύλογες σε ομαλές συνθήκες, σε περιόδους οικονομικής αβεβαιότητας, μπορούν να επηρεάσουν ανάλογα τη συμπεριφορά των καταθετών και να δημιουργήσουν ανησυχία σε αυτούς.

Περαιτέρω και όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα, όλες οι τράπεζες, στο πλαίσιο του ευρωσυστήματος τοποθετούν το πλεονάσμα των συναλλαγών σε καταθέσεις διάρκειας μιας ημέρας, ενώ αντίστοιχα δανείζονται σε περίπτωση έλλειψης ρευστότητας. Όπως μας έχει πληροφορήσει η Τράπεζα της Ελλάδος, το επίπεδο της πλεονάζουσας ρευστότητας του κατετίθεται στο ευρωσύστημα κατά το τελευταίο διάστημα έχει ουσιαστικά μηδενιστεί. Από την άλλη πλευρά και όπως έχει δηλώσει ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος σε πρόσφατη συνεδρίαση της Επιτροπής Οικονομικών Θεμάτων του Κοινοβουλίου, η αναχρηματοδότηση των ελληνικών τραπεζών από το ευρωσύστημα υπερβαίνει το ποσό των 35.000.000.000 ευρώ. Επίσης η Τράπεζα της Ελλάδος μας πληροφόρησε ότι με την ανάπτυξη του δικτύου των θυγατρικών στο εξωτερικό και την υιοθέτηση πολιτικών κάλυψης των αναγκών τους από εγχώριες καταθέσεις, που έχει ζητηθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος και σ' αυτό συμφωνούμε, οι ανάγκες για τη χρηματοδότηση των θυγατρικών του συνόλου των ελληνικών τραπεζών στο εξωτερικό συμπεριλαμβανομένης και της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος έχουν μειωθεί από το Σεπτέμβριο του 2008. Πρέπει να τονίσω ότι τα ανωτέρω στοιχεία αφορούν στο σύνολο των τραπεζών, δεδομένου ότι η Τράπεζα της Ελλάδος δεσμεύεται από το απόρρητο, για δημοσιοποίηση στοιχείων μεμονωμένων τραπεζών σύμφωνα με το ν. 3601/2007.

Τώρα όσον αφορά την τελευταία ερώτηση για τα μέτρα τα οποία έχει λάβει η Κυβέρνηση σχετικά με τη ρευστότητα στην οικονομία, νομίζω ότι αυτό έχει απαντηθεί από τις εξελίξεις. Λάβαμε αγαπητέ συνάδελφε, συγκεκριμένα μέτρα που αφορούν στην ενίσχυση της ελληνικής οικονομίας. Ένα από αυτά είναι και η ενίσχυση των επιχειρήσεων μέσω του ΤΕΜΠΜΕ. Παρά το γεγονός ότι στην αρχή παρουσιάστηκε κάποια καθυστέρηση από τις τράπεζες, όσον αφορά τη διεκπεραίωση των φακέλων, η διαδικασία προχωρά κανονικά και ο αριθμός των επιχειρήσεων που υπήχθησαν κρίνεται ικανοποιητικός. Βεβαίως, βασικό μέλημά μας είναι να επιταχύνουμε τις διαδικασίες, έτσι ώστε μέσω του ΤΕΜΠΜΕ να καλύψουμε όσο το δυνατόν περισσότερες επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν προβλήματα εξαιτίας της εκδηλωθείσας κρίσης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαϊτσης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε πολύ.

Ο Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ κ. Χρίστος Βερελής έχει το λόγο για δύο λεπτά.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ: Κύριε Υπουργέ, κατέθεσα την ερώτησή μου αυτή στις 8 Οκτωβρίου, πριν από αρκετούς μήνες πια.

Μου κάνει εντύπωση πώς οι υπηρεσίες του Υπουργείου σας δεν κατάφεραν να σας προωθήσουν την ερώτηση όπως διαμορφώθηκε πια, διότι μετά από τέσσερις και πλέον μήνες κάποια πράγματα έχουν αλλάξει, ιδιαίτερα στον τομέα της οικονομίας.

Το δεύτερο που δεν καταλαβαίνω είναι γιατί πολλές φορές η Κυβέρνηση δεν απαντά σε ερωτήσεις. Αυτό πρέπει να σας πω

ότι παλαιότερα δεν συνέβαινε. Τώρα πια υπάρχει μία λογική: «Δεν απαντάμε και βλέπουμε αν θα κληρωθεί μία ερώτηση, προκειμένου να απαντήσουμε στους Βουλευτές».

Το τρίτο πράγμα το οποίο ήθελα να σας πω είναι ότι η Κυβέρνηση οφείλει να ξέρει, κύριε Υπουργέ, ανά πάσα στιγμή τα χρήματα τα οποία δόθηκαν στις τράπεζες από τους Έλληνες φορολογούμενους προκειμένου να υπάρξει ενίσχυση της ρευστότητας πώς έχουν προχωρήσει και πώς έχουν διατεθεί. Ορίσατε επιτρόπους. Βεβαίως φρόντισε η Κυβέρνησή σας οι επιτρόποι αυτοί να μην έχουν ουσιαστικές δυνατότητες. Ασχολούνται, κυρίως, με θέματα τα οποία ήταν επικοινωνιακά εντυπωσιακά, όπως οι μισθοί των επικεφαλής των τραπεζών και η διάθεση των μπόνων σ' αυτούς, αλλά τον τρόπο μεταφοράς από τον ιμάντα του τραπεζικού συστήματος προς την αγορά των κεφαλαίων αυτών δεν δικαιούνται να τον ακουμπήσουν οι επιτρόποι. Παρ' όλα αυτά όμως υπάρχει ένα θέμα. Τα χρήματα αυτά σε ποιο βαθμό έχουν προωθηθεί; Τι έχουν γίνει; Διότι, όπως γνωρίζετε, όταν οι φορολογούμενοι δίνουν τα χρήματά τους, πρέπει ανά πάσα στιγμή μέσω της Βουλής να μπορεί να γίνεται ο έλεγχος. Ελπίζω, επειδή δεν είχα τη δυνατότητα να έχετε την ερώτηση, να υπάρχει ευαισθησία από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας να υπάρχει έστω και τώρα γραπτή απάντηση τις επόμενες ημέρες με την ακριβή κατανομή των ποσών.

Ξέρετε, επίσης, ότι το τελευταίο διάστημα υπάρχει πλέον μία καινοτομία εκτίμησης για το θέμα της παγκόσμιας ύφεσης. Η Παγκόσμια Τράπεζα, κύριε Υπουργέ, πριν από πολύ λίγες μέρες, πριν από δύο μέρες συγκεκριμένα, στις νέες εκτιμήσεις της λέει ότι θα υπάρξει μία ανάπτυξη η οποία θα είναι αρνητική για πρώτη φορά σε επίπεδο πλέον πλανητικό και αυτό θα δημιουργήσει τεράστια προβλήματα, ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες χώρες. Θα υπάρξει ένα ζήτημα, το οποίο ζήτημα το θέτω στην Κυβέρνηση, διότι υποθέτω ότι και αυτό δεν έχει απασχολήσει. Θα υπάρξει ένα τεράστιο κύμα από το καλοκαίρι και έπειτα λαθρομεταναστών, ανθρώπων πεινασμένων, οι οποίοι θα συνωθούνται στις ακτές της Τουρκίας, προκειμένου να μπορέσουν να βρουν μια λύση. Σήμερα είναι περίπου εκατό χιλιάδες άνθρωποι οι οποίοι θέλουν να φύγουν από την Τουρκία να έρθουν στην Ευρώπη. Οι εκτιμήσεις είναι ότι θα ξεπεράσουν το εκατομμύριο μέχρι το τέλος της χρονιάς με τις συνθήκες αυτές και εκεί βεβαίως η Κυβέρνηση θα πρέπει να ανακοινώσει τι έχει να κάνει. Θεωρώ το ζήτημα αυτό πολύ κρίσιμο, δεν εμπίπτει στην ερώτηση, παρ' όλα αυτά σας το θέτω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτης Αποστολάτος): Σας ευχαριστούμε, κύριε Βερελή.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ: Μία φράση, κύριε Πρόεδρε.

Το τελευταίο που ήθελα να πω είναι ότι, πραγματικά, εάν δεν υπήρχε σήμερα η ασπίδα του ευρώ, η Ελλάδα θα είχε αντιμετωπίσει ανυπερέβλητες δυσκολίες, δεν θα μπορούσε να τις υπερβεί. Το ευρώ θα είχε φθάσει περίπου στις 2.000 δραχμές. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε πολύ.

Κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο για δύο λεπτά.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΓΚΑΣ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Θα συμφωνήσω, αγαπητέ συνάδελφε, με την τελευταία επισήμανσή σας για την αξία και τη σημασία που έχει το ενιαίο νόμισμα. Όσον αφορά το ζήτημα το οποίο θέσατε για την παροχή των στοιχείων που αφορούν την πορεία του προγράμματος ρευστότητας, όπως αυτό έχει ψηφιστεί και είναι νόμος πλέον του ελληνικού κράτους, αυτά τα στοιχεία έχουν ήδη κατατεθεί - δεν είναι κρυφά - σε προηγούμενη ερώτηση του κ. Βορίδη, αν δεν κάνω λάθος. Τους σχετικούς πίνακες κατέθεσε ο συνάδελφός μου ο κ. Μπούρας εδώ στη Βουλή. Σε κάθε περίπτωση μέχρι το τέλος της ημέρας θα σας αποστείλω στο γραφείο τα σχετικά στοιχεία που αφορούν στην πορεία του προγράμματος ρευστότητας.

Ζητήσατε, όμως, και κάποια άλλα στοιχεία για συγκεκριμένη τράπεζα. Όπως σας είπα και όπως μας ενημέρωσε η Τράπεζα της Ελλάδος, η τελευταία δεσμεύεται από το απόρρητο για δημοσιοποίηση στοιχείων μεμονωμένων τραπεζών βάσει του ν. 3601/2007. Παράλληλα, να θυμίσω ότι η Εθνική Τράπεζα λει-

τουργεί με ελεύθερα ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια και δεν υπάγεται στο δημόσιο τομέα, κάτι που ξέρετε πολύ καλύτερα από εμένα. Ήσασταν και εσείς κορυφαίος Υπουργός της Κυβέρνησης, που χειρίστηκε το θέμα της ιδιωτικοποίησης της Εθνικής Τράπεζας. Κατά συνέπεια, η Εθνική Τράπεζα λειτουργεί ελεύθερα μέσα στο πλαίσιο του ανταγωνισμού και δεν υποχρεούται να παρέχει πληροφορίες και στοιχεία για την επιχειρηματική της δράση. Αυτό, βέβαια, δεν σημαίνει ότι δεν θα εφαρμοστεί και στην Εθνική, όπως και σε κάθε τράπεζα που συμμετέχει στα μέτρα στήριξης της ρευστότητας, ο ενεργός εποπτικός έλεγχος από την πλευρά του δημοσίου.

Ωστόσο, θα ήθελα να επισημάνω ότι αυτές τις στιγμές απαιτείται υπευθυνότητα από όλους. Αφορισμοί, γενικεύσεις και υπεραπλουστεύσεις δεν έχουν θέση. Στο πλαίσιο αυτό χαιρετίζω την τοποθέτησή σας και συμμερίζομαι τις ανησυχίες σας για την πορεία του προγράμματος ρευστότητας στην ελληνική οικονομία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε τον κύριο Υφυπουργό.

Επανερχόμαστε στις αναφορές και ερωτήσεις πρώτου κύκλου.

Επόμενη είναι η πρώτη με αριθμό 11038/4-12-2008 ερώτηση της Βουλευτού του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Μαρίας Δαμανάκη προς τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σχετικά με την υλοποίηση της εισήγησης του Οργανισμού Καταπολέμησης Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ), για συνταγογράφηση υποκατάστατων ηρωίνης.

Η κ. Δαμανάκη ευγενώς και ηρωικά παραχώρησε τη θέση της για να διευκολυνθεί σήμερα το έργο των αναφορών και ερωτήσεων.

Η ερώτηση της κ. Δαμανάκη έχει ως εξής:

«Διέξοδο στην εφαρμοζόμενη πολιτική για τα ναρκωτικά προτείνει με εισήγησή του προς τον Υπουργό Υγείας η διοίκηση του Οργανισμού Καταπολέμησης Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ). Σύμφωνα με αυτήν προβλέπεται ένα σύστημα πρωτοβάθμιας περίθαλψης εξαρτημένων ατόμων μέσω παροχής ιατρικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης και της χορήγησης επιλεγμένης από ιατρούς ουσίας υποκατάστασης της ηρωίνης.

Οι ιατροί ανεξαρτήτως ειδικότητας που θα πρέπει να έχουν λάβει «άδεια θεραπείας ουσιοεξαρτήσεων», θα εκπαιδεύονται, θα συνεργάζονται και θα ελέγχονται από τον ΟΚΑΝΑ, ενώ θα μπορούν να αναλάβουν έως και τριάντα ασθενείς. Η πρωτοποριακή αυτή εισήγηση αντλεί δεδομένα από την επιτυχημένη πορεία παρόμοιων προγραμμάτων σ' άλλες χώρες και έχει ως κύριο στόχο να δώσει διέξοδο στην αγωνία χιλιάδων εξαρτημένων, που περιμένουν χρόνια για μια θέση στα προγράμματα υποκατάστασης.

Ερωτάται ο κύριος Υπουργός:

1) Ποια η θέση και ποιες οι προθέσεις του Υπουργείου Υγείας για την εισήγηση της διοίκησης του ΟΚΑΝΑ;

2) Έχει πραγματοποιήσει ανάλογες μελέτες κατά το πρότυπο άλλων χωρών για την πολιτική συνταγογράφησης υποκατάστατων; Αν ναι, ποια τα πορίσματα του Υπουργείου Υγείας;».

Κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΜΑΡΙΟΣ ΣΑΛΜΑΣ (Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πρόληψη και η θεραπεία της μεγάλης μάστιγας του αιώνα, των ναρκωτικών, είναι σε υψηλή προτεραιότητα στην ατζέντα των χωρών του κόσμου, του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κατά συνέπεια και της χώρας μας. Σήμερα μάλιστα αρχίζει η πεντηκοστή δεύτερη Σύνοδος της Επιτροπής των Ναρκωτικών του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών στη Βιέννη, όπου περισσότερες από ενενήντα χώρες σε επίπεδο εκπροσώπησης Υπουργών Υγείας συναντώνται για να αποτιμήσουν το παραγόμενο έργο και την αποτελεσματικότητα των πολιτικών που εφαρμόζονται σ' όλο τον κόσμο την τελευταία δεκαετία για την αντιμετώπιση των ναρκωτικών και θα έχω τη χαρά να είμαι και εγώ μαζί τους αύριο.

Επίσης, στη σύνοδο αυτή ως σημαντικός στόχος έχει τεθεί να χαραχθούν νέοι τομείς ανάπτυξης δράσεων, όπως το ξέπλυμα

του μαύρου χρήματος μέσω των ναρκωτικών, η εξάλειψη παράνομων καλλιεργειών, η μείωση της ζήτησης των ναρκωτικών, η δικαστική συνεργασία και η συστηματική αξιολόγηση προηγούμενων παρεμβάσεων, προγραμμάτων πολιτικών και στρατηγικών με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς τους.

Από την πρώτη στιγμή η Κυβέρνηση, για να έρθουμε στη συγκεκριμένη ερώτηση πιο εξειδικευμένα, έχει αντιληφθεί ότι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα στη θεραπευτική αντιμετώπιση των χρηστών με υποκατάστατα παραμένει η λίστα αναμονής, αφού επί πολλά έτη η πολιτεία δεν κατάφερε να επιτελέσει πλήρως το καθήκον της όσον αφορά τον Έλληνα χρήστη ναρκωτικών ουσιών που επιθυμεί να θεραπευτεί.

Θεωρώ, όμως, ότι προσπαθήσαμε σοβαρά να επιλύσουμε αυτό το πρόβλημα. Έτσι, ο ΟΚΑΝΑ με έκτακτη οικονομική επιχορήγηση που έλαβε από το Υπουργείο το 2008, προχώρησε σε εφαρμογή σχεδίου για τη δημιουργία νέων μονάδων θεραπείας, ώστε να παρέχει περισσότερες θέσεις θεραπείας για να καλύψει έτσι τους αιτούντες θεραπεία χρήστες ναρκωτικών ουσιών.

Έτσι το 2008 παρεδόθησαν σε λειτουργία έξι νέες μονάδες, Ρίο, Αχέπα, Βόλος, Κατερίνη, Πρέβεζα, Κέρκυρα και το απογευματινό τμήμα της μονάδας του Πειραιά. Παρά το γεγονός αυτό, όμως, δηλαδή την αύξηση των θέσεων θεραπείας και της εισόδου πλέον εξακοσίων νέων ασθενών στις μονάδες μας, η λίστα αναμονής παρέμεινε σε υψηλά επίπεδα και μάλιστα με νέες αιτήσεις επανήλθε στον ίδιο αριθμό.

Σε απάντηση στο πρόβλημα αυτό και με δεδομένο πλέον ότι όσες μονάδες και να δημιουργήσουμε δύσκολα θα αντιμετωπιστεί ολοκληρωτικά το πρόβλημα, ο ΟΚΑΝΑ, πράγματι, επί τη βάση της διεθνούς πρακτικής και των εμπειριών των στελεχών του οργανισμού από εκπαιδευτικές επισκέψεις σε προγράμματα του εξωτερικού και κυρίως της Ευρώπης, εισηγήθηκε....

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα λίγο χρόνο παραπάνω.

....το συγκεκριμένο πρόγραμμα ελεγχόμενης δευτεροβάθμιας περιθαλψής ουσιοεξαρτημένων προς το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για έγκριση και θέση του σε εφαρμογή.

Το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης είδε κατ' αρχάς θετικά την πρόταση αυτή του ΟΚΑΝΑ. Εκτιμά ότι είναι στη σωστή κατεύθυνση για οριστική λύση και απάντηση στο έντονο πρόβλημα των καιρών μας που είναι τα ναρκωτικά, στην εξαφάνιση της λίστας αναμονής και, αν θέλετε, στην παροχή θεραπείας προς όλους όσους χρήστες ναρκωτικών ουσιών επιθυμούν την ένταξή τους, προστατεύοντας έτσι τους ίδιους, αλλά και παράλληλα τη δημόσια υγεία.

Ήδη έχουν πραγματοποιηθεί στο Υπουργείο μας συναντήσεις, όπου και συζητήθηκε ο σκοπός και η δυνατότητα εφαρμογής ενός προγράμματος ελεγχόμενης δευτεροβάθμιας περιθαλψής ουσιοεξαρτημένων. Ζητήθηκε, επίσης, η άποψη του ΚΕΘΕΑ.

Επόμενο στάδιο είναι η παρουσίαση του προγράμματος στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής, όπου ήδη έχει ανακοινωθεί το πρόγραμμα από τον πρόεδρο του ΟΚΑΝΑ, σε πρόσφατη παρουσία του ενώπιον της επιτροπής για ενημέρωσή τους για θέματα ναρκωτικών.

Το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης αναμένει τα συμπεράσματα και τις τοποθετήσεις των φορέων, όσο και της επιτροπής της Βουλής για να δώσει συνέχεια στη διαδικασία με μία αρχική πιλοτική εφαρμογή και στη συνέχεια, στην περίπτωση που επιτύχει η πιλοτική εφαρμογή, να αναπτυχθεί το πρόγραμμα σε ολόκληρη τη χώρα.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε τον κύριο Υπουργό.

Κυρία Δαμανάκη, έχετε το λόγο για δύο λεπτά.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι και η διεθνής εμπειρία στην οποία αναφέρθηκε ο κύριος Υπουργός είναι πολύτιμη, ωστόσο η ερώτησή μου αφορά συγκεκριμένα τη χώρα μας και σ' αυτό το πρόβλημα θα περιοριστώ.

Η κατάσταση στη χώρα μας όσον αφορά τη χρήση ναρκωτικών και τη βλάβη από τη χρήση δεν ελέγχεται, κύριε Πρόεδρε. Η κατάσταση είναι πολύ σοβαρή και οι συγκρατημένες εκφράσεις του κυρίου Υπουργού δεν μπορούν να καλύψουν την πραγματικότητα. Εδώ μιλούμε για χιλιάδες χρήστες και μιλούμε για τους δηλωμένους χρήστες. Μιλούμε για μία απόλυτη χειροτέρευση της κατάστασης σε σχέση με το 2004.

Για να μιλήσω δηλαδή γι' αυτά τα θέματα και τα ζητήματα της θεραπείας με υποκατάστατα, θέλω να αναφέρω δύο, τρεις αριθμούς. Το Μάρτιο του 2004 η λίστα ήταν δύο χιλιάδες εξακόσια εξήντα άτομα. Μεγάλη δεν λέω, αλλά σήμερα είναι πάνω από πέντε χιλιάδες άτομα, παρ' όλα όσα ακούσαμε εδώ διά μακρόν να αναλύει ο κύριος Υπουργός.

Αυτή η απότομη χειροτέρευση σημαίνει ότι ένας εξαρτημένος πρέπει να περιμένει ορισμένες φορές πέντε και πενήναισι χρόνια για να μπει στο πρόγραμμα υποκαταστάτων. Δεν ξέρω, εάν αντιλαμβάνεστε -για να συνεννοηθούμε συγκεκριμένα- ότι στα πέντε ή πενήναισι χρόνια το πιθανότερο είναι ότι θα έχει πεθάνει, γι' αυτό και η Ελλάδα είναι πολύ ψηλά στο ποσοστό των θανάτων από ναρκωτικά. Επομένως, κύριε Πρόεδρε, χρειάζεται άμεση επιτάχυνση όλων των διαδικασιών και των προγραμμάτων υποκατάστασης, αλλά και της εφαρμογής της νέας ιδέας που εισηγείται ο ΟΚΑΝΑ.

Συμφωνώ με τον κύριο Υπουργό ότι κατ' αρχάς χρειάζεται πιλοτική και προσεκτική εφαρμογή, διότι, πράγματι, δεν είναι εύκολο να οδηγηθούμε στη χορήγηση υποκαταστάτων από γιατρούς γενικώς. Χρειάζεται και να εκπαιδευθούν και να παρακολουθούνται. Μπορούμε πιλοτικά να τα αρχίσουμε με γιατρούς που ανήκουν στο σύστημα δημόσιας υγείας και χρειάζεται ασφαλώς οι δόσεις να είναι περιορισμένες, αλλά πάντως πρέπει να προχωρήσει.

Θέλω να πω, κύριε Πρόεδρε, ότι η εισήγηση του ΟΚΑΝΑ έχει γίνει από το Δεκέμβριο. Έχουν ήδη χαθεί, δηλαδή, τρεις μήνες.

Έγινε, πράγματι, μια συζήτηση στη διακομματική επιτροπή. Όλα τα άλλα όμως τότε θα προχωρήσουν; Πολύ φοβούμαι δηλαδή ότι χάνουμε χρόνο, ενώ την ίδια στιγμή τα προβλήματα διογκώνονται. Και σ' αυτό χρειάζεται μια ευθεία απάντηση του κυρίου Υπουργού. Μέχρι τότε, κύριε Υπουργέ, βλέπετε ότι θα γίνει η πιλοτική εφαρμογή; Συμφωνώ να είναι πιλοτική.

Όσον αφορά τα προγράμματα πρόληψης, με τα οποία επίσης συμφωνώ, πρέπει να πω ότι η Κυβέρνηση θα έπρεπε λίγο πιο συγκρατημένα να αναφέρεται στο θέμα. Κύριε Πρόεδρε, η Κυβέρνηση χρωστά γι' αυτά τα προγράμματα πρόληψης τα έξοδα του 2007, ένα μεγάλο μέρος, περίπου 3.000.000 ευρώ, και όλο το 2008. Χρωστά δηλαδή ποσά που είναι πάνω από 10.000.000 ευρώ. Εν πάση περιπτώσει, αντί να ακούμε συνεχώς λόγια για το ενδιαφέρον της Κυβέρνησης και τις διεθνείς εμπειρίες και όλα τα σχετικά, περιμένουμε να υπάρξει και κάποιο πρακτικό αποτέλεσμα. Δεσμεύεται ο κύριος Υπουργός ότι θα δώσει τα χρήματα για να λειτουργήσουν τα κέντρα πρόληψης; Αυτό πρέπει να πει. Τα υπόλοιπα, επιτρέψτε μου να πω ότι δεν πείθουν εδώ που έχουμε φθάσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε πολύ την κ. Δαμανάκη για την πολύ καίρια ερώτησή της.

Ο Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κ. Μάριος Σαλμάς έχει το λόγο για δύο λεπτά.

ΜΑΡΙΟΣ ΣΑΛΜΑΣ (Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης): Κατ' αρχάς θέλω να ξεκαθαρίσω, όσον αφορά το κρίσιμο θέμα της χρηματοδότησης των κέντρων για την πρόληψη, ότι ήδη είναι σε εξέλιξη η διαδικασία της αποπληρωμής των υπολοίπων 3.000.000 ευρώ για το 2007, σε συνεννόηση που έχουμε με το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και το Υπουργείο Οικονομίας. Θέλω να ξέρετε όμως ότι δεν χειροτέρευσε το πρόβλημα στις λίστες το τελευταίο διάστημα με ευθύνη της Κυβέρνησης. Ευθύνη της πολιτείας είναι να δημιουργήσει νέες θέσεις και νέες μονάδες. Η συνάρτηση της λίστας έχει να κάνει και με τον αριθμό των ανθρώπων που απευθύνονται για απεξάρτηση, για υποκατάσταση κάθε φορά. Θέλω να σας επαναλάβω αυτό που είπα και στην αρχή, ότι έχουμε δημιουργήσει εξακόσιες καινούργιες θέσεις σε έξι καινούργιες μονάδες που ιδρύσαμε. Άρα σε καμμία περίπτωση δεν είμαστε σε χειρότερη

μοίρα από το 2004. Όμως επειδή είναι πολύ σοβαρό το θέμα και δεν πρέπει κανείς να επιχαιρεί με τέτοιες λίστες, που, πραγματικά, δεν είναι αποδεκτές, γι' αυτόν το λόγο σας είπα ότι μπαίνουμε σ' έναν ανοιχτό διάλογο.

Εγώ πάντως, κυρία Δαμανάκη, εκλαμβάνω τη θέση σας ως θετική στάση του κόμματος της Αξωματικής Αντιπολίτευσης και είμαι πολύ ευτυχής που πριν ακόμη αρχίσει ο δημόσιος διάλογος και η δημόσια διαβούλευση έχουμε εξασφαλίσει τη θετική συναίνεση του ΠΑΣΟΚ σ' αυτήν την πρωτοβουλία και σ' αυτήν την εξέλιξη. Αυτό είναι ικανοποιητικό. Μένει να δούμε τι θα πράξουν και τα άλλα κόμματα στη συζήτηση που θα κάνουμε στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων. Θέλουμε να έχουμε θετική στήριξη και θέλω να ξέρετε ότι είμαστε ανοιχτοί, διότι το πρόβλημα αυτό της αντιμετώπισης των ναρκωτικών και της λίστας, που παλαιότερα γνωρίζετε ότι όλοι τις έχουμε χαρακτηρίσει ως «λίστες ντροπής», πρέπει να λάβει τέλος. Και αυτή η πρόταση του ΟΚΑΝΑ είναι προς τη σωστή κατεύθυνση και να είστε βέβαιη ότι με την προϋπόθεση της κοινής συναίνεσης όλων των κομμάτων της Βουλής θα το προχωρήσουμε.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Δηλαδή θα γίνει μόνο αν συμφωνήσουν όλα τα κόμματα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαίτης Αποστολάτος): Κυρία Δαμανάκη, δεν έχετε το λόγο.

Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υπουργό.

Προχωρούμε τώρα στη δεύτερη με αριθμό 13665/3-2-2009 ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Σταύρου Σκοπελίτη, τον οποίο πρέπει να ευχαριστήσουμε για την υπομονή του, προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με την καταβολή της επιδότησης στους βιοκαλλιεργητές της Λέσβου.

Αναλυτικότερα η ερώτηση του κ. Σκοπελίτη έχει ως εξής:

«Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι βιοκαλλιεργητές της Λέσβου εξαιτίας της μη καταβολής των επιδοτήσεων σας τα έχουμε κάνει γνωστά και στο παρελθόν με ερωτήσεις μας. Από το 2006 έως σήμερα πεντακόσιοι ογδόντα περίπου παραγωγοί, οι οποίοι έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα βιολογικής καλλιέργειας, δεν έχουν πάρει ακόμη την επιδότηση του 2006 και δεν γνωρίζουν αν και πότε θα τους καταβληθεί, καθώς λέγεται ότι οι διαθέσιμοι πόροι στο φετινό προϋπολογισμό δεν επαρκούν.

Ευθύνες για την κατάσταση αυτή έχει το Υπουργείο, καθώς δεν είχε εκτιμήσει ότι θα υπήρχαν προβλήματα με τη σύμβαση που υπογράφηκε προκειμένου να ενταχθούν οι αγρότες στο πρόγραμμα βιολογικής καλλιέργειας.

Ερωτάται ο κύριος Υπουργός:

Πότε πρόκειται να πληρωθούν οι παραγωγοί και τι μέτρα θα πάρει ώστε να μην παρουσιαστεί ξανά πρόβλημα καθυστέρησης;»

Το λόγο έχει ο Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Μιχάλης Παπαδόπουλος για τρία λεπτά.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι ότι στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων γίνονται πολύ σοβαρές προσπάθειες για να ενισχύσουμε το εισοδηματικό, αλλά και το ποιοτικό επίπεδο των Ελλήνων αγροτών με κάθε τρόπο και με ιδιαίτερο ενδιαφέρον σ' ένα εθνικό και ευρωπαϊκό περιβάλλον που όλοι γνωρίζουμε πάρα πολύ καλά ότι δεν είναι το καλύτερο, το ιδανικότερο και το ευνοϊκότερο την περίοδο αυτή. Συνεπώς, το να έρχεσθε, αγαπητέ συνάδελφε, μ' ένα θέμα για το οποίο έχετε λάβει ήδη απάντηση ότι έχει λυθεί – η αρχική ερώτησή σας έγινε στις 3 Φεβρουαρίου και η απάντηση που πήρατε είναι στις 27 Φεβρουαρίου ότι εντός ορισμένων ημερών θα έχει λυθεί το θέμα – νομίζω ότι δεν βοηθάει τίποτα το ιδιαίτερο. Και μάλιστα επαναλαμβάνω είναι ζήτημα μερικών ημερών για να ξεκινήσουν οι πληρωμές.

Σας ενημερώνω, λοιπόν, ότι στο Νομό Λέσβου έχουν παρουσιαστεί πολλά προβλήματα με την πληρωμή των βιοκαλλιεργητών λόγω του πολύ μεγάλου αριθμού που εντάχθηκαν στο πρόγραμμα αυτό και οι οποίοι παρουσίασαν από την πρώτη στιγμή της ένταξής τους ασυμφωνίες μεταξύ των στοιχείων των αγροτεμαχίων που εντάσσονταν και του ελαιοκομικού μητρώου. Το κυριότερο πρόβλημα αφορούσε τα ανεντόπιστα ελαιοτεμάχια

και τεμάχια στα οποία οι παραγωγοί είχαν υποβάλει ενστάσεις στο ελαιοκομικό μητρώο, για τα οποία προκειμένου να προχωρήσει η πληρωμή τους για το 2005 δόθηκε μια προσωρινή λύση με βάση τα τότε διαθέσιμα στοιχεία που υπήρχαν.

Με την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ για την πληρωμή των δικαιούχων βιοκαλλιεργητών είναι απαραίτητη η διασταύρωση των εκτάσεων που δηλώνονται στην ενιαία ενίσχυση μ' εκείνες που έχουν υπογράψει σύμβαση για να ενταχθούν στο πρόγραμμα. Έτσι, λοιπόν, στο Νομό Λέσβου η εφαρμογή της ενιαίας ενίσχυσης είχε προβλήματα λόγω του τρόπου που διαχειρίστηκε η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών τη διαδικασία υποβολής και σύνταξης των αιτήσεων.

Θα παραδεχτώ ότι υπήρχε μία δυσκολία στην καταχώρηση των στοιχείων στο μηχανογραφικό σύστημα του Υπουργείου λόγω βλάβης του συστήματος, το οποίο, όπως γνωρίζετε, βελτιώθηκε και αποκαταστάθηκε πάρα πολύ σύντομα. Σήμερα, όμως, πρέπει να σας ενημερώσω ότι η ΚΥΑ έχει υπογραφεί ήδη από χθες και είναι ζήτημα δυο-τριών ημερών να ξεκινήσουν οι πληρωμές των δικαιούχων βιοκαλλιεργητών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαίτης Αποστολάτος): Το λόγο έχει ο συνάδελφος του ΚΚΕ κ. Σκοπελίτης.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Στην απάντηση που μας δώσατε, κύριε Υπουργέ, λέτε ότι σύντομα θα λυθεί. Δεν λέτε ότι λύθηκε το πρόβλημα, αλλά ότι σύντομα θα λυθεί. Και εμείς από το σύντομα έχουμε εμπειρία, δεν είναι καθόλου θετική όλα αυτά τα χρόνια. Και έχουμε πάρα πολλές φορές παρόμοια απάντηση ότι σύντομα θα λυθεί το πρόβλημα. Όμως, λέτε ότι λύθηκε. Δίνω βάση σ' αυτό που είπατε, ότι υπογράφηκε η ΚΥΑ και θέλω να πιστεύω ότι άμεσα, όπως είπατε μέσα σε δυο-τρεις μέρες, αυτοί οι αγρότες θα πάρουν τις επιδοτήσεις τους. Και λέω τις επιδοτήσεις τους, γιατί όπως αναφέρουμε και στην ερώτησή μας από το 2005 ή 2006 έχουν να πάρουν τις επιδοτήσεις τους αυτοί οι πεντακόσιοι ογδόντα έξι αγρότες που έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα.

Όμως, κύριε Υπουργέ, δεν μας είπατε τίποτα για το δεύτερο σκέλος της ερώτησης, αυτό που έχει σχέση με το τι μέτρα σκοπεύετε να πάρετε ώστε να μην ξαναπαρουσιαστεί το πρόβλημα, γιατί δεν είναι δυνατόν, κύριε Υπουργέ, το καταλαβαίνετε και εσείς, να δέχονται οι υπηρεσίες σας την αίτηση, το φάκελο με τα δικαιολογητικά που έχουν υπογράψει, να κρίνουν την ένταξή τους στο πρόγραμμα και εκ των υστέρων να ανακαλύπτονται προβλήματα, εκτός και αν στα προβλήματα αυτά κρύβονται άλλοι λόγοι, όπως αυτών που αναφέρουμε και στην ερώτησή μας που έχουν σχέση με τους διαθέσιμους πόρους μέσα από τον προϋπολογισμό. Όμως, γι' αυτό δεν φταίει ο αγρότης. Εγώ λέω ότι η ένταξη πρέπει να είναι οριστική. Μετά την έγκριση της αίτησης και την ένταξη στο πρόγραμμα να τελειώνει η υπόθεση. Να παίρνονται όλα τα μέτρα ώστε να μην έχουμε προβλήματα παραπέρα. Και λέω να μην έχουμε προβλήματα παραπέρα γιατί είναι γνωστό ότι αντιμετωπίζουν τεράστια προβλήματα αυτοί οι άνθρωποι, που έχουν σχέση με τη διάθεση της παραγωγής τους.

Στη Μυτιλήνη μεγάλες ποσότητες παραγωγής βιολογικού λαδιού δίνονται με τιμές συμβατικού λαδιού που είναι πέρα για πέρα εξευτελιστικές, γιατί δεν υπάρχει καμμία βοήθεια στον αγρότη στο να περάσει το προϊόν του μέσα στην αγορά.

Κλείνω, κύριε Πρόεδρε, λέγοντας ότι όλα αυτά τα προβλήματα που βιώνει ο αγρότης μας – γιατί, κύριε Υπουργέ, κάτι είπατε γύρω απ' αυτό το θέμα – που έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα αυτό ή σε οποιοδήποτε άλλο πρόγραμμα, εκείνο που κάνουν είναι να επιβεβαιώνουν τη θέση του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, ότι κάθε άλλο παρά προοπτική δίνουν στην αγροτική παραγωγή της χώρας μας και κάθε άλλο παρά στηρίζουν το εισόδημα του μικρομεσαίου αγρότη.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαίτης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε τον κ. Σκοπελίτη.

Ο κύριος Υφυπουργός έχει το λόγο για δύο λεπτά.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Αγαπητέ συνάδελφε, σας είπα ότι όποια καθυστέρηση υπήρξε και στην οποία αναφέρθηκε ανα-

λυτικά πριν, έγινε γιατί ο μόνος σκοπός μας ήταν η διασφάλιση της αξιοπιστίας διαχείρισης των κοινοτικών πόρων, με απώτερο στόχο να μπορέσουν να αποζημιωθούν όλοι οι δικαιούχοι. Και αυτό κάναμε.

Όταν σας είπα ότι το εννοούμε ότι σε δύο μέρες ξεκινάμε οι πληρωμές, θα φανεί αυτό μεθαύριο. Πρέπει να σας πω ότι για πρώτη φορά είναι τόσο οργανωμένη και μηχανογραφημένη η καταχώρηση των στοιχείων των αγροτών. Σας θυμίζω επίσης ότι τον Ιούλιο του 2008 πληρώθηκαν εξακόσιοι οκτώ δικαιούχοι βιοκαλλιεργητές της Λέσβου με το ποσό των 2.319.000 ευρώ.

Είναι σαφές ότι σε καμία περίπτωση δεν θέλουμε ούτε ένας αγρότης να στερηθεί αυτά, τα οποία δικαιούται από την πολιτεία και τα έχει κερδίσει με τον καθημερινό του μόχθο και μάλιστα σε πολύ δύσκολες και αντίξοες συνθήκες. Το λέω αυτό, γιατί θα ήταν χρήσιμο να μην αναλώνουμε την κριτική μας σε μεμονωμένα περιστατικά, τα οποία ήδη έχουν λυθεί και δεν υπάρχει κανένας λόγος να τα συζητούμε.

Το μείζον είναι η ενίσχυση του αγροτικού εισοδήματος των αγροτών μας και, κυρίως, η αναβάθμιση της ποιότητας της εργασίας και της διαβίωσης των Ελλήνων αγροτών. Αυτός είναι ο στόχος μας και αυτή είναι η προσπάθειά μας. Και να είστε απόλυτα βέβαιοι ότι θα πετύχουμε στο στόχο μας, γιατί γίνεται, πραγματικά, με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους Έλληνες αγρό-

τες και κτηνοτρόφους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε τον κύριο Υπουργό.

Γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία της Βουλής, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στους χώρους του Μεγάρου της Βουλής των Ελλήνων, πενήντα μαθητές και μαθήτριες και τρεις συνοδοί καθηγητές από το 9ο Γυμνάσιο Τρικάλων.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Σας γνωστοποιώ ότι η Διάρκης Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων καταθέτει την έκθεσή της στην πρόταση νόμου αρμοδιότητας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας: «Αύξηση της απασχόλησης και αντιμετώπιση της ανεργίας».

Επίσης, ο Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ κ. Γεώργιος Νικητιάδης ζητεί άδεια ολιγοήμερης απουσίας στο εξωτερικό.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτης Αποστολάτος): Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η συζήτηση των αναφορών και ερωτήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτης Αποστολάτος): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμεθα στην

**ΕΙΔΙΚΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ
ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ**

Ειδική συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής, σχετικά με τη δωρεά οργάνων σώματος και τις μεταμοσχεύσεις.

Κατά τη σημερινή συνεδρίαση θα λάβουν το λόγο ο Πρόεδρος της Βουλής, οι πρώην Πρόεδροι της Βουλής, οι Πρόεδροι των Κοινοβουλευτικών Ομάδων ή οι αναπληρωτές τους και Υπουργοί για δέκα λεπτά έκαστος, καθώς και όσοι Βουλευτές εγγραφούν στον κατάλογο των ομιλητών για πέντε λεπτά.

Σας γνωρίζουμε ότι στην ειδική συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής, σχετικά με τη δωρεά οργάνων σώματος και τις μεταμοσχεύσεις, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας ορίζεται ο Βουλευτής Νομού Ηλείας κ. Παναγιώτης Αδρακτάς, από το ΠΑΣΟΚ Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος ορίζεται ο Βουλευτής κ. Ιωάννης Διαμαντίδης, από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος ορίζεται ο Βουλευτής κ. Χαράλαμπος Χαραλάμπους και από το Συνασπισμό Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος ορίζεται ο Βουλευτής κ. Αθανάσιος Λεβέντης.

Κατόπιν τούτων, το λόγο έχει ο κ. Παναγιώτης Αδρακτάς, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κανείς δεν μπορεί να αντιπαρέλθει σήμερα το γεγονός ότι οι μεταμοσχεύσεις συνδέονται με ένα πλήθος ερωτημάτων, ηθικό και δεοντολογικό, που επειδή ακριβώς άπτονται εννοιών πολύ λεπτών, όπως η ζωή, ο θάνατος, το ανθρώπινο αυτεξούσιο, η επί του σώματός μας εξουσία κ.λπ., δεν είναι και τόσο εύκολο να απαντηθούν. Μέσα σ' όλη αυτή, λοιπόν, την ατμόσφαιρα οι κοινωνίες καλούνται να απαντήσουν σε ερωτήματα δύσκολα και να προβούν σε ρυθμίσεις πολύ λεπτές που και το σεβασμό στον άνθρωπο θα διασφαλίσουν και το δικαίωμα στην υγεία και τη ζωή θα προστατεύσουν και την ισορροπία των ανθρώπινων σχέσεων θα προφυλάξουν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γι' αυτό θα πρέπει να είμαστε ξεκάθαροι. Δεν νομίζω ότι υπάρχει κανείς στην κοινωνία μας που να μην αναγνωρίζει το πόσο σπουδαίο είναι να είναι κάποιος δωρητής οργάνων. Η κάθε μεταμόσχευση οργάνου πηγάζει από μια απόφαση μεγάλης ηθικής αξίας, την απόφαση να προσφέρει, χωρίς αντάλλαγμα ένα μέρος του σώματός σου για την υγεία και ευημερία ενός άλλου ανθρώπου. Εδώ ακριβώς βρίσκεται η μεγαλοψυχία της χειρονομίας, μια γνήσια πράξη αγάπης. Δεν αποτελεί απλώς μια πράξη που χαρίζουμε κάτι που μας ανήκει, αλλά μια πράξη στην οποία χαρίζουμε κάτι από τον εαυτό μας, λόγω της δυνατότητας ένωσης με τη ψυχή. Το ανθρώπινο σώμα δεν μπορεί να θεωρηθεί σαν ένα απλό σύμπλεγμα ιστών οργάνων και λειτουργιών, αλλά είναι ένα βασικό μέρος του ανθρώπου μέσα στο οποίο εκδηλώνεται και εκφράζεται. Γι' αυτό με τον προσήκοντα σεβασμό απέναντι σ' αυτήν τη σπουδαία διαδικασία, αλλά κυρίως με την υπευθυνότητα που μας διακρίνει, θα πρέπει να διασφαλίζουμε, όπως πράγματι γίνεται, με την ίδια ευαισθησία και ανθρωπιά, τόσο τους δότες, όσο και τους λήπτες των οργάνων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, απέναντι στις φήμες και σε ό,τι άλλο δυσφημεί όλη αυτήν τη μεγαλειώδη ανθρώπινη διαδικασία των μεταμοσχεύσεων πρέπει να είμαστε κατηγορηματικοί και ξεκάθαροι. Σ' αυτό το σημείο θα ήθελα δε, να απαντήσω σε μερικούς απ' αυτούς τους μύθους που λέγονται και δημιουργούν ένα πολύ κακό κλίμα στους συνανθρώπους μας, όπου προτίθενται κατ' αρχάς να είναι δωρητές.

Λένε ότι οι πλούσιοι και οι διάσημοι έχουν ειδική μεταχείριση και προηγούνται στη λίστα αναμονής, ενώ ο απλός πολίτης πρέπει να περιμένει πολύ χρόνο στη λίστα αναμονής. Δεν είναι έτσι. Είναι διασφαλισμένο από το σύστημά μας. Το σύστημα του καταμερισμού των οργάνων είναι τυφλό, όσον αφορά την οικονομία και την κοινωνική κατάσταση των εγγεγραμμένων. Ο χρόνος αναμονής μέχρι τη μεταμόσχευση εξαρτάται από τη σοβαρότητα της κατάστασης του ασθενούς και από άλλα ιατρικά

κριτήρια. Παράγοντες όπως η φυλή, το γένος, το εισόδημα και η κοινωνική θέση του ασθενούς δεν λαμβάνονται υπ' όψιν κατά τον προσδιορισμό του λήπτη.

Άλλη άποψη που δεν είναι σωστή. Η θρησκεία μου –λέει– είναι αντίθετη με τη δωρεά οργάνων μεταμόσχευσης. Και αυτό δεν είναι σωστό. Οι περισσότερες θρησκείες, όπως ο Χριστιανισμός, ο Βουδισμός και άλλες έχουν θετική θέση απέναντι στις μεταμοσχεύσεις. Η Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία αντικρίζει τις μεταμοσχεύσεις με ιδιαίτερη συμπάθεια και κατανόηση και θεωρεί ότι η δωρεά οργάνων από εγκεφαλικά νεκρούς δότες, καθώς και η νηφάλια και συνειδητή απόφαση υγιούς ανθρώπου, όπως προσφέρει κάποιο όργανό του εις πάσχοντα συνάνθρωπο, ως πράξη φιλαλληλίας και αγάπης, είναι σύμφωνη με τη διδασκαλία και το φρόνημα της Εκκλησίας μας.

Άλλη άποψη. Οι γιατροί του νοσοκομείου –λένε– θα με αφήσουν να πεθάνω, επειδή ξέρουν ότι θέλω να γίνω δωρητής οργάνων. Και αυτό δεν είναι αλήθεια. Η εκπαίδευση του γιατρού και νοσηλευτικού προσωπικού βασίζεται στην αρχή ότι η δωρεά οργάνων έρχεται πάντα δεύτερη, μετά τους βασικούς ιατρικούς χειρισμούς. Προέχει η επιβίωση του ασθενή και όλες οι προσπάθειες εστιάζονται σ' αυτό.

Εξάλλου η έναρξη της μεταμοσχευτικής διαδικασίας προϋποθέτει την πιστοποίηση του θανάτου.

Άλλη δικαιολογία. Η οικογένεια του δότη πληρώνει το κόστος της μεταμόσχευσης. Δεν είναι αλήθεια. Πληρώνεται από τα ταμεία. Και όταν δεν έχει τη δυνατότητα ή δεν είναι ασφαλισμένος, πληρώνεται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας.

Λένε ότι η αφαίρεση των οργάνων παραμορφώνει το σώμα. Και αυτό δεν είναι αλήθεια. Η αφαίρεση των οργάνων από νεκρό δότη γίνεται με τον προσήκοντα σεβασμό στο σώμα του νεκρού, εκεί όπου βρίσκεται ο δότης και κάτω από κατάλληλες συνθήκες. Η όλη διαδικασία διενεργείται με μεγάλη προσοχή από χειρουργούς και εκπαιδευμένο προσωπικό, χωρίς να παραμορφώνει το σώμα, τη όψη ή το χαρακτήρα.

Λένε επίσης ότι δεν μπορούν να γίνουν δωρητές οργάνων αν έχουν κάποιο πρόβλημα υγείας. Και αυτό δεν είναι σωστό. Η παρουσία κάποιου προβλήματος υγείας δεν αποτελεί πάντα αντένδειξη για να γίνει κανείς δωρητής οργάνων. Η απόφαση για το αν τα όργανα είναι κατάλληλα για μεταμόσχευση ή όχι, λαμβάνεται μόνο από το θεράποντα ιατρό.

Επίσης, λένε ότι επιτρέπεται η αγορά και η πώληση των οργάνων. Δεν είναι έτσι. Η αφαίρεση ιστών και οργάνων με σκοπό τη μεταμόσχευση, γίνεται χωρίς οποιοδήποτε αντάλλαγμα. Κάθε συναλλαγή μεταξύ λήπτη και δότη και των οικογενειών τους, καθώς και με οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο απαγορεύεται και τιμωρείται από το νόμο. Πρέπει να γίνει σαφές σ' όλους ότι η δωρεά οργάνων είναι μια ελεύθερη πράξη. Θα πρέπει να είναι απόλυτα σίγουρο ότι ο καθένας, εφόσον οι συνθήκες το επιτρέψουν, μπορεί να λάβει ένα όργανο, να επανακτήσει την υγεία του και ότι δεν είναι εξαρτημένη από την οικονομική κατάσταση του λήπτη. Αντιλαμβάνεστε ότι είναι διασφαλισμένη και η λήψη, αλλά και η δωρεά που θα πάρει από τον οποιοδήποτε συνάνθρωπό μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην πατρίδα μας όλα τα παραπάνω έχουν διασφαλιστεί εν πολλοίς με το ν. 2737/1999 και την ίδρυση του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων, ο οποίος πρακτικά λειτουργεί από το 2001 και του οποίου έχουμε την τύχη να προϊστάται ένας εκ των πρωτοπόρων στις μεταμοσχεύσεις επιστήμονας στην Ελλάδα, αλλά και στο εξωτερικό, ο Αλκιβιάδης Κωστάκης, που εγώ προσωπικά και ως συνάδελφος χειρουργός είχα την τύχη και να έχω συνεργαστεί και να τον γνωρίζω πολύ καλά από το «Λαϊκό Νοσοκομείο».

Εδώ θα ήθελα να κάνω και μια αναφορά στον τέως συνάδελφό μας Βουλευτή, τον Γιάννη Χωματή, που πραγματικά υπήρξε και αυτός από τους πρωτοπόρους, από τους πρώτους συναδέλφους χειρουργούς που έκανε μεταμοσχεύσεις στο «Λαϊκό Νοσοκομείο» που υπηρετούσαμε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για του λόγου το αληθές το κλείσιμο του 2008 αναδεικνύει τη δραστηριότητα του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων ως μια από τις επιτυχεστερες

για το Εθνικό Σύστημα Υγείας της χώρας, καθώς σημειώθηκε αύξηση της τάξεως του 54% στον αριθμό των δωτών οργάνων και 89% στις πραγματοποιούμενες μεταμοσχεύσεις με το 2007. Και όλα αυτά με τη στήριξη του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που κατά τα χρόνια που πέρασαν υπήρξε καθοριστική για την επιτυχία του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων. Ιδιαίτερα δε με το προσωπικό ενδιαφέρον του Υπουργού Δημήτρη Αβραμόπουλου για την αναβάθμιση του μεταμοσχευματικού προγράμματος της Ελλάδας και με την πρόταση για ίδρυση Διεθνούς Κέντρου Μεταμοσχεύσεων στην Ελλάδα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, βεβαίως σήμερα στην Ελλάδα, αλλά και διεθνώς, υπάρχει μια πολύ μεγάλη εμπειρία πάνω στις μεταμοσχεύσεις. Θεωρώ ότι και το δικό μας νομικό πλαίσιο, που, από όσο είμαι σε θέση να γνωρίζω, το Υπουργείο Υγείας προτίθεται να φέρει σύντομα στη Βουλή για συζήτηση σχέδιο νόμου που και το υφιστάμενο πλαίσιο θα βελτιώνει και την ιερά αυτή διαδικασία των μεταμοσχεύσεων θα θωρακίζει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ ένα λεπτό ακόμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐσης Αποστολάτος): Κύριε συνάδελφε, σας παρακαλώ να ολοκληρώσετε αμέσως.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ: Θεωρώ, λοιπόν, ότι αυτή η σπουδαία συζήτηση που διεξάγεται σήμερα σ' αυτήν την Αίθουσα εκτός από τα τεχνικά, νομικά, επιστημονικά και ανθρώπινα θέματα που αναδεικνύει, πρέπει να δώσει και ένα ισχυρό μήνυμα σ' ολόκληρη την κοινωνία, ένα μήνυμα που να προσδιορίζει με τον πιο ξεκάθαρο τρόπο τη σπουδαιότητα τού να είναι κανείς δότης οργάνων. Δηλαδή πρέπει να ευαισθητοποιήσουμε την κοινωνία, δίνοντας εμείς πρώτοι το παράδειγμα. Γι' αυτό κάνω πρώτος την αρχή να δηλώσω ότι από σήμερα γίνομαι και εγώ δότης οργάνων.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐσης Αποστολάτος): Μπράβο, κύριε Αδρακτά.

Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ κ. Διαμαντίδης έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΙΔΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι σημαντική η πρωτοβουλία του Προέδρου της Βουλής για τη συζήτηση ενώπιον της Εθνικής Αντιπροσωπείας σχετικά με τη δωρεά οργάνων σώματος και τις μεταμοσχεύσεις στη χώρα μας. Είναι ένα πρόβλημα που δεν είναι μόνο ιατρικό, νομικό, θρησκευολογικό, αλλά πρωτίστως κοινωνικό και οφείλεται στην απροθυμία των περισσότερων συνανθρώπων μας να συναίνεσουν στη δωρεά οργάνων, γιατί από εκεί ξεκινούν όλα, από τη διαθεσιμότητα μοσχευμάτων.

Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο έντεκα χρόνια πριν η Βουλή των Ελλήνων αναγνωρίζοντας το μέγεθος του προβλήματος και συναισθανόμενη το βάρος της ευθύνης της απέναντι στην κοινωνία με παρόμοια συνεδρίασή της έλαβε την πρωτοβουλία να ξεκινήσει μία «σταυροφορία ζωής», όπως πολύ εύστοχα είχε πει ο τότε Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων, ο κ. Απόστολος Κακλαμάνης, που ξεκίνησε πρώτος αυτός αυτήν την πρωτοβουλία. Πέρα από την με οποιοδήποτε τρόπο ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, κρίσιμο θέμα θεωρήθηκε και ο εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου.

Κατόπιν τούτου, με τη βοήθεια έγκριτων νομικών και κορυφαίων ιατρών καταρτίστηκε το νομικό πλαίσιο και ψηφίσαμε το νόμο που ισχύει σήμερα. Για λόγους ιστορικούς πρέπει να αναφέρω ότι το πρώτο στοιχειώδες νομικό πλαίσιο περί αφαιρέσεων και μεταμοσχεύσεων βιολογικών ουσιών ανθρώπινης προελεύσεως θεσμοθετήθηκε το 1968. Ακολούθησε ο ν. 821/1978, ο ν. 1383/1983 και φθάσαμε στο σημερινό ν. 2737/1999 με τον οποίο ιδρύθηκε και ο ΕΟΜ. Παρά ταύτα, το πρόβλημα των μεταμοσχεύσεων δεν λύθηκε ικανοποιητικά στη χώρα μας και για κάποιους λόγους βρισκόμαστε στις τελευταίες θέσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά στη δωρεά οργάνων από αποβιώσαντες δότες, ενώ αντίθετα βρισκόμαστε μεταξύ των πρώ-

των στη δωρεά από ζώντες δότες. Είναι ενθαρρυντικό το γεγονός ότι ενώ μέσα σ' ένα οκτάμηνο το 2007 είχαν πραγματοποιηθεί συνολικά εβδομήντα οκτώ μόνο μεταμοσχεύσεις συμπαγών οργάνων, τώρα στο πρώτο εξάμηνο του 2008 φθάσαμε στις εκατόν εξήντα τρεις σύμφωνα με τα στοιχεία του ΕΟΜ. Δυστυχώς, όμως, μεγαλώνει παράλληλα και η λίστα αναμονής για μεταμοσχεύσεις στη χώρα μας και φθάνει στους χίλιους εκ των οποίων οι εννιάκοσιοι είναι νεφροπαθείς.

Δεν μπορούμε να έχουμε ήσυχη τη συνείδησή μας, όταν αφήνουμε αυτούς τους συμπολίτες μας να σαπίζουν στην αιμοκάθαρση. Νομίζω ότι θα έπρεπε να μας απασχολήσει και το γεγονός ότι από τους εξήντα οκτώ χιλιάδες ασθενείς της παγκόσμιας λίστας αναμονής πεθαίνουν περί τους δεκατέσσερις ανθρώπους ημερησίως περιμένοντας ένα μόσχευμα.

Πέρασαν σχεδόν εννέα χρόνια από τότε που χάρις στην πρόοδο της επιστήμης και το δώρο ζωής που μου προσέφερε η αδερφή μου η Αργυρώ έλυσα το πρόβλημα που είχα με την υγεία μου σ' αυτό το θέμα. Απ' αυτήν την περιπέτειά μου είδα και έμαθα πολλά για τους εκατοντάδες συμπολίτες μας που περιμένουν τη λύτρωση και τη σωτηρία ελπίζοντας στην αγάπη και στην ανθρωπιά των συμπολιτών μας. Όμως η αγάπη που πολλές φορές περισσεύει στις καρδιές των Ελλήνων σπάνια φθάνει έγκαιρα. Και τότε η αίσθηση εγκατάλειψης σ' αυτούς τους ασθενείς γίνεται ο πρώτος θάνατος πριν το θάνατο.

Το πρόβλημα αυτό της εύρεσης διαθέσιμων μοσχευμάτων δεν είναι στη βάση του νομικού ή νομοθετικού, είναι ανθρώπινο, κοινωνικό, πολιτικό. Είναι ένα πρόβλημα που δείχνει την αληθινή ποιότητα των δεσμών της κοινωνίας μας, την αλληλεγγύη, τις αξίες του γένους μας, τη χριστιανική μας αδελφότητα. Αν θέλετε, είναι κι ένα πρόβλημα μη σωστής ενημέρωσης των πολιτών για το τι σημαίνει δωρεά οργάνων. Οι αριθμοί όμως, δεν ανταποκρίνονται στο μεγαλείο, στη φιλοσοφία και στην αρετή των Ελλήνων.

Πρέπει, λοιπόν, να εντοπίσουμε και να εξαλείψουμε όλους αυτούς τους αρνητικούς παράγοντες, τις φοβίες και τις προκαταλήψεις που μας φέρνουν πολύ χαμηλά στα ποσοστά για τη δωρεά οργάνων. Και πάντως δεν είναι θρησκοληψία αφού για πολλές θρησκείες και ιδιαίτερα για την ορθόδοξη χριστιανική πίστη η δωρεά μοσχευμάτων από αποβιώσαντες δότες όχι μόνο δεν είναι ασέβεια και ιεροσυλία προς το νεκρό, αλλά υπέρτατη προσφορά, η πιο ευγενική και μεγαλόψυχη πράξη ανθρωπίνης αλληλεγγύης.

Να τονίσω μάλιστα ότι ο Μακαριστός Χριστόδουλος, αλλά και ο προκαθήμενός του ο Σεραφείμ ήταν δωρητές οργάνων, όπως και ο σημερινός Αρχιεπίσκοπος Αθηνών. Μάλιστα τότε ο Μακαριστός Χριστόδουλος, όπως και ο Μητροπολίτης Λαυρεωτικής και Μεσογαίας Νικόλαος –τους οποίους είχα επισκεφτεί για να τους ενημερώσω για την πρόταση νόμου που επρόκειτο να καταθέσω στη Βουλή μαζί με τον τότε συνάδελφο τον κ. Πιπεριά, με τον οποίο έχουμε και βιωματική σχέση και εμπειρία με το θέμα αυτό– υπήρξαν ένθερμοι υποστηρικτές της πρότασής μας. Μάλιστα ο εκδημήσας Αρχιεπίσκοπος περιχαρής μας ανακοίνωσε τότε ότι και οι Μητροπολίτες θα εγείνοντο δωρητές οργάνων. Αλλά και η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος, που κατ' αρχάς εξέφρασε την αντίθεσή της με την εικαζόμενη συναίνεση, δέχτηκε άλλες επί μέρους προτεινόμενες ρυθμίσεις με την προϋπόθεση της διασφάλισης κριτηρίων δικαιοκατανομής των μοσχευμάτων.

Κύριε Πρόεδρε, σ' ένα πράγμα νομίζω πάντως ότι συμφωνούμε όλοι: Στο γεγονός ότι απαιτείται αύξηση των δωριζόμενων οργάνων ειδικά από αποβιώσαντες δότες, ώστε να υπάρξει επάρκεια προκειμένου σταδιακά να αυξάνονται οι μεταμοσχεύσεις και κάποια στιγμή να οδηγηθούμε στην πλήρη επίλυση του προβλήματος αυτού.

Βέβαια να διευκρινίσω στο σημείο αυτό ότι, κατά την άποψή μου, η δωρεά οργάνων για μεταμόσχευση θα πρέπει να στηρίζεται αποκλειστικά και μόνο στην εθελοντική προσφορά μοσχευμάτων με μόνο κριτήριο τον αλtruισμό και την φιλαλληλία. Και γιατί; Γιατί τότε μόνο μετουσιώνεται από συνήθη χειρουργική πράξη σε αληθινή μυσταγωγία.

Φυσικά υπάρχουν και κάποιοι γιατροί αλλά και χώρες, όπως

το Ιράν που πιστεύουν και επιτρέπουν την οικονομική αποζήμιωση των ζώντων, κυρίως, δωρητών γιατί θεωρούν ότι αυτή είναι η καλύτερη λύση για την προσέγγιση του δότη. Φυσικά όμως, δεν πρέπει και δεν συμφωνούμε με τέτοιες λογικές και πρακτικές και προσωπικά καταδικάζω μετά βδελυγμίας πράξεις, όπως αυτές του Ινδού γιατρού Αμίτ Κουμάρ, ο οποίος παρέσυρε τους εξαθλιωμένους εργάτες στην κλινική του για να γίνουν δότες, είτε με συναίνεση για μία χούφτα δολάρια είτε διά της βίας και εν αγνοία τους.

Η εμπορευματοποίηση δεν πρέπει να θεωρείται λύση. Ο μεταμοσχευτικός τουρισμός επίσης δεν πρέπει να γίνει αποδεκτός όσο κι αν είναι κατανοητή η αγωνία του πάσχοντος. Ακριβώς γι' αυτό πιστεύω πως η δωρεά οργάνων θα μπορούσε να αποτελέσει τη μοναδική λύση επί του παρόντος και την αποφασιστική απάντηση των συνευθιτοποιημένων πολιτών στους ασυνειδητους εμπόρους του ανθρώπινου πόνου.

Οφείλουμε να ομολογήσουμε ότι προς αυτήν την κατεύθυνση λειτουργούν πολύ θετικά ενέργειες, όπως αυτή των γονιών του εικοσάχρονου Αυστραλού, Ντουζόν Ζαμίτ, που ξυλοκοπήθηκε μέχρι θανάτου σε ελληνικό νησί και ο οποίος δώρισε τα όργανα του γιού του. Δεν φτάνει βέβαια μία τέτοια πράξη από μόνη της. Θα μπορούσε όμως, να αποτελέσει ένα καμπανάκι αφύπνισης και ενεργοποίησης του πνευματικού κόσμου και κάθε κοινωνικού χώρου.

Διευκρινίζω, όμως, ότι λέω επί του παρόντος γιατί είναι γνωστό ότι η ιατρική εξελίσσεται ραγδαία το ίδιο και η βιολογία και οι σχετικοί κλάδοι, ώστε να μιλάμε για το ενδεχόμενο κατασκευής εργαστηριακών μοσχευμάτων, τεχνικών οργάνων, κλωνοποίησης κ.λπ..

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα πρέπει όμως, και η ελληνική πολιτεία από την πλευρά της απ' ενός να βελτιώσει και απ' ετέρου να θωρακίσει το ισχύον πλαίσιο με θεσμούς που θα αποτρέπουν έστω και τη σκέψη της εκμετάλλευσης των δωρηθέντων οργάνων και ιστών. Εκ παραλλήλου, πρέπει να επιβάλει και να εποπτεύει αποκλειστικά την ευλαβική τήρηση των κανόνων της ιατρικής ηθικής, ούτως ώστε να μπορέσει να εξασφαλίσει τη βούληση και τη συναίνεση του δυνητικού δότη.

Και εδώ νομίζω ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι η εμπιστοσύνη στην πιστοποίηση του εγκεφαλικού θανάτου του δότη. Οι συγγενείς, λοιπόν, έχουν φόβο για το ενδεχόμενο επίσπευσής του. Είναι χρέος μας να τους πείσουμε για το αντίθετο. Χρειάζεται ενημέρωση, χρειάζονται ασφαλιστικές δικλίδες, χρειάζονται εξειδικευμένοι επιστήμονες.

Στο σημείο αυτό θέλω να υπενθυμίσω ότι σ' αυτήν την κατεύθυνση ήταν και η πρόταση-οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα πρότυπα ποιότητας και ασφαλείας των ανθρωπίνων οργάνων που προορίζονται για μεταμόσχευση, την οποία συζητήσαμε στις 3 Φεβρουαρίου στην επιτροπή μας, εδώ στη Βουλή, πρόταση για την οποία εκφράσαμε θετική γνώμη και συμφωνήσαμε στη θέσπιση ενός κοινού πανευρωπαϊκού πλαισίου ασφαλείας, το οποίο στοχεύει παράλληλα στην εξάλειψη ή τουλάχιστον, την ελαχιστοποίηση των περιπτώσεων λαθρεμπορίας ανθρωπίνων οργάνων και την πάταξη της ανεξέλεγκτης αφαίρεσης, πράγμα που θα μπορούσε να ενισχύσει το αίσθημα εμπιστοσύνης των δωρητών και των συγγενών τους.

Συμφωνήσαμε σ' όλα με μια μόνο επιφύλαξη, ότι, δηλαδή, τα μεταμοσχευτικά κέντρα θα πρέπει να είναι μονάδες δημοσίου χαρακτήρα. Λοιπές διατάξεις που περιλαμβάνει η πρόταση αυτή, όπως ο ορισμός της εθνικής αρχής του κάθε κράτους-μέλους, η αρτιότητα των υποδομών κ.λπ. πρέπει να εξασφαλιστούν από το αρμόδιο Υπουργείο, πράγμα το οποίο θα οδηγήσει στην εξασφάλιση των κονδυλίων, στην εξασφάλιση τεχνολογικού εξοπλισμού εγκαταστάσεων και στην εξασφάλιση πρόσληψης εξειδικευμένου προσωπικού, ώστε να είναι σε θέση η Ελλάδα να εφαρμόσει ένα αποκλειστικά εθνικό πρόγραμμα ποιότητας. Και βεβαίως, δεν φθάνει να ενισχύσουμε το Λαϊκό Νοσοκομείο με έναν επιμελητή ή με μία νοσηλεύτρια.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα τελευταία χρόνια γίνεται πράγματι μια προσπάθεια να συνευθιτοποιήσουμε τον ελληνικό λαό.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ένα λεπτό παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε, και τελειώνω.

Είχα την ευκαιρία να κάνω μια εκδήλωση στην περιφέρειά μου για τη διάδοση της ιδέας της δωρεάς οργάνων. Το ίδιο έκαναν και άλλοι συνάδελφοι, ο ΕΟΜ, μη κυβερνητικές οργανώσεις. Αναφέρθηκα, μάλιστα, στην αρχή της ομιλίας μου στην πρωτοβουλία που είχε πάρει και ο πρώην Πρόεδρος της Βουλής, ο κ. Κακλαμάνης, όπως και η πρώην Πρόεδρος, η κ. Μπεννάκη. Και σήμερα είμαστε πάλι εδώ για το ίδιο θέμα, λόγω και της ευαισθησίας και του σημερινού Προέδρου της Βουλής.

Δεν αρκεί, όμως, να δείχνουμε μόνο την κατανόησή μας στο μεγάλο πρόβλημα και τη συμπαράστασή μας, όταν ένα παιδί πεθαίνει στο Ωνάσειο ή στη Ρόδο, γιατί δεν βρέθηκε μόσχευμα. Πρέπει να δώσουμε λύσεις.

Από την πλευρά μου είχα καταθέσει μια πρόταση νόμου, όπως γνωρίζετε. Έγινε δεκτή στην αρχή. Εν συνεχεία, όμως, δεν την αποδέχθηκε το Υπουργείο. Λυπούμαι, γιατί χάθηκε η ευκαιρία να βοηθήσουμε τους συνανθρώπους μας.

Ευελπιστώ, όμως, κύριε Υφυπουργέ, ότι ο κύριος Υπουργός Υγείας δεν έχασε τη δέσμευσή του ότι θα φέρει σύντομα πρόταση νόμου για τη βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου. Κάλιο αργά παρά ποτέ!

Τέλος, κλείνοντας, θέλω να πω ότι το αποτέλεσμα της σημερινής πρωτοβουλίας πρέπει να μεταφραστεί σε αντίστοιχο βαθμό ευαισθητοποίησης των Ελλήνων πολιτών.

Η Βουλή, κύριοι συνάδελφοι, δίνει το σύνθημα. Η Βουλή δίνει το παράδειγμα. Ήδη μεγάλη μερίδα της Εθνικής μας Αντιπροσωπείας είναι δωρητές οργάνων. Η έκκλησή μου είναι όλοι να γίνουμε δωρητές οργάνων και να γίνουμε κάτοχοι αυτής της κάρτας του ΕΟΜ. Είναι μια πράξη ύψιστης φιλαλληλίας που δίνει ζωή στους συνανθρώπους μας. Πιστεύω ότι το δρόμο που εμείς ανοίγουμε θα ακολουθήσουν και πολλοί άλλοι.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐσης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε ιδιαιτέρως τον κ. Διαμαντίδη.

Μέχρι να έλθει ο Βουλευτής του ΚΚΕ κ. Χαράλαμπος Χαραλάμπος, θα ήθελα να πω ότι θεωρώ πως πρέπει όλοι να παραδεχτούμε ότι είναι πάρα πολύ συμβολικό και σπουδαίο το γεγονός ότι ο κ. Αδρακτάς επίσημα δήλωσε δωρητής οργάνων σήμερα, αποτελώντας και δείχνοντας το μέγεθος της μεγαλοψυχίας, της γενναιοδωρίας και ο κ. Διαμαντίδης αποτελεί από μόνος του το θαύμα του ευεργετούμενου της ζωής και του τι σημαίνει αυτό για το οποίο κάνουμε την ειδική συνεδρίαση.

Κύριε συνάδελφε, κύριε Χαράλαμπε, έχετε το λόγο για δέκα λεπτά.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το Κομμουνιστικό Κόμμα της Ελλάδας σε κάθε περίπτωση που του δίνεται ευκαιρία τάσσεται αναφανδόν υπέρ της δωρεάς ανθρωπίνων οργάνων, υπέρ των μεταμοσχεύσεων. Εξάλλου, αυτή τη στιγμή, εκτός αν αύριο υπάρξουν ευχάριστες εκπλήξεις από τη γενετική ή από την επεξεργασία των βλαστοκυττάρων, είναι η μόνη δυνατή λύση για να προσφερθεί η ίαση σε ανθρώπους που πάσχουν από βαριά νεφρική ανεπάρκεια, από βαριές καρδιοπάθειες κ.λπ.

Είμαστε, λοιπόν, υπέρ της δωρεάς οργάνων και των μεταμοσχεύσεων, εφόσον τηρούνται απαραίτητα δύο προϋποθέσεις. Η πρώτη προϋπόθεση είναι η συστηματική ενημέρωση του ελληνικού λαού και η δεύτερη, βέβαια, είναι ότι αυτά τα ανθρώπινα όργανα θα προσφέρονται πραγματικά δωρεάν και θα διακινείται η όλη διαδικασία των μεταμοσχεύσεων μέσα σ' ένα αποκλειστικά δημόσιο, σύγχρονο, δωρεάν σύστημα υγείας.

Ο κ. Κωστάκης πρόσφατα, όταν μας ενημέρωνε, χρησιμοποίησε τη λέξη «εκπαίδευση», την οποία θεωρώ πολύ σωστότερη από το να λέμε να ευαισθητοποιηθεί ο ελληνικός λαός ή να ενημερωθεί ο ελληνικός λαός.

«Εκπαίδευση» σημαίνει συστηματικά, από τα σχολεία, τα δημοτικά, τα γυμνάσια, τα λύκεια, τα πανεπιστήμια, μέσα από τα Μαζικά Μέσα Ενημέρωσης, επί τακτικής, όμως, βάσης.

Εκείνο το οποίο μου έκανε εμένα τεράστια εντύπωση, εκτός από το καμπαναίο που γίνεται μέχρι τώρα της ενημέρωσης για τις μεταμοσχεύσεις, είναι ότι στην τελευταία, παραδείγματος χάριν, απογραφή που έγινε, ενώ έλεγαν ότι θα υπάρχουν δελτία, με τα οποία θα δήλωνε ο κόσμος αν γίνεται εθελοντής για δωρεά ανθρωπίνων οργάνων, τουλάχιστον στην Κέρκυρα, κανένα τέτοιο δελτίο δεν ήρθε με αυτούς οι οποίοι μας απέγραφαν. Το δεύτερο, όπως τόνισα -και είναι εκ των ων ουκ άνευ- είναι οι μεταμοσχεύσεις να γίνονται μέσα σε ένα σύγχρονο, δωρεάν σύστημα υγείας.

Και το πρώτο πράγμα που έχω να παρατηρήσω, κύριοι συνάδελφοι, είναι ότι ακόμα και ο Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου. Όταν συζητήσαμε σε κοινή συνεδρίαση οι Επιτροπές Κοινωνικών Υποθέσεων και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων την πρόταση οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με τα πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας των ανθρωπίνων οργάνων που προορίζονται για μεταμόσχευση, ήταν σαφής και συγκεκριμένη οδηγία και όριζε ότι ένα μεταμοσχευτικό κέντρο νοείται μονάδα δημόσιου νοσοκομείου ή άλλος φορέας.

Εμείς, βέβαια, διαφωνούμε κάθετα με τέτοιες αντιλήψεις, ότι η λήψη ανθρωπίνων οργάνων, όπως επίσης και οι μεταμοσχεύσεις, μπορούν να γίνονται στον ιδιωτικό τομέα.

Διαφωνούμε ακόμα κάθετα και θεωρούμε εγκληματικό το τι γίνεται αυτήν τη στιγμή στη χώρα μας με τα βλαστοκύτταρα. Ουσιαστικά γίνεται εμπόριο βλαστοκυττάρων και κυριολεκτικά εμπόριο ελπίδων. Έχει παραχωρηθεί ο τομέας των βλαστοκυττάρων, με κύρια ευθύνη, καθοριστική, εγκληματική ευθύνη του Υπουργείου Ανάπτυξης, σε ιδιώτες.

Επίσης, γίνεται -και αυτό το αποκάλυψε ο κ. Κωστάκης- ακόμα και εμπόριο κερατοειδών χιτώνων, οι οποίοι έρχονται, όπως λέει, μέσα σε κουτάκια, τα παραλαμβάνουν οι ιδιώτες και είναι αμφίβολη, αν θέλετε, η ποιότητα των κερατοειδών αυτών χιτώνων που μεταμοσχεύονται σε Έλληνες ασθενείς.

Θα ήθελα εδώ να τοποθετηθώ για τις μονάδες εντατικής θεραπείας. Μέχρι την ημέρα που ενημερωθήκαμε, εγώ πίστευα ότι είναι μία από τις πηγές χορήγησης οργάνων από εκλιπόντες δότες. Ο κ. Κωστάκης αποκάλυψε ότι είναι η μοναδική, η αποκλειστική πηγή εκλιπόντων δοτών η μονάδα εντατικής θεραπείας. Και ξέρουμε όλοι, κύριοι συνάδελφοι, τις τεράστιες ελλείψεις που υπάρχουν στο χώρο αυτό της δημόσιας υγείας.

Πριν λίγους μήνες, στο συνέδριό τους οι εντατικολόγοι αποκάλυψαν ότι χιλιάδες συμπατριώτες μας πεθαίνουν στην ουρά, περιμένοντας να αδειάσει κάποιο κρεβάτι στις μονάδες εντατικής θεραπείας. Πολλοί από αυτούς τους χιλιάδες ασθενείς μέσα στις μονάδες εντατικής θεραπείας, θα μπορούσαν να σωθούν. Κάποιοι, όμως, που θα απεβίωναν, θα μπορούσαν να αποτελέσουν δυνητικά και δότες ανθρωπίνων οργάνων. Έτσι, μαζί χάνονται και πολύτιμοι, αν θέλετε, δότες.

Στη χώρα μας συζητιέται και μάλιστα συζητιέται, αν θέλετε, υπερτονίζοντας το θέμα, η εμπορία ανθρωπίνων οργάνων. Εμείς, το Κομμουνιστικό Κόμμα της Ελλάδας, θεωρούμε ότι στη χώρα μας δεν υπάρχει τέτοιο πρόβλημα. Όμως, σε παγκόσμιο επίπεδο υπάρχει. Και πάει πολύ, αυτοί οι οποίοι ουσιαστικά ευθύνονται γι' αυτό το πράγμα, οι καπιταλιστές, οι ιμπεριαλιστές, που κυνηγώντας το κέρδος δημιουργούν όλες εκείνες τις αιτίες της φτώχειας, της εξαθλίωσης, των μεταναστευτικών κυμάτων, του trafficking, στο τέλος να γίνονται και τιμητές με τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η εμπορία των ανθρωπίνων οργάνων.

Θεωρούμε, λοιπόν, ότι στη χώρα μας αυτό το θέμα δεν υπάρχει. Όμως, υπερτονίζεται και εμείς λέμε πραγματικά ότι υπερτονίζεται όχι τυχαία, όχι αθώα διότι σ' αυτόν το χώρο παίζονται και τεράστια συμφέροντα. Και τέτοια συμφέροντα -λέω εγώ δυνητικά- είναι τα τεράστια κέρδη που αποκομίζουν πολυεθνικές εταιρείες με την παραγωγή τεχνητών νεφρών για παράδειγμα ή των δισεκατομμυρίων αναλωσίμων υλικών που χρησιμοποιούνται για τις μονάδες τεχνητού νεφρού.

Θεωρούμε, λοιπόν, ότι αυτό το πράγμα πρέπει να ενταχθεί μέσα στην ενημέρωση του κόσμου και να τονιστεί ότι δεν υπάρχει ούτε καν η δυνατότητα να γίνεται εμπορία ανθρωπίνων

οργάνων, διότι ουσιαστικά οι οικείοι ενός ανθρώπου ο οποίος χάθηκε πρόσφατα, όταν τους λένε να υπογράψουν για να δοθούν τα όργανά τους για μεταμοσχεύσεις, σκέφτονται μέσα τους μ' αυτά που ακούνε «θα δώσω εγώ τα όργανα του αγαπημένου μου ανθρώπου για να χρησιμοποιηθούν σε εμπόριο οργάνων».

Λέω ξανά ότι αυτό το πράγμα δεν υπάρχει. Και εγώ με τη σειρά μου θα ήθελα να συγχαρώ τον κ. Αδρακτά και να πω ότι αυτό το πράγμα είχε ξαναγίνει και πρέπει να έρθουν αυτά τα δελτία, με τα οποία -κατά την άποψή μου- δεν θα υπάρξει μέλος του ελληνικού Κοινοβουλίου που να μη γίνει δωρητής ανθρώπινου σώματος.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Χαράλαμπο Χαράλαμους του ΚΚΕ

Ακολουθεί ο συνάδελφος κ. Αθανάσιος Λεβέντης, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος για σήμερα του ΣΥΡΙΖΑ, για δέκα λεπτά. Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε το λόγο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι μεταμοσχεύσεις άλλαξαν ουσιαστικά τη φιλοσοφία, αλλά και την προοπτική της ιατρικής.

Από την πρώτη μεταμόσχευση που έκανε ο Μπάρντον μέχρι σήμερα, μέσα σ' αυτό το διάστημα, έχει επιτελεστεί τεράστια πρόοδος, η οποία βέβαια συνυφίνεται και με τη συνολική πρόοδο της ιατρικής, της τεχνολογίας και βέβαια των τεχνικών που βελτιώθηκαν και αναπτύχθηκαν όσον αφορά τις μεταμοσχεύσεις, οι οποίες έχουν επεκταθεί και σε τομείς που ως τώρα -ή μέχρι πριν μερικά χρόνια- ήταν αδιανόητοι. Το να μεταμοσχεύσεις ήπαρ και νεφρό συγχρόνως ή πάγκρεας και νεφρό, αυτό ήταν από τα θέματα που δεν μπορούσε κανένας να τα φανταστεί.

Και βέβαια, υπάρχουν ακόμα προοπτικές να μεταμοσχευθούν και νωτιαίος μυελός ή εγκέφαλος, κάτι που βέβαια τουλάχιστον στο ορατό μέλλον δεν φαίνεται, παρά το ότι συζητούνται βλαστοκύτταρα ή άλλα που θα μπορούσαν να ενεργοποιηθούν τα κατεστραμμένα κύτταρα, για να μπορέσουν να αναπλαστούν.

Από την άλλη, έχουμε φτάσει και σε υπερβολές. Περιμένουμε κατ' αρχάς πολλά, πολύ περισσότερα απ' αυτά που μπορεί να μας δώσει η ιατρική σήμερα και από την άλλη φτάνουμε και σε ακραίες συμπεριφορές ελπίζοντας ότι μπορούμε να μεταμοσχεύσουμε όργανα, για παράδειγμα, που είναι γεμάτα καρκίνο. Αυτό δεν είναι από τα εφικτά, τουλάχιστον όπως έχει σήμερα η ιατρική.

Από την άλλη θα πρέπει να δούμε και τη συνολική συμπεριφορά. Και επειδή υπεισέρχονται και άλλοι παράγοντες, σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να υπάρχει η παραμικρή υπόνοια ότι υπάρχει οικονομικό όφελος από τη δωρεά οργάνων. Συνολικά, όλη η ιατρική θα έπρεπε να είναι δωρεάν δημόσιο σύστημα υγείας και να παρέχονται δωρεάν και υψηλού επιπέδου υπηρεσίες για όλους ανεξαιρέτως τους πολίτες.

Ειδικότερα, όμως, για τη δωρεά οργάνων, σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να υπάρχει ιδιωτικός οργανισμός -ούτε ακόμα και ιδιωτικού δικαίου- όπως ανέφερε προηγουμένως ο κ. Χαράλαμπος για τον Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων. Δεν θα πρέπει να υπάρχει αυτό το στοιχείο, γιατί πώς θα πείσει κανείς τον πολίτη να κάνει δωρεά οργάνων ή τους συγγενείς του; Κάποιος που προκαταβολικά, προ του θανάτου του -ή και πολύ νωρίτερα- δηλώνει ότι θέλει να γίνει δωρητής οργάνων, πώς θα πειστεί να γίνει δωρητής οργάνων ή οι συγγενείς πώς θα πειστούν να δώσουν τη συγκατάθεσή τους για δωρεά οργάνων, αν ξέρουν ότι ενδεχομένως κάποιος μπορεί να ωφεληθεί οικονομικά; Αυτό σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να υπεισέρχεται.

Υπάρχει και ένα άλλο θέμα που αφορά το πώς εξασφαλίζουμε δότες. Και βέβαια, τα περισσότερα όργανα προέρχονται από αποβιώσαντες ασθενείς. Όμως, υπάρχουν και συγγενείς ή άλλοι που μπορούν να δώσουν.

Και βέβαια, θα ήθελα να πω ότι είχαμε και τα άλλα φαινόμενα, όπως έξω από τον «Ευαγγελισμό» να υπάρχουν στα χαρτάρια αγγελίες, όπως «πουλώ το νεφρό μου, όποιος θέλει να επικοινωνήσει με το τάδε τηλέφωνο».

Έχουν παρατηρηθεί, λοιπόν, και αυτά, για να μην πούμε και

τις άλλες εγκληματικές πράξεις που έχουν αναφερθεί ανά την υφήλιο, αλλά ακόμα και στη χώρα μας, αλλά και στη συγκεκριμένη πολιτεία, η οποία είναι συνδεδεμένη με πολλές αμαρτίες, όπου γινόταν αυτές οι παράνομες λήψεις οργάνων που κανένας δεν ξέρει από πού ξεκινούσαν και πού κατέληγαν.

Υπήρξε κι ένα άλλο θέμα που αφορούσε το να δηλώσουν όλοι ότι είναι δωρητές οργάνων ή εφόσον δεν δηλώσουν ότι αρνούνται τη λήψη οργάνων, τότε να θεωρείται ότι όποιος πεθαίνει, μπορεί τα όργανά του –εφόσον είναι όργανα χρησιμοποιήσιμα– να λαμβάνονται. Αυτό σε καμμία περίπτωση δεν πρέπει να ισχύσει. Θα πρέπει να είναι με τη συγκατάθεση του δωρητού ή των συγγενών του. Σε καμμία περίπτωση δεν πρέπει να γίνει αλλιώς.

Βέβαια, όλα αυτά προϋποθέτουν και μία άλλη οργάνωση. Δυστυχώς, έχουμε πολλές ελλείψεις.

Και επειδή εδώ αναφέρθηκε ότι η κύρια πηγή οργάνων είναι οι μονάδες εντατικής θεραπείας, θα πρέπει να δούμε πώς θα εκπαιδευτεί και το προσωπικό, αλλά πρώτα και κύρια πώς θα ενημερωθούν οι πολίτες, ώστε να ξέρουν ότι αυτή η προσφορά τους είναι ανεκτίμητη. Και μάλιστα, εδώ πρέπει να ξεπεράσουμε και μερικά στερεότυπα που έχουμε –τα οποία βέβαια είναι απόλυτα σεβαστά– όπως για παράδειγμα, το ότι οι Έλληνες από τα πανάρχαια χρόνια σέβονται τους νεκρούς και δεν δέχονται το παραμικρό άγγιγμα του νεκρού. Βλέπε για παράδειγμα, την Αντιγόνη.

Οι Έλληνες δεν θέλουν να ακουμπήσει κανείς το νεκρό, γιατί το θεωρούν βεβήλωση. Από την άλλη όμως, υπάρχει και ένα άλλο πρόβλημα. Γιατί αρνούνται πολλοί συγγενείς να δώσουν τη συγκατάθεσή τους για τη λήψη οργάνων; Φοβούνται ότι ενδεχομένως οι γιατροί να σταματήσουν νωρίτερα από ό,τι επιτρέπεται τις προσπάθειες, στην προσπάθειά τους να εξασφαλίσουν όργανα. Αυτό, λοιπόν, θα πρέπει επίσης να αντιμετωπιστεί.

Θα πρέπει πρώτα-πρώτα να ενημερωθούν οι πάντες ότι αυτό δεν συμβαίνει και σε καμμία περίπτωση να μην υπάρξει η παραμικρή καχυποψία. Και εδώ είναι θέμα πολύ λεπτών χειρισμών. Και επειδή τουλάχιστον προσωπικά είχα την εμπειρία πολλές φορές να ασχοληθώ με το θέμα, θα ήθελα να πω ότι κατορθώσαμε να πείσουμε συγγενείς να δώσουν τα όργανα. Σε καμμία περίπτωση, λοιπόν, αυτοί οι χειρισμοί δεν πρέπει να γίνουν με τέτοιο τρόπο που να αφήσουν την παραμικρή υποψία ή ότι υπάρχει οικονομικό όφελος ή ότι εγκαταλείπονται πρόωρα οι προσπάθειες για να σωθεί ο ασθενής.

Όμως, θα ήθελα να τονίσω και κάτι άλλο. Συζητάμε συνεχώς εδώ για τη δωρεά οργάνων, για τη μεταμόσχευση οργάνων κ.λπ., αλλά δεν είπαμε και κάτι άλλο. Δεν είπαμε ότι θα πρέπει πρώτα και κύρια οι πολίτες να συνειδητοποιήσουν πόσο πολύτιμα είναι τα όργανά μας και πόσο είμαστε όλοι υποχρεωμένοι να προστατεύουμε, τα δικά μας τα όργανα, αλλά και όλων τα όργανα.

Αυτό σημαίνει, για παράδειγμα, ότι κάθε χρόνο οι μεγάλοι αριθμοί μεταμοσχεύσεων αφορούν τους νεφρούς. Κάθε χρόνο αυξάνονται τουλάχιστον κατά 10% τα άτομα που έχουν ανάγκη από αιμοκάθαρση, κύριε Υπουργέ! Και βέβαια, απ' αυτό το ποσοστό του 10% που αυξάνονται ή, αν θέλετε, από τους αρρώστους που κάνουν αιμοκάθαρση, το 70% προέρχεται από βλάβες που οφείλονται στο σάκχαρο. Επομένως, αν ενημερώσουμε όλον τον ελληνικό λαό, τους πάντες, πώς να αντιμετωπίζουν σωστά το σάκχαρο, θα μπορούμε να ελαττώσουμε κατά χιλιάδες αυτούς που έχουν ανάγκη αιμοκάθαρσης και κατά πολλές εκατοντάδες αυτούς που έχουν ανάγκη μεταμόσχευσης νεφρού.

Υπάρχει επίσης, ένας άλλος λόγος, όπως είναι η κατάχρηση και η κακή διαχείριση των φαρμάκων. Υπάρχουν φάρμακα νεφροτοξικά, ηπατοτοξικά κ.λπ.. Πρέπει, λοιπόν, και αυτό να προσεχθεί πάρα πολύ, αλλά εντούτοις δεν καταβάλλεται η ανάλογη προσπάθεια. Επομένως, δεν θα πρέπει να φτάνουμε στην τελική λύση που είναι η μεταμόσχευση, αλλά θα πρέπει να προλαβαίνουμε ώστε να μη χρειαστεί να γίνει μεταμόσχευση.

Να μην πω, βέβαια, το μεγάλο δράμα με τις καρδιές, όπου χρειάζεται να γίνουν μεταμοσχεύσεις και η κύρια αιτία, αν θέλετε, ή μια από τις κύριες αιτίες είναι το κάπνισμα. Ας τα σκε-

φθούμε όλα αυτά. Πριν φθάσουμε να ζητάμε να γίνουν μεταμοσχεύσεις, να προλάβουμε, ώστε να μη χρειάζεται να γίνουν μεταμοσχεύσεις. Απ' αυτήν την άποψη έχουμε πάρα πολλά περιθώρια.

Υπάρχει, βέβαια, και ένα άλλο θέμα που έχει θιγεί –το ανέφερε και ο κ. Χαραλάμπους– για τα βλαστοκύτταρα, τους κερατοειδείς κ.λπ.. Είναι γεγονός ότι υπάρχει ένα απαράδεκτο εμπόριο γύρω από τα βλαστοκύτταρα και θα πρέπει, κύριε Υπουργέ, σ' όλα αυτά που έχουν σχέση με τέτοιους χειρισμούς να μην υπεισέρχεται ο ιδιωτικός τομέας με την έννοια του κέρδους. Για να υπάρξει ιδιωτικός τομέας, πρέπει να υπάρξει κέρδος. Δεν κάνει κάτι αλλιώς. Επομένως, θα πρέπει να ληφθεί τέτοια μέριμνα, ώστε να μην υπεισέρχονται οι εμπορικές δοσοληψίες.

Για τους κερατοειδείς, που αναφέρθηκαν από τον κ. Χαραλάμπους, είναι γεγονός ότι έρχονται κερατοειδείς από το εξωτερικό και έρχονται έναντι αγοράς. Αυτό αφορά όχι μόνο τον ιδιωτικό, αλλά και το δημόσιο τομέα, όταν γίνονται μεταμοσχεύσεις κερατοειδούς. Νομίζω πως εδώ, πράγματι, θα μπορούσαμε να έχουμε επάρκεια και θα μπορούσαμε κάλλιστα να μην τρέχουμε στο εξωτερικό. Δεν θέλω να πω πως είναι αμφίβολης ποιότητας. Θέλω να ελπίζω και να πιστεύω πως όλα αυτά έχουν ελεγχθεί απολύτως.

Παρ' όλα αυτά, όμως, θα πρέπει να δούμε πώς θα μπορέσουμε και εδώ να εξασφαλίσουμε. Υπάρχουν αυτές οι δυνατότητες και μάλιστα σήμερα που αλλάζει λίγο η νοοτροπία και καθώς πάρα πολλοί σκέφτονται, παραδείγματος χάρη, την καύση των νεκρών, θέλω να πιστεύω πως αυτό αλλάζει και ορισμένες αντιλήψεις και συμπεριφορές μας και ότι θα δώσει περιθώριο, ώστε να μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε τις ανάγκες.

Χαιρετίζουμε αυτήν την προσπάθεια που γίνεται από τον Πρόεδρο της Βουλής, από τον Εθνικό Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων και απ' όλους όσοι αγωνίζονται. Ασφαλώς όλοι θα πρέπει να δηλώσουν –πιστεύουμε– πως είναι δωρητές οργάνων. Τουλάχιστον, προσωπικά το έχω δηλώσει. Έχω κάρτα εδώ και περισσότερο από δεκαπέντε χρόνια. Όμως, αυτό δεν σημαίνει ότι φθάνει το να είναι δύο-πέντε ή δέκα. Αυτό πρέπει να είναι κάτι που να το εμπνευστούν οι πάντες, έχοντας την πεποίθηση ότι σε τίποτα δεν προσβάλλεται ο νεκρός. Απεναντίας, ο νεκρός θαθαγιάζεται, όταν μπορέσει να δώσει ζωή σ' έναν ή περισσότερους ανθρώπους που έχουν ανάγκη τα όργανά του.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαίτης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Λεβέντη.

Ο Υφυπουργός έχει ζητήσει παρέμβαση ενός λεπτού. Ορίστε, κύριε Υφυπουργέ, έχετε το λόγο.

ΜΑΡΙΟΣ ΣΑΛΜΑΣ (Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θεώρησα μέσα σ' αυτήν τη συνεδρίαση, που είναι συνεδρίαση αγάπης και ανθρωπιάς, να κάνω μια παρέμβαση, για να μην υπάρχει τίποτα που να μπορεί να αμαυρώσει τη συζήτησή μας.

Επειδή και ο κ. Χαραλάμπους, αλλά και ο κ. Λεβέντης έκαναν μια αναφορά σ' ένα γεγονός που είναι πραγματικό, για τις τράπεζες των βλαστοκυττάρων, θεώρησα υποχρέωση μου να κάνω μια ενημέρωση ότι έχει τους προηγούμενους μήνες ενσωματωθεί η κοινοτική οδηγία που αφορά τα βλαστοκύτταρα. Η ενσωμάτωση έγινε με προεδρικό διάταγμα το Μάρτιο του 2008. Ακολούθησε η επεξεργασία. –από το Κεντρικό Συμβούλιο Υγείας– σχεδίου για το θεσμικό πλαίσιο, για τη χορήγηση αδειών ίδρυσης και δημιουργίας τραπεζών βλαστοκυττάρων. Η επεξεργασία έγινε από κορυφαίους ιατρούς του χώρου της υγείας.

Η πρόταση για το σχέδιο θεσμικού πλαισίου υπεβλήθη στο Υπουργείο Υγείας και εντός των επομένων ημερών εγκρίνεται υπουργική απόφαση που καθορίζει τους όρους ίδρυσης, λειτουργίας και εποπτείας των εν λόγω τραπεζών. Το πλαίσιο αυτό εγγυάται το δημόσιο συστηματικό και αποτελεσματικό έλεγχο των τραπεζών βλαστοκυττάρων από τα όργανα του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και τίθεται τέρμα σ' αυτό που προαναφέρατε και που είναι υπαρκτό γεγονός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαίτης Αποστολάτος): Θα μου επιτρέψετε, όμως, να σας πω πως αυτό είναι ένα μέγα θέμα, κύριε Υπουργέ, το οποίο ούτε ανοίγει ούτε κλείνει έτσι, παρά το σημει-

ρινό μας θέμα.

Το λόγο έχει ο κ. Ροντούλης για δέκα λεπτά ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΛΑΟΣ.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΠΟΝΤΟΥΛΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Αδρακτά, σας έχουμε ξεπεράσει στο Λαϊκό Ορθόδοξο Συναγερμό, διότι σύμπασα η Κοινοβουλευτική Ομάδα δηλώνει ότι είναι δωρητές οργάνων. Με χαρά το λέω και όχι για να επικρίνω κάποιον, αλλά και για να κάνω και το χατίρι στο φίλο μου τον Κυριάκο τον Βελόπουλο, που είναι διαπρύσιος κήρυκας της δωρεάς οργάνων.

Έρχομαι στο βασικό μας αντικείμενο. Το θέμα της δωρεάς οργάνων είναι ένα πολυεπίπεδο θέμα, έχει διάφορες διαστάσεις. Έχει μια διάσταση αλτρουιστική και ψυχολογική. Δηλαδή φανταστείτε όλοι τι χαρά μπορεί να νιώσει κάποιος τι ήθικη ικανοποίηση μπορεί να νιώσει κάποιος όταν προσφέρει ένα δώρο ζωής. Άρα καταξιώνεται κάποιος ψυχολογικά, να το πω έτσι όταν γίνεται δωρητής οργάνων.

Υπάρχει κοινωνική διάσταση του όλου προβληματισμού. Αυτό σημαίνει το εξής: Επιλύονται με τη δωρεά οργάνων πλείστα όσα κοινωνικά ζητήματα που αντιμετωπίζει τόσο ο ασθενής όσο και η οικογένειά του. Η αποφυγή οικογενειακών κλυδωνισμών λόγω της ασθένειας ενός μέλους της οικογένειας πρέπει να βαρύνει όλες τις αποφάσεις μας, διότι η κοινωνική παράμετρος είναι ιδιαίδοντως σημαντική.

Υπάρχει η πλευρά της βιοηθικής. Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι πολλά μπορεί να γίνουν για να βελτιώσουμε την κοινωνική πραγματικότητα, την οικογενειακή πραγματικότητα, το οικογενειακό επίπεδο ζωής μας. Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι ο σκοπός αγιάζει τα μέσα. Άρα πρέπει να τηρούνται κάποιοι ηθικοί και δεοντολογικοί κανόνες. Και αυτό είναι αντικείμενο της βιοηθικής.

Υπάρχει αυτονόητος η νομική πλευρά του θέματος. Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει απλά ότι πρέπει να υπάρχει ένα συγκεκριμένο νομοθετικό πλαίσιο του οποίου θα γίνεται η όλη διαδικασία της δωρεάς και της λήψης αντιστοίχως ανθρωπίνων οργάνων. Πρέπει να υπάρχει μ' άλλα λόγια ένα ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο. Και αυτό βεβαίως, αγαπητοί συνάδελφοι, καταλαβαίνετε ότι είναι ζήτημα της Βουλής, όλων ημών, δηλαδή, που θα πρέπει να υπερψηφίσουμε ή να καταψηφίσουμε, ανάλογα από την οπτική γωνία που βλέπει κάποιος τα πράγματα, ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο που θα έλθει προς συζήτηση στη Βουλή.

Υπάρχει η θεολογική πλευρά του ζητήματος. Δεν θα ασχοληθώ μ' αυτήν, διότι είναι αντικείμενο της Ιεράς Συνόδου. Νομίζω ότι υπήρξαν παλαιότερα ανακοινώσεις της Ιεράς Συνόδου για το όλο θέμα. Καλά θα είναι, όμως, να έχουμε και μία επικαιροποιημένη άποψη της Εκκλησίας της Ελλάδος γύρω από το μεγάλο αυτό ζήτημα της δωρεάς οργάνων.

Έρχομαι τώρα στη βασική παράμετρο του θέματος. Και η βασική παράμετρος του θέματος είναι βεβαίως η ιατρική. Αναλύοντας την ιατρική πλευρά πρέπει να αναφερθώ σ' ένα πρόσκομμα που συναντάμε. Το πρόσκομμα είναι το εξής: Γιατί ο Έλληνας ενώ δηλώνει ευθαρώς «μου αρέσει η ιδέα να γίνω δωρητής», όταν έρχεται η ώρα της κρίσεως ανακρούει πρύμνα. Δεν γίνεται δωρητής. Υπάρχει μία συστολή στον κόσμο. Θα πει κάποιος ότι ίσως είναι απληροφόρητος. Είναι μια οπτική του θέματος.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Αυτό είναι κατά κύριο λόγο.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΠΟΝΤΟΥΛΗΣ: Ναι, κύριε Πρόεδρε. Το είπα και στην επιτροπή άλλωστε. Μάλιστα ως Λαϊκός Ορθόδοξος Συναγερμός προτείνουμε μέσα από δίκτυα, για παράδειγμα το δίκτυο των προσκόπων, το δίκτυο των αιμοδοτικών συλλόγων, που είναι άνθρωποι εθισμένοι στον εθελοντισμό, να προωθήσουν ως πολίτες την όλη αυτή υπόθεση της δωρεάς οργάνων.

Ας δούμε και μια άλλη πλευρά του θέματος, διότι δεν πρέπει να έχουμε μια μονοδιάστατη αντίληψη των πραγμάτων. Εξετάζοντας, λοιπόν, την ιατρική πλευρά θα αντιμετωπίσουμε το ενδεχόμενο μιας συστολής. Η συστολή αυτή –ειπώθηκε και από άλλους ομιλητές– μπορεί να προέρχεται από την υπόνοια, από το μύθο, ας το πω καλύτερα, ότι «οι γιατροί δεν θα με προσέξουν όσο πρέπει προκειμένου να αφαιρεθούν τα όργανά μου».

Άρα, λοιπόν, υπάρχει μια αντικειμενική συστολή. Αυτό, όμως, είναι μόνο ένα θέμα κακής πληροφόρησης; Ας πούμε ότι κατά 90% είναι. Υπάρχει όμως και κάτι άλλο που θα πρέπει να ειπωθεί, αγαπητοί συνάδελφοι: πρέπει να υπάρξει σαφής διευκρίνιση κάποιων όρων. Παραδείγματος χάριν, τι σημαίνει «βιολογικός θάνατος», τι σημαίνει «κλινικός καρδιακός θάνατος», τι σημαίνει «εγκεφαλικός θάνατος». Το λέω αυτό, διότι και στη διεθνή βιβλιογραφία υπάρχει μια μεγάλη συζήτηση, αλλά –πρέπει να ξέρετε– και οι ίδιοι οι γιατροί δεν συμφωνούν καθ' ολοκληρία, δεν υπάρχει, δηλαδή, μία καθολική παραδοχή, το πότε επέρχεται ο θάνατος. Υπάρχουν γιατροί που λένε ότι ο εγκεφαλικός θάνατος δεν πρέπει να ταυτίζεται με το βιολογικό θάνατο, είναι διαφορετικά πράγματα. Και ερωτούν –να το πω διαφορετικά, αν και είναι μακάβρια η όλη συζήτηση– το εξής: Έχουμε θάνατο όταν έχουμε την εμφάνιση νεκρικών κηλίδων ή έχουμε θάνατο όταν νεκρώνει το εγκεφαλικό στέλεχος; Άρα, λοιπόν, υπάρχει ένα ερώτημα εδώ. Οι ίδιοι οι επιστήμονες, οι γιατροί, δεν συμφωνούν και αυτό θα πρέπει να ξεκαθαρίσει, προκειμένου να φύγει και η ελάχιστη υπόνοια όσον αφορά το ζήτημα αυτό. Και βέβαια όλες αυτές οι διαστάσεις, που είπα, θα πρέπει να εξεταστούν, επειδή επίκειται και η αλλαγή του νομοθετικού πλαισίου –και καλά θα κάνει να αλλάξει το νομοθετικό πλαίσιο– από ανθρώπους που θα προέρχονται απ' όλους αυτούς τους κλάδους. Και νομίζω ότι θα το κάνει το Υπουργείο ή το κάνει, ούτως ή άλλως, είναι αυτονόητο.

Αυτό το νέο νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο θα το δούμε, θα πρέπει να κινείται στη βάση κάποιων θεμελιωδών κατευθύνσεων. Και για μας οι θεμελιώδεις κατευθύνσεις είναι οι εξής:

Πρώτον, δεν θα πρέπει να υπάρχει ένας ανεστραμμένος ρατσισμός. Δηλαδή, υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι για Χ λόγους είναι απληροφόρητοι, δεύτερον, έχουν ένα φόβο, τρίτον, θεωρούν ότι δεν θα πρέπει να παραβιαστεί καθ' οιονδήποτε τρόπο το σώμα τους. Δεν θα πρέπει να επιδειξουμε ως πολιτεία μια ρατσιστική συμπεριφορά έναντι των ανθρωπίνων αυτών και να τους βάλουμε σε μια διαδικασία ενοχοποίησης ότι δήθεν αυτοί δεν σκέπτονται το συνάνθρωπό τους. Είναι μια επιλογή και πρέπει να σεβαστούμε την ελεύθερη επιλογή του ανθρωπίνου όντος, του ανθρωπίνου προσώπου. Άρα, λοιπόν, η μία κατεύθυνση θα πρέπει να είναι αυτή.

Δεύτερον, για κάποιον, ο οποίος θέλει να γίνει δωρητής οργάνων, πρέπει να διασφαλιστούν οι εξής προτεραιότητες: πρώτον, θα πρέπει να υπάρχει ή όχι προγενέστερη, προ του θανάτου δηλαδή, έγγραφη συναίνεση του δωρητή; Αυτό είναι ένα κομβικής σημασίας ερώτημα. Και εδώ υπάρχουν δύο σχολές σκέψεων. Η μία σχολή σκέψης είναι να θεωρούμαστε όλοι εν δυνάμει δωρητές, εκτός αν με δήλωσή μου αρνηθώ. Η άλλη σχολή σκέψης λέει ότι θα πρέπει να περάσουμε από το σύστημα της εικαζομένης συναίνεσης, σε ένα σύστημα θετικής αποδοχής του ότι θέλω να είμαι, δηλαδή, εγγράφως με την υπογραφή μου θέλω να είμαι δωρητής. Αυτό χρειάζεται μια ιδιαίτερη στάθμιση.

Τρίτον, θα πρέπει, κύριε Υφυπουργέ, να διασφαλιστεί ότι ο έλεγχος του θανάτου δεν θα πρέπει να γίνεται μόνο κατά κλινικό τρόπο, αλλά και με εργαστηριακό τρόπο.

Και τέταρτον, θα πρέπει να αποκλειστεί το ενδεχόμενο οποιασδήποτε εμπορικής συναλλαγής. Αυτό είναι αυτονόητο και νομίζω ότι θα διασφαλιστεί και στο νέο νομοθέτημα.

Θέλω να σας πω, για να ολοκληρώσω, το εξής: Δίνεται η δυνατότητα σε ανθρώπους να επικαλεστούν λόγους συνειδήσεως, για να μην πάνε στο στρατό, να μην πάρουν όπλο. Έχουν μία ελευθερία επιλογής, ελευθερία συνειδήσεως.

Ένας γιατρός, ο οποίος δεν θέλει να βγάλει τα σωληνάκια από τον ασθενή του, επικαλείται κώλυμα συνειδήσεως. Η ελευθερία βούληση αυτού του γιατρού δεν πρέπει να διασφαλίζεται;

Άρα, λοιπόν, καταλήγω, ότι άποψή μας είναι ως ΛΑΟΣ, ότι, ναι, πρέπει να έλθει στη Βουλή ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο που θα δίνει δυνατότητες ελευθέρων επιλογών τόσο στον λήπτη όσο και στον δότη όσο βεβαίως στους συγγενείς και πάνω απ' όλα να σεβεται την προσωπικότητα του ανθρώπου. Αυτό είναι μία θεμελιώδης παράμετρος που δεν πρέπει να μας διαφεύγει της προσοχής.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαϊτσης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε πολύ τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του ΛΑΟΣ κ. Αστέριο Ροντούλη.

Ο Αξιότιμος Πρόεδρος της Βουλής, ο οποίος κατά το πρωτόκολλο έχει και τον τίτλο του «Εξοχότατου», που με τη σημερινή του πρωτοβουλία γι' αυτήν τη σκυταλοδρομία ζωής...

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, αυτά είναι πρωτόκολλο του ΛΑΟΣ!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαϊτσης Αποστολάτος): "His Excellence" είναι στο τυπικό, όπως ήσασταν κι εσείς!

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Έχει αφ' εαυτού την εξοχότητα!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαϊτσης Αποστολάτος): Τον λόγο λοιπόν έχει ο Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων κ. Δημήτριος Σιούφας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ (Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αγαπητέ Πρόεδρε, αυτό ενδεχομένως να είναι τίτλος ευγένειας, που εμείς σχεδόν όλοι εδώ λόγω προέλευσης και καταγωγής το απορρίπτουμε!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η σημερινή ειδική συνεδρίαση είναι μία σημαντική μέρα για την Βουλή των Ελλήνων, που αναφέρεται στις δωρεές οργάνων σώματος και στις μεταμοσχεύσεις.

Χαιρόμαστε γιατί αρκετός αριθμός συναδέλφων και παρίσταται αλλά και περίπου τριάντα συνάδελφοι Βουλευτές έχουν ζητήσει το λόγο για να μιλήσουν. Και αυτό είναι παρήγορο γεγονός για την ανταπόκριση και την ευαισθησία των συναδέλφων Βουλευτών σε ένα τόσο μεγάλο κοινωνικό και ιατρικό θέμα.

Η Βουλή των Ελλήνων συζητά συχνά μείζονος σημασίας ζητήματα, που αφορούν την πρόοδο, την ευημερία και τη ζωή των Ελλήνων πολιτών.

Η δωρεά οργάνων σώματος, το σημερινό μας θέμα, είναι όμως κάτι περισσότερο. Είναι η ίδια η ζωή, είναι η συνέχεια της ζωής ενός ανθρώπου την ώρα που φεύγει η ζωή ενός άλλου ανθρώπου. Είναι η αναζωογόνηση ζωτικών λειτουργιών ενός ανθρώπου με τη μεταμόσχευση οργάνων ή ιστών.

Η επιστήμη έχει δώσει τη δυνατότητα αυτή εδώ και δεκαετίες. Η πολιτεία έχει οργανώσει σύστημα προγραμματισμού αναγκών και επιλογής κατάλληλων δωρητών, μέσω του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων.

Το 2008 σημειώθηκε αύξηση 54% στον αριθμό των δωτών οργάνων και 89% στις πραγματοποιηθείσες μεταμοσχεύσεις, σε σχέση με το 2007. Διαχρονικά η πρόοδος αυτή είναι επίσης εντυπωσιακή. Από τους ενενήντα επτά ασθενείς που δέχθηκαν μεταμοσχεύσεις το 2001, φθάσαμε τους διακόσιους εξήντα τέσσερις το 2008.

Ο Πρόεδρος του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων, καθηγητής Αλκιβιάδης Κωστάκης και όλοι όσοι εργάζονται σε αυτόν τον Οργανισμό δικαιούνται τα θερμά συγχαρητήρια όλων μας για το έργο που επιτελούν.

Οι κορυφαίοι γιατροί που πραγματοποιούν τις μεταμοσχεύσεις έχουν κάθε λόγο να είναι περήφανοι για τη δουλειά τους. Οι δωρητές αξίζουν αιώνια τιμή και οι συγγενείς τους, που πήραν τις σχετικές αποφάσεις, δικαιούνται την ευγνωμοσύνη, όχι μόνο εκείνων που κέρδισαν τη ζωή, αλλά και ολόκληρης της κοινωνίας. Έδωσαν ζωή, ό,τι περισσότερο μπορεί να δώσει ένας άνθρωπος!

Θέλω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να σας διαβεβαιώσω, ότι όλοι όσοι έχουμε δηλώσει δωρητές οργάνων σώματος, αισθανόμαστε περηφάνια και φέρνουμε πάντα μαζί μας την κάρτα του δωρητού.

Είναι εξαιρετικά σημαντικό το γεγονός ότι την προηγούμενη χρονιά υπήρξε μια σημαντική αύξηση του αριθμού των εγγεγραμμένων δωρητών, μετά το τραγικό συμβάν του Αυστραλού τουρίστα και το συνταρακτικό παράδειγμα του πατέρα του, που δώρισε τα όργανα του γιου που έχασε. Ήταν ζωή για πολλούς αλλά και παράδειγμα για όλους, όπως ζωή για πολύ περισσότερους θα είναι και η αύξηση των δωρητών οργάνων στην πατρίδα μας.

Κάθε άνθρωπος είναι μοναδικός, αλλά τα βιολογικά μας χαρακτηριστικά είναι συμβατά με πολλούς. Η αύξηση του αριθμού των δωρητών σημαίνει αύξηση του αριθμού της συμβατότητας με όσες και όσους βρίσκονται εν αναμονή μεταμόσχευσης. Οδηγεί μαθηματικά σε περισσότερη ζωή από τη ζωή. Σώζει περισσότερες ζωές.

Πιστεύω ότι η Εθνική Αντιπροσωπεία έχει τρεις δρόμους για να προωθήσει αυτόν το στόχο. Πρώτον, διατηρώντας το θέμα στην εθνική συζήτηση και αναδεικνύοντάς το κάθε φορά που αυτό είναι εφικτό. Δεύτερον, μεριμνώντας, και πιστεύω ότι ο Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που παρίσταται εκ μέρους της Κυβέρνησης θα συλλάβει τις απόψεις και το μήνυμα αυτής της συνεδρίασης για διαρκή εκσυγχρονισμό και νομοθετική επικαιροποίηση του συστήματος μεταμοσχεύσεων στη χώρα μας. Τρίτον, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, και το πιο σημαντικό για τον απευθυνόμενο προς εσάς, με το παράδειγμα όλο και περισσότερων Βουλευτών που θα εγγραφούν ως δωρητές οργάνων σώματος.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τίποτα δεν βοηθάει όσο το παράδειγμα και τίποτα δεν διδάσκει όσο το παράδειγμα. Η κοινωνία ζητά το παράδειγμα πρώτα από μας, τους αντιπροσώπους του ελληνικού λαού στην Εθνική Αντιπροσωπεία.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαϊτσης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε ιδιαιτέρως τον Πρόεδρο της Βουλής.

Ακολουθεί ο πρώην Πρόεδρος της Βουλής κ. Κακλαμάνης, ο κατ' εξοχήν Πρόεδρος σε απόλυτα ελληνικά.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι άξια επαίνου η πρωτοβουλία του Προέδρου του Σώματος κ. Δημήτρη Σιούφα για την ειδική αυτή συνεδρίαση του Σώματος με αντικείμενο τη δωρεά ιστών και οργάνων και τις μεταμοσχεύσεις.

Θα ήθελα ευθύς εξαρχής να υπογραμμίσω τη διαφωνία μου, παρά το γεγονός ότι αποδέχομαι ότι υπάρχουν πάρα πολλά ζητήματα και αρκετές πλευρές που θα πρέπει να προσεχθούν και να εξεταστούν σ' αυτό το μεγάλο θέμα των μεταμοσχεύσεων για την αναφορά σε μια τέτοια ειδική συνεδρίαση οποιονδήποτε απόψεων οι οποίες μπορούν σε τελική ανάλυση να συμβάλουν στην αναστολή της διάθεσης που πρέπει εμείς να καλλιεργήσουμε στους Έλληνες πολίτες για να συμμετάσχουν σ' αυτήν τη μεγάλη ανθρωπιστική υπόθεση που είναι η δωρεά οργάνων.

Όπως σε μια διακοπή μου ανέφερα σε ομιλούντα συνάδελφο, το μεγάλο πρόβλημα κατά τη γνώμη μου είναι η έλλειψη ενημέρωσης. Όταν υπάρχει έλλειψη ενημέρωσης για ένα τόσο σημαντικό θέμα, το κενό της ενημέρωσης έρχεται να το καταλάβει η αμφιβολία, να το καταλάβει η θρησκοληψία, να το καταλάβει ο οποιοσδήποτε ανασταλτικός παράγοντας.

Και θέλω πέραν αυτού που ανέφερα -και υποθέτω ότι όλοι έχετε την ίδια άποψη- ότι ήταν πολύ καλή σκέψη αυτή του Προέδρου, να συμφωνήσω μ' αυτό που πρόσθεσε. Ότι δεν είναι αυτή η συνεδρίαση για να υπερασπιστούμε αυτήν την υπόθεση απλώς. Δεν αρκεί κατά την γνώμη μου να πούμε καθένας μας τα πέντε καλά λόγια γι' αυτό το θέμα. Μας δίνεται νομίζω η ευκαιρία να ανταποκριθούμε σε ένα ιδιαίτερο καθήκον που έχουμε ως εκπρόσωποι του ελληνικού λαού. Να απευθύνουμε έναν εγερτήριο λόγο προς την κοινωνία μας αναδεικνύοντας ένα από τα κρίσιμότερα σύγχρονα ηθικά, κοινωνικά, επιστημονικά κ.λπ. ζητήματα.

Θα αποβεί πραγματικά εγερτήριο ο λόγος μας αν συνοδεύει και από το προσωπικό μας παράδειγμα όπως κάναμε πριν από έντεκα χρόνια σε μια ανάλογη ειδική συνεδρίαση της Βουλής, τον Ιούνιο του 1988. Δεν αρκεστήκαμε τότε σε λόγους συνηγορίας, αλλά αρχίζοντας από τον τότε Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τον Κωστή Στεφανόπουλο, τον τότε Πρωθυπουργό, τον Κώστα Σημίτη, τον τότε Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολιτεύσεως και σημερινό Πρωθυπουργό, τον Κώστα Καραμανλή, τους Αρχηγούς των κομμάτων, την Αλέκα Παπαρήγα, τον Νίκο Κωνσταντόπουλο, τον Δημήτρη Τσοβόλα, ενενήντα περίπου βουλευτές και αρκετοί υπάλληλοι της Βουλής καταγράφηκαν

από τον Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων ως δωρητές ιστών και οργάνων του σώματος.

Νομίζω ότι παρά τις αδυναμίες αυτού του οργανισμού -και πρέπει να το τονίσω αυτό- το έργο του είναι σημαντικό. Και αν ξεπεραστούν οι όποιες αυτές αδυναμίες νομίζω ότι θα γίνει ακόμα πιο σημαντικό. Και αξίζει να ενθαρρύνουμε και τους επικεφαλής του και τους συνεργάτες τους και κυρίως τους γιατρούς, αυτοί που είναι σε κάθε μονάδα εντατικής θεραπείας, το άτομο κλειδί, ο συντονιστής εκεί, που από την δική τους επιμέλεια και την δική τους φροντίδα εξαρτάται η επιτυχία της προσπάθειας να ξεπεραστούν οι οποιοσδήποτε αναστολές συνήθως των συγγενών των ανθρώπων που φεύγουν.

Αυτή η κοινοβουλευτική παράδοση συνεχίζεται, κύριοι συνάδελφοι. Σ' αυτήν την σύνθεση του Σώματος υπάρχουν ήδη σαράντα έξι συνάδελφοι -πολλοί έχουν φύγει από την παρούσα σύνθεση, δεν συμμετέχουν, αλλά έχουν προστεθεί νέοι Βουλευτές, νέα μέλη του Κοινοβουλίου- που συμμετέχουν στην λίστα αυτή. Και πιστεύω ότι μετά την σημερινή συνεδρίαση, όπως κάλεσε άλλωστε ο Πρόεδρος του Σώματος όλα τα μέλη του Σώματος να ανταποκριθούν σ' αυτό, πιστεύω ότι θα αυξηθεί κατά πολύ ο αριθμός αυτών.

Και είναι πιστεύω το καλύτερο μήνυμα που μπορεί να στείλει η Βουλή των Ελλήνων αναδεικνύοντας την σημασία της προσφοράς αυτής, αναδεικνύοντας ιδιαίτερα σήμερα πόσο ανάγκη έχει η ελληνική κοινωνία όχι απλώς από δείγματα, αλλά από εκστρατείες ανθρωπιστικές, εκστρατείες που θα αναβαθμίσουν ένα συναίσθημα το οποίο ο καταναλωτισμός, ιδέες και αντιλήψεις της εποχής μας έχουν, πιστεύω, υποβαθμίσει: Το συναίσθημα της ανθρωπίνης αλληλεγγύης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σύμφωνα με μια έρευνα που έγινε τον Ιούλιο του 2005 μόνο το 7% των Ελλήνων που ρωτήθηκαν γνώριζε ότι υπάρχει εθνική νομοθεσία που ρυθμίζει την δωρεά και μεταμόσχευση ανθρωπίνων οργάνων.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ**)

Το 89% εδήλωσε ότι έχει θετική στάση απέναντι στη δωρεά αυτή. Μόνο, όμως, το 52% εδήλωσε ότι προθύμως θα κατατάσσονταν στον κατάλογο των δωρητών οργάνων.

Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει αυτό που είπα πιο πριν, ότι υπάρχει έλλειμμα ενημέρωσης.

Πριν, λοιπόν, ανατρέξουμε στο έλλειμμα που έχουμε, συγκρινόμενοι μάλιστα με άλλες χώρες, όπως η Ισπανία, όπου εκεί έχουν προχωρήσει, όπως ξέρετε -αλλά και σε άλλες χώρες- παρά το γεγονός ότι δεν έχει εφαρμοστεί ακόμα η νομοθεσία -προφανώς εντάχθηκε σε μία εκστρατεία ενημέρωσης του πληθυσμού- στη νομοθέτηση της τεκμαιρόμενης συγκατάθεσης του αποχωρούντος από τη ζωή, αν δεν έχει δηλώσει από πριν ότι δεν επιθυμεί τη μεταμόσχευση ιστών και οργάνων του μετά τον εγκαταλελειμμένο θάνατό του, πριν δούμε τα ελλείμματα αυτά, τα ελλείμματα, αν θέλετε, τα γραφειοκρατικά, τα νομοθετικά και άλλα, να σταθούμε στο έλλειμμα της ενημέρωσης.

Πιστεύω ότι αυτή η συνεδρίαση θα πρέπει να αποτελέσει μία νέα αρχή, την αφετηρία μιας εκστρατείας, όπου επιτέλους τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, ιδιαίτερα οι επιχειρηματίες που διαχειρίζονται τον εθνικό πλούτο των ερτζιανών, θα μπουν μπροστά με όλες τις οργανώσεις -επιστημονικές πρωτίστως, συνδικαλιστικές, κοινωνικές- ώστε αυτή η εκστρατεία ενημέρωσης του λαού να δώσει τα αποτελέσματα που χρειαζόμαστε.

Κλείνοντας, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, θα ήθελα να τονίσω πως παρά το γεγονός ότι εξακολουθεί να είναι απογοητευτικό -παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί- το ποσοστό αυτών που έχουν δηλώσει δωρητές οργάνων, καθώς και το ποσοστό των μεταμοσχεύσεων που έχουν πραγματοποιηθεί, πιστεύω ότι είμαστε σε θέση, χάρη και στην κοινωνική υπευθυνότητα, που πρέπει να αναδείξουμε, να βοηθήσουμε ώστε να έχουμε πολύ σύντομα πολύ καλύτερα αποτελέσματα. Να αποτελέσει η Βουλή των Ελλήνων και η πρωτοβουλία μας αυτή οδηγό, ώστε κάθε ένας μέσα από το ατομικό παράδειγμα και από τη συμμετοχή του συλλογικό αγώνα να γίνει πρεσβευτής της αναγκαιότητας που αποτελεί η δωρεά οργάνων, να γίνει πρεσβευτής της προσφοράς στο συνάνθρωπο, η οποία αποτε-

λεί τη μεγαλύτερη κατάφαση στην ίδια τη ζωή.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Το λόγο έχει η τέως Πρόεδρος της Βουλής κ. Άννα Μπενάκη - Ψαρούδα.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ - ΨΑΡΟΥΔΑ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πρωτοβουλία μας -η πρωτοβουλία του Προέδρου που την προκάλεσε, αλλά και η δική μας που την υποστηρίξαμε- να συζητήσουμε σήμερα έτσι ελεύθερα και με γενικό τρόπο για τις μεταμοσχεύσεις, είναι πράγματι επαινετή.

Πρώτα απ' όλα να εκφράσουμε την εκτίμησή μας και το αναμφισβήτητο γεγονός ότι η δωρεά οργάνων είναι μία πράξη βαθύτατου αλtruισμού, κοινωνικής ευαισθησίας, αγάπης για τον άνθρωπο, μία πράξη καταπολέμησης του αλαζονικού εγωισμού. Γι' αυτό να διαδηλώσουμε ότι στη θέση του «εγώ» εμείς τοποθετούμε το «εμείς».

Διάβασα με μεγάλο ενδιαφέρον την Έκθεση του Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων και χάρηκα, διότι στη χώρα μας υπάρχει πρόοδος στις μεταμοσχεύσεις. Στις μεταμοσχεύσεις από ζώντες δότες είμαστε σε πολύ υψηλό επίπεδο σε σύγκριση με την Ευρώπη και έχει αρχίσει και κινείται και το θέμα της δωρεάς οργάνων από θανόντες δότες.

Επομένως, ξεκινήσαμε, αλλά φθάσαμε στο πιο ευαίσθητο και νευραλγικό θέμα του πώς οργανώνουμε και πώς ελέγχουμε τις μεταμοσχεύσεις, διότι ας μην ξεχνάμε ότι η αρχή είναι σωστή όταν ξεκινήσει, αλλά μπορεί να ματαιωθεί, εάν στη συνέχεια δεν υπάρχουν οι προϋποθέσεις και οι ασφαλιστικές δικλίδες για την ασφαλή και αναμφισβήτητη διεξαγωγή του εγχειρήματος. Γι' αυτό πιστεύω ότι σε αυτήν τη συζήτηση, πέρα από το βασικό σκοπό της να προκαλέσουμε ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση των πολιτών, σημασία έχει να διατυπώσουμε και παρατηρήσεις για το ισχύον καθεστώς και πώς θα μπορούσαμε να το βελτιώσουμε. Χαίρομαι μάλιστα, διότι άκουσα ότι το Υπουργείο προτίθεται να φέρει νέο νομοθέτημα βελτιωτικό.

Διαβάζω εδώ στην Έκθεση του Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων ότι χάνονται πολλοί δότες. Και χάνονται πολλοί δότες, γιατί δεν εντοπίζονται. Ο μόνος τρόπος να υπάρξει η εξασφάλιση των δωτών, είναι να υπάρξει έλεγχος στις μονάδες εντατικής θεραπείας και παρακολούθηση των σχετικών φαινομένων. Λέει, για παράδειγμα, ότι χρειάζονται δραστικά προγράμματα εντόπισης δωτών στα μεγάλα νοσοκομεία με τη χρησιμοποίηση ειδικευμένου προσωπικού, οι οποίοι -εδώ δίνω ιδιαίτερη σημασία- θα εργάζονται κάτω από συμφωνημένα πρωτόκολλα και ηθικούς κανόνες.

Εδώ νομίζω ότι θίγεται το πιο ευαίσθητο σημείο στο οποίο έχουμε φθάσει, πώς θα εξασφαλίσουμε κανόνες διενέργειας των μεταμοσχεύσεων και κυρίως κανόνες ελέγχου των διεξαγόμενων μεταμοσχεύσεων. Προτείνει εδώ ο κ. Κωστάκης το συντονιστή μεταμοσχεύσεων, που πραγματικά είναι ένα πολύ σημαντικό πρόσωπο, διότι αυτός θα ασχολείται με την ενημέρωση, με την προσέγγιση της οικογένειας, με την ενδονοσοκομειακή οργάνωση των διαδικασιών και κυρίως με την υπόδειξη των περιπτώσεων δωρεάς. Πρέπει να αμειβεται σωστά, αλλά λέει και σε μία φράση ότι πρέπει να του παρέχονται και κίνητρα απόδοσης.

Θεωρώ εξαιρετικά επικίνδυνο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εάν καθιερωθεί στο θεσμό των συντονιστών μεταμοσχεύσεων, να υπάρχει κίνητρο απόδοσης, δηλαδή κάποια ανταμοιβή ή ένα προνόμιο, εάν γίνονται περισσότερες μεταμοσχεύσεις. Φυσικά δεν διανοούμαι ότι θα παίρνει πριμ οικονομικό, αλλά και ηθικές αμοιβές εάν υπάρχουν ή επαγγελματικές αμοιβές, νομίζω, όχι ότι θα γίνει κακή χρήση, αλλά ότι αυτό δεν δίνει την απαραίτητη ασφάλεια σε όσους προτίθενται να συγκατατεθούν για τη δωρεά οργάνων.

Από εκεί και πέρα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο ισχύον νόμος -καλός όταν ψηφίστηκε και δόξα τω Θεό που ψηφίστηκε και προχωρούμε- νομίζω ότι έχει ορισμένες ατέλειες, ιδίως στο κεφάλαιο της λήψης μοσχευμάτων από νεκρό δότη, οι οποίες ενδέχεται να δημιουργήσουν καταχρήσεις. Εκείνο, όμως, που πιο πολύ εμένα με φοβίζει και μπορεί να συμβαίνει είναι ότι οι ασάφειες αυτές δημιουργούν αμφιβολία σε εκείνους οι οποίοι

πρέπει να συγκατατεθούν.

Λέει, για παράδειγμα και έχει έρεισμα στο νόμο ο Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων, ότι οι γιατροί δεν διενεργούν τεστ εγκεφαλικού θανάτου, διότι δεν υπάρχουν καθορισμένες οδηγίες περί αυτού, με αποτέλεσμα να παρατείνεται ο χρόνος νοσηλείας νεκρών ανθρώπων με το συνεπακόλουθο άσκοπο χρηματικό κόστος και την άσκοπη κατάληψη δυσσεύρετων κλινών εις βάρος άλλων ασθενών, καθώς και στην αναχαίτιση δωρεάς οργάνων προς μεταμόσχευση.

Εάν ο συγγενής, εκείνος που πρόκειται να συγκατατεθεί δεν έχει την απόλυτη βεβαιότητα ότι συγκατατίθεται στην αφαίρεση μοσχεύματος από νεκρό δότη -και πρέπει κάποια στιγμή οι γιατροί να συμφωνήσουν ποια είναι τα κριτήρια διαπίστωσης του θανάτου- δεν θα μπορέσει ποτέ με την ψυχή του να δώσει αυτήν τη συγκατάθεση. Και προτείνει εδώ ο Οργανισμός τη θέσπιση κριτηρίων και πρωτοκόλλων που να υποχρεώνουν τους γιατρούς να προβαίνουν στο τεστ εγκεφαλικού θανάτου.

Εδώ, όμως, έχουμε και ένα πρόβλημα, το οποίο έθιξε και ο κ. Ροντούλης, όπως άκουσα. Δεν είναι ξεκαθαρισμένο ποτέ υπάρχει θάνατος. Δεν λέω εγκεφαλικός θάνατος, αλλά λέω θάνατος, τέτοιος θάνατος που νομιμοποιεί στη λήψη οργάνων του ετοιμοθάνατου. Λέει, μάλιστα, ότι αυτήν τη διαδικασία την αποφεύγουν συχνά οι γιατροί, διότι και γνώσεις δεν έχουν και ασφάλεια ότι προχωρούν σε μια σωστή διάγνωση. Και ποιο είναι το αποτέλεσμα; Να διαιωνίζουν τη χρήση των άλλων οργάνων που καθιστούν δυνατή τη λειτουργία της καρδιάς και του κυκλοφορικού συστήματος και στο τέλος αυτός ο συγγενής, που πάσχει κοντά στον άρρωστο του και βλέπει αυτήν τη συνέχιση με τη συγκατάθεση των γιατρών, θα πει «δεν έχει πεθάνει, θα περιμένω ώσπου να σταματήσουν η καρδιά και οι πνεύμονες».

Αυτό δεν είναι πια το κριτήριο στην ιατρική επιστήμη, κύριοι συνάδελφοι. Το κριτήριο είναι ότι νεκρώθηκε ολόκληρος ο εγκέφαλος. Και εδώ έρχομαι και στη διατύπωση που έχει ο νόμος, που μιλά για νέκρωση του εγκεφαλικού στελέχους, εφόσον, λέει -έχει ένα «εφόσον» που είναι παντελώς ακατανόητο- λειτουργούν το αναπνευστικό και το καρδιακό σύστημα. Φυσικά, θέλει να πει κατά πάσα πιθανότητα ότι νεκρώνεται το εγκεφαλικό στέλεχος, παρά το ότι λειτουργούν ακόμη οι καρδιά και οι πνεύμονες. Όταν όμως ο δυστυχής συγγενής διαβάζει στο νόμο «εφόσον λειτουργεί το σύστημα» και το βλέπει να λειτουργεί, μην περιμένουμε ότι θα δώσει ποτέ τη συγκατάθεσή του.

Οι ξένες νομοθεσίες έχουν προχωρήσει πολύ περισσότερο και νομίζω ότι είναι καλό να τις έχουμε ως υπόδειγμα -τα λέω αυτά εν όψει του μελλοντικού νόμου- για πιο καθορισμένες περιπτώσεις διαπίστωσης του εγκεφαλικού θανάτου. Τα κριτήρια, βέβαια, είναι πολλά, αλλά πρέπει να υπάρχουν καταγεγραμμένα, για να εξασφαλίζονται και ο γιατρός και ο συγγενής. (Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Παραδείγματος χάριν, θα ανέφερα το γερμανικό νόμο ο οποίος ορίζει ότι η αφαίρεση γίνεται από νεκρό, χωρίς να καθορίζει ποτέ είναι αυτός νεκρός, αλλά λέει στη συνέχεια ότι η αφαίρεση ιστών και οργάνων δεν επιτρέπεται, όταν δεν έχει διαπιστωθεί η οριστική και μη αναστρέψιμη παύση των λειτουργιών του εγκεφάλου, της παρεγκεφαλίδας και του εγκεφαλικού στελέχους. Κάποια στιγμή, λοιπόν, οι γιατροί πρέπει να γίνουν και σαφείς νομικοί και να περιγράψουν αυτόν το θάνατο, είτε τον πουν εγκεφαλικό είτε τον πουν σκέτο θάνατο, για να μπορέσει ο κοινός θνητός -όπως είμαστε και εμείς σε αυτό το θέμα κοινοί θνητοί- να έχει τη λεγόμενη ασφάλεια δικαίου.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Θα τελειώσω αμέσως, κύριε Πρόεδρε, με δύο παρατηρήσεις.

Σε μας, λέει, η διαπίστωση του θανάτου γίνεται από ένα γιατρό, το θεράποντα, και το πιστοποιητικό το υπογράφουν ο αναισθησιολόγος και ο νευρολόγος.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΔΡΑΚΤΑΣ: Τρεις είναι, κυρία Πρόεδρε.

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ: Τρεις. Λέει ότι την διαπιστώνει ο θεράπων και πιστοποιούν το θάνατο οι άλλοι δύο. Κοιτάξτε, νομίζω ότι σε καμμία νομοθεσία δεν είναι ένας αυτός που δια-

πιστώνει το θάνατο. Είναι δύο, ενεργούν ξεχωριστά και κάνουν ο καθένας τη δική του βεβαίωση περί του θανάτου. Μετά, βέβαια, μπορεί να προστεθούν και ο αναισθησιολόγος και ο νευρολόγος.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΓΡΗΓΟΡΑΚΟΣ: Δεν είναι έτσι, κυρία Πρόεδρε.

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ: Έτσι δεν λέει ο νόμος;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΔΡΑΚΤΑΣ: Δεν είναι έτσι.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΓΡΗΓΟΡΑΚΟΣ: Δεν είναι έτσι. Ο θάνατος διαπιστώνεται από την ομάδα γιατρών του νοσοκομείου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Αφήστε την κ. Μπενάκη να ολοκληρώσει. Δεν θα λύσουμε αυτό το θέμα απόψε.

Ολοκληρώστε, κυρία Μπενάκη, σας παρακαλώ.

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ: Δεν έχω μαζί μου τη διάταξη -την ξέρω όμως- για να σας πω πώς ακριβώς το λέει.

Να προχωρήσω και στην τελευταία μου παρατήρηση για τη συναίνεση. Πρέπει να ξεκαθαρίσουμε και να ξεκαθαρίσει ο νόμος, κύριοι συνάδελφοι, ότι οι συγγενείς που ερωτώνται δεν ερωτώνται, διότι έχουν ένα αυτοτελές δικαίωμα διάθεσης των οργάνων του ανθρώπου. Τον άνθρωπο τον διαθέτει μόνο ο εαυτός του και μόνο όταν πεθάνει, υπάρχουν κάποια δικαιώματα των συγγενών, όπως επί της μνήμης του, επί της φύλαξης του σκηνώματος κ.λπ..

Ερωτώνται λοιπόν οι συγγενείς, διότι μη υπάρχουσας σαφώς δηλώσεως βεβαιώνουν ότι αν μπορούσε να ερωτηθεί ο θνήσκων, θα έδινε τη συγκατάθεσή του. Είναι ένα είδος ερμηνείας, εικαζομένης συναίνεσης δηλαδή, η οποία αντικαθίσταται από τη δήλωση των συγγενών. Και εδώ σωρεύονται ο σύζυγος, τα παιδιά και οι γονείς. Σωρευτικά ή αξιολογικά, ιεραρχικά;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Κυρία Μπενάκη, αν έχετε την καλοσύνη, ολοκληρώστε.

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ: Σε άλλες νομοθεσίες είναι ιεραρχικά και το ερώτημα είναι -ο σύζυγος λέει ναι και το παιδί λέει όχι ή αντίστροφα- τι θα γίνει αν ένας λέει όχι; Δηλαδή, δεν μπορεί να γίνει η μεταμόσχευση;

Αυτά είναι ερωτήματα, κύριοι συνάδελφοι, τα οποία πρέπει να απαντηθούν εν όψει του μελλοντικού νομοθετήματος.

Και μια παρατήρηση ακόμα ότι δεν στηρίζουμε τις μεταμοσχεύσεις, εάν δεν στηρίζουμε αποτελεσματικά τους μεταμοσχευόμενους, εάν δεν έχουμε πολιτική στήριξης των ανθρώπων που ζουν με μεταμοσχευμένα όργανα. Ένα σύστημα είναι η επιδότηση, τα επιδόματα. Και υπάρχει μία κατηγορία...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Κυρία Μπενάκη, μη μπαίνετε τώρα σε προτάσεις για την ηθική στήριξη, διότι έχουμε ξεπεράσει το δέκατο τρίτο λεπτό, σας παρακαλώ.

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ: Τελειώνω αμέσως, κύριε Πρόεδρε.

Υπάρχει μία κατηγορία μεταμοσχευθέντων λίγων που κατάφεραν να επιζήσουν με μεταμοσχευθέντες πνεύμονες και αυτοί δεν περιλαμβάνονται σ' αυτούς οι οποίοι στηρίζονται από την πολιτεία με το γνωστό επίδομα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία της Βουλής των Ελλήνων παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού πρώτα ξεναγήθηκαν στους χώρους του Μεγάρου της Βουλής των Ελλήνων πενήντα μαθήτριες και μαθητές και δύο συνοδοί-καθηγητές από το 1ο Γυμνάσιο Αγίου Νικολάου Λασιθίου.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Επίσης, τη σημερινή συνεδρίαση της Βουλής παρακολουθούν εκ μέρους του Πανελληνίου Συνδέσμου Νεφροπαθών ο Πρόεδρος κ. Γεώργιος Καστρινάκης και η ειδική γραμματέας κ. Ερασμία Λιάπα.

Η Βουλή τους καλωσορίζει και αυτούς.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Και τώρα εισερχόμεθα στον κατάλογο των Βουλευτών ομιλητών. Θα μιλήσουν τρεις συνάδελφοι και μετά θα κάνει την παρέμβασή του ο κ. Υφυπουργός.

Το λόγο έχει ζητήσει ο Ζ' Αντιπρόεδρος της Βουλής, κ. Απο-

στολάτος Βαϊτσης.

ΒΑΙΤΣΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΤΟΣ (Ζ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι συνάδελφοι, συγχαίρω και εγώ την πρωτοβουλία του Προέδρου της Βουλής για τη διεξαγωγή της σημερινής ειδικής συνεδρίασης για ένα τέτοιο θέμα που εκτός από ιατρικό, πρωτίστως είναι ανθρώπινο, κοινωνικό. Εγώ για τις όποιες επιφυλάξεις είχε ο συνάδελφός μου κ. Ροντούλης για την εκκλησία, θα θυμίσω ότι και ο μακαριστός θα έκανε τη μεταμόσχευση, προσπάθησε, αλλά και ο σημερινός Αρχιεπίσκοπος δηλώνει ότι είναι υπέρ αυτής της δωρεάς ζωής Θεού. Εγώ το είπα σκυταλοδρομία πριν λίγο, γιατί αν υπάρχει αθανασία, η μεταμόσχευση οργάνων και ιστών είναι ένας εφικτός δυνατός τρόπος μιας κυριολεκτικής αθανασίας στον πλανήτη μας. Δεν ξέρω αν κάποιοι πάνε στον Παράδεισο ή στην Κόλαση, σίγουρα όμως, με τον τρόπο αυτό μπορεί να είναι κάποιοι στη γη, να παραμένει, να ζει καλά και να είναι και στον Παράδεισο.

Οι μεταμοσχεύσεις αποτελούν –το ξέρουμε όλοι– την πιο ανθρωπιστική μορφή θεραπείας που προϋποθέτει διορατική, ηθική και ανθρωπολογική σκέψη. Στα θέματα βιοηθικής που άκουσα, θα υπάρχουν πάντα αμφιβολίες, καχυποψίες, αλλά αν αυτά τα θέσουμε μπροστά, ο σκοπός της σημερινής ειδικής αυτής συνεδρίασης που όλοι θέλουμε να είναι πανηγυρικός για τους Έλληνες πολίτες, για την ευζωία, για τη φιλαλληλία, τη φιλανθρωπία, δεν θα επιτευχθεί με τον πανηγυρικό τρόπο που όλοι θέλουμε με την παρουσία μας εδώ στην Αίθουσα τούτη.

Εδώ ακριβώς έγκειται, αν θέλετε, και η ιδιαιτερότητα της δυσκολίας δωρεάς οργάνων, δεδομένου ότι η ανάπτυξη και η διάδοση δεν εξαρτάται αποκλειστικά από την επιστημονική και τεχνολογική πρόοδο, αλλά από την ευαισθητοποίηση και τη διαπαιδαγώγηση του κοινωνικού συνόλου.

Ο αξιότιμος Πρόεδρος κ. Κακλαμάνης μίλησε πριν λίγο για την ανάγκη ενός εγερτηρίου λόγω στην ελληνική κοινωνία. Ακριβώς αυτό πρέπει να κάνουμε για ένα τέτοιο θέμα προκειμένου να πετύχουμε αυτό που είναι το ζητούμενο, να πάνε στην πάντα οι φοβίες, εμείς οι γιατροί να θέσουμε τα κριτήρια, όπως έχουμε θέσει –απαντών και στην κυρία πρώην Πρόεδρο– προϋποθέσεις τέτοιες που να εξασφαλίζουν δυνατότητες για να γίνεται με τον καλύτερο επιστημονικό τρόπο και να αποφεύγεται όλη αυτή η καχυποψία της εμπορίας ή άλλων τέλους πάντων τρόπων, που μακράν όλων ημών.

Γνωρίζουμε όλοι, βάσει του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων, ότι η χρονιά που πέρασε αποτέλεσε σημείο αναφοράς για το αποτελεσματικό και ύψιστο έργο που έφθασε στο 54%, στον αριθμό δωτών και στο 89% στις πραγματοποιούμενες μεταμοσχεύσεις, σε σχέση με το 2007.

Η Ελλάδα ερχόταν τελευταία στο ποσοστό, ωστόσο το ενθαρρυντικό γεγονός της αύξησης των δωτών –ήδη οι σαράντα έξι στη Βουλή μας, έχουν γίνει σαράντα επτά με την ανακοίνωση που μας έκανε ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας– και νομίζω ότι χρειάζονται πλέον μόνο αυστηροί όροι, αυστηρές προϋποθέσεις λειτουργικής σκοπιμότητας, που αυτό θα πει απαραίτητη την οργάνωση ενός αποτελεσματικού και αξιόπιστου συστήματος δωρεάς οργάνων, στη βάση μιας ουσιαστικής κρατικής παρέμβασης.

Δεν θέλω να καταχραστώ του χρόνου, απλώς θέλω να πω ότι πρέπει να βρούμε αυτούς τους τρόπους καλλιεργώντας στους Έλληνες πολίτες τη λογική προσφοράς ζωής στους πάσχοντες συνανθρώπους, απαλλάσσοντάς τους από τη λογική του φόβου του θανάτου, με προετοιμασία ηθική, παιδαγωγική, με ημερίδες, συνέδρια, events, εκστρατείες και η εκκλησία στέκεται δίπλα. Αυτό είναι σίγουρο. Το οφείλουμε για τη ζωή, για τους Έλληνες, για όλους εμάς.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο σημείο αυτό έχει ζητήσει το λόγο ο Υφυπουργός κ. Σαλμάς. Τον παρακάλεσα να μιλήσει και ο πρώτος αρχικά ευρισκόμενος στον κατάλογο, κ. Γείτονας, διότι ο κ. Αποστολάτος προηγήθηκε κατ' εξαίρεση...

ΘΑΛΕΙΑ ΔΡΑΓΩΝΑ: Όχι, κύριε Πρόεδρε, τρεις είπαμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Σας παρακαλώ κ. Δραγώνα. Αν έχετε την καλοσύνη καθίστε κάτω. Για πέντε λεπτά θα δημιουργούμε τώρα διάφορα προβλήματα;

Παρακάλεσα, λοιπόν, να μιλήσει τουλάχιστον και ο κ. Γείτονας που ήταν πρώτος στον κατάλογο, διότι ο κ. Αποστολάτος, επειδή είχε την υποχρέωση λόγω της επίσκεψης της Προέδρου της Εθνοσυνέλευσης της Ουγγαρίας να εκπροσωπήσει τη Βουλή, παρακάλεσε και με τη συγκατάθεσή του κ. Γείτονα προηγήθηκε. Αμέσως μετά θα μιλήσει ο κ. Σαλμάς.

Κύριε Γείτονα, έχετε το λόγο για πέντε λεπτά και σας λέω ότι ενώ συνήθως δεν είμαι πάρα πολύ αυστηρός, έχετε την ανοχή μου, όπως γνωρίζετε όλοι, στο χρόνο, αλλά απόψε εκ των πραγμάτων να είμαι πάρα πολύ αυστηρός στην τήρηση του χρόνου, γιατί είναι μεγάλος ο αριθμός των συναδέλφων που έχουν εγγραφεί.

Αμέσως μετά τον κύριο Υπουργό, είναι η σειρά σας κυρία Δραγώνα. Θα έχετε το πεντάλεπτό σας και σεις.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν πρόκειται να κάνουμε παζάρι για το χρόνο. Να με διακόψετε όταν τελειώσω ο χρόνος μου. Δεν θέλω να καταχραστώ του χρόνου.

Εκείνο που θέλω να πω εγώ είναι ότι χαίρομαι γι' αυτήν την ειδική συνεδρίαση. Η συζήτηση στη Βουλή για το μείζον, το κρίσιμο θέμα της δωρεάς των οργάνων, καθιερώθηκε από τον τότε Πρόεδρο της Βουλής, κ. Κακλαμάνη και συνεχίστηκε βέβαια από τους επόμενους Προέδρους. Είχα την τιμή τότε να συμμετέχω ως Υπουργός Υγείας. Πιστεύω ότι κάθε φορά που γίνεται στέλνει θετικά μηνύματα προς την κοινωνία για την αξία και τη σημασία της δωρεάς οργάνων. Γιατί δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι οι μεταμοσχεύσεις χαρίζουν και ζωή και υγεία και ότι ο δωρητής των οργάνων, για μένα, εκφράζει στον υψηλότερο βαθμό την αξία της αλληλεγγύης και του αλtruισμού. Με άλλα λόγια καταξιώνει τον ίδιο τον άνθρωπο.

Το μεγάλο στοίχημα, όπως ειπώθηκε προηγουμένως, είναι και παραμένει η αύξηση του αριθμού των δωρητών οργάνων. Εκεί κυρίως πάσχουμε ως χώρα. Παρά τα βήματα που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια έχουμε πολύ ακόμα δρόμο, για να απαλλαγούμε από προκαταλήψεις, από αγκυλώσεις που μας κρατούν πολύ πίσω.

Όμως πρέπει να δώσουμε και ένα αισιόδοξο μήνυμα. Δεν υπάρχει αμφιβολία –εγώ το λέω μετά λόγου γνώσεως– ότι τα πράγματα βαίνουν συνεχώς βελτιούμενα.

Ειπώθηκε για αναγκαίες αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο. Σωστά. Όμως τα βήματα που έγιναν τα τελευταία χρόνια, κυρία Μπενάκη, είναι γοργά. Και θέλω να πω, επειδή είχα συστήσει τότε την επιτροπή –μετείχε ο κ. Κουμάντος, ο κ. Βλαχογιάννης κ.α.– που επεξεργάστηκε το νομοσχέδιο, είναι πολύ «λεπτά» αυτά τα ζητήματα που θίξατε και άκουσα να θίγουν και άλλοι συνάδελφοι. Ας είμαστε λίγο προσεκτικοί. Εγώ πιστεύω ότι χρειάζεται εκσυγχρονισμός και επικαιροποίηση του θεσμικού πλαισίου, αλλά ύστερα από πολύ διάλογο σοβαρή διαβούλευση. Υπάρχουν και ανοιχτά σημαντικά ζητήματα, όπως το ζήτημα της εικαζόμενης συναίνεσης, και όλα αυτά που θίξατε περί ορισμού του θανάτου. Χρειάζεται όμως σοβαρός διάλογος.

Σήμερα έχουμε καταφέρει να έχουμε ένα καλό θεσμικό πλαίσιο. Καθιερώθηκε η εθνική λίστα, επί των ημερών μου μάλιστα, δημιουργήθηκε ο ΕΟΜ, αναπτύξαμε τις μονάδες μεταμοσχεύσεων που όχι μόνο αυξήθηκαν, αλλά είναι στην πρωτοπορία της επιστήμης οι ελληνικές μονάδες μεταμοσχεύσεων.

Υπάρχει ασφαλώς το έλλειμμα ενημέρωσης. Το τόνισε και ο κ. Κακλαμάνης. Αλλά παρ' όλα αυτά, κύριε Πρόεδρε, άρχισε ως ένα βαθμό η εκστρατεία που ξεκινήσαμε να αποδίδει, καθώς και η δεκτικότητα των οικογενειών ουσιαστικά αυξάνει.

Μάλιστα στη χρονιά που πέρασε ήταν καταλυτική, η δωρεά οργάνων του πατέρα του άτυχου παιδιού από την Αυστραλία, για την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης. Αυτό το γεγονός μαζί με το ότι είχε καθιερωθεί και το έτος 2008 ως έτος δωρητών ιστών και οργάνων συνετέλεσε στα θετικά αποτελέσματα το 2008. Τα αναφέρει ο ΕΟΜ. Όποιος θέλει εκ των κυρίων συναδέλφων περισσότερα στοιχεία, δεν έχω χρόνο, μπορεί να τα δει στα σχετικά αρχεία του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων (ΕΟΜ).

Όμως –και μ' αυτό θα τελειώσω– ο κίνδυνος στασιμότητας παρά τη βελτίωση, όπως και ο κίνδυνος πτωχευσιμότητας σ' αυτά τα ζητήματα είναι ορατός πάντα. Γι' αυτό πρέπει να είμαστε σε εγρήγορση. Έχουμε μεγάλο δρόμο να διανύσουμε σε σχέση με το στόχο. Ο εφησυχασμός δεν έχει καμιά θέση. Και η σημερινή συζήτηση θα πρέπει να γίνει όπως ειπώθηκε και προηγουμένως, αφετηρία για μια νέα δυναμική εκστρατεία και όχι μόνο, αλλά για να μπορέσουμε να ανατρέψουμε και παραμέτρους, οι οποίες εμποδίζουν να πλησιάσουμε το στόχο. Μία τέτοια παράμετρος είναι οι αδυναμίες του θεσμικού πλαισίου που αναφέρθηκαν προηγουμένως και είπα πως πιστεύω ότι πρέπει να διορθωθούν. Ένα δεύτερο ζήτημα είναι η συνεργασία των ΜΕΘ με τους συντονιστές και τον ΕΟΜ. Χάνουμε μοσχεύματα. Έχω πρόσφατο παράδειγμα από μεγάλο νοσοκομείο. Δεν έχω την εξουσιοδότηση από την οικογένεια να αναφέρω ονομαστικά και το νοσοκομείο και το περιστατικό. Χάνουμε δυστυχώς μοσχεύματα. Δεν έχει επιτευχθεί στον απαιτούμενο βαθμό ο συντονισμός. Δεν λειτουργεί το σύστημα, όπως θα θέλαμε να λειτουργήσει. Χρειάζεται να δούμε πρακτικά και αποτελεσματικά μέτρα βελτίωσης. Η έμφαση, βέβαια, για να έρθω στο τελευταίο από τα ζητήματα που είπα, παραμένει στην εκστρατεία για να δημιουργήσουμε μία νέα συνείδηση και κουλτούρα δωρεάς στην κοινωνία μας. Δεν αξίζει στους Έλληνες και στις Ελληνίδες να μείνουν ουραγοί σε ένα τέτοιο ζήτημα, ζήτημα κυρίως αλτρουισμού.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλλης): Το λόγο έχει ο Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κ. Σαλμάς για δέκα λεπτά.

ΜΑΡΙΟΣ ΣΑΛΜΑΣ (Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρώτα απ' όλα θα ήθελα να ευχαριστήσω και να συγχαρώ τον Πρόεδρο της Βουλής κ. Σιούφα για το ενδιαφέρον που επέδειξε για την πορεία των μεταμοσχεύσεων στη χώρα μας, μιας και μου δίνεται η ευκαιρία να αναφερθώ στο μεγάλο αυτό εθνικό και πολυσύνθετο ζήτημα. Ένα θέμα υψηλής προτεραιότητας για την υγεία και την κοινωνία, ένα ζήτημα το οποίο αποτυπώνει τον κοινωνικό μας πολιτισμό και με το οποίο αναδεικνύεται η πραγματική των αξιών της αλληλεγγύης και της αγάπης προς τον συνάνθρωπο, καθώς και η ευθύνη μας ως συντεταγμένης πολιτείας για την πρόαψη και τη θεσμική κατοχύρωση των υψηλών αυτών αξιών.

Υπάρχει μεγάλη κοινωνική ανάγκη για την προώθηση των μεταμοσχεύσεων και είναι καταγεγραμμένη. Υπάρχει επίσης μεγάλη διάσταση ανάμεσα στην καταγεγραμμένη ανάγκη και στη διαθεσιμότητα από πλευράς οργάνων. Μέχρι τώρα τα αποτελέσματα των προσπαθειών μας είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά. Ποτέ δεν ισχυριστήκαμε ούτε τώρα ισχυριζόμαστε ότι η κατάσταση στον τομέα των μεταμοσχεύσεων έφτασε στα επίπεδα που θέλουμε. Υποστηρίζουμε όμως και το αποδεικνύουμε στην πράξη ότι η κατάσταση βελτιώνεται συνεχώς. Το 2008 σημειώθηκε αύξηση της τάξης του 56% στον αριθμό των δοτών οργάνων και 90% στις πραγματοποιούμενες μεταμοσχεύσεις σε σχέση με ένα μόνο χρόνο πριν, το 2007.

Κάνοντας έναν γενικότερο απολογισμό της δραστηριότητας του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων από το 2001 που ξεκίνησε ουσιαστικά τη λειτουργία του, παρατηρείται η εντυπωσιακή αύξηση ακόμα και για τα ευρωπαϊκά δεδομένα συγκριτικά των πτωματικών μεταμοσχεύσεων της τάξης του 172%, αφού το 2001 μεταμοσχεύθηκαν μόλις ενενήντα επτά ασθενείς, ενώ το 2008 διακόσιοι εξήντα έξι από αξιοποιηθέντες εκλιπόντες δότες οι οποίοι ανήλθαν στους ενενήντα οκτώ το 2008, ενώ το 2001 ήταν μόλις τριάντα δύο.

Συγκεκριμένα από τις αρχές του 2008 οι ενενήντα οκτώ εκλιπόντες δότες χάρισαν ζωή σε διακόσιους εξήντα έξι ασθενείς που μεταμοσχεύθηκαν με νέα καρδιά, πνεύμονες, ήπαρ, νεφρούς ή πάγκρεας. Αναλυτικότερα το 2008 πραγματοποιήθηκαν εκατόν ογδόντα έξι πτωματικές μεταμοσχεύσεις νεφρού, πενήντα οκτώ ήπατος, δεκαέξι καρδιάς, τρεις πνευμόνων, δύο διπλές μεταμοσχεύσεις νεφρού-πάγκρεας και μια διπλή μεταμόσχευση νεφρού-ήπατος.

Ενδεικτικά αναφέρω πως η αναλογία του αριθμού μεταμοσχεύσεων από πτωματικούς δότες ανά εκατομμύριο πληθυσμού στην Ελλάδα αυξήθηκε από 5,9% το 2007 στο 8,8% το 2008. Την ίδια στιγμή όμως η Πορτογαλία είναι στο 19%, στην Ιταλία στο 20,5%, στην Γαλλία στο 25,3% και στην Ισπανία στο 34,3%. Αυτές οι διαφορές πρέπει ακόμα να μας προβληματίζουν και μάλιστα σε μια εποχή θεαματικής προόδου της τεχνολογίας και της ιατρικής επιστήμης στον τομέα των μεταμοσχεύσεων. Και πρέπει να μας προβληματίζουν διότι το αντίκρυσμα είναι σε ανθρώπινες ζωές.

Η αλήθεια είναι ότι η Ελλάδα αν και πρωτοπόρησε όχι μόνο στην εφαρμογή των μεταμοσχεύσεων αλλά και στη λήψη σχετικών νομοθετικών μέτρων, παραμένει μεταξύ των τελευταίων από πλευράς δωρεάς οργάνων και επομένως πραγματοποιούμενων μεταμοσχεύσεων. Οι λόγοι δεν οφείλονται στην έλλειψη ικανού επιστημονικού προσωπικού, για το οποίο πρέπει να υπερηφανευόμαστε ότι είναι υψηλού επιπέδου. Οφείλονται σε οργανωτικά προβλήματα, κυρίως όμως όπως προαναφέρθηκε και από τους δύο πρώην Προέδρους της Βουλής, τον κ. Κακλή και την κ. Μπενάκη, οφείλονται στην προκατάληψη του κοινού ως προς την αναγκαιότητα και τη διαδικασία των μεταμοσχεύσεων που από θέση ασφάλειας και καλής υγείας επιλέγει να μην επεξεργαστεί ένα δύσκολο δίλημμα και να απέχει διακριτικά από τη συνολική προσπάθεια.

Ο ν. 2737/1999 αποτέλεσε αναμφισβήτητη μια σπουδαία νομοθετική πρωτοβουλία που υπαγορευόταν από τις ανάγκες των καιρών. Οι καιροί ωστόσο άλλαξαν, η επιστήμη εξελίσσεται και τα δεδομένα διαφοροποιούνται. Το ρυθμιστικό πεδίο εφαρμογής του νόμου περί μεταμοσχεύσεων επεκτείνεται και θαρραλεύουμε με βάση τα διδάγματα της επιστήμης και την ομόφωνη εισήγηση της επιστημονικής κοινότητας κάποιες ανελαστικές προβλέψεις. Αδιαπραγμάτευτη αρχή και στόχος παραμένει πάντα η προσφορά των καλύτερων και ποιοτικότερων υπηρεσιών στον ασθενή.

Στο πλαίσιο αυτό ο σχεδιασμός μας για τις μεταμοσχεύσεις εκφράζεται μέσα από τα κύρια σημεία των νομοθετικών μας πρωτοβουλιών που συμπληρώνουν το νόμο περί μεταμοσχεύσεων με τον καθορισμό των όρων και των προϋποθέσεων λειτουργίας των μονάδων μεταμοσχεύσεων συμπαγών οργάνων, με την έκδοση αδειών λειτουργίας μονάδων μεταμοσχεύσεων που εκκρεμούσαν από την ψήφιση του ν. 2737 και λειτουργούσαν με διαδοχικές παρατάσεις, τη χορήγηση άδειας λειτουργίας στη μονάδα μεταμοσχεύσεων νησιδίων του παγκρέατος στο Γενικό Νοσοκομείο «Αϊκό» για πρώτη φορά στη χώρα μας και τον καθορισμό κοστολόγησης των ενεργειών λήψης του νοσηλείων νησιδίων παγκρέατος.

Παράλληλα, λάβαμε μία σειρά μέτρα που επιτρέπουν την παραγραφή των δοτών οργάνων και μοσχευμάτων σε εθνικό επίπεδο, δημιουργούν ένα πολυδύναμο αρχείο υποψηφίων ληπτών και διευκολύνουν την αποτελεσματικότερη και πολλές φορές σωτήρια από πλευράς χρόνικων περιθωρίων και πιέσεων εξεύρεση μοσχευμάτων για τον κατάλληλο λήπτη. Για τις μεταμοσχεύσεις του μυελού των οστών από μη συγγενείς δότες εμπλουτίζεται το υπάρχον εθνικό δίκτυο με τις συνεχείς τυποποιήσεις των εθελοντών δοτών με ιδιαίτερα λειτουργική και αποτελεσματική δομή που περιλαμβάνεται στη διεθνή δεξαμενή δοτών αιμοποιητικών οργάνων. Με τη δράση του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων διευκολύνονται και οι ενέργειές μας για τη συμμετοχή στις διεθνείς δεξαμενές μοσχευμάτων, ενώ με ειδική διάταξη εξασφάλισαμε την καταβολή των εξόδων που απαιτούνται για την ανεύρεση μοσχευμάτων μυελού των οστών μέσω διεθνών δεξαμενών, με την πρόβλεψη ότι η σχετική δαπάνη καταβάλλεται από τον Εθνικό Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων με ειδικό καθεστώς και για τους ανασφάλιστους. Με προεδρικό διάταγμα ενσωματώθηκε το Μάρτιο του 2008 στο Εθνικό μας Δίκαιο η Ευρωπαϊκή Οδηγία, όπως προανέφερα, για τα βλαστοκύτταρα. Επίσης, στο στάδιο της επεξεργασίας βρίσκεται σχέδιο υπουργικής απόφασης επικαιροποίησης των κριτηρίων ένταξης στην εθνική λίστα και κατανομής μοσχευμάτων στους υποψηφίους λήπτες του εθνικού μητρώου. Και αυτό που θα πω έχει σημασία. Επικαιροποιούμε τα κριτήρια διάγνωσης

του εγκεφαλικού θανάτου -είναι σε μελέτη αυτήν τη στιγμή από τον Εθνικό Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων- και υλοποιείται ένα πρόγραμμα σύστασης παραρτημάτων του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων στην περιφέρεια που θα διευκολύνει τη δράση του ΕΟΜ.

Αναμφισβήτητη η διαχείριση των μεταμοσχευμένων αρρώστων απαιτεί επαγγελματίες υγείας που διαθέτουν τις εξειδικευμένες γνώσεις και τις επαγγελματικές εκείνες περγαμινές που διασφαλίζουν κατά άριστο τρόπο το υψηλό επίπεδο των υπηρεσιών υγείας. Πράγματι, το έμπυχο δυναμικό που ασχολείται στο χώρο των μεταμοσχεύσεων διαθέτει σημαντικά τυπικά και ουσιαστικά προσόντα που αποτελούν εχέγγυα παραγωγής ποιοτικού έργου. Αντιλαμβανόμενοι το ύψιστο έργο που επιτελούν οι επαγγελματίες στο χώρο των μεταμοσχεύσεων και θέλοντας να ενισχύσουμε το παραγόμενο έργο, δίνουμε έμφαση στην ανάπτυξη υποδομών και υπηρεσιών που στηρίζουν υλικοτεχνικά το εγχείρημά τους και εξασφαλίζουμε τη βιωσιμότητα των μεταμοσχευτικών μονάδων του ΕΣΥ. Προσλαμβάνουμε νέους επαγγελματίες με εξειδικευμένη κατάρτιση για να στελεχώσουν τις θέσεις των Μονάδων Εντατικής Θεραπείας και των Μεταμοσχευτικών Μονάδων των νοσοκομείων του ΕΣΥ, εκπαιδεύουμε τους επαγγελματίες υγείας των νοσοκομείων, ορίζονται άτομα κλειδιά για τον εντοπισμό του δυνητικά δότη στις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας, αναδιοργανώνεται ο Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων και λαμβάνεται μέριμνα για ενίσχυσή του σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό, προσφέρουμε στον Εθνικό Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων τις απαραίτητες λειτουργικές συνθήκες και υποδομές για την εκπλήρωση της τόσο υψηλής αποστολής του, στεγάζοντας τον ΕΟΜ σε ένα άρτιο, αξιοπρεπές και εργονομικό περιβάλλον, τις τόσο σημαντικές δράσεις του, αναδεικνύοντας το διαρκές ενδιαφέρον έτσι του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πολιτική εκείνη ενός κράτους η οποία συμβάλλει στην ποιότητα της ζωής των ανθρώπων πείθει ακόμη περισσότερο από όσο τα λόγια που μπορεί κάποιος να εκφωνεί απ' αυτό εδώ το Βήμα. Τα τελευταία χρόνια έχει δοθεί από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ιδιαίτερη μέριμνα για τη μέγιστη διαρκή αναβάθμιση της ποιότητας ζωής της ευαίσθητης ομάδας των μεταμοσχευθέντων, παίρνοντας μέτρα για την οικονομική τους ενίσχυση. Πλησιάζουμε το στόχο μας αναμορφώνοντας την επιδοματική μας πολιτική με την επέκταση της χορήγησης του προνοιακού διατροφικού επιδόματος των νεφροπαθών στους μεταμοσχευμένους καρδιάς, ήπατος, πνευμόνων και μυελού των οστών και την αύξηση του διατροφικού επιδόματος των νεφροπαθών και μεταμοσχευμένων καρδιάς, ήπατος, πνευμόνων και μυελού των οστών για τα έτη 2008, 2009, 2010 και 2011. Λαμβάνεται ολοκληρωμένη μέριμνα για την κάλυψη στην περίπτωση των αναγκαίων του συνόλου των δαπανών, συμπεριλαμβανομένων και των διαδικαστικών που απαιτούνται για την πραγματοποίηση των μεταμοσχεύσεων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε μία εποχή άκρατου ατομισμού και αλλοτρίωσης αποτελούν παρήγορη φωτεινή εξαίρεση οι συνάνθρωποί μας εκείνοι που με τη στάση ζωής τους δείχνουν ότι είναι άνθρωποι που προσφέρουν το υπέρτατο δώρο, την ίδια τους τη ζωή.

Είναι άνθρωποι που επιλέγουν η δική τους αναχώρηση να σημάνει μια καινοτομία καλύτερη ζωή για πάσχοντες συνανθρώπους μας. Τους τιμάμε. Οι μεταμοσχεύσεις είναι συνυφασμένες με τη δωρεά οργάνων, με αυτήν την ύψιστη πράξη αλtruισμού και αλληλεγγύης. Θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι το Υπουργείο μας σε συνεργασία με τον ΕΟΜ καταβάλλει μία συντονισμένη προσπάθεια για την ακόμα πιο ουσιαστική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης σχετικά με αυτό το τόσο σημαντικό θέμα.

Ο παραπάνω απολογισμός δεν εξαντλεί τις δραστηριότητες, τις πρωτοβουλίες και τις προσπάθειες του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης τα τελευταία χρόνια. Η σημερινή χρονική στιγμή είναι ιδανική για εποικοδομητικό διάλογο για τις μεταμοσχεύσεις, δεδομένου ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επεξεργάζεται σε πολύ πρώιμο στάδιο νομοθετική πρόταση για

Οδηγία του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τα πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας των ανθρώπινων οργάνων που προορίζονται για μεταμόσχευση. Στο πλαίσιο αυτής της διαπραγμάτευσης είμαστε ανοιχτοί σε προτάσεις και εισηγήσεις προκειμένου να μεταρρυθμίσουμε και να εκσυγχρονίσουμε το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο για τις μεταμοσχεύσεις.

Με σεβασμό στο ρόλο των επαγγελματιών του χώρου των μεταμοσχεύσεων, δρομολογούμε την ανακοστολόγηση των σχετικών ιατρικών πράξεων που είναι εγκλωβισμένες για δεκαετίες σε εξαιρετικά χαμηλό επίπεδο. Στόχος μας είναι να φτάσουμε σε εκείνο το σημείο, όπου κανένας Έλληνας πολίτης δεν θα χρειάζεται να μεταβεί στο εξωτερικό για να κάνει μεταμόσχευση, αλλά θα μπορεί να καλύπτεται στη χώρα μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι περιττό να συζητάμε γιατί δεν έχουμε την πολυτέλεια του χρόνου, όταν δεκάδες άνθρωποι στο «Λνάσειο» είναι συνδεδεμένοι με τεχνητή καρδιά και περιμένουν ένα μόσχευμα, την ώρα που εκατοντάδες άνθρωποι χάνονται κάθε μέρα σε όλη τη χώρα και κανείς προφανώς από αυτούς δεν έχει φροντίσει να δωρίσει την καρδιά του. Ακόμη, δεν έχουμε περιθώρια να περιμένουμε όταν περίπου χίλιοι νεφροπαθείς είναι συνδεδεμένοι με μηχανήματα αιμοκάθαρσης και χρειάζονται ένα νεφρό, όταν εκατοντάδες άνθρωποι φεύγουν από τη ζωή κάθε μέρα χωρίς να έχουν σκεφτεί να γίνουν δωρητές οργάνων.

Θα κλείσω με κάτι αισιόδοξο, που το πιστεύω. Αν ο κάθε Έλληνας πολίτης μπορούσε να αφιερώσει δέκα λεπτά για να σκεφτεί αν πρέπει να κάνει αυτήν την πράξη, είμαι βέβαιος ότι όλοι οι Έλληνες πολίτες με το φιλότιμο που έχουν και με την ατομική αίσθηση κοινωνικής αλληλεγγύης, θα ήταν δωρητές οργάνων σώματος. Η ευθύνη είναι σε εμάς, στην πολιτεία, στις εθελοντικές οργανώσεις για να μπορέσουμε να κάνουμε τους πολίτες να μπορέσουν να βρουν αυτά τα δέκα λεπτά για να γίνουν εθελοντές.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλινκος): Η κ. Δραγώνα έχει το λόγο.

ΘΑΛΕΙΑ ΔΡΑΓΩΝΑ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η δωρεά οργάνων δεν είναι υπόθεση που αφορά λίγους. Μας αφορά όλους και γι' αυτό η σημερινή συνεδρίαση είναι πράγματι επαινετή. Η πιθανότητα εμείς οι ίδιοι κάποια στιγμή της ζωής μας να χρειαστούμε ένα μόσχευμα, είναι πολύ μεγαλύτερη από την πιθανότητα να δωρίσουμε τα όργανά μας μετά το θάνατό μας.

Ακούσαμε ήδη ότι η λειτουργία του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων από το 2001 έβαλε μπρος μια διαδικασία μεταμοσχεύσεων ιστών και οργάνων και οι δότες πολλαπλασιάζονται. Η αύξηση των μεταμοσχεύσεων μέσα σ' αυτά τα χρόνια είναι 172%. Δηλαδή, ενενήντα επτά ασθενείς έκαναν μεταμόσχευση το 2001 και διακόσιοι εξήντα τέσσερις τη χρονιά που πέρασε. Ωστόσο, δέκα χρόνια μετά, η δωρεά οργάνων στην Ελλάδα βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις της Ευρώπης. Στη χώρα μας, στο ένα εκατομμύριο, οι δότες είναι 6,5% όταν στην Ισπανία είναι 33,7%. Ο μέσος αριθμός μεταμοσχεύσεων νεφρού, που γίνονται από νεκρό δότη στις περισσότερες χώρες είναι μεταξύ είκοσι και τριάντα στο ένα εκατομμύριο πληθυσμού, ενώ στην Ελλάδα είναι περίπου επτά. Κι εδώ πάλι η Ισπανία είναι πολύ ψηλά, με πενήντα μεταμοσχεύσεις ανά εκατομμύριο.

Ο Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων τονίζει την αυξητική τάση. Σημειώνει ότι το 2008 υπήρχε αύξηση της τάξης του 54% στον αριθμό των δωτών. Θα ήταν κάποιος κακόπιστος αν δεν χαίρετιζε την αύξηση. Επαναλαμβάνω, όμως, ότι εξακολουθούμε να κατέχουμε μία από τις τελευταίες θέσεις στην Ευρώπη. Περισσότεροι από τους εννιά στους δέκα δεν είναι δωρητές.

Την ίδια στιγμή είμαστε πρώτοι στον αριθμό τροχαίων ατυχημάτων. Αυτό είναι οξύμωρο και παράλληλα τραγικό, αν σκεφτούμε πόσοι κάθε χρόνο έχουν ανάγκη από μεταμόσχευση ενός οργάνου που θα έσωζε τη ζωή τους.

Το ερώτημα που ανακύπτει είναι γιατί, εφόσον μοιάζει τόσο

αυτονόητη πράξη, με υπέρτατη κοινωνική σημασία, οι άνθρωποι να αντιστέκονται στο να γίνουν δότες. Οι λόγοι είναι πολλοί, ψυχικοί και κοινωνικοί.

Για να αρχίσω από τις βαθύτερες ψυχικές αντιστάσεις, η δωρεά οργάνων παραπέμπει στο θάνατο, το φόβο που τον συνοδεύει, την ανάγκη μας να τον ξεορκίζουμε. Επίσης, παραπέμπει σε μία φανταστική ανάγκη για την ακεραιότητα του σώματος, ακόμη και μετά θάνατον.

Υπάρχουν όμως και αντιστάσεις με κοινωνικό υπόβαθρο. Οι πολίτες διαβάζουν ιστορίες τρόμου και φρίκης, εκμετάλλευσης και εμπορίας οργάνων. Η δωρεά οργάνων συνοδεύεται από έλλειψη εμπιστοσύνης που έχει ο πολίτης απέναντι σε κάθε παρέμβαση της πολιτείας, απέναντι στην εξουσία που έχει ο γιατρός πάνω στον άρρωστο.

Αναρωτιούνται οι υποψήφιοι δότες, «μήπως αφαιρέσουν το πολύτιμο όργανο πριν το θάνατο»; «Μήπως οι γιατροί επιταχύνουν το θάνατό μου»; Αυτοί οι φόβοι είναι σε μεγάλο βαθμό έλλειψη πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης του πληθυσμού από την πολιτεία, γιατί η έναρξη της μεταμοσχευτικής διαδικασίας προϋποθέτει την πιστοποίηση του θανάτου.

Υπάρχει έλλειψη συστηματικής ενημέρωσης με μορφή καμπάνιας. Για παράδειγμα, οι οργανώσεις αναπήρων έχουν αγωνιστεί για τη δωρεάν κοινωνική διαφήμιση από την τηλεόραση, κάτι που δυστυχώς δεν τηρείται. Εδώ το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης έχει ευθύνη.

Υπάρχει έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού στις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας που να ασχολείται με την προσέγγιση των ατόμων του συγγενικού περιβάλλοντος, του δυνητικού δότη και την ενημέρωσή τους.

Υπάρχουν επιπλέον λειτουργικά ενδονοσοκομειακά προβλήματα που αφορούν τις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας και τους επαγγελματίες υγείας. Ο Πρόεδρος του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων επισημαίνει την ανάγκη για βελτιωμένες πρακτικές στον εντοπισμό του δυνητικού δότη και τη διάγνωση του εγκεφαλικού θανάτου, καθώς και την ανάγκη για τη δημιουργία τοπικού συντονιστή μεταμοσχεύσεων σε κάθε νοσοκομείο που ασχολείται με σοβαρά περιστατικά.

Είναι όμως και κάτι άλλο, αγαπητοί συνάδελφοι, που κατά τη γνώμη μου είναι πιο δύσκολο και πιο μακροπρόθεσμο. Είναι η εκπαίδευση των παιδιών που θα γίνουν μελλοντικοί δότες. Το θέμα είναι ιδιαίτερα επίκαιρο, μια και χθες άνοιξε επίσημα η διαβούλευση για την εκπαίδευση.

Δεν ετοιμάζει το σχολείο, έτσι όπως λειτουργεί, με τη συγκεκριμένη εκπαιδευτική ιδεολογία και παιδαγωγική προσέγγιση, παιδιά που να σκέφτονται και να λειτουργούν με γνώμονα τη συνεργασία και τη συλλογικότητα. Αντίθετα, πρόκειται για ένα σύστημα ατομοκεντρικό και σκληρά ανταγωνιστικό.

Για να γίνει κάποιος δότης οργάνων ή αιμοδότης –που επίσης και εκεί τα ποσοστά προσφοράς είναι πολύ χαμηλά– δεν χρειάζεται μόνο να έχει την επαρκή πληροφόρηση για το τι σημαίνει και πώς γίνεται η δωρεά οργάνων. Χρειάζεται πάνω απ' όλα να έχει εσωτερικεύσει τη βαθιά πεποίθηση ότι η ζωή του στην κοινωνία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη ζωή του διπλανού του, ότι δεν μπορεί κανείς να ευτυχήσει όταν ο διπλανός του δυστυχεί, ότι άτομο και κοινωνία είναι οι δύο πλευρές του ίδιου νομίσματος.

Για να πετύχουμε μια τέτοια εκπαίδευση πρέπει να αρχίσουμε αμέσως, αύριο, να μετασχηματίσουμε τις εκπαιδευτικές προτεραιότητες, τα αναλυτικά μας προγράμματα, τις παιδαγωγικές τεχνικές. Μοιάζει δύσκολο και μακρόπνοο, αλλά δυστυχώς δεν υπάρχει συντομότερη οδός.

Είναι ενδιαφέρον ότι αυτή τη στιγμή παίζεται στις αθηναϊκές σκηνές ένα θεατρικό έργο που είναι ας πούμε κωμωδία, βασισμένο σε κείμενα του γνωστού σκίτσογράφου Αρκά. Οι πρωταγωνιστές είναι όργανα του ανθρώπινου οργανισμού που πρόκειται να μεταμοσχευθούν μόλις υποκύψει ο ασθενής. Η βαθύτερη όμως αλληγορία είναι η συνεργασία.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνε-

δρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία της Βουλής, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στους χώρους του Μεγάρου της Βουλής των Ελλήνων, πενήντα μαθήτριες και μαθητές και τρεις συνοδοί καθηγητές από το 1ο Γυμνάσιο Αγίου Νικολάου Λασιθίου.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Το λόγο έχει ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνος Μπαντούβας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΑΝΤΟΥΒΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αξίζουν συγχαρητήρια στον Πρόεδρο του Ελληνικού Κοινοβουλίου, τον κ. Σιούφα, για την πρωτοβουλία του να φέρει τον Πρόεδρο του ΕΟΜ στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων και εν συνεχεία να γίνει η συζήτηση αυτή σήμερα στο Κοινοβούλιο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλοι μας αντιλαμβανόμαστε το μεγαλείο που εμπεριέχεται μέσα σε μία απόφαση, όπως αυτή της δωρεάς ανθρώπινων οργάνων, μια απόφαση ζωής και μια απόφαση αγάπης πρώτα απ' όλα προς τη ζωή την ίδια και έπειτα προς το συνάνθρωπό μας.

Το αποκορύφωμα του μεγαλείου αυτού είναι ακριβώς η χρονική στιγμή κατά την οποία συμβαίνει, κατά τη φυγή δηλαδή ενός ανθρώπου από τη ζωή. Και είναι αυτό ακριβώς που κάνει τόσο μεγαλειώδη την πράξη αυτή, αφού τη στιγμή εκείνη ο άνθρωπος έρχεται ίσως πιο κοντά στο πεπρωμένο του από οποιαδήποτε άλλη στιγμή, πλην της γέννας του.

Είναι γεγονός ότι οι μεταμοσχεύσεις οργάνων έπεται από δωρεές έχουν κατά πολύ αυξηθεί τα τελευταία χρόνια, με το περασμένο έτος μάλιστα να αποτελεί το «έτος ρεκόρ» στις μεταμοσχεύσεις οργάνων. Είναι επίσης γεγονός ότι το μεγαλύτερο μέρος των οργάνων προέρχεται από δωρεές από ζώντες δότες, οι οποίοι και επιδεικνύουν τεράστια ψυχικά αποθέματα αλtruισμού.

Ωστόσο, αγαπητοί συνάδελφοι, η ανάγκη για μοσχεύματα είναι τεράστια και δυστυχώς, απ' ό,τι φαίνεται, η δωρεά οργάνων από κλινικά νεκρούς δότες παραμένει ένα είδος ταμπού για τους συγγενείς των ανθρώπων αυτών, όπως προκύπτει και από τα σχετικά στοιχεία. Σαφώς, λοιπόν, θα πει κάποιος ότι χρειάζεται να γίνει μια οργανωμένη καμπάνια ούτως ώστε να ευαισθητοποιηθεί η κοινωνία και συνεπώς και οι άμεσα ενδιαφερόμενοι, μια καμπάνια που θα ξεκινάει από τα σχολεία και το δίκτυο, θα επεκτείνεται σε εκδηλώσεις και ημερίδες και οπωσδήποτε θα περιλαμβάνει και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, όχι όμως σε ώρες που κανείς δεν παρακολουθεί τηλεόραση, όπως γίνεται δυστυχώς σήμερα.

Αυτό ωστόσο ίσως είναι το τελευταίο βήμα απ' όσα πρέπει να γίνουν. Και απευθύνομαι στον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, για τον οποίο είναι δεδομένη η εκτίμηση που απολαμβάνει από τον Εθνικό Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων για την ευαισθησία του στο θέμα αυτό. Πρέπει όμως να προχωρήσουμε στην υλοποίηση των προτάσεων του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων προκειμένου να αλλάξει η κατάσταση που επικρατεί στη χώρα μας αυτή τη στιγμή. Οφείλουμε να εδραιώσουμε μια τυποποιημένη διαδικασία εντοπισμού των δυνητικών δотών με την καταγραφή από τις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας των εγκεφαλικών θανάτων και την ταυτόχρονη αξιοποίηση των στοιχείων από τον Εθνικό Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων και το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και για το λόγο αυτό θα πρέπει σε όλες τις ΜΕΘ της χώρας να υπάρχει ο λεγόμενος «συντονιστής μεταμοσχεύσεων», ένας ειδικά εκπαιδευμένος επιστήμονας, ο οποίος και θα είναι ο συνδετικός κρίκος μεταξύ των νοσοκομείων και των οικογενειών των εκλιπόντων.

Είναι, τέλος, υποχρέωσή μας να δοθούν κίνητρα στους ιατρούς για να ασχοληθούν με τη δωρεά οργάνων. Διότι είναι γεγονός ότι και το ιατρικό δυναμικό της χώρας, παρά το γεγονός ότι είναι κατά γενική παραδοχή άριστο, στον τομέα αυτό παραμένει σε μεγάλο βαθμό μη εξοικειωμένο.

Έχουμε υποχρέωση να εξοικειώσουμε τον κρατικό μηχανισμό και ολόκληρη την ελληνική κοινωνία με την ιδέα της δωρε-

ας οργάνων και έχουμε υποχρέωση να το κάνουμε αυτό για τους χιλιάδες συμπολίτες μας που περιμένουν ένα μόσχευμα ούτως ώστε να μπορέσουν να βρουν ξανά την ελπίδα στη ζωή τους. Ελπίζω ότι η σημερινή συζήτηση θα αποτελέσει μια αφορμή για ανάληψη πιο ενεργού δράσης και περισσότερων πρωτοβουλιών προς την κατεύθυνση αυτή.

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, θέλω να δηλώσω κι εγώ ότι από αυτή τη στιγμή γίνομαι δωρητής οργάνων.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Το λόγο έχει ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Ελευθέριος Αυγενάκης.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η σημερινή συζήτηση εστιάζει σ' ένα πολύ σημαντικό θέμα που άπτεται άμεσα της ανθρώπινης ζωής και έχει καταλυτικές προεκτάσεις ακόμη και στις ανθρώπινες σχέσεις. Η δωρεά οργάνων και η πορεία των μεταμοσχεύσεων στη χώρα μας δεν είναι θέμα λαϊκής κατανάλωσης, αλλά ανθρώπινης ευαισθησίας και αλtruισμού.

Στις μέρες μας η αλματώδης πρόοδος της Ιατρικής επιστήμης έχει ανοίξει νέες δυνατότητες για την πραγματοποίηση μεταμοσχεύσεων οργάνων. Ιατρικά η μεταμόσχευση αποτελεί στις μέρες μας μια διαδικασία με υψηλά ποσοστά επιτυχίας, που θεωρείται σε πολλές περιπτώσεις εγχείρηση ρουτίνας για ανθρώπους με σοβαρές ασθένειες στα νεφρά, στο ήπαρ, στην καρδιά ή στους πνεύμονες.

Είναι η θεραπεία που επιλέγεται για την καταπολέμηση πολλών ασθενειών και αναμφισβήτητα σώζει ζωές, βελτιώνει την ποιότητα ζωής των ανθρώπων που υποβάλλονται σε μεταμόσχευση.

Βεβαίως, για να έχουμε όσο το δυνατόν περισσότερες μεταμοσχεύσεις, πρέπει να λειτουργήσουμε όλοι μας προς την κατεύθυνση της ενημέρωσης των πολιτών που έχουν προκατάληψη απέναντι στις μεταμοσχεύσεις, καθώς και να ευαισθητοποιήσουμε όσο το δυνατόν περισσότερο την κοινωνία ότι η μεταμόσχευση σώζει ανθρώπινες ζωές.

Φυσικά πρέπει να οργανωθεί όσο το δυνατόν καλύτερα η ιατρική υποστήριξη και ενημέρωση αλλά και όλες οι πτυχές εκείνες που συμβάλλουν και συνεισφέρουν στην επιτυχημένη μεταμόσχευση οργάνων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επιτρέψτε μου να κάνω μια μικρή παρένθεση και να αναφερθώ στο πολύ σημαντικό έργο του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων, καθώς και να δώσω ορισμένα συγκεκριμένα στατιστικά στοιχεία που μας παρέιχε ο κ. Κωστάκης, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού, σε σχετική συνεδρίαση της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, στην οποία έχω την τιμή να συμμετέχω.

Αναφέρω, λοιπόν, ότι το 2008 σημειώθηκε αύξηση της τάξεως του 54% στον αριθμό των δοτών οργάνων και 89% στις πραγματοποιούμενες μεταμοσχεύσεις σε σχέση με το 2007. Από τις αρχές του 2007 οι ενενήντα επτά εκλιπόντες δότες χάρισαν τη ζωή σε διακόσιους εξήντα τέσσερις ασθενείς που μεταμοσχεύθηκαν με νέα καρδιά, πνεύμονες, ήπαρ ή νεφρούς.

Το μεγάλο αυτό ρεκόρ οφείλεται κατά κύριο λόγο στην κινητοποίηση και το σημαντικό έργο που επιτελούν οι Μονάδες Εντατικής Θεραπείας, δηλαδή η πηγή των δοτών. Εντοπίζονται, ελέγχονται και αξιοποιούν τους εγκεφαλικά νεκρούς δυνητικούς δότες ως δότες οργάνων, πάντοτε με τη σύμφωνη γνώμη της οικογένειάς τους.

Η αυξητική τάση του τελευταίου έτους αποτελεί μια ελπίδα για το μέλλον. Από την άλλη, οφείλουμε να αναγνωρίσουμε ότι είμαστε οι ουραγοί της Ευρώπης στο συγκεκριμένο θέμα. Δυστυχώς, οι Έλληνες παρουσιάζονται ιδιαίτερα διστακτικοί ως προς τη δωρεά οργάνων.

Κατά ακρίβεια και σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων, η χώρα μας έρχεται τελευταία στη δωρεά οργάνων σε όλη την Ευρώπη και εκεί ακριβώς εντοπίζεται το πρόβλημα και στην έλλειψη δοτών, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται μεγάλοι χρόνοι αναμονής για τους

ενδιαφερόμενους.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε, κύριοι συνάδελφοι, ότι η οργάνωση ενός αποτελεσματικού και αξιόπιστου συστήματος δωρεάς οργάνων βασίζεται σε δύο παράγοντες: στον άνθρωπο και στην πολιτεία.

Προσωπική μου διαπίστωση είναι ότι και σε μεγάλο βαθμό δεν μας λείπουν ούτε οι απαραίτητες υποδομές ούτε και το επισημονικό καταρτισμένο ιατρικό αλλά και νοσηλευτικό προσωπικό. Ωστόσο, θα ήταν λάθος να αγνοήσω ότι είναι αναγκαία η περαιτέρω ενίσχυση των νοσοκομείων και η ευρεία ενημέρωση των πολιτών, όπως και πολλοί συνάδελφοι προανέφεραν.

Στο πλαίσιο αυτό θεωρώ σημαντική έως και απαραίτητη την άμεση ενίσχυση των Μονάδων Εντατικής Θεραπείας σε νοσηλευτικό προσωπικό και υλικοτεχνικές υποδομές, προκειμένου να μη χάνονται πια όργανα εγκεφαλικά νεκρών δοτών.

Επιπλέον, πρέπει οι γιατροί να ενημερώνουν τους συγγενείς για τη συγκεκριμένη δυνατότητα, αλλά και να αλλάξει η κοινωνική στάση των ίδιων των συγγενών που απορρίπτουν κατηγορηματικά τη συγκεκριμένη προοπτική.

Ταυτόχρονα, προτείνεται και η αναθεώρηση του σχετικού νομικού πλαισίου, το οποίο βεβαίως κρίνεται σήμερα ως επαρκές σε αρκετούς τομείς. Είναι μάλιστα από τα πιο αυστηρά στην Ευρώπη που διασφαλίζει τη μεταμόσχευση.

Βελτιωτικές παρεμβάσεις, κύριε Υπουργέ, μπορούν να γίνουν. Ωστόσο, αναφορικά με τη συναίνεση των συγγενών και την αντικατάστασή της με την εικονιζόμενη συναίνεση, αλλά και την επέκταση του βαθμού συγγένειας στις μεταμοσχεύσεις από ζώντα δότη, όπως είναι γνωστό σήμερα επιτρέπεται μόνο σε συγγενείς πρώτου και δεύτερου βαθμού να δωρίσουν κάποιο όργανο και έχει προταθεί η επέκτασή σε τέταρτου βαθμού συγγένεια. Σημειώνω βέβαια ότι η δωρεά από μη συγγενή, συναισθηματικά συνδεδεμένου, δεν είναι προς το παρόν υλοποιήσιμη.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Μισό λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ιδέα της δωρεάς οργάνων μετά το τέλος της ζωής αποτελεί μια ύψιστη μορφή εθελοντικής προσφοράς και αλtruισμού. Είναι η βασική προϋπόθεση για την πραγματοποίηση του ιατρικού θαύματος της μεταμόσχευσης. Η αντικατάσταση φθαρμένων ανθρώπινων οργάνων από άλλα, υγιή, αποτελεί για πολλούς συνανθρώπους μας τη μοναδική ρεαλιστική ελπίδα για μια υγιή και παραγωγική ζωή.

Με την επαρκή ενημέρωση της κοινωνίας των πολιτών μπορούν να αυξηθούν οι αριθμοί δωρητών οργάνων και να αρθούν οι φοβίες και οι υπάρχουσες προκαταλήψεις των πολιτών.

Η πρωτοβουλία του Προέδρου της Βουλής, του κ. Σιούφα, για την πραγματοποίηση της σημερινής ειδικής ημερήσιας διάταξης είναι αξιόπαινη και το μήνυμά πρέπει να φθάσει παντού και από όλους μας, ότι όσο πιο δυνατά, όσο πιο καθαρά, όσο πιο σίγουρα γίνεται, πρέπει και επιβάλλεται να κινηθούμε σ' αυτή την κατεύθυνση.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Το λόγο έχει ο Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ κ. Ιωάννης Σκουλάς.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΚΟΥΛΑΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η σημερινή μας συνεδρίαση είναι σημαντική, καθώς συζητάμε ένα ζήτημα φαινομενικά ιατρικού και νομικού ενδιαφέροντος, που, όμως, έχει προεκτάσεις στο επίπεδο της κοινωνίας, γιατί και η δωρεά οργάνων σώματος και οι μεταμοσχεύσεις είναι ζητήματα με κοινωνικές προεκτάσεις, ζητήματα που πρέπει να αξιολογήσουμε με σοβαρότητα, ώστε να δημιουργήσουμε τις συνθήκες εκείνες που θα οδηγήσουν σε ένα θεσμικό πλαίσιο ικανό να ανταποκριθεί στις σύγχρονες ανάγκες.

Όπως τόνισαν οι συνάδελφοι κατά τη διάρκεια της συζήτησης στις αρμόδιες επιτροπές, η κοινοτική οδηγία έρχεται να συμπληρώσει ένα πολύ σημαντικό νομοθέτημα, το ν. 2737/1999 που έβαλε στέρεες βάσεις για τις μεταμοσχεύσεις στη χώρα μας, ένα νόμο που προς το παρόν διατηρεί της επικαιρότητά του και αποτελεί τομή για τις μεταμοσχεύσεις στη χώρα μας.

Είναι, ωστόσο, απαραίτητο να θωρακίσουμε αυτό το νόμο με περαιτέρω ρυθμίσεις, ώστε να μπορέσουμε να κάνουμε ακόμα γρηγορότερα και μεγαλύτερα βήματα προς τα εμπρός, γιατί είναι δεδομένο ότι στη χώρα μας οι μεταμοσχεύσεις παρουσιάζουν σημαντική υστέρηση σε σχέση με άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μια υστέρηση που καταγράφεται στα στατιστικά δεδομένα, από τη στιγμή που δείχνουν μόνο 8,8 δότες ανά εκατομμύριο πληθυσμού, τη στιγμή που ο μέσος ευρωπαϊκός όρος είναι δεκαέξι δότες ανά εκατομμύριο, με την Ισπανία στα τριάντα τέσσερα άτομα ανά εκατομμύριο.

Σε αυτό το σημείο μπορεί να δώσει σημαντική ώθηση η κοινοτική οδηγία για δύο βασικούς λόγους. Ο πρώτος είναι ότι θέτει συγκεκριμένους στόχους για το διάστημα 2009-2015, στόχους για αύξηση των μεταμοσχεύσεων σε αριθμό αντίστοιχου του μέσου ευρωπαϊκού όρου, δηλαδή, δεκαέξι δότες ανά ένα εκατομμύριο κατοίκους. Ο δεύτερος λόγος είναι ότι η οδηγία θέτει το πλαίσιο δράσης για τα κράτη-μέλη και δεν τα περιορίζει. Η κοινοτική οδηγία μπορεί, επίσης, να ενισχύσει την ποιότητα της διαδικασίας των μεταμοσχεύσεων, καθώς θεσπίζει πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας για τα ανθρώπινα όργανα που προορίζονται για μεταμόσχευση.

Αναφορικά με τα μέτρα και τις πρωτοβουλίες που μπορούμε να λάβουμε σε εθνικό επίπεδο, ώστε να προχωρήσουμε πέραν της κοινοτικής οδηγίας, αυτά θα πρέπει να γίνουν σε δύο επίπεδα. Στο πρώτο επίπεδο έχουμε τη λήψη μέτρων που απευθύνονται, αφενός, στη δημιουργία ενισχυτικού θεσμικού πλαισίου και αφετέρου, σε μέτρα στην ίδια την κοινωνία, στην κατεύθυνση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τη δωρεά οργάνων και τις μεταμοσχεύσεις.

Στο δεύτερο επίπεδο συζητάμε για μέτρα που πρέπει να ληφθούν, ώστε να ενισχυθεί η τεχνογνωσία του ιατρικού προσωπικού, οι υποδομές και μέτρα για το ίδιο το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό.

Ξεκινώντας από το πρώτο επίπεδο, είναι αναγκαίο να εγκαινιαστεί μία ενημερωτική εκστρατεία για την αξία της δωρεάς οργάνων και βέβαια, η ενημέρωση αυτή θα πρέπει να ξεκινήσει από τα θεμέλια, δηλαδή, το σχολείο. Η υλοποίησή της είναι δυνατόν να γίνει με τη χρήση ηλεκτρονικών μέτρων που κυριαρχούν στη σημερινή εποχή, τηλεόραση, διαδίκτυο, όσον αφορά τον γενικό πληθυσμό.

Επιπρόσθετα, ο χώρος των νοσοκομείων και των κέντρων υγείας μπορούν να αξιοποιηθούν όσο το δυνατόν καλύτερα, ούτως ώστε όσοι τον επισκέπτονται να μπορούν να έχουν μια ολοκληρωμένη εικόνα για τις μεταμοσχεύσεις.

Στο δεύτερο και πιο σημαντικό επίπεδο πρέπει να δούμε τη λειτουργία συνολικά του πλαισίου για τη δωρεά οργάνων στην τεχνογνωσία και στις υποδομές και το προσωπικό. Δεν μπορούμε να μη συζητήσουμε εδώ το πρόβλημα με τις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας και τις κλίνες που, ως γνωστόν, στη χώρα, όπως λέει η Ελληνική Εταιρία Εντατικής Θεραπείας, οι εκατόν πενήντα έτοιμες, αλλά κλειστές κλίνες ΜΕΘ στερούν από τρεις ή τέσσερις χιλιάδες συνανθρώπους το ίδιο το δικαίωμα στη ζωή.

Επιπρόσθετα, οι κλίνες ΜΕΘ καταλαμβάνουν μόνο το 1,6% των δημόσιων νοσοκομειακών κλινών, τη στιγμή που στην Ευρώπη το όριο είναι 10% και στις Ηνωμένες Πολιτείες το 20%. Με τέτοια δεδομένα, λοιπόν, είναι βέβαιο ότι οι μεταμοσχεύσεις είναι δύσκολο να προχωρήσουν με ικανοποιητικό ρυθμό.

Παράλληλα, βέβαια, θα πρέπει να δούμε και το ζήτημα της στελέχωσης των ΜΕΘ ειδικά με το νοσηλευτικό προσωπικό, από τη στιγμή που είναι γνωστό ότι με μόνο δύομισι νοσηλευτές ανά ασθενή στη χώρα μας, βρισκόμαστε πολύ πίσω από το μέσο όρο των έξι νοσηλευτών ανά ασθενή.

Κλείνω λέγοντας ότι η σημαντική σημερινή πρωτοβουλία, θα πρέπει να μας δώσει τη βοήθεια, ώστε με τη σωστή ενημέρωση των πολιτών, με την παράλληλη υιοθέτηση μέτρων που σε άλλες χώρες έχουν αποδειχθεί παραπάνω από επαρκή να μας δείξουν το δρόμο για μια καλύτερη πολιτική στον τομέα αυτό.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλλης): Το λόγο έχει η Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας, κ. Όλγα Κεφαλογιάννη.

ΟΛΓΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε σήμερα στην Ειδική Ημερήσια Διάταξη της Ολομέλειας της Βουλής τη δωρεά οργάνων σώματος και τις μεταμοσχεύσεις, δύο εξαιρετικά σημαντικές κατακτήσεις του ανθρώπου στο πλαίσιο της ανθρωπιστικής ευθύνης του ατόμου και της ιατρικής επιστήμης, δύο εγχειρήματα που αν και υποστηρίζονται από απλές διαδικασίες, συχνά παρεμποδίζονται από την παραπληροφόρηση, τη γραφειοκρατία και τη δυσκολία πρόσβασης των ατόμων σε υπηρεσίες υγείας.

Κατ' αρχάς, όσον αφορά γενικά τη δωρεά οργάνων, πρόκειται για μια εθελοντική πράξη που μπορεί να δώσει ελπίδα ζωής σε χιλιάδες ασθενείς χρήζοντες μεταμόσχευσης, μια πράξη που παρ' όλη την αδιαμφισβήτητη αξία της παραμένει ταμπού για πολλούς Έλληνες και ευρωπαίους, όπως αποδεικνύεται άλλωστε και από τα αποτελέσματα του ειδικού Ευρωβαρόμετρου του 2007 για τη δωρεά οργάνων.

Σύμφωνα με αυτά τα στοιχεία, το 53% των Ελλήνων ισχυρίζονται πως θα δώριζαν μετά θάνατον τα όργανά τους. Οστόσο, η απόκλιση της θεωρίας από την πράξη είναι κάτι παραπάνω από αισθητή. Παρά την επίκληση της προθυμίας τους, μόνο το 3% των Ελλήνων πολιτών είναι δωρητές οργάνων, έναντι του ευρωπαϊκού μέσου όρου, που είναι επίσης χαμηλός στο 12%.

Η εικόνα αυτή δυστυχώς δεν μας είναι άγνωστη. Η χώρα μας διαχρονικά κατέχει μια από τις τελευταίες θέσεις στη δωρεά οργάνων. Με το ποσοστό θανάτων στην Ελλάδα από τροχαία ατυχήματα να είναι εξαιρετικά υψηλό, το ποσοστό δωρητών οργάνων παρατηρείται διαχρονικά δυσανάλογα χαμηλό. Από τους ελάχιστους πάλι δότες που πέφτουν θύματα τροχαίων, αξιοποιείται σχετικά μικρό ποσοστό οργάνων, κυρίως λόγω άρνησης των συγγενών τους.

Για την αντιμετώπιση αυτής της απογοητευτικής πραγματικότητας χρειάζεται να αναληφθούν δράσεις. Χρειάζεται να καταρριφθούν τα κοινωνικά ταμπού και να αυξάνονται διαρκώς οι δωρητές. Κάποια θλιβερά, τρανταχτά γεγονότα της επικαιρότητας, όπως η τραγική δολοφονία του Ντουζόν Ζάμιτ από την Αυστραλία και η απόφαση δωρεάς των οργάνων του από την οικογένειά του ή ο θάνατος του εντεκάχρονου, ο οποίος το 2005 έχασε τη ζωή του περιμένοντας μόσχευμα καρδιάς, να μην ευαισθητοποιούν ακαριαία την κοινωνία, ωστόσο δε σε καμία περίπτωση δεν επαρκούν.

Χρειάζονται συντονισμένες δράσεις για την τόνωση του κινηματος εθελοντικής προσφοράς, την επικοινωνία της διαδικασίας της δωρεάς οργάνων και την ωφελιμότητά της για το κοινωνικό σύνολο, την εφαρμογή σχετικών ενημερωτικών προγραμμάτων σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες, την ενίσχυση της ασφάλειας με την οποία διεξάγεται η διαδικασία της δωρεάς οργάνων, αλλά και της αμεροληψίας για τη δίκαιη κατανομή οργάνων. Τέλος, για την ευρεία ενημέρωση των Ελλήνων γύρω από τους νόμους και τους κανονισμούς της ελληνικής νομοθεσίας για τη δωρεά οργάνων.

Αξίζει στο σημείο αυτό να επισημανθεί ότι, σύμφωνα με τον ετήσιο απολογισμό του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων, η πορεία των μεταμοσχεύσεων το 2008 αντιβαίνει στα προηγούμενα έτη και καταγράφεται ικανοποιητική. Από τις αρχές του 2008, ενενήντα επτά εκλιπόντες δότες χάρισαν ζωή σε διακόσιους εξήντα τέσσερις ασθενείς.

Και μπορεί σε σύγκριση με την Ευρώπη να βρισκόμαστε πολύ πίσω, ωστόσο εσωτερικά για τη χώρα μας, από το 2001 παρατηρείται αύξηση των μεταμοσχεύσεων από εκλιπόντες δότες της τάξεως του 172%. Αυτή η αύξηση είναι σημαντική.

Πρέπει να αναγνωρίζουμε τις προσπάθειες που γίνονται και να αναγνωρίζουμε ότι αυξάνονται και δυναμώνουν οι φωνές εκείνων που διακηρύσσουν τη δωρεά οργάνων ως την απόλυτη έκφραση της εθελοντικής προσφοράς στο συνάνθρωπο.

Κλείνοντας, θα ήθελα να σταθώ σε δύο παράγοντες που μπορεί να επηρεάσουν την πορεία του ζητήματος.

Πρώτον και ειδικά για τη δωρεά οργάνων, είναι σε μεγάλο βαθμό ευθύνη της ίδιας της οικογένειας, ως πρώτου κυττάρου της ελληνικής κοινωνίας, να καλλιεργήσει στο μέλη της την ανάγκη της ανιδιοτελούς προσφοράς στο συνάνθρωπο. Η ενημέρωση και η ενθάρρυνση για τη δωρεά οργάνων πρέπει να

Εξικινάει από εκεί. Καμιά δράση από την πλευρά των ΜΜΕ, των γιατρών και των κρατικών φορέων για την υγεία, δεν μπορεί να αποδώσει τα προσδοκώμενα, εάν το άτομο δεν έχει λάβει τα πρώτα και καθοριστικά για τη διαμόρφωση της γνώμης του ερεθίσματα από το οικογενειακό του περιβάλλον.

Δεύτερον, γενικά για την εθελοντική προσφορά, η Κοινωνία των Πολιτών έχει τεράστιο πεδίο δράσης στο ζήτημα της δωρεάς οργάνων. Έχει τα μέσα, τα δίκτυα, το υπερκομματικό στίγμα και το απαραίτητο κύρος να ενθαρρύνει ακόμα πιο ενεργά τον εθελοντισμό. Μέσα απ' αυτήν την ενθάρρυνση, μπορεί να τονωθεί σημαντικά και η δωρεά οργάνων ως σημαντική έκφραση αλtruισμού και ανθρωπισμού.

Πεποίθηση της παράταξής μου και δική μου προσωπική προσδοκία είναι να αξιοποιηθούν αυτοί οι παράγοντες και σε συνδυασμό με την περαιτέρω κινητοποίηση της πολιτείας, να αυξηθούν οι δωρητές οργάνων, να τονωθεί το εθελοντικό κίνημα και να γεννηθούν περισσότερες ελπίδες ζωής για τους συνανθρώπους μας με σοβαρά προβλήματα υγείας.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Το λόγο έχει ο Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ κ. Ηλίας Λαμπίρης.

ΗΛΙΑΣ ΛΑΜΠΙΡΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να συγχαρώ με τη σειρά μου τον Πρόεδρο της Βουλής γι' αυτήν την πρωτοβουλία να φέρει ένα τόσο σοβαρό θέμα προς συζήτηση.

Εκεί που η χώρα μας έχει κάνει προόδους, είναι αναμφισβήτητα ο αριθμός των μεταμοσχεύσεων. Πρόβλημα, όμως, εξακολουθεί να αποτελεί για τη χώρα μας η πρόληψη. Και θέλω να σας πω ότι πριν από μερικά χρόνια ελάχιστα ήταν τα κέντρα αιμοκάθαρσης στη χώρα μας. Την τελευταία δεκαετία, ο αριθμός των κέντρων αυξήθηκε κατακόρυφα και αυτό οφείλεται σε συγκεκριμένους παράγοντες. Ένας απ' αυτούς είναι η πολυφαρμακία, η οποία δεν αντιμετωπίζεται. Είμαστε πρώτοι παραδείγματος χάριν σε κατανάλωση αντιβιοτικών σε όλη την Ευρώπη. Από 5.000.000.000 ευρώ που δαπανήθηκαν για το φάρμακο πριν από τέσσερα χρόνια, σήμερα η δαπάνη για το φάρμακο φθάνει τα 10.000.000.000 ευρώ, διπλασιάστηκαν.

Όλα αυτά, αγαπητοί συνάδελφοι, έχουν επιπτώσεις στην υγεία. Βέβαια και ο αριθμός εκείνων που έχουν ανάγκη για μεταμόσχευση είναι αρκετά μεγαλύτερος απ' ό,τι στο παρελθόν.

Το νομοθετικό πλαίσιο που έγινε το 1999-2000, έβαλε ορισμένους κανόνες που ήταν απαραίτητοι για να λειτουργήσει στη χώρα μας ο Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων. Οι κυριότεροι ήταν ότι καθόρισε τα μεταμοσχευτικά κέντρα και τους συντονιστές. Έβαλε ορισμένα κριτήρια που αφορούν τον εγκεφαλικό θάνατο, γιατί υπάρχουν κριτήρια και δεν συμφωνώ μ' αυτά που αναφέρονταν προηγουμένως ότι υπάρχουν προβλήματα στο πλαίσιο του εγκεφαλικού θανάτου. Όχι, υπάρχουν κριτήρια. Εάν χρειάζεται κάποια βελτίωση, θα πρέπει να προσαρμοστούν μ' αυτά που ισχύουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Πρέπει να πω ότι ο αριθμός των μεταμοσχεύσεων το 2000 ήταν τριάντα πέντε. Το 2003 έφθασε τις εκατόν ογδόντα. Υπήρξε, δηλαδή, μία ραγδαία αύξηση στον αριθμό των μεταμοσχεύσεων. Στη συνέχεια παρουσίασε κάποια κάμψη, αλλά μετά –με την προεδρία τώρα του κ. Κωστάκη, παλαιότερα ήταν του κ. Βλαχογιάννη– άρχισε πάλι ο αριθμός αυτός να αυξάνει κατακόρυφα. Και βρισκόμαστε σε ένα καλό επίπεδο, θα έλεγα.

Το 2007 έγινε μία προσπάθεια από πλευράς ΠΑΣΟΚ να βελτιωθεί το νομοθετικό πλαίσιο. Τότε, μας υποσχέθηκε ο κύριος Υπουργός –όχι εσείς, κ. Σαλμά, αλλά ο κ. Αβραμόπουλος– ότι σε ένα μήνα θα έφερνε το νέο νομοθετικό πλαίσιο. Δεν το έχει φέρει ακόμα.

Σε ό,τι αφορά το διεθνές κέντρο μεταμοσχεύσεων που συζητείται για να γίνει, νομίζω ότι δεν θα πρέπει να χάσει το δημόσιο χαρακτήρα του. Ξέρετε, η γραμμή της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε δύο κατευθύνσεις δίνουν ιδιαίτερη βαρύτητα. Η μία είναι ο δημόσιος χαρακτήρας των μεταμοσχεύσεων και η δεύτερη είναι η δωρεάν περίθαλψη. Για το δεύτερο, νομίζω ότι χρειάζεται κάποιος έλεγχος από πλευράς πολιτείας.

Εκείνο που πρέπει να βελτιωθεί, επίσης, είναι η λειτουργία των Μονάδων Εντατικής Θεραπείας. Θα πρέπει, δηλαδή, να πλαισιωθούν από ψυχολόγους και από άλλους επιστήμονες, οι οποίοι θα συμβάλλουν εις την αύξηση εκείνων που θα γίνονται δότες για μεταμόσχευση. Νομίζω ότι γι' αυτό το σοβαρό θέμα των μεταμοσχεύσεων χρειάζεται βελτίωση η στελέχωση και η εκπαίδευση των στελεχών των Μονάδων Εντατικής Θεραπείας.

Πρέπει, επίσης, να ελεγχθούν οι διασυννοριακές ανταλλαγές οργάνων.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Η Παγκόσμια Οργάνωση για την Υγεία αναφέρει ότι το 10% των μεταμοσχεύσεων παγκοσμίως γίνονται με παράνομο τρόπο.

Επίσης, πρέπει να ελεγχθούν οι τράπεζες βλαστοκυττάρων από πλευράς πολιτείας, οι ιδιωτικές τράπεζες που λειτουργούν και οι οποίες είναι ανεξέλεγκτες.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Το λόγο έχει ο Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ κ. Παναγιώτης Σγουριδής.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ζήτησα το λόγο και εγώ για να ενώσω τη φωνή μου με τη φωνή των υπολοίπων συναδέλφων στην προσπάθεια ευαισθητοποίησης των Ελλήνων πολιτών στο θέμα της δωρεάς οργάνων.

Είμαι δότης από το 1998 με αριθμό μητρώου 52.562 και υπενθυμίζω ότι έγινα δότης μετά από μία ειδική συνεδρίαση της Βουλής που είχε γίνει για το θέμα της ευαισθητοποίησης των Ελλήνων πολιτών. Και τότε, όπως είπε και ο πρώην Πρόεδρος της Βουλής κ. Απόστολος Κακλαμάνης, πολλοί από τους συναδέλφους Βουλευτές, αλλά και ο πρώην Πρωθυπουργός, ο πρώην Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας έγιναν μέλη δωρεάς σώματος.

Υπενθυμίζω ότι τότε δεν υπήρχε ακόμα νομοθετικό πλαίσιο, δεδομένου ότι το πρώτο νομοθετικό πλαίσιο έγινε το 1999. Υπενθυμίζω, επίσης, ότι οι μεταμοσχεύσεις ήταν στα σπάργανα.

Χαίρομαι, γιατί όπως πληροφορηθήκαμε όλοι μας από το δελτίο Τύπου του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων, από το 2001 που οι μεταμοσχεύσεις έγιναν σε ενενήντα επτά ασθενείς, σήμερα, το 2008, οι μεταμοσχεύσεις έφτασαν τους διακόσιους εξήντα τέσσερις στον αριθμό.

Δυστυχώς, όμως, παρά αυτήν την πρόοδο η οποία επετεύχθη ξεκινώντας, αν θέλετε, από το 1998 και μετέπειτα μέχρι σήμερα, σύμφωνα με τα επίσημα στατιστικά στοιχεία, η Ελλάδα ως προς τους νεκρούς δότες βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αντιθέτως, από τους ζώντες δότες, η Ελλάδα βρίσκεται σε μία από τις πρώτες θέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάτι που έχει εξήγηση. Διότι πρέπει να παραδεχθούμε όλοι μας ότι στην Ελλάδα ο θεσμός της οικογένειας είναι πάρα πολύ υψηλά. Είναι δεμένες οι οικογένειες και γι' αυτό ακριβώς υπάρχουν συγγενικά πρόσωπα τα οποία –εφόσον υπάρχει συμβατότητα– προχωρούν –ως ζώντες δότες– στο να δώσουν όργανό τους, ιδίως νεφρό, για κάποιο παιδί τους ή για κάποιον άμεσα συγγενή τους.

Αντιθέτως, επαναλαμβάνω, ως προς τους νεκρούς δότες βρισκόμαστε στις τελευταίες θέσεις. Αυτό σημαίνει ότι χρειαζόμαστε ακόμα πολλή δουλειά. Χρειαζόμαστε πολλή δουλειά εξωοικονομικά, η οποία πρέπει να γίνει με διαφημιστικές καμπάνιες, για να μπορέσουν να ενημερωθούν όσο το δυνατόν περισσότεροι Έλληνες πολίτες.

Αυτές οι διαφημιστικές καμπάνιες πρέπει να γίνουν με ενημερωτικές εκδηλώσεις, με βραβεύσεις σε οικογένειες που υπάρχουν δωρητές οργάνων ή που δώρισαν όργανα ή που, αν θέλετε, μετά το θάνατο του παιδιού τους ή του συγγενούς τους έδωσαν τα όργανα, για να υπάρχουν μεταμοσχεύσεις. Και σε γιατρούς, όμως, πρέπει να υπάρχουν βραβεύσεις για το έργο το οποίο επιτελούν. Επίσης, πρέπει να γίνουν ομιλίες σε σχολεία, για να αρχίσει να καλλιεργείται το θέμα της δωρεάς των οργάνων από τις μικρές ηλικίες, για να φύγει, επιτέλους, η νοοτρο-

πία η οποία υπάρχει, ότι αν κάποιος γίνει δωρητής οργάνων είναι υποψήφιο θύμα, ότι πιθανόν κάποιος να τον σκοτώσουν, για να μπορέσουν να πάρουν κάποιο όργανο του.

Επίσης, πρέπει να γίνει πολλή δουλειά ενδονοσοκομειακά. Αυτό πρέπει να γίνει στον εντοπισμό των πιθανών δωρητών, όπου πρέπει να υπάρχει υποχρέωση στις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας να αναφέρουν τους εγκεφαλικά νεκρούς. Θα πρέπει να υπάρχει συντονιστής για τις μεταμοσχεύσεις έξω και πέρα από το σύστημα, αλλά να είναι μέσα στο νοσοκομείο. Θα πρέπει να γίνονται υποχρεωτικές τα ειδικά τεστ για τη διάγνωση. Να μην βαριούνται οι γιατροί να προχωρούν αυτό το τεστ, αν κάποιος είναι εγκεφαλικά νεκρός. Κυρίως, να λειτουργούν οι ΜΕΘ. Πρέπει να υπάρχει εκπαίδευση και επανεκπαίδευση των γιατρών.

Σας άκουσα να τα αναφέρετε αυτά, κύριε Υπουργέ, και μάλιστα τα είπατε στον ενεστώτα διαρκείας. Συνηθίζετε εσείς να μιλάτε στον ενεστώτα διαρκείας. Επειδή αυτά τα πληροφορήθηκα από το δελτίο Τύπου του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων, που τα έχει προτάσεις. Μάλιστα το δελτίο Τύπου βγήκε στις 31 Δεκεμβρίου 2008, δηλαδή μέσα σε δύο μήνες αν τα κάνατε, συγχαρητήρια θα σας δώσω. Όμως, νομίζω πως πρέπει να τα κάνετε, γιατί δεν έχουν γίνει αυτά.

Όμως, θέλω να επισημάνω ακόμα ένα ζήτημα. Το ζήτημα είναι το εξής. Εμείς οι δωρητές δεν έχουμε μαζί μας την κάρτα ή σπανίως την έχουμε μαζί μας. Την έχουμε αφήσει σε κάποιο γραφείο ή οπουδήποτε αλλού. Συνήθως, αν συμβεί κάτι μοιραίο –ο μη γένοιτο– δεν υπάρχει τρόπος οι συγγενείς να το ξέρουν. Ή και αν το ξέρουν μέσα στη θολούρα τους, δεν μπορούν να λειτουργήσουν ακαριαία. Πρέπει να βρεθεί ένας τρόπος έγκαιρης ειδοποίησης. Θα πρέπει να υπάρχει δηλαδή ένα ηλεκτρονικό σύστημα, όπου για όλους τους δότες σε περίπτωση αιφνιδίου θανάτου άμεσα να μπορεί πράγματι να επιτευχθεί η επιθυμία. Γι' αυτό ακριβώς πρέπει να το δούμε και να το μελετήσουμε. Δέχομαι προτάσεις σ' αυτό το θέμα.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Το λόγο έχει ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Γεώργιος Αναγνωστόπουλος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προσδοκία των ανθρώπων όλων των εποχών ήταν η αντικατάσταση των φθαρμένων οργάνων τους από νέα υγιή για την εξασφάλιση όχι μόνο μακροζωίας, αλλά κυρίως καλύτερης ποιότητας ζωής.

Η ιδέα της μεταμόσχευσης οργάνων και ιστών σε άνθρωπο δεν είναι καινούργια. Σχετικές αναφορές υπάρχουν στην ελληνική μυθολογία στο μύθο του Προμηθέα, στο έργο του Γαληνού στην αρχαιότητα, αλλά και σε κείμενα άλλων χωρών.

Στην Ορθόδοξη Εκκλησία οι άγιοι Κοσμάς και Δαμιανός, που ήταν και γιατροί, μετά από καταναυτική προσευχή ακρωτηρίασαν ένα κάτω άκρο που είχε προσβληθεί από κακοήγη όγκο και μεταμόσχευσαν στη θέση του ένα υγιές, που πήραν από κάποιον προσφάτως αποθανόντα. Η αναφορά τοποθετείται χρονικά περίπου στο 13^ο αιώνα.

Το όραμα του παρελθόντος έχει γίνει μια πραγματικότητα στην εποχή μας. Η μεταμόσχευση οργάνων ξεκινώντας αρχικά ως μία πειραματική διαδικασία ανάγκης έχει μετατραπεί στις μέρες μας σε έναν τεχνολογικά εξελιγμένο τρόπο θεραπείας. Η επιτυχία και η επιστροφή σε υγιή κατάσταση και φυσιολογική ζωή αγγίζουν πλέον το ποσοστό του 80% στις μεταμοσχεύσεις νεφρού, 70% στις μεταμοσχεύσεις καρδιάς και ήπατος και 90% στις μεταμοσχεύσεις κερατοειδούς χιτώνα του οφθαλμού.

Αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες κατακτήσεις της Ιατρικής του 20^{ου} αιώνα και έχει καθιερωθεί πλέον σήμερα ως μία θεραπευτική πρακτική που επιτρέπει την αποκατάσταση των λειτουργιών του σώματος που είχαν μέχρι εκείνη τη στιγμή χαθεί και σε μερικές περιπτώσεις είχαν μερικώς υποκατασταθεί με μία μηχανικού τύπου μέθοδο.

Προϋπόθεση, όμως, για την εφαρμογή των μεταμοσχεύσεων

είναι να υπάρξει προσφορά οργάνων, ιστών και κυττάρων. Αυτό είναι φυσικά αποτέλεσμα της ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης και της αποδοχής της ιδέας της δωρεάς τους. Μία τέτοια πράξη αποτελεί φυσικά δώρο ζωής στον πάσχοντα συνάνθρωπο και ένα μήνυμα ελπίδας, ανθρωπιάς και αλληλεγγύης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η χώρα μας βρίσκεται δυστυχώς στις τελευταίες θέσεις της ευρωπαϊκής κατάταξης στη δωρεά οργάνων, με την αναλογία δωρητών να βρίσκεται στους 6,5 δότες ανά εκατομμύριο πληθυσμού, πολύ πίσω δηλαδή από τις χώρες όπως η Ισπανία με 33,7 δότες, η Αυστρία με 23,8 δότες, το Βέλγιο με 21,7 δότες κ.ο.κ. Είναι σημαντικό να σημειωθεί πως αυτά τα ποσοστά για τη χώρα μας προκύπτουν από μια αύξηση της τάξης του 126% μεταξύ των ετών 2001 και 2005.

Η επιστήμη της Ιατρικής δεν έχει φθάσει ακόμη σε επίπεδο δημιουργίας τεχνητών οργάνων στο εργαστήριο ώστε να εξυπηρετήσει τις ανάγκες της Ιατρικής. Η δωρεά τους από εμάς τους ίδιους είναι μια υποχρέωση που έχουμε πρωτίστως απέναντι στον εαυτό μας αλλά και στους συνανθρώπους μας. Η δωρεά των οργάνων ενός αποθανόντος ανθρώπου σε κάποιον άλλο που αν δεν του γίνει μεταμόσχευση, θα έχει ενδεχομένως αργά ή γρήγορα την ίδια κατάληξη, αυτομάτως αναπληρώνει τη ζωή που χάνεται. Δίνει δηλαδή βλαστάρι από το ξερό ξύλο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρόσφατα ο Υπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κ. Δημήτρης Αβραμόπουλος εξήγησε πως είναι σε εξέλιξη η διαδικασία για τη δημιουργία στην Ελλάδα ενός διεθνούς μεταμοσχευτικού κέντρου. Η υλοποίησή του παράλληλα με τη σωστή και συνεχή ενημέρωση των πολιτών ευελπιστούμε πως θα βοηθήσει ακόμα περισσότερο τους συμπολίτες μας να αντιληφθούν την κοινωνική τους ευθύνη ώστε να μην είναι στο μέλλον τόσο διστακτικοί σ' ένα τόσο σημαντικό ζήτημα.

Η δωρεά οργάνων είναι μια ελεύθερη πράξη. Γίνεται χωρίς οποιοδήποτε αντάλλαγμα, ενώ κάθε δαπάνη για τη λήψη, συντήρηση, μεταφορά και μεταμόσχευση ιστών ή οργάνων βαρύνει αποκλειστικά τον ασφαλιστικό οργανισμό του λήπτη. Κι αν αυτός είναι ανασφάλιστος, η πολιτεία έχει μεριμνήσει ώστε τα έξοδα να καλύπτονται από ειδική πίστωση του αρμόδιου Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Η πράξη της δωρεάς ιστών και οργάνων μπορεί και πρέπει να αποτελέσει το περιεχόμενο της ατομικής και συλλογικής συνείδησης, δείγμα κοινωνικής ευαισθητοποίησης και πόλο συσπείρωσης της κοινωνίας, την οποία έχει τόσο ανάγκη ο τόπος μας στην προσπάθειά του να ανταποκριθεί στις προκλήσεις των καιρών.

Επίσης, είναι ανάγκη προς την κατεύθυνση αυτή όλοι οι κοινωνικοί θεσμοί, η Αυτοδιοίκηση, η Εκκλησία, η εκπαίδευση, οι επιστημονικές και πνευματικές δυνάμεις, τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης να παίξουν ένα θετικό ρόλο.

Στο σημείο αυτό πρέπει να τονίσουμε ότι η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδας, πιστή στη ρήση «μακάριον εστί μάλλον διδόναι ή λαμβάνειν» θεωρεί την ιδέα της δωρεάς οργάνων υπέρτατη πράξη ανθρωπισμού και φιλαλληλίας.

Ας πράξουμε, λοιπόν, όλοι το καθήκον μας.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Το λόγο έχει η Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ιδιαίτερα σημαντικό το θέμα που συζητάμε σήμερα, όπως ήδη ειπώθηκε από τους συναδέλφους, γιατί είναι άμεσα συνυφασμένο με τη ζωή πολλών ασθενών που καθημερινά δίνουν πραγματικό αγώνα επιβίωσης αναμένοντας με αγωνία το ελπιδοφόρο μήνυμα για εύρεση μοσχεύματος, αλλά και όσων στάθηκαν τυχεροί στη ζωή τους και κατάφεραν να μεταμοσχευθούν και σήμερα δίνουν πια τον αγώνα τους για μακρότερη ζωή.

Κύριε Πρόεδρε, πήρα το λόγο σήμερα, προκειμένου να αναφερθώ σε μια ιδιαίτερη κατηγορία ασθενών, αυτών που πάσχουν από την κυστική ίνωση που αποτελεί το πιο συχνό θανατηφόρο κληρονομικό νόσημα πλέον στη χώρα μας. Αυτή

τη στιγμή στη χώρα μας πάσχουν περίπου οκτακόσιοι ασθενείς από την πάθηση αυτή, οι οποίοι στην πλειονότητά τους είναι παιδιά και νέοι ενήλικες που δυστυχώς παρά την επίπονη και πολύωρη θεραπευτική αγωγή που είναι υποχρεωμένοι να λαμβάνουν καθημερινά, καταλήγουν τελικά σε αναπνευστική ανεπάρκεια και η μόνη τους ελπίδα είναι η διπλή μεταμόσχευση πνευμόνων.

Έχω την τύχη, κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, να γνωρίζω μια συνάδελφό μου, φίλη μου δικηγόρο, που πάσχει από τη νόσο αυτή και δίνει καθημερινά το δικό της αγώνα. Είναι πράγματι δύσκολος, επίπονος, κοπιαστικός και αξιοθαύμαστος ο αγώνας που δίνουν όλα αυτά τα άτομα με πλείστα προβλήματα που παρουσιάζονται εξαιτίας της πάθησης τους για να κρατηθούν στη ζωή.

Το τελευταίο διάστημα η Κυβέρνησή μας καταβάλλει διαρκώς σημαντικές προσπάθειες για τη βελτίωση των συνθηκών νοσηλείας των ασθενών χωρίς όμως φυσικά αυτό να σημαίνει ότι έχουν εκλείψει πλήρως τα προβλήματα περιθαλψής που τόσα χρόνια αντιμετωπίζουν αυτοί οι ασθενείς. Πρόσφατα, λοιπόν, σημειώθηκαν ιδιαίτερα θετικές εξελίξεις σε ό,τι αφορά τη δημιουργία κάποιων θαλάμων στο Νοσοκομείο «ΣΩΤΗΡΙΑ» για τη νοσηλεία αυτών των ασθενών. Οφείλω βέβαια να τονίσω ότι τη μέριμνά μας για τους πάσχοντες από κυστική ίνωση και η προσπάθεια αυτή που ξεκίνησε πρέπει να συνεχιστεί αδιάκοπα και με αμείωτο το ενδιαφέρον από όλους μας γιατί είναι πράγματι πολύ μεγάλο το πρόβλημα των ασθενών αυτών, αφού υπάρχει έλλειψη των εξειδικευμένων γιατρών, όπως και των ειδικών κέντρων νοσηλείας, ειδικά στο χώρο της βόρειας Ελλάδας ή στην Κρήτη όπου δεν υπάρχει κανένας εξειδικευμένος γιατρός για τους ενήλικες ασθενείς, αλλά ούτε και κάποιο κέντρο για τη νοσηλεία τους.

Στις μέρες μας, λοιπόν, μετά από πολλά χρόνια αρχίζουν να φαίνονται σημάδια βελτίωσης για τις ζωές αυτών των ανθρώπων. Γιατί οι ασθενείς αυτοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για πάρα πολλά χρόνια βίωναν την εγκατάλειψη και την αδιαφορία του συστήματος υγείας και είχαν αφεθεί κυριολεκτικά στη τύχη τους να αντιμετωπίζουν μόνοι τους τη σοβαρότατη αυτή πάθηση και τις συνέπειές της.

Και πρόκειται, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για ένα νόσημα που προσβάλλει πολλά και σημαντικά όργανα και συστήματα των ασθενών που δίνουν συνεχώς έναν πραγματικό αγώνα γνωρίζοντας πολύ καλά ότι κάποια στιγμή θα οδηγηθούν πρόωρα είτε στο θάνατο είτε στη διπλή μεταμόσχευση πνευμόνων ή και ήπατος που θα τους χαρίσει κυριολεκτικά μια ελεύθερη ανάσα ζωής για λίγα ακόμη χρόνια.

Είναι επίσης, ιδιαίτερα θετικό το γεγονός ότι επί των ημερών μας με την υποστήριξη και του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης υπήρξε μια ιδιαίτερη ευαισθητοποίηση των Ελλήνων πολιτών στη σημασία της δωρεάς οργάνων και στις μεταμοσχεύσεις που είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική αύξηση των δωρητών και των πραγματοποιούμενων μεταμοσχεύσεων στη χώρα μας. Έχουμε όμως πολύ δρόμο ακόμη μπροστά μας με τις μεταμοσχεύσεις και τη δωρεά οργάνων και ακόμη περισσότερο για τη δημιουργία του διεθνούς μεταμοσχευτικού κέντρου το οποίο εξήγγειλε ήδη ο κύριος Υπουργός και είμαστε σίγουροι ότι θα υλοποιηθεί διευκολύνοντας έτσι αφάνταστα τις ζωές πολλών ασθενών και αλλάζοντας ριζικά το τοπίο των μεταμοσχεύσεων στην πατρίδα μας. Το γεγονός μάλιστα ότι ξεκίνησαν δειλά-δειλά και πάλι μετά από παύση περίπου δεκαέξι ετών να πραγματοποιούνται μεταμοσχεύσεις πνευμόνων στη χώρα μας είναι ιδιαίτερα σημαντικό και ενθαρρυντικό για τους ασθενείς που πάσχουν από σοβαρά αναπνευστικά νοσήματα και όλα τα προηγούμενα χρόνια ήταν αναγκασμένοι να καταφεύγουν σε κέντρα του εξωτερικού και ιδίως στο Πανεπιστήμιο της Βιέννης το οποίο θεωρείται ως το καλύτερο Μεταμοσχευτικό Κέντρο στην Ευρώπη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με εκπλήσσει το γεγονός ότι ο ΕΟΜ αποφάσισε να παραπέμψει αυτούς τους ασθενείς που μεταμοσχεύθηκαν στο εξωτερικό για επιβαλλόμενο μετεγχειρητικό έλεγχο στο Ωνάσιο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο μετά το τέλος ενός έτους από τη μεταμόσχευσή τους. Ειλικρινά με ξέν-

σε αυτό το γεγονός γιατί όλοι μας γνωρίζουμε ότι ακόμη και η πιο απλή επέμβαση που κάνει κάποιος υπεύθυνος και καταλληλότερος όλων για την παρακολούθηση της μετεγχειρητικής τους πορείας είναι ο θεράπων γιατρός, ο οποίος εγγείρει τον πάσχοντα και γνωρίζει καλύτερα από οποιονδήποτε άλλον το ιστορικό και την πάθηση του ασθενούς. Όταν μάλιστα μιλούμε για μεταμοσχεύσεις θεωρώ ότι τουλάχιστον ενδεδειγμένος, αν όχι επιβαλλόμενος, είναι ο μετεγχειρητικός έλεγχος να πραγματοποιείται από το θεράποντα ιατρό που μεταμόσχευσε τον ασθενή.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Κυρίες Πρόεδρε, θα ήθελα για λίγο την ανοχή σας.

Πραγματοποιείται, λοιπόν, ο μετεγχειρητικός έλεγχος από το θεράποντα ιατρό που μεταμόσχευσε τον ασθενή -και ο οποίος διαθέτει τις απαιτούμενες γνώσεις και εμπειρίες στον τομέα αυτό- ώστε να αντιλαμβάνεται και να διαδινώσκει έγκαιρα την απόρριψη του μοσχεύματος, ή οποιαδήποτε άλλη επιπλοκή της επέμβασης, πόσο μάλλον όταν ο έλεγχος της λειτουργικότητας του μεταμοσχευμένου οργάνου σχετίζεται με την ίδια τη ζωή του ασθενούς και όχι απλά με την απώλειά του.

Θέλω να κλείσω λέγοντας ότι μάθαμε στη ζωή μας οι υγιείς να θεωρούμε πολλά πράγματα ως δεδομένα. Είναι πολύ εύκολο σε όλους μας, που δεν αντιμετωπίζουμε κάποιο αναπνευστικό πρόβλημα, να ξεχάσουμε πόσο δύσκολο είναι να ζεις με μία εκφυλιστική πάθηση των πνευμόνων και να μη σκεφθούμε πόσο τυχεροί σταθήκαμε εμείς στη ζωή μας. Για τους ασθενείς αυτούς, λοιπόν, για τους οποίους όλα αυτά τα πράγματα που προανέφερα δεν υπήρξαν ποτέ δεδομένα, οφείλουμε όλοι να σκύψουμε στα προβλήματά τους και να προσπαθήσουμε να τους διευκολύνουμε όσο περισσότερο μπορούμε. Εξάλλου, η υγεία είναι υπέρτατο κοινωνικό αγαθό που όλοι μας οφείλουμε να διαφυλάξουμε και να το προσφέρουμε σε όποιον το έχει ανάγκη, πολύ δε περισσότερο σε νέους ανθρώπους που καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους έχουν ταλαιπωρηθεί και έχουν αγωνιστεί πολύ για κάτι που εμείς θεωρούμε αυτονόητο: το δικαίωμα στην ανάσα, το δικαίωμα στη ζωή.

Θεωρώ πολύ σημαντικό που γίνεται σήμερα αυτή η ειδική συνεδρίαση. Οι συνάδελφοι όλων των πτέρυγων με πολλή ευαισθησία κατέθεσαν τις απόψεις τους και τους προβληματισμούς τους και καλώ τον Υπουργό να τους λάβει σοβαρά υπ' όψιν για το επικείμενο νομοσχέδιο.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Το λόγο έχει ο Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ κ. Χρήστος Χαΐδης.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΑΪΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι συνάδελφοι, οι μεταμοσχεύσεις οργάνων και ιστών - για να μην ξεχνάμε- είναι μια σύγχρονη και αποτελεσματική μέθοδος θεραπείας παλαιότερα ανίατων ασθενειών, η οποία συνεχώς επεκτείνεται και εξελίσσεται.

Στην Ελλάδα έγιναν σημαντικά βήματα προόδου. Οι επιστήμονες και τα κέντρα που συμμετέχουν στις μεταμοσχεύσεις χαρακτηρίζονται από υψηλό επιστημονικό επίπεδο και είναι εφάμιλλα, αν όχι και καλύτερα από τα κέντρα αναφοράς του εξωτερικού.

Πέρα, λοιπόν, απ' αυτή την πρόοδο, στις μέρες μας αυξάνονται διαρκώς τα περιστατικά που χρήζουν μεταμόσχευσης οργάνων ή ιστών. Οι ανάγκες και τα δεδομένα αλλάζουν και έτσι οι υποδομές και το πλαίσιο χρειάζονται ανανέωση και εκσυγχρονισμό. Η προσαρμογή στο παγκόσμιο γίνεσθαι, οι ρυθμίσεις που κατά καιρούς θεσπίζονται και η ενσωμάτωση κοινοτικών οδηγιών για τη συνεργασία της χώρας μας με το ευρωπαϊκό περιβάλλον, κινούνται προς τη θετική κατεύθυνση και αντιμετωπίζουν κάποια από τα προβλήματα που ανακύπτουν.

Δυστυχώς, όμως, τα τελευταία χρόνια η υποχρηματοδότηση των δημόσιων υπηρεσιών υγείας, οι ελλείψεις προσωπικού και κυρίως εξειδικευμένων επιστημόνων, αλλά και άλλοι προσωπικοί από τα μοσχευτικά κέντρα και στο σύστημα υγείας γενικότερα, οι επιμέρους δυσλειτουργίες των υπηρεσιών του ΕΣΥ, του κράτους και των ασφαλιστικών ταμείων, η υστέρηση στις

υποδομές και στον εξοπλισμό, είναι ζητήματα που ταλανίζουν τον τομέα των μεταμοσχεύσεων και πρέπει με τις παρεμβάσεις στο θεσμικό πλαίσιο, μαζί και με την καμπάνια για να περιοριστεί η έλλειψη οργάνων, να αντιμετωπιστούν σύντομα.

Σήμερα πήρα το λόγο, όμως, ως γιατρός παιδοχειρουργός, μάχιμος έως πριν από τέσσερα χρόνια -όπως γνωρίζετε, τα όργανα των παιδιών είναι συνήθως τα καταλληλότερα για μεταμόσχευση- για να συγχαρώ τους συναδέλφους γιατρούς και τους άλλους εργαζόμενους στα κέντρα μεταμοσχεύσεων και στις εντατικές για τη μεγάλη τους αυταπάρνηση και τα δώρα ζωής που προσφέρουν σε ασθενείς συνανθρώπους με τη μεταμόσχευση οργάνων.

Πήρα το λόγο όμως επίσης και για να καταθέσω την άποψή μου για κάποια επί μέρους ζητήματα που σήμερα συζητούνται και ακούγονται διαφορετικές προσεγγίσεις.

Για το θέμα του συναισθηματικού δότη είμαι αρνητικός, γιατί θεωρώ ότι είναι δύσκολο να επιβεβαιωθεί η συναισθηματική σχέση, ενώ αντιθέτως θα δημιουργήσει δυνατότητες οικονομικής συναλλαγής μεταξύ του δότη και του λήπτη και της εκμετάλλευσης φτωχών και αναξιοπαθούντων, κάτι που γίνεται σε άλλες χώρες κυρίως του τρίτου κόσμου.

Θεωρώ, όμως, ότι πρέπει να επεκταθεί η δυνατότητα λήψης οργάνου από ζώντα δότη στο συγγενικό περιβάλλον, όπως τα πεθερικά παραδείγματος χάριν, και πιθανώς να ισχύσει και γι' αυτούς που υπέγραψαν σύμφωνο συμβίωσης.

Αρνητικός επίσης είμαι και στην εφαρμογή υπό τις παρούσες συνθήκες της εικαζόμενης συναίνεσης, που σημαίνει ότι όποιος δεν έκανε εν ζωή δήλωση άρνησης δωρεάς οργάνων να θεωρείται δυνητικός δωρητής και να μπορεί να του αφαιρεθούν τα όργανα χωρίς τη συναίνεση των οικείων του σε περίπτωση που αποδεχθεί ότι είναι εγκεφαλικά νεκρός στην εντατική. Αυτό θα αυξήσει τη δυσπιστία και μπορεί να λειτουργήσει διαφορετικά από τις προσδοκίες.

Αντίθετα, η ευαισθητοποίηση της κοινωνίας, η αντιμετώπιση των δυσλειτουργιών και των αδυναμιών του συστήματος, η θέσπιση τρόπων επιβράβευσης των εμπλεκόμενων στις μεταμοσχεύσεις, για να αισθανθούν την ικανοποίηση για την αναγνώρισή τους από την κοινωνία και να εντείνουν μετά την προσπάθειά τους, θεωρώ ότι θα έχουν θεαματικά αποτελέσματα.

Ολοκληρώνοντας θα ήθελα να επαναλάβω και να επισημάνω την επιμένουσα υστέρηση της πατρίδας μας σε σχέση με άλλες χώρες της Ευρώπης στον αριθμό των μεταμοσχεύσεων και να τονίσω την ανάγκη άμεσων παρεμβάσεων από την πολιτεία για τη βελτίωση αυτής της κατάστασης. Είναι άδικο να συμβαίνει αυτό σε μία χώρα που έχει υψηλό επιστημονικό επιπέδου γιατρούς στον τομέα των μεταμοσχεύσεων αλλά και κέντρα εφάμιλλα αυτών του εξωτερικού. Ας γίνει κάτι άμεσα λοιπόν, γιατί η μεταμόσχευση είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος «για να ξαναγίνει η επαύριον της ζωής πάλι ζωή», όπως θα έλεγε και ο Ελύτης για έναν μεγάλο αριθμό πασχόντων συνανθρώπων μας, όπως οι νεφροπαθείς που ταλανίζονται καθημερινά από τις συνέπειες και τους κινδύνους της σοβαρής ασθένειάς τους.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Η Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Ελένη Ράπτη έχει το λόγο.

ΕΛΕΝΗ ΡΑΠΤΗ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το θέμα της δωρεάς οργάνων αποτελεί ζήτημα ζωής με ηθικές, θεολογικές, ιατρικές και νομικές προεκτάσεις. Τα πρόσφατα στοιχεία για τη διάθεση μοσχευμάτων είναι πολύ ενθαρρυντικά και δικαιώνουν τη μεγάλη προσπάθεια της πολιτείας, των φορέων και των εθελοντικών οργανώσεων για το θέμα της δωρεάς οργάνων.

Σύμφωνα με στοιχεία του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων η φετινή αύξηση στις μεταμοσχεύσεις ανγγίζει το 110%. Ωστόσο, παρά τα αισιόδοξα μηνύματα, η χώρα μας παραμένει στις τελευταίες θέσεις των ευρωπαϊκών χωρών σε ό,τι αφορά την προσφορά οργάνων από πτωματικούς δότες, εικόνα που είναι άκρως απογοητευτική σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες αλλά και αναντίστοιχη προς τον πραγματικό βαθμό ευαισθησίας και αλληλεγγύης της ελληνικής κοινωνίας.

Και στην προ διετίας συζήτηση για την τροποποίηση των δια-

τάξεων του ν. 2737/1999 για τις μεταμοσχεύσεις και στην προ ημερών συζήτηση στη Διαρκή Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων για την αύξηση του αριθμού των μοσχευμάτων από πτωματικούς δότες βάση αποτελεί η ένταση των δράσεων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης των πολιτών αλλά και η ενσωμάτωση νέων ευεργετικών διατάξεων στην υπάρχουσα ήδη αυστηρή νομοθεσία κατά τα πρότυπα των χωρών που είναι στην κορυφή της λίστας δωρεάς μοσχευμάτων.

Η πρόταση της διεύρυνσης του βαθμού συγγένειας συγκεκριμένων τη συναίνεση όλων. Αντίθετα, η πρόταση της επέκτασης του σχετικού δικαιώματος και για ασθενείς με τους οποίους ο δότης συνδέεται συναισθηματικά δείχνει -και ορθά- να έχει ισχυρές αντιδράσεις. Άλλωστε ποια σχέση είναι συναισθηματική και με ποια κριτήρια αξιολογείται; Ποιος την πιστοποιεί και πώς μπορεί να κριθεί από το δικαστήριο ή από τον ίδιο τον Εθνικό Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων; Ποιος θα αναλάβει το βάρος της ερμηνείας μίας τέτοιας σχέσης, όταν διακυβεύεται μία ανθρώπινη ζωή και με ποιο κριτήριο τόσο αόριστο και γενικό υπάρχει σχέση που να εξαιρείται;

Σημαντική είναι και η πρόταση της εικαζόμενης συναίνεσης στο πεδίο της δωρεάς ιστών και οργάνων, να θεωρούνται δηλαδή όλοι οι πολίτες δυνητικοί δότες, εκτός αν δηλώσουν το αντίθετο. Το θέμα ωστόσο είναι πολύ σύνθετο. Πριν προχωρήσει οποιαδήποτε μορφή εικαζόμενης συναίνεσης, θα πρέπει να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις να γίνει αποδεκτή από την κοινωνία.

Η διάταξη της εικαζόμενης συναίνεσης θα μπορούσε να αποτελέσει μία θετική παρέμβαση, όχι όμως σήμερα, όχι όμως ακόμα, διότι χρειάζεται να προηγηθεί εντατική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών.

Σε ό,τι αφορά το κομμάτι της προβολής και της ενημέρωσης, νομίζω πως θα πρέπει αναλόγως να ενταθεί η προσπάθειά μας. Σε επαναλαμβανόμενες έρευνες κοινοί για την προδιάθεση των πολιτών στο θέμα της δωρεάς οργάνων προέκυψαν σημαντικά στατιστικά ευρήματα που καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό και την κατεύθυνση των αναγκών δράσεων, δηλαδή μας δείχνουν το δρόμο στον οποίο θα πρέπει να κινηθούμε. Εννέα στους δέκα πολίτες γνωρίζουν το θέμα. Το εντυπωσιακό όμως αυτό νούμερο δεν συνοδεύεται από ανάλογο ποσοστό δωρητών οργάνων, άρα έχουμε μία γενικού επιπέδου πληροφόρηση και όχι ειδική ενημέρωση για την άρση των αναστολών των πολιτών που θα επέτρεπε και την ενεργότερη συμμετοχή τους στην κατηγορία των δωρητών.

Η τηλεόραση συνεχίζει να αποτελεί το κύριο σημείο πρώτης επαφής των πολιτών με το θέμα μέσω ιατρικών εκπομπών και ειδικών μηνυμάτων, με τα έντυπα μέσα ενημέρωσης να έρχονται αμέσως μετά. Εντυπωσιακός ωστόσο είναι ο υπερδιπλασιασμός του ποσοστού δωρητών σε ηλικίες μεγαλύτερες των πενήντα πέντε ετών. Συνεχίζει να παρατηρείται μία επικράτηση του μέσου, ανώτερου και ανώτατου μορφωτικού επιπέδου που θα λέγαμε πως είναι περισσότερο δεκτικό στην κοινωνική αυτή αναγκαιότητα, ενώ είναι εμφανής η αδυναμία διεισδυτικότητας στα κατώτερα μορφωτικά στρώματα.

Οι θεολογικές αναστολές συνεχίζουν να αποτελούν αιτία αποχής από την ιδέα της δωρεάς οργάνων, παρά τη σαφή θέση της Εκκλησίας της Ελλάδος που τάσσεται υπέρ, θέτοντας συγκεκριμένους προβληματισμούς. Θα έλεγα πως αυτό το γεγονός δημιουργεί μια γενικότερη κοινή αίσθηση πως η Εκκλησία δεν αρκεί απλώς να συναινεί από θεολογικής άποψης στην ιδέα της δωρεάς οργάνων, αλλά μάλλον απαιτείται η ενεργότερη συμμετοχή της στην προώθηση της κοινωνικής αυτής αναγκαιότητας.

Συνεχίζει να προβληματίζει το χαμηλό ποσοστό συμμετοχής της εκπαίδευσης στη συνολική προσπάθεια, ενώ οι πολίτες στη συντριπτική τους πλειοψηφία συνεχίζουν να διάκινονται θετικά απέναντι στην ιδέα της δωρεάς οργάνων και αυτό το αισιόδοξο μήνυμα πρέπει να το μετατρέψουμε σε αριθμούς μοσχευμάτων που θα σώσουν ζωές.

Θέλω να κλείσω με μία αναφορά στο πολύ σημαντικό έργο του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και πιο συγκεκριμένα του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων που

πραγματικά κάνει πολύ αξιόλογο έργο και να ευχαριστήσω προσωπικά τον Πρόεδρο κ. Κωστάκη που συνέδραμε κάθε πρωτοβουλία μου να διοργανώσω εκστρατείες ενημέρωσης, έρευνες κοινού και δημόσιες συζητήσεις, αλλά βεβαίως και εκδηλώσεις για το θέμα σε πολλά σχολεία και εκπαιδευτικά ιδρύματα της πόλης.

Το ζητούμενο είναι να φέρουμε τη σχέση προσφοράς και ζήτησης σε επίπεδα αποδεκτά, ανάλογα με αυτά που αξίζουν στην ελληνική κοινωνία, να το πετύχουμε όμως αλλάζοντας σιγά-σιγά την κοινωνία, να μην την κατευθύνουμε, να μην τη φοβίσουμε, να μην την αποθαρρύνουμε. Σ' αυτήν την προσπάθεια πιστεύω πως έχουμε όλοι ρόλο, γι' αυτό πρέπει όλοι, πολίτες και πολιτικοί, να αναλάβουμε την ατομική μας υποχρέωση απέναντι στην κοινωνία, όχι από αύριο και για λίγο αλλά από σήμερα και συνέχεια.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Το λόγο έχει ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Μελάς.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΕΛΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Η δωρεά οργάνων είναι μία μορφή αλληλεγγύης και θα έλεγα μάλιστα ότι είναι η υπέρτατη μορφή αλληλεγγύης, αφού δίνει παράταση ζωής και βελτιώνει την ποιότητα της ζωής. Η Βουλή με πρωτοβουλία του Προέδρου της κ. Σιούφα έχει δείξει το ενδιαφέρον και την ευαισθησία της τιμώντας εκείνους που προσφέρουν από περίσσευμα καρδιάς και ψυχής κάθε μορφή βοήθειας προς τους συνανθρώπους μας. Στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων έχουμε καλέσει για ενημέρωση προέδρους ή εκπροσώπους Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, οι οποίες λειτουργούν προς την κατεύθυνση αυτή της εθελοντικής προσφοράς. Προ ημερών είχαμε καλέσει και τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων κ. Κωστάκη, ο οποίος μας ενημέρωσε για τη δωρεά οργάνων, για την πορεία των μεταμοσχεύσεων στη χώρα μας και για το μεγάλο έργο που έχει κάνει. Σήμερα συζητάμε εδώ στην Ολομέλεια για τη δωρεά οργάνων και για τις μεταμοσχεύσεις πάλι με πρωτοβουλία του Προέδρου της Βουλής κ. Σιούφα και γι' αυτό του αξίζουν θερμά συγχαρητήρια.

Η ιατρική επιστήμη εδώ και αρκετά χρόνια έχει κάνει σημαντικά βήματα προόδου που έχουν σχέση με την καλύτερη θεραπεία των ασθενών. Η μεταμόσχευση οργάνων είναι μία από τις μεγαλύτερες επιτυχίες της ιατρικής επιστήμης, διότι σώζει ανθρώπινες ζωές, παρατείνει τη ζωή και βελτιώνει την ποιότητα της ζωής πολλών ανθρώπων που υποβάλλονται σε μεταμόσχευση.

Για να επιτευχθεί, όμως, η μεταμόσχευση δεν αρκεί μόνο η ιατρική πρόοδος. Απαιτείται και η δωρεά οργάνων.

Γι' αυτό επιβάλλεται από όλους μας να περάσουμε αυτό το μήνυμα προς την κοινωνία, το μήνυμα της αλληλεγγύης και της προσφοράς. Επιβάλλεται να ενημερώσουμε την κοινωνία, ώστε να γίνει κατά το δυνατόν άρση των προκαταλήψεων και της φοβίας σχετικά με τη δωρεά οργάνων, που υπάρχει σε ένα βαθμό μέχρι σήμερα.

Εδώ σημαντικό ρόλο για τη σωστή ενημέρωση της κοινωνίας μπορεί να παίξουν και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, γιατί μέχρι σήμερα η Ελλάδα υστερεί έναντι των άλλων ευρωπαϊκών χωρών στη δωρεά οργάνων. Άλλες ευρωπαϊκές χώρες έχουν διπλάσιο ή τριπλάσιο ακόμη αριθμό δωρητών οργάνων ανά εκατομμύριο πληθυσμού.

Επιβάλλεται, λοιπόν, να ευαισθητοποιηθεί όσο το δυνατόν περισσότερο η κοινωνία μας προς αυτή την κατεύθυνση, ώστε να έχουμε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο αριθμό δωρητών.

Φυσικά, απαιτείται και σωστός σχεδιασμός. Δηλαδή, η καλύτερη λειτουργία όλων των υπηρεσιών που έχουν σχέση με τη δωρεά οργάνων, με τη μεταμόσχευση. Διότι, όπως είπα, έχουμε τη δυνατότητα της μεταμόσχευσης οργάνων, αλλά την αύξηση των μεταμοσχεύσεων θα τη φέρει η αύξηση των διαθέσιμων οργάνων.

Το 2008, όπως είπα στην επιτροπή μας ο κ. Κωστάκης, είχαμε μία σημαντική αύξηση δοτών κατά 54% και στη συνέχεια μία αύξηση των μεταμοσχεύσεων κατά 89% σε σχέση με το 2007.

Ο κύριος καθηγητής τόνισε μεταξύ άλλων, ότι πρέπει να υπάρχει ένας τοπικός συντονιστής μεταμοσχεύσεων σε κάθε Νοσοκομείο που υπάρχει και μονάδα εντατικής θεραπείας. Ο συντονιστής αυτός θα παίζει το ρόλο κλειδί στην ενημέρωση, στην προσέγγιση των συγγενών, στην όλη ενδονοσοκομειακή οργάνωση και γενικά στην όλη διαδικασία.

Πιστεύω ότι εάν υπάρξει καλύτερη ενημέρωση των πολιτών, καλύτερη οργάνωση, θα υπάρχει και για το 2009 μεγαλύτερη αύξηση της δωρεάς οργάνων, μεγαλύτερη αύξηση των μεταμοσχεύσεων.

Η υπεύθυνη Πολιτεία είμαι βέβαιος ότι θα συνεχίσει να δέχεται την ιδιαίτερη ευαισθησία της και το ενδιαφέρον της, όπως έχει δείξει τα τελευταία χρόνια στον τομέα αυτό. Θα συμβάλει, όσο το δυνατόν περισσότερο, στην οργάνωση, τη χρηματοδότηση και τη νομοθετική ρύθμιση εκεί που υπάρχει ανάγκη.

Εδώ θέλω να τονίσω ότι πρώτα απ' όλα και απόλυτα προέχει η επιβίωση του ασθενούς. Και όλη η προσπάθεια των ιατρών εστιάζεται προς αυτήν την κατεύθυνση. Αυτό πρέπει να περάσει στην κοινωνία. Αυτό πρέπει να γίνει συνείδηση όλης της κοινωνίας και να εξαλειφθούν οι όποιες σκέψεις έχουν δημιουργηθεί, ότι η δωρεά οργάνων μπορεί να φέρει ελάττωση ιατρικών υπηρεσιών ή οτιδήποτε άλλο για τη σωτηρία κάποιου δότη.

Το λέω αυτό, διότι κάποιες τέτοιες σκέψεις ακούστηκαν και στην επιτροπή, που έγινε η συζήτηση.

Η δωρεά οργάνων έρχεται δεύτερη μετά την παροχή όλων των ιατρικών υπηρεσιών και όταν έχει επιβεβαιωθεί από τους αρμόδιους ιατρούς ότι έχει επέλθει πλέον εγκεφαλικός θάνατος.

Κλείνοντας, θέλω να τονίσω για άλλη μία φορά ότι η δωρεά οργάνων είναι η υπέρτατη αλληλεγγύη, η υπέρτατη συνεισφορά προς τον πάσχοντα συνάνθρωπό μας. Γι' αυτό όλοι μαζί, αλλά και ο καθένας ξεχωριστά, ας λειτουργήσουμε προς αυτήν την κατεύθυνση, για να σωθούν στην πορεία περισσότερες ανθρώπινες ζωές.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Το λόγο έχει ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Νικόλαος Καντερές.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΝΤΕΡΕΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το θέμα της δωρεάς οργάνων, αλλά και το συνακόλουθο των μεταμοσχεύσεων, αποτελούν υπαρκτά και σοβαρά προβλήματα για τη χώρα μας.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ**)

Δυστυχώς η ελληνική κοινωνία δεν αντιμετωπίζει το θέμα με τη σοβαρότητα που του αναλογεί. Αυτό αποδεικνύεται εύκολα από τα στατιστικά στοιχεία.

Για παράδειγμα, παρ' όλο που η Ελλάδα είναι η πρώτη χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε τροχιά ατυχήματα, είναι η τελευταία στις μεταμοσχεύσεις. Παρά τα χιλιάδες θύματα που χάνονται σε ετήσια βάση στο βωμό της ασφάλτου, ελάχιστοι είναι εκείνοι που δωρίζουν τα όργανα των οικειών τους σε πάσχοντες που τα έχουν ανάγκη.

Σύμφωνα με τους υπολογισμούς, μόλις επτά Έλληνες ανά εκατομμύριο προσφέρουν νεφρά ή άλλα όργανα. Και αυτό τη στιγμή που σύμφωνα με την Κομισιόν περίπου δέκα άνθρωποι πεθαίνουν κάθε μέρα στην Ευρώπη ενώ περιμένουν για ένα μόσχευμα καρδιάς, ύπατος ή πνεύμονα.

Βέβαια, οφείλουμε να αναγνωρίσουμε ότι τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μία αυξητική πορεία του αριθμού των δοτών και των μεταμοσχεύσεων. Παρ' όλα αυτά, ο αριθμός δεν παύει να είναι εξαιρετικά χαμηλός σε σχέση με τα διεθνή δεδομένα. Σύμφωνα με πρόσφατες στατιστικές, ο αριθμός των μεταμοσχεύσεων νεφρού, για παράδειγμα, έφθασε στις εννιάκοσις τρεις το 2007 έναντι οκτακόσιων εξήντα εννιά το 2006 και επτακοσίων εβδομήντα πέντε το 2005. Επίσης, στην τελευταία επίσημη απογραφή του ελληνικού πληθυσμού περίπου πενήντα οκτώ χιλιάδες άτομα απάντησαν θετικά σε ερώτηση ειδικού εντύπου σχετικά με το εάν επιθυμούν να προσφέρουν τα όργανά τους μετά θάνατον.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα αίτια στα οποία οφείλεται

το φαινόμενο είναι ποικίλα. Κατ' αρχάς, η άγνοια και η ελλιπής ενημέρωση είναι αυτές που επηρεάζουν την πλειονότητα της κοινής γνώμης, μη επιτρέποντας σε αυτή να αντιληφθεί ούτε τις διαστάσεις ούτε τη σοβαρότητα του προβλήματος.

Σε αυτούς τους παράγοντες πρέπει να συνυπολογίσουμε και τη φυσική απέχθεια και απώθηση θα έλεγα που αισθάνεται κάθε άνθρωπος για ζητήματα που σχετίζονται με ασθένειες και δη με το θάνατο. Αυτό το συναίσθημα μάς κάνει να απωθούμε αυτού του είδους τις καταστάσεις, δημιουργώντας στον εαυτό μας μία ψευδαίσθηση ασφαλείας με την απομάκρυνση από αυτές.

Αυτού του είδους οι προκαταλήψεις, λοιπόν, που συνδέονται με το τέλος της ζωής σε συνδυασμό με ελλιπή ενημέρωση γύρω από τη δωρεά οργάνων, έχουν σαν αποτέλεσμα να μακραίνει κάθε χρόνο η λίστα αναμονής για ανεύρεση κατάλληλων μοσχευμάτων. Είναι χαρακτηριστικό ότι ένας στους τρεις ασθενείς, που χρειάζονται μεταμόσχευση καρδιάς ή ήπατος, χάνει τη ζωή του, πριν βρεθεί το πολύτιμο μόσχευμα.

Επίσης, η επικράτηση μίας γενικευμένης παραφιλολογίας γύρω από το συγκεκριμένο ζήτημα με τη διάδοση ιστοριών για ακραία περιστατικά, δημιουργεί στο κοινό μία γενικότερη ανασφάλεια για τη δωρεά οργάνων.

Τέλος, στους παραπάνω παράγοντες θα πρέπει να προσθέσουμε και την εσφαλμένη αντίληψη ότι ορισμένες θρησκείες αντίκεινται στη δωρεά οργάνων. Όσον αφορά το τελευταίο, η αλήθεια είναι ότι οι περισσότερες θρησκείες, όπως ο Χριστιανισμός, ο Βουδισμός, ο Ινδουισμός και άλλες, έχουν θετική στάση απέναντι στις μεταμοσχεύσεις.

Η Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία αντικρίζει τις μεταμοσχεύσεις με ιδιαίτερη συμπάθεια και κατανόηση. Κατά δήλωσή της μάλιστα η Εκκλησία της Ελλάδος με απόφαση της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας έχει ανακοινώσει ότι θεωρεί τη δωρεά οργάνων του σώματός μας για μεταμόσχευση ως θεάρεστη πράξη αγάπης και θυσίας, αρκεί η προσφορά αυτή να είναι αποτέλεσμα ενσυνείδητης και ελεύθερης απόφασης του δότη και να είναι μακριά από κάθε προσπάθεια εμπορευματοποίησης. Όσον αφορά δε στην παραπληροφόρηση αυτή, οφείλει να αντιμετωπιστεί με συντονισμένη ενημερωτική δράση από την πλευρά της πολιτείας αλλά και των οικείων φορέων.

Γενικότερα, οφείλουμε να ομολογήσουμε ότι ο προσχηματικός τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζεται το όλο ζήτημα, πρέπει να πάψει. Ως οργανωμένη πολιτεία οφείλουμε μέσω ουσιαστικών πρωτοβουλιών να δρομολογήσουμε μακροπρόθεσμες λύσεις. Οστόσο, πέρα από τις όποιες νομοθετικές ρυθμίσεις, είναι γεγονός ότι καμμία κρατική δράση δεν πρόκειται να ευδοκιμήσει εάν πρώτα δεν έχει καθιερωθεί στη συνείδηση των πολιτών. Ως εκ τούτου, αυτό που πρωτίτως χρειαζόμαστε είναι η παιδεία. Οφείλουμε να προωθήσουμε στις νέες, αλλά και στις παλαιότερες γενιές την έννοια της δωρεάς, την αλληλεγγύη προς το συνάνθρωπο αλλά και την προσφορά ως αξία ζωής.

Επίσης, θεωρώ σκόπιμο πως το πρόβλημα πέρα από το εθνικό θα πρέπει να αντιμετωπιστεί και σε εθνικό επίπεδο με τη διοργάνωση μίας πανευρωπαϊκής διαβούλευσης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η δωρεά οργάνων συνιστά την πεμπουσία της προσφοράς προς το συνάνθρωπο. Αποτελεί την ύψιστη ανθρωπιστική προσφορά και έκφραση κοινωνικής αλληλεγγύης προς το συνάνθρωπο, συμβάλλοντας ουσιαστικά σε μία αέναη δημιουργία, σε ένα δώρο ζωής. Από την άλλη, η μεταμόσχευση αποτελεί μία θαυμαστή πρακτική, η οποία διασφαλίζει τη ζωή ή βελτιώνει την υγεία ασθενών, που χωρίς αυτή θα οδηγούνταν είτε στο θάνατο είτε σε μία βασανιστικά δύσκολη διαβίωση.

Μπροστά σε αυτό το πρόβλημα, κανείς δεν δικαιούται να μένει απαθής. Είναι κρίμα ότι ενώ στην πατρίδα μας η ιατρική επιστήμη έχει κάνει κυριολεκτικώς θαύματα, στον τομέα των μεταμοσχεύσεων η ελληνική κοινωνία διατάζει να δηλώσει τη συγκατάθεσή της να γίνει κάθε μέλος δωρητής ζωτικών οργάνων μετά το θάνατο. Το αποτέλεσμα είναι να χάνονται ανθρώπινες ζωές που θα μπορούσαν να είχαν σωθεί και αυτό το βάρος μένει πάνω σε όλους μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Και εμείς ευχαριστούμε.

Το λόγο έχει ο κ. Πλεύρης για πέντε λεπτά.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα και εγώ με τη σειρά μου να συγχαρώ τον Πρόεδρο της Βουλής γι' αυτή την πρωτοβουλία. Πράγματι, το θέμα των μεταμοσχεύσεων είναι ένα πολύ σημαντικό θέμα, το οποίο αποδεικνύει ότι ο άνθρωπος δεν πρέπει να είναι εγωιστής, ότι μπορεί να μπει στον αλτρουισμό και στον πραγματικό ανθρωπισμό και να βοηθήσει το συνάνθρωπό του.

Θα ήθελα να αναφερθώ στο θέμα της συναίνεσης και να πω τις σκέψεις μου πάνω σε αυτό.

Κύριε Υπουργέ, είχα κάνει μία ερώτηση, η οποία εκκρεμεί ως αναπάντητη και δεν θέλω να την φέρω ως επίκαιρη. Σας παρακαλώ, όμως, να δείτε το θέμα με κάποια προσοχή. Είναι για το διεθνές μεταμοσχευτικό κέντρο, για το οποίο, όπως είχατε πει, υπάρχει και ένα σχέδιο νόμου. Θα ήθελα να μας ενημερώσετε κάποια στιγμή πού βρίσκεται. Είναι να έρθει; Τελικά, το έχετε αποσύρει; Γιατί, απ' όσο γνωρίζω, υπήρχαν κάποιες ενστάσεις από ομάδες ανθρώπων και συγκεκριμένα από τους νεφροπαθείς.

Θα ήθελα να αναφερθώ στη συναίνεση. Εδώ γεννάται ένα πολύ μεγάλο θέμα. Αυτό που πιστεύω, κύριοι συνάδελφοι, είναι ότι η συναίνεση σε όλα τα στάδια της ιατρικής πράξης πρέπει να είναι η ξεκάθαρη εκπεφρασμένη συναίνεση. Είναι κάτι το οποίο υποστηρίζω όχι μόνο πολιτικά αλλά και επιστημονικά. Στη διατριβή μου αυτό υποστηρίζω, ότι δεν μπορούμε να μπούμε σε καμμία άλλη μορφή συναίνεσης. Και πολύ σωστά άκουσα εδώ την τέως Πρόεδρο της Βουλής, την κυρία Μπενάκη, η οποία είπε ότι, όταν λέμε εικαζόμενη συναίνεση, δεν εννοούμε τη συναίνεση που κακώς φαίνεται και από το νόμο ή συναίνεση που εκφράζουν οι συγγενείς του θανόντος. Οι συγγενείς δεν έχουν κανένα λόγο στο θέμα της συναίνεσης. Δεν πιστεύουμε στη δι' αντιπροσώπου συναίνεση. Οι συγγενείς βρίσκονται μόνο για να πουν τι ήθελε ο θανών. Δεν είναι δυνατόν, λόγου χάρη, εάν έχουμε κάποιους συγγενείς οι οποίοι λόγω θρησκευτικών πιστεύω ή ιδεοληψιών ή πολιτικών θέσεων είναι εναντίον των μεταμοσχεύσεων να εκφράσουν τη δική τους συναίνεση, όταν ο θανών θα ήθελε να είναι δωρητής οργάνων.

Αυτό, λοιπόν, που πρέπει πάντοτε να βρίσκουμε είναι η πραγματική συναίνεση του θανόντος. Εάν αυτή είναι εκπεφρασμένη, είναι το καλύτερο. Διαφορετικά, δεν πάμε στη συναίνεση που θέλουν να εκφράσουν οι συγγενείς, αλλά σ' αυτό που θα ήθελε ο θανών, εάν βρισκόταν σε θέση να αποφασίσει.

Γι' αυτόν το λόγο, λοιπόν, εγώ βλέπω με πολύ μεγάλο προβληματισμό όλη αυτήν τη συζήτηση που γίνεται. Κακώς λέγεται εικαζόμενη συναίνεση. Δεν είναι εικαζόμενη συναίνεση να λέμε ότι όλοι είστε δωρητές και μόνο εάν πείτε ότι δεν θέλετε, δεν είστε. Αυτή είναι κατά κάποιον τρόπο μία υποχρεωτική συναίνεση που μπορεί κάποιος να πει ότι δεν συμμετέχει.

Επίσης, εγώ βλέπω με πολύ μεγάλο προβληματισμό όλη αυτήν τη συζήτηση και από βιοηθικής άποψης. Καταλαβαίνω την πολιτική σκοπιμότητα, ότι εάν ξεκινάμε από το δεδομένο ότι όλοι είναι δωρητές οργάνων, οπωσδήποτε θα έχουμε μία αύξηση. Όμως, δεν μπορώ να παραγνωρίσω το γεγονός ότι με αυτόν τον τρόπο θα μπούμε στη διαδικασία να αμφισβητούμε ουσιαστικά την πραγματική θέληση του ατόμου. Το βλέπω με πολύ μεγάλο βιοηθικό προβληματισμό. Καταλαβαίνω την πολιτική σκοπιμότητα, όμως ουσιαστικά θα οδηγήσουμε κάποιους ανθρώπους, οι οποίοι δεν θα ήθελαν να είναι δωρητές οργάνων. Και μη νομίζετε ότι στο κάθε χωριό της Ελλάδος θα πουν «πρέπει να πάω να κάνω μία αίτηση ότι δεν θέλω να είμαι δωρητής».

Από τη δική μου πλευρά, εγώ πιστεύω σε μια αντίθεση, σε μια θετική αντίγνωση. Πρέπει να βγούμε μπροστά στην κοινωνία, να κάνουμε ενημέρωση μέσα από τα σχολεία, μέσα από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Θεωρώ ότι εάν οι πολίτες αυτής της χώρας ενημερωθούν πλήρως για τα θέματα της δωρεάς οργάνων και τους φύγουν κάποιες ιδεοληψίες που έχουν, όπως ότι δήθεν δεν θα έχουν σωστή θεραπεία εάν γίνουν δωρητές οργάνων, εάν τους πείσουμε σ' αυτό, δεν έχουμε κανένα λόγο να πάμε στην υποχρεωτική συναίνεση. Και είναι βέβαιο ότι, επειδή

ο Έλληνας είναι αλτρουιστής και από τη φύση του, θα καταφέρουμε να έχουμε πολλές ξεκάθαρες ειλικρινείς συναινέσεις, προκειμένου να γίνει το μεγαλύτερο τμήμα του πληθυσμού αυτής της χώρας δωρητές οργάνων.

Κύριε Υπουργέ, θέλω να δείτε με προβληματισμό αυτές τις σκέψεις βιοηθικής. Πιστεύω ότι σε κάθε περίπτωση όλα ξεκινούν από τη σωστή κουλτούρα, παιδεία, ενημέρωση και να μην πάμε σε πρακτικές που ενδεχομένως δεν συνάδουν με τη γενικότερη θεωρία της συναίνεσης στο δίκαιο.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Ευχαριστώ, κύριε Πλεούρη.

Το λόγο έχει ο κ. Τσαβδαρίδης για πέντε λεπτά.

ΛΑΖΑΡΟΣ ΤΣΑΒΔΑΡΙΔΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η μεταμόσχευση αρχικά ξεκίνησε σαν μυθολογική ιδέα, έγινε τολμηρή επιδίωξη των γιατρών του περασμένου αιώνα, για να καταλήξει σήμερα σαν μία από τις μεγαλύτερες κατακτήσεις της ιατρικής.

Το πρώτο νομικό πλαίσιο για τις μεταμοσχεύσεις διαμορφώθηκε το 1968 με το νόμο περί αφαίρεσης και μεταμόσχευσης βιολογικών ουσιών ανθρώπινης προέλευσης.

Μετά από δέκα χρόνια ψηφίστηκε ο ν. 821/1978, ο οποίος συμπληρώθηκε με το ν. 1383/1983, ενώ με το ν. 2737/1999, περί μεταμόσχευσης ανθρώπινων ιστών, ιδρύθηκε ο Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων. Όμως, παρά την ύπαρξη σχετικά σύγχρονου και ολοκληρωμένου νομοθετικού πλαισίου, η χώρα μας, για κάποιους λόγους που ανάγονται μάλλον σε κακή ενημέρωση και σε προκαταλήψεις για τη δωρεά οργάνων και το ενδεχόμενο επίσπευσης του εγκεφαλικού θανάτου του δότη ασθενούς, βρίσκεται μεταξύ των τελευταίων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο τομέα των διαθέσιμων μοσχευμάτων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά δεδομένα η χώρα μας κατείχε την τελευταία θέση σε αριθμό δυνατών δότην με εξίμις δότες ανά εκατομμύριο πληθυσμού, την ίδια στιγμή που η Ισπανία και η Αυστρία είχαν αριθμούς αντίστοιχους, 33,8% και 23,3%. Το μόνο παρήγορο για τη χώρα μας είναι ότι βρισκόμαστε στις χώρες που παρουσιάζουν συνεχή αύξηση σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια.

Στόχος, προσπάθεια αλλά και ελπίδα που πηγάζει από την κυβερνητική πολιτική ήταν, είναι και θα είναι ο αριθμός αυτός να αυξάνεται συνεχώς. Για την επίτευξη του στόχου αυτού πραγματοποιήθηκαν και πραγματοποιούνται συνεχείς εκστρατείες ενημέρωσης των πολιτών με ομιλίες που οργανώθηκαν και οργανώνονται από τον Εθνικό Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων σε ολόκληρη τη χώρα και εκπομπές διαφημιστικών μηνυμάτων που ευαισθητοποιούν το κοινό στο θέμα της δωρεάς οργάνων από τους τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς της χώρας.

Με πολιτική βούληση του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης χορηγήθηκε άδεια λειτουργίας μονάδας μεταμόσχευσης κερατοειδούς στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο της Λάρισας, αλλά και στο Νοσοκομείο «Ερρίκος Ντυνάν», ενώ στη μονάδα μεταμόσχευσης του Νομαρχιακού Νοσοκομείου του Λαϊκού, επεκτάθηκε το πρόγραμμα μεταμόσχευσης νεφρού και σε ήπαρ, πάγκρεας και έντερο.

Αντιμετωπίσαμε τα χρόνια προβλήματα έλλειψης εξειδικευμένου προσωπικού στον Εθνικό Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων με την κάλυψη θέσεων κεντρικών συντονιστών και ειδικού επισημοτικού προσωπικού.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι μεταμοσχεύσεις ανθρωπίνων ιστών και οργάνων δίνουν τη δυνατότητα της έμπρακτης συμμετοχής στα προβλήματα των εμπερίστατων συνανθρώπων μας. Με τη δωρεά οργάνων αναδεικνύεται η καθαρή αγάπη προς τον πλησίον μας, εξυψώνεται η αδελφική αλληλεγγύη, με την οποία καταργείται ο ατομισμός και μετατρέπεται η κοινωνία μας σε κοινωνία αγάπης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αναλύοντας το όλο θέμα των μεταμοσχεύσεων βρισκόμαστε αντιμέτωποι με δύο συγκεκριμένες πραγματικότητες. Πρώτον, με εγωκεντρικά και εγωπαθητικά στοιχεία και, δεύτερον, με στοιχεία άρνησης μιας συνειδητοποίησης της πραγματικότητας που όλοι οι ζωντανοί σκεπτόμενοι άνθρωποι οργανισμοί αρνούνται μονίμως να κάνουν, της

πραγματικότητας δηλαδή ότι είμαστε εφήμερα όντα. Μέσα στη ζωή όμως, μέσα στο Γίν, ελλοχεύει το Γίν, το αναπόφευκτο, το μοιραίο τέλος μας, ο θάνατος. Ίσως τελικά να αποτελεί ένα σημαντικό χαρακτηριστικό στοιχείο η συνειδητοποίηση ότι άτομα που αγαπούν πραγματικά τη ζωή είναι εκείνα που χωρίς δισταγμούς και μετά από ώριμη σκέψη προχωρούν στην πράξη της μετά θάνατον δωρεάς οργάνων.

Για να χαρίσεις ζωή, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι βέβαιο ότι πρέπει να αγαπάς τη ζωή. Όταν η δική μας προσωπική ύπαρξη, η δική μας παρένθεση μέσα στο χρόνο κλείσει, είναι ένδειξη σεβασμού, αγάπης και κατανόησης να δωρίσεις τα όργανά σου σε κάποια άλλη ύπαρξη, ώστε να συνεχίσει τη δική της παρένθεση μέσα στο χρόνο, ακριβώς επειδή εμείς της δώσαμε αυτήν την ευκαιρία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο άνθρωπος ζει για πάντα μέσα από τις μνήμες των προγόνων του, μέσα από τους δικούς του απογόνους και κυρίως μέσα από πολύτιμα δώρα ζωής σε συνανθρώπους του.

Αναφερόμενος στις δυο πρώτες πηγές αθανασίας, τολμώ να πω ότι οι μνήμες είναι λίγο-πολύ δεδομένες. Ενώ η γονιδιακή μας κληρονομιά αποτελεί ίσως την πιο εγωιστική φιλοδοξία των προπατόρων μας, γι' αυτό και θα χαρίσω όλον το σεβασμό μου σε ένα μοναδικό δώρο ζωής προς τον άνθρωπο, στη δωρεά οργάνων και τις μεταμοσχεύσεις και αυτό γιατί αποτελούν την περίτρανη απόδειξη της ανθρωπίνης αγάπης, της απόλυτης ανιδιοτέλειας, αλλά και την αληθινή πηγή της αθανασίας που θα κυλά για πάντα στις φλέβες του ανθρώπινου γένους.

Σε αυτήν την αθανασία υποκλινόμαι και πιστεύω πως ήρθε ο καιρός να την πιστέψουμε βαθιά.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Ευχαριστούμε τον συνάδελφο κ. Τσαβδαρίδη.

Το λόγο έχει ο κ. Γιαννόπουλος για πέντε λεπτά.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ: Κυρίες Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι γεγονός ότι είναι επαινετή η όλη αυτή διαδικασία του Προέδρου της Βουλής για την ειδική αυτή συνεδρίαση. Βέβαια, αυτή η συνεδρίαση προβάλλεται από το δικό μας κανάλι, της Βουλής, αλλά θα ήταν σκόπιμο και τα άλλα κανάλια να δείξουν πάρα πολλές στιγμές και ιδιαίτερα σε ζώνες που υπάρχει μεγάλη τηλεθέαση.

Δεν είναι μόνο το να είναι κανείς δωρητής οργάνων. Θα πρέπει, απευθυνόμενος μάλιστα προς τον Υφυπουργό Υγείας, ο οποίος είναι και επίκουρος καθηγητής Ανατομικής και τον έχουμε πάνω στο «Καποδιστριακό», να πω ότι θα πρέπει να σχολιάσουμε κάποτε το γεγονός ότι είναι ανάγκη να γίνουμε και δωρητές σώματος. Και ο τελευταίος ο οποίος έκανε το κορμί του δωρεά στο ανατομείο στο Γουδή, ήταν ο μακαρίτης ο Αντώνης ο Σαμαράκης, που εκπαιδεύτηκαν τόσο πολλοί φοιτητές στο πτώμα του Αντώνη Σαμαράκη.

Πρέπει να γνωρίζουμε ότι οι μεταμοσχεύσεις πέρασαν μια μεγάλη κρίση και η κρίση αυτή οφείλεται κυρίως σε ένα αίσθημα που δημιουργήθηκε στον ελληνικό λαό μετά από δημοσιεύματα και εκπομπές μια φοβία, μια ανασφάλεια, μια έλλειψη εμπιστοσύνης σε όλους τους εμπλεκόμενους περί τις μεταμοσχεύσεις και αυτό γιατί; Γιατί δόθηκαν στοιχεία τα οποία δεν ήταν ακριβή, με αποτέλεσμα να έχουμε αυτή την πτωτική τότε τάση της τελευταίας δεκαετίας, ενώ τώρα έχουμε αυτά τα παρήγορα σημεία, που πραγματικά δίνουν την αίσθηση ότι και τα χρόνια που έρχονται θα έχουμε καλύτερα αποτελέσματα.

Σχολιάστηκε πολύ ο εγκεφαλικός θάνατος, δοκίμως ή αδοκίμως, από πολλούς αγαπητούς συναδέλφους. Θα πρέπει να επικρατήσει στο νομοσχέδιο που θα έρθει κάποια στιγμή αυτό που είπε ο Πρόεδρος του ΕΟΜ, καθηγητής Αλκιβιάδης Κωστόκης. Όταν ενημερώνονται οι συγγενείς ότι πλέον δεν υπάρχει ζωή, ότι βρισκόμαστε στην εικόνα του εγκεφαλικού θανάτου, πρέπει οπωσδήποτε να αφαιρείται η οποιαδήποτε υποστήριξη και παύει να είναι καρδιοπνευμονικό παρασκεύασμα ο οποιοσδήποτε άνθρωπος, δίνοντας αίσθηση στους συγγενείς ότι κάτι μπορεί να προκύψει και μπορεί να αναλάβει. Αυτά τα έχουμε δει, τα έχουμε ζήσει σε μονάδες. Άρα, λοιπόν, θα πρέπει στο

νέο νομοσχέδιο που θα έρθει κάποια στιγμή να μπορέσουμε να τα περιγράψουμε.

Ήταν πολύ σωστή η θέση του συναδέλφου, του Θανάση του Λεβέντη, ότι για να πετύχουμε καλά αποτελέσματα πρέπει να έχουμε και καλή πρόληψη για να αποφύγουμε τους μεγάλους συντελεστές της αύξησης των νεφροπαθών, όπως επίσης και των κυρωτικών, με αποτέλεσμα να ζητάμε μοσχεύματα. Και χαίρομαι γιατί είναι σήμερα εδώ και παρακολουθεί τη συζήτηση ο πρόεδρος των νεφροπαθών, ο Γιώργος ο Καστρινάκης, πολιτευτής που πραγματικά με μεγάλο θάρρος δίνει τον αγώνα το δικό του για τη ζωή όλων αυτών των συνανθρώπων μας.

Κύριε Υπουργέ, επειδή αυτή η επετειακή συνάντηση-συνεδρίαση σήμερα εκθειάστηκε, χαιρετίστηκε και χειροκροτήθηκαν όλοι οι συνάδελφοι που έλαβαν το λόγο και είχε ένα μήνυμα ζωής, δεν θα πρέπει να μείνει απλώς και μόνο μια ειδική συνεδρίαση. Πρέπει να πάρετε μέτρα. Και το λέω αυτό σχολιάζοντας και κάτι που είχα αναφέρει στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων, για να μην τύχουμε αυτής της λαιμοδείας των συνανθρώπων μας, που πραγματικά βρισκόμαστε στο στόχαστρο και όπου θα πουν ότι μπορεί να είσαστε, αγαπητοί Βουλευτές, δωρητές οργάνων, αλλά τα όργανά σας δεν μας κάνουν, δεν τα θέλουμε. Πρέπει να πάρετε μέτρα. Και θα σας πω ποια μέτρα πρέπει να πάρετε.

Στο προσεχές νομοσχέδιο πρέπει να δεσμευτεί το οικονομικό επιτελείο και ο Πρόεδρος της Βουλής ότι πρέπει να δώσουν πενήντα θέσεις για τα μεταμοσχευτικά κέντρα και στον ΕΟΜ. Δεν μπορεί να λειτουργεί ο Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων με τέσσερα άτομα, αν θέλουμε να είμαστε σοβαροί.

Πρέπει επίσης να υπάρξει ειδικό επίδομα σε όλους τους εμπλεκόμενους στη μεταμόσχευση, στη λήψη οργάνων. Πρέπει να υπάρξει ειδικό επίδομα στο συντονιστή που είναι μέσα στις μονάδες και συντονίζει την όλη εργασία. Κι επίσης θα πρέπει να σας αναφέρω ότι αιθάνομαι ιδιαίτερα υπερήφανος γιατί κατά το διάστημα της θητείας μου στην Ασκληπιού, είχα συντελέσει εγώ και ο Αλκιβιάδης ο Κωστήκης και κάναμε το δεύτερο κέντρο μεταμοσχεύσεων ήπατος στο Λαϊκό Νοσοκομείο.

Το πρώτο ήταν στη Θεσσαλονίκη με τους καθηγητές Τακούδα και Αντωνιάδη, τον επίτιμο καθηγητή.

Παράλληλα, θα σας έλεγα και το εξής. Ο πρώην συνάδελφος κ. Πιπεργιάς και ο συνάδελφος Γιάννης Διαμαντίδης λόγω του ότι έχουν βιωματική τραυματική ιστορία από όλη αυτή την κατάσταση έφεραν ένα σχέδιο νόμου και λυπάμαι γιατί ήμουν εγώ τότε Υφυπουργός και ενώ το δεχθήκαμε, μετά είπαμε ότι σε ένα μήνα θα φέρναμε δικό μας νομοσχέδιο και έχει περάσει ενάμιση χρόνος και δεν έχουμε φέρει το νομοσχέδιο, το οποίο οφείλουμε να φέρουμε. Και κύριε Υφυπουργέ θα σας έλεγα ότι υπάρχει έκκληση μετά από αυτή την ειδική συνεδρίαση να έρθει οπωσδήποτε το νέο νομοσχέδιο.

Και θα πρέπει οπωσδήποτε να προβληματιστούμε σήμερα σ' αυτό που αναφέρθηκε ο Υπουργός κ. Αβραμόπουλος, για το Διεθνές Κέντρο Μεταμοσχεύσεων. Θέλω να πιστεύω ότι μπορεί να βρίσκεται σε έναν καλό δρόμο, αλλά πρέπει να ξέρουμε ότι στη μνήμη του μακαριστού Χριστόδουλου, που τότε έγινε η μεγάλη αναφορά, θα πρέπει να προχωρήσουμε ακριβώς με θαρραλέα βήματα. Μη μπούμε στη λογική ότι θα χτίσουμε ένα καινούργιο. Το «χτίζω» είναι μετά από είκοσι χρόνια. Μπορούμε τώρα. Επέκταση της ειδικής σύμβασης που υπάρχει με το «Ερρίκος Ντυνάν». Να φτιάξουμε, εάν θέλουμε, ένα διεθνές μεταμοσχευτικό κέντρο που θα απευθυνθεί σε όλη τη λεκάνη της Μεσογείου, όπως είναι το Κέντρο του Παλέρμου, όπως είναι το Κέντρο της Πίζας, που απευθυνόμαστε εμείς και έχουμε αυτό το affiliation.

Πάρτε μέτρα. Και θα σας παρακαλέσω πολύ οπωσδήποτε με νομοθετική πρωτοβουλία της Κυβέρνησης να έρθει ένα νέο μοντέλο, σύγχρονο από όλα αυτά που ακούστηκαν στην Αίθουσα από τους αγαπητούς συναδέλφους.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Το λόγο έχει η κ. Μερεντίτη για πέντε λεπτά.

ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΜΕΡΕΝΤΙΤΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι πολύ σημαντική πρωτοβουλία να οργανωθεί σήμερα αυτή η συνεδρίαση και μακάρι να αποτελέσει την αφετηρία μιας οργανωμένης προσπάθειας για τη δωρεά οργάνων και ιστών, όπως είπε πριν από λίγο και ο συνάδελφος που μιλούσε.

Ξεκινώντας λοιπόν θέλω κατ' αρχάς να σχολιάσω την αντίδρασή μας σε περιστατικά συγγενών που δωρίζουν τα όργανα των δικών τους ανθρώπων, όταν διαπιστώνεται ο εγκεφαλικός θάνατος. Σπεύδουμε όλοι τότε να εξάσουμε το θάρρος των ανθρώπων αυτών και το μεγαλείο της ψυχής τους. Και έτσι είναι, γιατί όταν μέσα στην οδύνη και στη συντριβή που νιώθουν για το χαμό του δικού τους ανθρώπου έχουν το σθένος, τη δύναμη να ξεπεράσουν ιδεοληψίες και προκαταλήψεις και να κάνουν το μεγάλο βήμα και να χαρίσουν ζωή, αυτό είναι σπουδαία πράξη.

Αναρωτιέμαι όμως τι πρέπει να λέμε ταυτόχρονα για όσους προνοούν, ώστε, όταν έρθει η ώρα να φύγουν από τη ζωή, να δικαιώσουν τη ρήση του Πλάτωνα, ότι δηλαδή αυτοί που επιστρέφουν ό,τι δανείστηκαν και ό,τι τους εμπιστεύθηκαν, φέρονται δίκαια προς τους ανθρώπους. Αυτά είχε πει ο Πλάτωνας, αυτά πρεσβεύω και εγώ. Αυτό κάνουν πολύ απλά όσοι αποφασίζουν να γίνουν δωρητές σώματος όταν τίποτα δεν τους απειλεί, όταν είναι υγιείς και νηφάλιοι. Επιστρέφουν ό,τι δανείστηκαν, δηλαδή τη ζωή.

Και επιτρέψτε μου εδώ να σας πω και κάτι που μπορεί να θεωρηθεί αιρετικό αλλά εγώ έτσι το βλέπω. Η πράξη της δωρεάς κατά την άποψή μου δεν είναι η πεμπτουσία του ουμανισμού, όπως έχει επικρατήσει να λέγεται, αλλά συμπυκνώνει το χρέος που έχει ο καθένας από εμάς απέναντι στο δώρο της ζωής. Είναι δικαιοσύνη, είναι δίκαιη συμπεριφορά προς το ανθρώπινο γένος. Αυτό κάνουν όσοι επιλέγουν να συμμετάσχουν σ' αυτήν τη σκυταλοδρομία, όταν δεν υπάρχει καμμία περίπτωση να αποκομίσουν κάποιο αντάλλαγμα και απλά δίνουν σε έναν άλλον άνθρωπο, ανακυκλώνουν –για να χρησιμοποιήσω μια δημοφιλή λέξη της εποχής μας– κάτι που στο κάτω-κάτω δεν τους χρειάζεται και –επιτρέψτε μου πάλι να το πω– μέλλεται να χαθεί στη γη. Αντί λοιπόν να το πετάξουν, επιλέγουν να δώσουν μια δεύτερη ευκαιρία σε έναν άλλον άνθρωπο, γιατί διαφορετικά δεν θα είχε καμμία πιθανότητα να επωφεληθεί από το ιατρικό θαύμα της μεταμόσχευσης. Η δωρεά οργάνων δεν είναι φιλανθρωπία. Είναι δίκαιη συμπεριφορά. Είναι συμπεριφορά ανθρώπων υπεύθυνων και ρεαλιστών. Οι κοινωνίες στις οποίες υπάρχουν αυξημένα ποσοστά δωρητών είναι προηγμένες κοινωνίες και λυπάμαι που δεν συμβαίνει στη δική μας κοινωνία.

Η έλλειψη μοσχευμάτων αποτελεί τον κύριο αποτρεπτικό παράγοντα που δεν προχωράνε οι μεταμοσχεύσεις της χώρας μας, γι' αυτό είναι ευθύνη όλων μας να βοηθήσουμε να κατανοήσουν όλοι την ανάγκη της δωρεάς οργάνων και να την προωθήσουμε. Παρά την αύξηση των δωρητών τα τελευταία χρόνια, μεγάλο είναι το χάσμα μεταξύ των διαθέσιμων οργάνων προς μεταμόσχευση και των ανθρώπων που περιμένουν στις λίστες. Μόνο στις χώρες της Ευρώπης εκτιμάται ότι τρεις χιλιάδες περίπου άνθρωποι πεθαίνουν το χρόνο περιμένοντας το μόσχευμα που θα τους χαρίσει τη ζωή. Το 2008 στη χώρα μας αυξήθηκε κατά 56%, παρά ταύτα όμως παραμένουμε στην τελευταία θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά τον αριθμό των πραγματοποιούμενων μεταμοσχεύσεων από πτωματικούς δότες.

Οι αριθμοί είναι δυστυχώς απογοητευτικοί. Οι Έλληνες είναι απρόθυμοι να γίνουν δωρητές. Οι σημαντικότερες αιτίες –ακούστηκαν και πριν από λίγο– είναι προλήψεις, προκαταλήψεις, αλλά και η έλλειψη εμπιστοσύνης στην ικανότητα του οργανωμένου κράτους να τους προστατεύσει από κυκλώματα που σχετίζονται με το εμπόριο οργάνων. Η εικόνα αυτή πρέπει να αλλάξει και για να αλλάξει χρειάζεται κόπος και χρόνος. Πάνω απ' όλα όμως χρειάζεται να σπάσουμε τις προκαταλήψεις και τις ιδεοληψίες που ταλανίζουν και αποθαρρύνουν μεγάλα τμήματα του πληθυσμού από την πράξη της δωρεάς οργάνων και να εμπνεύσουμε ένα ισχυρό αίσθημα εμπιστοσύνης για τη λειτουργία των φορέων και των θεσμών. Σήμερα η ενημέρωση του πληθυσμού για την προσφορά οργάνων είναι σε εμβρυακή

κατάσταση. Όλο το βάρος παραμένει στην ιδιωτική πρωτοβουλία. Η Κυβέρνηση λάμπει διά της απουσίας της: ούτε διαφήμιση ούτε άλλες προωθητικές ενέργειες ούτε υπάρχει κάποιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα στα σχολεία για να γαλουχηθούν οι επόμενες γενιές.

Ιδού, κύριε Υπουργέ, ένα απλό και άμεσο ειδικό πρόγραμμα για να γαλουχηθούν οι νέες γενιές. Ήρθε η ώρα να σπάσουμε το φράγμα της παραπληροφόρησης, να πείσουμε τον πολίτη ότι μπορεί να εμπιστευτεί τους φορείς που φέρουν την ευθύνη των μεταμοσχεύσεων, να τον καθησυχάσουμε ότι, εάν συμβεί κάτι, κανείς δεν θα τρέξει να τον εκμεταλλευτεί, να τον αφήσει να πεθάνει γιατί είναι δωρητής σώματος. Και να στραφούμε και στην Εκκλησία και να δείξουμε ότι πλέον η Εκκλησία αντιμετωπίζει τις μεταμοσχεύσεις με θετική διάθεση.

Η υπόθεση είναι πολύ σημαντική και δεν χωράνε μικροπολιτικές αντιπαραθέσεις. Πρέπει να δουλέψουμε, γιατί όλα έπρεπε να είχαν γίνει χτες και σήμερα να είμαστε πολύ μπροστά. Δεν δικαιούμαστε σε καμμία περίπτωση να φύγουμε από αυτήν την Αίθουσα με τη συνειδησή μας αναπαυμένη ότι κάναμε το καθήκον μας, επειδή επαναλάβουμε φράσεις κλισέ για «δώρα ζωής», «αλtruισμό» και «ανθρωπιά», όταν διακυβεύεται η ίδια η ζωή τόσων συμπολιτών μας. Χρειάζεται πολλή δουλειά και πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι σε αυτόν τον αγώνα πρέπει να είμαστε όλοι σύμμαχοι και δεν περισσεύει κανείς. Και επαναλαμβάνω, να απλώσουμε το χέρι μας στην Εκκλησία, να ζητήσουμε από το νέο ηγέτη της να στηρίξει αυτόν τον αγώνα, για να μπορέσουμε αύριο, σε μερικά χρόνια δηλαδή, να δείχνουμε σε αυτήν την Αίθουσα αντιστροφes στατιστικές, όχι δηλαδή πόσο χαμηλό είναι το ποσοστό των δωτών, αλλά πόσοι λίγοι είναι εκείνοι που επιλέγουν να μην είναι ακόμη δότες. Μπορεί να ακούγεται ρομαντικό αλλά δεν είναι. Ο λαός μας έχει ευαισθησίες. Εμείς οφείλουμε και πρέπει να τις κινητοποιήσουμε.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Το λόγο έχει ο κ. Τρυφωνίδης, για πέντε λεπτά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω και εγώ να συγχαρώ το Προεδρείο και τον Υπουργό για την πρωτοβουλία αυτή να αναδείξουμε το θέμα των μεταμοσχεύσεων στη χώρα μας. Συμφωνώ με την κ. Μερεντίτη ότι το θέμα είναι εθνικό. Πρέπει να το δούμε όλοι μαζί με μια πλατιά συναίσθηση και ιδού πεδίο δόξης λαμπρό να προχωρήσουμε τον τομέα των μεταμοσχεύσεων στη χώρα, που είναι ένας δείκτης του επιπέδου κοινωνικής, οικονομικής και επιστημονικής ανάπτυξης της χώρας μας.

Παρ' όλο που έχουμε αναπτυσσόμενο επιστημονικό προσωπικό και αυτό φαίνεται και στο εσωτερικό που έχουμε τον κ. Αλκιβιάδη Κωστάκη και άλλους, είχαμε το συνάδελφό μας το Γιάννη τον Χωματά, Βουλευτή Κυκλάδων, που τα καλά λόγια γι' αυτόν τον άνθρωπο, γι' αυτόν τον επιστήμονα, τα άκουσα από τον κ. Σταζλ στο Πίτσμπουργκ το 1994, όταν μου ανέφερε ότι λυπήθηκε πάρα πολύ που τον πήρε η Ελληνική Βουλή, έναν χειρουργό, έναν επιστήμονα, τον οποίο τον είχε δεξί χέρι ο κ. Σταζλ, ο πρωτοπόρος στις μεταμοσχεύσεις ήπατος στον κόσμο.

Επίσης έχουμε το κ. Ανδρέα Τζάκη στο «Jackson Memorial Hospital» στο Μαϊάμι που έχει καταταχθεί μέσα στους τρεις πρώτους χειρουργούς μεταμοσχεύσεων στις Ηνωμένες Πολιτείες. Καταλαβαίνετε για τι επίπεδο μιλάμε. Από την άλλη μεριά είναι χαμηλό το επίπεδο των δωρητών οργάνων στη χώρα μας για πολλούς λόγους. Είναι εξίμισι άτομα στο εκατομμύριο, όταν σε άλλες χώρες, όπως για παράδειγμα στην Ισπανία, είναι τριάντα τρία άτομα στο εκατομμύριο. Εδώ, παρ' όλο που θα μπορούσαμε να αυξήσουμε το ποσοστό δωρητών οργάνων έχουμε την άλλη περίπτωση που μοσχεύματα ήπατος σαράντα τον αριθμό πέρυσι έφυγαν σε μεταμοσχευτικά κέντρα του εξωτερικού.

Βλέπουμε ότι για να λύσουμε το πρόβλημα δεν αρκεί να αυξήσουμε τον αριθμό των μοσχευμάτων που τίθενται στη διάθεση της επιστήμης εδώ στην Ελλάδα, δηλαδή να αυξήσουμε τους δότες. Πρέπει να αναπτύξουμε και ένα συστηματικό κέντρο μεταμοσχεύσεων. Χαιρετίζω την προσπάθεια του

Υπουργού κ. Αβραμόπουλου, ο οποίος προσπαθεί να δημιουργήσει αυτό το διεθνές μεταμοσχευτικό κέντρο στη χώρα σε συνεργασία με το «Jackson Memorial Hospital» του Μαϊάμι σε πρώτη φάση.

Επιτρέψτε μου να κάνω τώρα ορισμένες παρατηρήσεις από προσωπική εμπειρία γιατί είχα την ατυχία το 1994 και το 2003 να συνοδεύσω τη γυναίκα μου δύο φορές, διότι έκανε μεταμόσχευση ήπατος στο Μαϊάμι. Εκεί έζησα ένα τελείως διαφορετικό σύστημα από αυτό που υπάρχει στη χώρα μας. Εάν θέλουμε να φτιάξουμε ένα σωστό μεταμοσχευτικό κέντρο θα πρέπει να αναπτύξουμε τη συμβατότητα του ιατρικού συστήματος που υπάρχει στη χώρα μας με το σύστημα που υπάρχει σε οργανωμένα κέντρα του εξωτερικού. Εκεί οι γιατροί έχουν αυξημένες αμοιβές. Το φακελάκι θεωρείται απαράδεκτο και τιμωρητέο. Ακόμα και οι νοσοκόμες σε αυτά τα κέντρα όταν πας να τους δώσεις φακελάκι απομακρύνονται γιατί φοβούνται ότι θα χάσουν τη θέση τους.

Καταλαβαίνετε ότι για να κάνουμε ένα τέτοιο μεταμοσχευτικό στην Ελλάδα πρέπει πρώτα να αυξήσουμε τις αμοιβές των γιατρών που θα καλέσουμε για να στελεχώσουν αυτό το νοσοκομείο. Παράλληλα, όλο το επιστημονικό προσωπικό και το παραϊατρικό, που θα συνοδεύει σε αυτή την προσπάθεια τους γιατρούς, πρέπει να έχει υψηλές αμοιβές. Αυτή είναι μια μεγάλη πρόκληση. Μια ακόμη πρόκληση σε αυτό το σύστημα είναι ότι πρέπει να γίνεται καταγραφή των φαρμάκων και των εργαστηριακών εξετάσεων και όλων όσων απαιτούνται στην πορεία μιας μεταμόσχευσης, γιατί δεν αρκεί να εκτελεσθεί η ίδια η μεταμόσχευση και να αξιολογηθεί αλλά έχουμε εξετάσεις και φροντίδα και το πριν τη μεταμόσχευση αλλά και το μετά απ' αυτή. Δηλαδή ο ασθενής πριν πάει να δεχθεί το μόσχευμα περνά από μια προεργασία που και αυτή στοιχίζει. Και μετά τη μεταμόσχευση βεβαίως παρακολουθείται. Δηλαδή πρέπει να βγει ένα ενιαίο κόστος ανάλογα με το μεταμοσχευόμενο όργανο και να υπάρχει ένα κοστολόγιο, γιατί δυστυχώς το ελληνικό κράτος ξοδεύει σήμερα πολύ περισσότερα χρήματα στέλνοντας ασθενείς στο εξωτερικό. Επιβαρύνονται το κράτος, τα ταμεία, οι οικογενειακοί προϋπολογισμοί για τη συνοδεία ασθενών στο εξωτερικό, όταν θα μπορούσαν με λιγότερα χρήματα να δημιουργήσουν αυτό το κέντρο μεταμοσχεύσεων και να έχουμε την ικανοποίηση των εθνικών μας αναγκών στη χώρα μας. Και όπως είπε και ο κ. Γιαννόπουλος έχουμε αυτήν τη δυνατότητα γιατί έχουμε τους επιστήμονες για να κάνουμε αυτό το κέντρο μεταμοσχευτικό κέντρο της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Αυτός πρέπει να είναι ο στόχος. Αυτή είναι μια μεγάλη πρόκληση για μας ως πολιτικών σε αυτήν τη χώρα. Πρέπει να ενώσουμε τις δυνάμεις μας. Γρήγορα να έρθει αυτό το νομοσχέδιο. Να το βάλουμε σε ρεαλιστικές βάσεις και να έχουμε τη διάθεση να κάνουμε τομές και όχι ευχολογία.

Και, κύριε Υπουργέ, για να αυξηθούν οι δότες πρέπει να αυξήσετε τις μονάδες εντατικής θεραπείας.

Εκεί είναι το υλικό από το οποίο προέρχονται οι δότες για τις μεταμοσχεύσεις. Επίσης, άλλη μια καλή πρόταση είναι όταν παίρνει κάποιος το δίπλωμα οδηγίσεως αυτοκινήτου να ερωτάται αν θέλει να γίνει δωρητής σώματος και αυτό να αναγράφεται. Σε περίπτωση ατυχήματος οπωσδήποτε θα πρέπει να ρωτάται η οικογένειά του αν θέλει να ικανοποιηθεί αυτή η επιθυμία του συγγενούς της όταν βρεθεί σε εγκεφαλικό θάνατο.

Είναι πρακτικά μέτρα. Αυτά πρέπει να πάρουμε και να λύσουμε το θέμα πέρα από ευχολόγια, γιατί με ευχές δυστυχώς δεν λύνονται τα προβλήματα.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Ο κ. Βαγιωνάς έχει το λόγο για πέντε λεπτά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΓΙΩΝΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, επαινετή η προσπάθεια του Προέδρου του ελληνικού Κοινοβουλίου, όπως και των προηγούμενων, όμως εγώ θα είμαι περισσότερο πρακτικός, γιατί μέσα σε πέντε λεπτά θα προσπαθήσω να σας μεταφέρω αυτό που έκανα σαράντα χρόνια.

Η πρώτη μεταμόσχευση νεφρού στην Ελλάδα έγινε το 1968 από τον καθηγητή Τούντα στον στρατιώτη Καραμανλή -καμμία

σχέση με την πολιτική οικογένεια- μέλος της ομάδας, νεαρός γιατρός τότε. Η δεύτερη μεταμόσχευση έγινε το 1971 από τον καθηγητή Γρηγόρη Σκαλκέα και βοηθό του τον πρώην Βουλευτή και εκλεκτό συνάδελφο Γιάννη Χωματά.

Ο πρώτος νόμος που ήταν καλός έγινε στα τέλη της δεκαετίας του '70. Έχουμε και το νόμο του 1983 και του 1999 που προσέθεσε τον Εθνικό Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων. Όλοι οι νόμοι ήταν καλοί και εξακολουθούν να είναι καλοί.

Οι μεταμοσχεύσεις όμως δεν πάνε καλά στον τόπο, όπως πάει η άλλη μέθοδος που είναι ο τεχνητός νεφρός και η περιτοναϊκή κάθαρση, ανεξάρτητα αν κάποιος λένε ότι είναι δραχμοβόρες. Εξίσου δραχμοβόρα είναι και η μεταμόσχευση, όπως και ο τεχνητός νεφρός και η περιτοναϊκή κάθαρση.

Οι πηγές των δωτών είναι δύο. Είναι οι πτωματικοί που λέγαμε παλιότερα, οι αποβιώσαντες -λέμε σήμερα- δότες, γιατί είναι μακάβρια η λέξη «πτωματικός». Η δεύτερη πηγή είναι οι ζώντες δότες. Εγώ θα αναφερθώ στους ζώντες δότες.

Τι λέει η σημερινή νομοθεσία; Μπορεί να γίνει μεταμόσχευση μέχρι πρώτου και δεύτερου βαθμού συγγένειας, δηλαδή αδελφός προς αδελφό, μητέρα προς πατέρα και σύζυγο, αλλά δεν επεκτείνεται στον τρίτο και στον τέταρτο βαθμό, που επιβάλλεται να γίνει επέκταση με ασφαλιστικές δικλίδες πολύ ισχυρές. Αυτοί λοιπόν είναι οι ζώντες δότες.

Μπορεί όμως να υπάρξει και η «ντόμινο» μεταμόσχευση, κύριε Υφυπουργέ, δηλαδή το νεφρό για το δικό μου παιδί που είναι νεφροπαθής και δεν ταιριάζει η δική μου ιστοσυμβατότητα, να δοθεί στο παιδί ενός άλλου, που ο δικός του πατέρας συμφωνεί να δώσει στο δικό μου παιδί το νεφρό του, μια και εκεί ταιριάζει. Αυτή λέμε «ντόμινο» μεταμόσχευση, γιατί όχι συναισθηματικοί δότες.

Είχα την τύχη να νοσηλεύσω τουλάχιστον περισσότερους από έξι που ήθελε ο ένας να προσφέρει το νεφρό στον άλλον, γιατί είχαν μία συμβίωση δεκαετιών, όπως μοναχός προς μοναχή, μοναχή προς μοναχή, γιατί όχι νονός προς βαφτιστήρι και τανάπαλιν.

Αυτά όμως με συγκεκριμένες δικλίδες ασφαλείας από ειδική επιτροπή που θα λειτουργεί στον ΕΟΜ και δεν θα αποτελείται από γιατρούς μεταμοσχευτές, αλλά από ανθρώπους νομικούς, πολιτικούς, της Εκκλησίας και γιατί όχι της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.

Πολύ λόγος γίνεται για την εικαζόμενη συναίνεση και πολλά πράγματα ακούστηκαν, κατά την ταπεινή μου άποψη, όχι εκ προθέσεως, αλλά μάλλον από άγνοια περισσότερο. Δεν λέω βέβαια, φίλτατε κύριε Ροντούλη, ότι δεν υπάρχουν βιβλιογραφικές αναφορές. Υπάρχουν όμως διεθνή φόρα που έχουν καθιερώσει αμετακίνητους κανόνες του εγκεφαλικού θανάτου.

Οι διαφορές είναι ελαχιστότατες, αν υπάρχουν. Είναι η αμερικάνικη εταιρεία που λέει, «θα έχω τέσσερα μέλη, τέσσερις υπογραφές», δηλαδή τον παθολόγο, τον αναισθησιολόγο, το νευροχειρουργό και τον εντατικολόγο και άλλοι λένε μόνο τρεις.

Εγκεφαλικός θάνατος, από τη στιγμή κατά την οποία θα διαπιστωθεί, η καρδιά μπορεί να κρατήσει για χρόνια. Άρα λοιπόν δεν θέλουμε άλλες μονάδες εντατικής θεραπείας. Αν θέλουμε, θέλουμε για άλλους λόγους. Και δεν χρειάζεται καν συναίνεση. Εάν δεν θέλει κάποιος να δοθεί ο νεφρός του ή η καρδιά του όταν διαπιστώνεται ο εγκεφαλικός θάνατος, κλείνεις τη στροφή του οξυγόνου και ας πάνε τα όργανά του στο χώμα. Δεν υπάρχει υποχρεωτική εντολή, «ντε και καλά», «ή θα γίνεις δότης ή αλλιώς θα σου πάρω τα όργανα».

Αυτό πρέπει να εφαρμοστεί. Δυστυχώς στην Ελλάδα αυτό δεν γίνεται. Γίνεται στην Αμερική, γίνεται στην Αγγλία, γίνεται στη Γαλλία, γίνεται στη Γερμανία. Άρα, λοιπόν, ο εγκεφαλικός θάνατος είναι «εκ των ων ουκ άνευ» δεδομένων.

Ακόμη επειδή ακούστηκε και για μεταμοσχεύσεις σε ιδιωτικές κλινικές, θέλω να πω ότι αυτοί οι άρρωστοι που έχουν ανάγκη σήμερα στην Ελλάδα δεν ξεπερνάνε τους οκτακάσιους. Αν αυξηθεί η πηγή των ζώντων δωτών από τη μία πλευρά και εφαρμοστούν οι κανόνες της εντατικής θεραπείας που εφαρμόζονται στην αλλοδαπή, νομίζω ότι σε πέντε χρόνια δεν θα έχουμε πρόβλημα δωτών. Θα έχουμε έλλειμμα. Διότι από τους δέκα χιλιά-

δες νεφροπαθείς δεν κάνει να κάνουν όλοι μεταμόσχευση. Καλή η προληπτική ιατρική, αλλά ο μέσος όρος ζωής, φίλτατε κύριε Λεβέντη του Συνασπισμού, αυξήθηκε. Από τα εβδομήντα τρία χρόνια πήγε στα ογδόντα τρία.

Το 1980 δεν τολμούσαμε να βάλουμε σε τεχνητό νεφρό διαβητικό άρρωστο. Σήμερα είναι η πρώτη αιτία των μονάδων τεχνητού νεφρού και περιτοναϊκής κάθαρσης.

Συντονιστές μεταμοσχεύσεων: Πληρώνονται πολύ καλύτερα στην Ελλάδα απ' ό,τι στην Ισπανία. Κι όμως εκεί πέτυχε ο θεσμός, γιατί υπήρξε συναίνεση, ψήφισαν το νόμο και κρατούν ακόμη τη συναίνεση. Άρα λοιπόν, οι συντονιστές μεταμοσχεύσεων θέλουν ηθικά κίνητρα κι όχι οικονομικά. Είμαι κατά των οικονομικών κινήτρων σε όλες τις κατηγορίες που εμπλέκονται στη μεταμόσχευση.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Κύριε συνάδελφε, σας παρακαλώ να συντομεύσετε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΓΙΩΝΑΣ: Σε τριάντα δευτερόλεπτα τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Και για μένα είναι πολύ ενδιαφέροντα αυτά που λέτε, κύριε συνάδελφε, αλλά για λόγους ισοτιμίας πρέπει να ολοκληρώσετε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΓΙΩΝΑΣ: Επίσης απαιτείται σωστή προβολή για τις μεταμοσχεύσεις από επαίοντες ανθρώπους, γιατί αλλιώς δεν γίνεται. Διότι ξέρετε τι θα πει ότι δεν μπορούν να κάνουν όλοι μεταμόσχευση; Πριν από είκοσι χρόνια ήρθε κάποιος μεγάλος καθηγητής και είπε, «όλοι οι άνθρωποι κάνουν μεταμόσχευση». Λέω ένα κριτικό σημείο: Πάνω από τα εξήντα χρόνια, ποιότητα ζωής δεν μπορεί να γίνει με μεταμόσχευση, διότι χρειάζονται τοξικά φάρμακα, κορτιζόνη. Αποδιοργανώνουν τη ζωή και δημιουργούν χιλιάδες προβλήματα.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Κι εμείς ευχαριστούμε.

Ο κ. Αχμέτ Χατζή-Οσμάν έχει το λόγο για πέντε λεπτά.

ΑΧΜΕΤ ΧΑΤΖΗ-ΟΣΜΑΝ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τον Ιούλιο του 2008 η Ελλάδα συγκλονίστηκε από τη δολοφονία του νεαρού Αυστραλού τουρίστα Ντουζόν Ζαμίτ στη Μύκονο. Η υπόθεση αυτή δεν θα ξεχαστεί για πολλούς λόγους. Η οικογένεια του Ντουζόν δώρισε κάποια όργανα του γιου της για να σωθούν οι ζωές άλλων συνανθρώπων μας. Η κίνηση αυτή ενός πατέρα και μιας μάνας που μόλις έχασαν τον εικοσάχρονο γιο τους συγκίνησε και άφησε άφωνη όλη την ελληνική κοινωνία. Τότε λοιπόν και με αφορμή αυτό το περιστατικό αυξήθηκε σημαντικά μέσα σε λίγες μόνο μέρες ο αριθμός των δωρητών οργάνων.

Αυτό το ενδιαφέρον δεν εκδηλώθηκε για πρώτη φορά. Και παλαιότερα, με αφορμή παρόμοια περιστατικά υπήρχε έντονο ενδιαφέρον για τη δωρεά οργάνων σώματος, το οποίο ατονούσε μόλις έσβηναν τα φώτα της δημοσιότητας. Θεωρώ ότι ο πληθυσμός της χώρας μας διακρίνεται από ιδιαίτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά. Η ανθρωπιά, το φιλότιμο, η αλληλεγγύη, ο σεβασμός στην ανθρώπινη ζωή υπάρχουν στον «αξιακό» κώδικα των πολιτών της Ελλάδας. Το γεγονός ότι αυτές οι αξίες δεν αποτυπώνονται στο χώρο της δωρεάς οργάνων σώματος και των μεταμοσχεύσεων οφείλεται σε αίτια, όπως η έλλειψη ενημέρωσης και η έλλειψη συγκεκριμένης κυβερνητικής πολιτικής, διαχείρισης και προβολής αυτών των θεμάτων.

Η έλλειψη ενημέρωσης καλλιεργεί την ημιμάθεια και την παραπληροφόρηση, με αποτέλεσμα σήμερα ο μέσος πολίτης να μη διαθέτει ούτε τις βασικές γνώσεις για το τι ακριβώς είναι η δωρεά οργάνων σώματος. Αναπτύσσονται έτσι διάφοροι μύθοι που προκαλούν φοβίες και αποτρέπουν κάποιον από το να πάρει την απόφαση και να αναλάβει παρόμοιες πρωτοβουλίες.

Υπάρχει φυσικά και ένα μικρό ποσοστό ανθρώπων που λόγω ανάγκης βρέθηκαν στη θέση να δωρίσουν τα όργανα κάποιου συγγενικού προσώπου ή βρέθηκαν οι ίδιοι στη θέση να υποβληθούν σε μεταμόσχευση οργάνων και αυτοί οι άνθρωποι πρέ-

πει να αποτελέσουν την πυξίδα όλων των υπολοίπων.

Μπορεί τα ποσοστά να είναι μικρά, δεν πρέπει ωστόσο ο καθένας μας να ξεχνά, πως όταν προκύψει παρόμοια ανάγκη είτε σε εμάς είτε σε συγγενικό-φιλικό πρόσωπο, τότε θα πρέπει να είμαστε προετοιμασμένοι, για να αντιμετωπίσουμε με ψυχραιμία και λογική αυτές τις πραγματικά δύσκολες καταστάσεις.

Δυστυχώς, στη χώρα μας, δεν έχει διαδοθεί ευρέως η κουλτούρα των δωρητών οργάνων. Αναφέρομαι στην έλλειψη παιδείας και γνώσης που έπρεπε να είναι εφοδιασμένος σήμερα ο πληθυσμός της χώρας μας. Αναφέρομαι σε μία διαδικασία, η οποία θα ξεκινά από πολύ νωρίς από την οικογένεια, από το σχολείο και θα αγγίζει όλους τους χώρους της κοινωνίας μας.

Αναφέρομαι σε μία ευρύτερη παιδεία που θα προβάλλει έννοιες, όπως ο εθελοντισμός και θα αναδεικνύει με ποιους τρόπους μπορεί κάποιος να αναλάβει πρωτοβουλίες και να δραστηριοποιηθεί σ' αυτούς τους χώρους.

Αναφέρομαι, επίσης, σε έναν ευρύτερο σχεδιασμό ενίσχυσης τόσο του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων, όσο και των οργανώσεων και συλλόγων που υπάρχουν και δραστηριοποιούνται σε παρόμοια θέματα, στη διαμόρφωση ενός δικτύου, όπου ανά πάσα στιγμή ο κάθε πολίτης αυτής της χώρας θα ξέρει πού μπορεί να απευθυνθεί σε περίπτωση που παραστεί ανάγκη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχουμε χρέος και υποχρέωση να προστατεύσουμε και ως πολιτεία, αλλά και ως πολίτες υπέρτατα αγαθά, όπως η ανθρώπινη ζωή και η ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Ειδικότερα στο χώρο της δωρεάς οργάνων σώματος και των μεταμοσχεύσεων οφείλουμε να δημιουργήσουμε έναν μηχανισμό προστασίας και στήριξης όσων βρεθούν στην ανάγκη. Δεν αρκεί να είμαστε ευαισθητοποιημένοι κάθε φορά που συγκλονιζόμαστε από μία δωρεά οργάνων ως ύψιστη προσφορά σε έναν συνάνθρωπο.

Θα κλείσω με την ευχή, η σημερινή ειδική ημερήσια διάταξη να αποτελέσει την αφετηρία για την ανάληψη πρωτοβουλιών και εφαρμοσμένων πολιτικών, οι οποίες θα αναδείξουν τη σημασία της δωρεάς οργάνων και θα παρέχουν σωστή και πλήρη ενημέρωση γύρω απ' αυτά τα θέματα.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Ευχαριστούμε κι εμείς τον κύριο συνάδελφο.

Το λόγο έχει η κ. Παπακώστα-Σιδηροπούλου για πέντε λεπτά.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Σημαντικό το ζήτημα της ημερήσιας διάταξης σήμερα, αγαπητοί συνάδελφοι. Βεβαίως, πλέον είναι νόμος του κράτους η οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας των ανθρωπίνων οργάνων που προορίζονται για μεταμόσχευση.

Ασφαλώς, είναι κοινός τόπος απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής και αυτό είναι ιδιαίτερα ευχάριστο, διότι μας δόθηκε απόψε η δυνατότητα να περάσουμε ένα μήνυμα συναίνεσης, ανθρωπιάς, αλtruισμού, αλληλεγγύης και κυρίως ένα μήνυμα ζωής προς την ελληνική κοινωνία που μας παρακολουθεί, αφού όλοι μας –όπως είπα- καταλήξαμε στον κοινό τόπο, πως οι μεταμοσχεύσεις, αγαπητοί συνάδελφοι, μπορούν να χρησιμοποιηθούν εκτεταμένα πλέον από την ιατρική και να θεραπεύσουν από τη μία, ανίατες ασθένειες και να σώσουν ζωές, από την άλλη.

Ωστόσο, η εύρεση δότη –ακόμα και τώρα που κουβεντιάζουμε- βασίζεται σε πολύ μεγάλο βαθμό ή –να το πω- σε απόλυτο βαθμό στην αρχή της ανθρωπίνης αλληλεγγύης και του αλtruισμού. Όλοι επισημάνανε πως η χώρα μας βρίσκεται στα χαμηλότερα επίπεδα, όσον αφορά τους δότες και κυρίως τους πτωματικούς δότες.

Αυτό είναι ένα μείζον πρόβλημα το οποίο δεν πρέπει να περάσει απαρατήρητο και βεβαίως, δεν είναι μόνο ιατρικό το πρόβλημα αυτό και ως μην διολισθήσουμε στο να εστιάζουμε μόνο στον ιατρικό τομέα, στο ιατρικό κομμάτι. Είναι ένα μείζον κοινωνικό, ένα μείζον νομικό, ηθικό, βιοηθικό ζήτημα, το οποίο μία

σύγχρονη όμως πολιτεία, μία ευρωπαϊκή πολιτεία, μία πολιτεία η οποία υπηρετεί τον άνθρωπο, οφείλει να το αντιμετωπίσει.

Εδώ, θέλω να κάνω συγκεκριμένες προτάσεις προς την ηγεσία του Υπουργείου Υγείας, όσον αφορά το ζήτημα αυτό. Κατά τη γνώμη μου, θεωρώ πως σημαντική ώθηση στη δωρεά οργάνων, αυτό, δηλαδή, που όλοι μας αναζητούμε και όλοι μας επισημαίνουμε, δεν μπορεί παρά να δώσει η ίδρυση μιας κρατικής τράπεζας ιστών για μεταμοσχεύσεις, καθώς επίσης και η δημιουργία αυτού του πολυσυζητημένου και σύγχρονου μεταμοσχευτικού κέντρου, το οποίο είναι αναγκαία και ικανή συνθήκη. Και τα δύο αυτά, δηλαδή και η κρατική τράπεζα ιστών για μεταμοσχεύσεις, αλλά και το σύγχρονο αυτό μεταμοσχευτικό κέντρο θα μπορούν να συνεργάζονται με αντίστοιχους διεθνείς οργανισμούς του εξωτερικού, για να μπορέσουν να προμηθεύσουν και να ανταλλάξουν μοσχεύματα.

Παράλληλα, απαραίτητη, επίσης –και χωρίς αυτή δεν πάμε πουθενά, αγαπητοί συνάδελφοι- είναι η εκστρατεία ενημέρωσης. Είναι η εκστρατεία ευαισθητοποίησης από την υπεύθυνη πολιτεία απέναντι στο κοινωνικό σύνολο, και στους πολίτες. Η εκστρατεία αυτή η οποία πρέπει να ξεκινά από το σχολείο, άρα πρέπει να επιστρατεύσουμε το εκπαιδευτικό μας σύστημα, από την ενημέρωση της οικογένειας γιατί το παιδί παίρνει βιώματα και ακούει τον οικογενειακό περίγυρο και ακριβώς το γεγονός αυτό θα μπορέσει να άρει τις φοβίες, θα μπορέσει να άρει την ανασφάλεια, θα μπορέσει να άρει την αναξιοπιστία η οποία ενδεχομένως να κυριαρχεί, τις ιδεοληψίες που όλοι επισημάνουμε, προκειμένου να προχωρήσουμε υγιώς σ' αυτό που ονομάζουμε οργάνωση και διασφάλιση των διαδικασιών στη δωρεά οργάνων.

Στο πλαίσιο, λοιπόν, αυτής της ανάγκης για ενημέρωση θεωρώ αναγκαία και ικανή συνθήκη, κύριε Πρόεδρε και αγαπητοί συνάδελφοι, τη συμμετοχή της Εκκλησίας της Ελλάδος. Και θέλω να πω ότι, ως Βουλευτής, δεν αρκέστηκα στη διαπίστωση του προβλήματος. Επεδίωξα και συνάντησα το Μακαριότατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμο, του ενεχείρισα και του κατέθεσα υπόμνημα για το ζήτημα το οποίο κουβεντιάζουμε, προκειμένου να το θέσει υπ' όψιν της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, διότι θεωρώ, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι η συμβολή της Εκκλησίας της Ελλάδος ήταν, είναι και θα είναι καθοριστική και καταλυτική. Και πιστεύω απολύτως ότι θα έχει πραγματικά αυτή τη συμμετοχή η Εκκλησία της Ελλάδος η οποία, εξάλλου, εκφράστηκε απ' όλους ως ευχή να υπάρξει και πιστεύω απολύτως ότι θα υπάρξει.

Κλείνοντας, θέλω να πω ότι πρέπει, κύριε Υφυπουργέ, να δείτε ως Υπουργείο Υγείας και να ενημερώσετε τη Βουλή των Ελλήνων για το εξής θέμα. Υπάρχουν στην Ελλάδα τράπεζες οι οποίες δραστηριοποιούνται με τεράστιο τζίρο και αφορούν το κομμάτι που έχει να κάνει με τα βλαστοκύτταρα. Εδώ, λοιπόν, αυτές οι ιδιωτικές τράπεζες, οι οποίες λειτουργούν με άδειες του Υπουργείου Ανάπτυξης και οι οποίες υποτίθεται ότι ελέγχονται από την πολιτεία, θα πρέπει να μας πουν πώς, με ποιους όρους, με ποιες προϋποθέσεις δίνονται οι άδειες αυτές, ποιος είναι ο έλεγχος ο οποίος υπάρχει.

Διότι γνωρίζω πάρα πολύ καλά ότι και ο Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων, κύριε Πρόεδρε –και κλείνω μ' αυτό- έχει διαμαρτυρηθεί τόσο προφορικός όσο και εγγράφως για τον απλό και πολύ σοβαρό ταυτόχρονα λόγο, ότι κανείς δεν ξέρει πόσες είναι αυτές οι τράπεζες, με ποιες συνθήκες λειτουργούν αυτές οι τράπεζες και βεβαίως, δεν υπάρχει και απάντηση ακόμη από την πλευρά τους προς το Υπουργείο Υγείας.

Θεωρώ, λοιπόν, ότι θα πρέπει να συνεργαστείτε με το Υπουργείο Ανάπτυξης. Εκείνο, θεωρώ, ότι θα πρέπει να ασκήσει τον απαιτούμενο έλεγχο ο οποίος πρέπει σε μία ευνομούμενη και δημοκρατική κοινωνία να ασκηθεί και θεωρώ ότι θα πρέπει στη συνέχεια να ενημερωθεί και η Βουλή των Ελλήνων για τα ζητήματα αυτά.

Θεωρώ ότι είναι μία χρήσιμη, κύριε Πρόεδρε, συζήτηση η σημερινή. Η Βουλή των Ελλήνων συμμετέχει, είναι πρωτοπόρα, είναι δωρητής οργάνων. Και με το μήνυμα αυτό νομίζω ότι θα πρέπει να συνεχίσουμε την προσπάθεια που είναι ρεαλιστική προσέγγιση του ζητήματος, με συγκεκριμένα μέτρα, ώστε

πραγματικά στην πατρίδα μας να μπορούμε να δίνουμε αυτό το δώρο ζωής αβίαστα, ανεπιφύλακτα, με ασφάλεια και χωρίς φοβία.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Ευχαριστούμε και εμείς.

Το λόγο έχει ο κ. Μαγκριώτης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα συμφωνήσω με τους συναδέλφους που μίλησαν μέχρι τώρα, όπως και με αυτά που έθιξε ειδικότερα η κ. Παπακώστα. Θα τονίσω και εγώ τη θετική πρωτοβουλία του Προέδρου της Βουλής, του κ. Σιούφα, αλλά και του κ. Κακλαμάνη, που πριν μία δεκαετία είχε την ανάλογη πρωτοβουλία και άνοιξε το διάλογο στη Βουλή, δημιουργώντας την αφετηρία για τη διαμόρφωση ενός σύγχρονου θεσμικού πλαισίου, όσον αφορά και τη δωρεά οργάνων και τις τράπεζες βλαστοκυττάρων, αλλά και τη διαμόρφωση ενός θεσμικού πλαισίου αρκετά ασφαλούς και προοδευτικού, που έχει κατοχυρωθεί και στο Σύνταγμά μας.

Μπορούμε να πούμε δηλαδή ότι και το πνεύμα και η διάθεση υπάρχει στο Κοινοβούλιο, από όλες τις πτέρυγες –και αυτό είναι σημαντικό– ότι δηλαδή σε ένα μεγάλο βαθμό το θεσμικό μας πλαίσιο είναι ολοκληρωμένο, δυστυχώς όμως λείπουν δύο πράγματα κρίσιμα και καθοριστικά. Οι υποδομές και η νοοτροπία.

Οι υποδομές, όπως ήδη ανέπτυξε η κ. Παπακώστα προηγουμένως, για τις τράπεζες βλαστοκυττάρων, που προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο που ψήφισε η Βουλή, λειτουργούν ανεξέλεγκτα. Και αυτό, γιατί απ' ενός δεν έχει δημιουργήσει τις δικές του δημόσιες τράπεζες βλαστοκυττάρων και από την άλλη, δεν τις εποπτεύει και δεν τις ελέγχει επαρκώς, όπως άλλωστε συμβαίνει γενικότερα στα θέματα της υγείας και όχι μόνο.

Αλλωστε, σήμερα είδαμε στα δελτία ειδήσεων, πόσο ψηλά έχει φθάσει το θέμα της διαφθοράς, από την επίσκεψη του Προέδρου του αντίστοιχου παραρτήματος στη χώρα μας στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τον κ. Παπούλια.

Όχι, λοιπόν, ακόμα ένας χώρος διαφθοράς, σε τόσο ευαίσθητα και κρίσιμα θέματα.

Έχουμε, λοιπόν, το θέμα των υποδομών. Ήταν πριν από λίγο εδώ ο κ. Καστρινάκης, ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας νεφροπαθών, πρωταγωνιστής χρόνια στον αγώνα για την εξυπηρέτηση των νεφροπαθών, την αξιοπρεπή, θα έλεγα, εξυπηρέτησή τους και φυσικά, για τις ασφαλείς μεταμοσχεύσεις, χωρίς εμπόριο οργάνων. Και στο ερώτημα που του απηύθυνα, τι θα ήθελε ως αίτημα δικό τους να διατυπώσω στην παρέμβασή μου, μου είπε την αξιοπρέπεια πάνω από όλα, γιατί πολλοί πεθαίνουν στο δρόμο. Και εκεί που έχουν δημιουργηθεί σοβαρές υποδομές για την αιμοκάθαρση, στα περιφερειακά, στα γενικά κυρίως νοσοκομεία, πολλοί δεν προλαβαίνουν να φθάσουν ή αναγκάζονται, λόγω των συχνών αιμοκαθάρσεων, να μένουν στα μεγάλα αστικά κέντρα –και αυτό έχει τεράστιο κόστος– ή να μετακινούνται και να αφήνουν την τελευταία τους πνοή μέσα στο ταξί ή μέσα στο αυτοκίνητο με το οποίο μετακινούνται.

Κέντρα, λοιπόν, αιμοκάθαρσης και στις απομακρυσμένες περιοχές της χώρας. Δεν είναι πλέον ιδιαίτερα δαπανηρά, αλλά όταν πρόκειται για την αξιοπρέπεια του ανθρώπου και για τη ζωή του, νομίζω ότι το κόστος είναι δευτερεύον. Κέντρα σε νησιά, γιατί εκεί είναι ακόμα πιο οδυνηρό το πρόβλημα, ειδικά ορισμένες εποχές του χρόνου. Κέντρα, λοιπόν, αιμοκάθαρσης σε απομακρυσμένες περιοχές, στις παραμεθόριες και σε νησιά, που δεν έχουν συχνή και πυκνή και ασφαλή σύνδεση με τα μεγάλα υγειονομικά κέντρα της χώρας.

Θα μου επιτρέψετε ακόμα να πω, κύριε Πρόεδρε, ότι έχω στα χέρια μου μία διαμαρτυρία, που φαντάζομαι ότι την έχουν και όλοι οι συνάδελφοι, από το σύλλογο για τη κυστική ίνωση που διαμαρτύρεται –και είναι τόσο δύσκολη αυτή η πάθηση, τόσο σκληρή και άδικη στους συνανθρώπους μας– γιατί ενώ μέχρι τώρα τους υποστήριξε το δημόσιο και έχουν υποστεί διπλές μεταμοσχεύσεις πνευμόνων στο εξωτερικό, δεν τους επιτρέπει πλέον να πάνε στο εξωτερικό για την αξιολόγηση, το μετεγχει-

ρητικό έλεγχο, επειδή δημιουργήθηκε μία μονάδα στο Ωνάσειο. Και αυτό βέβαια είναι θετικό. Όμως, έχει μεγάλη σημασία να έχουν και οι ίδιοι εμπιστοσύνη σε αυτές τις προσπάθειες και τις πρωτοβουλίες.

Το θέτουν πάρα πολύ έντονα το ζήτημα. Πρέπει να ενισχυθεί το Ωνάσειο και όχι μόνο, για να εξειδικευτεί και να αποκτήσει εμπειρία αυτή η μονάδα, για να περιοριστεί και η ταλαιπωρία και η διαρροή συναλλάγματος. Είναι δέκα συνολικά αυτοί οι συνάνθρωποί μας και νομίζω ότι δεν θα καταστραφεί ο κρατικός προϋπολογισμός και τα αντίστοιχα ασφαλιστικά ταμεία, αν τύχουν αυτής της βοήθειας και της υποστήριξης.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, θα κλείσω λέγοντας ότι εμείς από το ΠΑΣΟΚ, όλος ο προοδευτικός χώρος, πάντα πρωταγωνιστούσαμε σ' αυτά τα σημαντικά θέματα της κοινωνικής και ανθρώπινης αλληλεγγύης. Μάλιστα, πριν από δύο, τρία χρόνια, με την υπεύθυνη αλληλεγγύη τότε, την κ. Γκερέκου και με προτροπή του Γιώργου Παπανδρέου, επισκεφθήκαμε τον Εθνικό Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων και μαζικά κάναμε εγγραφή και αποκτήσαμε όλοι την κάρτα, γίναμε όλοι δωρητές.

Είναι σημαντικό το ότι όλες οι πτέρυγες του Κοινοβουλίου έχουν αντίστοιχες πρωτοβουλίες. Όμως, πρέπει και η πολιτεία να συμβάλει σ' αυτό. Πρέπει να σταματήσει τις δαπανηρές διαφημίσεις με κρατικά και κοινοτικά χρήματα που βλέπουμε πολλές φορές για προγράμματα και για έργα ανύπαρκτα –τελευταία, βλέπουμε το μετρό να πηγαίνει και σε κάθε γωνιά της Αθήνας, πάνω σ' ένα χάρτη της Αττικής, με πολύχρωμους μαρκαδόρους– και ως δώσει μερικά χρήματα για μία τέτοια μεγάλη καμπάνια.

Και να συμμετέχουν όλες οι πτέρυγες της Βουλής, γιατί έτσι θα στείλουμε το μεγάλο, διαρκές και ασφαλές μήνυμα για να αλλάξουμε τη νοοτροπία, αφού βεβαίως και η Εκκλησία, όπως πολύ σωστά διατυπώθηκε, πρέπει να αναλάβει και αυτή τις δικές της ευθύνες και να αφήσει τις διάφορες μεταφυσικές –πολλές φορές, τρομοκρατικές, θα έλεγα– διακηρύξεις απέναντι στο ποίμνιό της.

Πρέπει να είμαστε, λοιπόν, όλοι μαζί γι' αυτά τα τόσο σημαντικά και κρίσιμα θέματα και για την ανάκτηση των αναγκών υποδομών, αλλά και για την αλλαγή της νοοτροπίας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Ευχαριστούμε και εμείς.

Ο κ. Παπαδημάτος έχει το λόγο για πέντε λεπτά.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΑΤΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν χρειάζεται να επιχειρηματολογήσει κάποιος για την αναγκαιότητα των μεταμοσχεύσεων. Οι αποτελεσματικές λίστες για ένα νεφρό ή για έναν κερατοειδή –μόνο για νεφρό βρίσκονται σε αναμονή οκτακόσιοι περίπου νεφροπαθείς– οι απεγνωσμένες εκκλήσεις απελπισίας ασθενών και συγγενών, τα ταξίδια στο εξωτερικό και συχνά σε χώρες που δεν εξασφαλίζουν ούτε στοιχειωδώς συνθήκες ενδεδειγμένης ιατρικής περίθαλψης και δεοντολογίας, η οικονομική αφάμαξη της οικογένειας, του ασθενούς και των αποθεματικών των ταμείων, το εμπόριο οργάνων μέσα από εφημερίδες και διαδίκτυο, δίνουν την εφιαλτική διάσταση του προβλήματος και απαιτούν επείγοντως λύση.

Και αν όλα τα παραπάνω είναι γνωστά και αυτονόητα, απεναντίας, χρειάζεται να ασχοληθούμε ουσιαστικά για να επιδιώξουμε την ενεργητική κινητοποίηση όλων μας –κοινωνίας και πολιτών– ώστε να απαλλαγούμε από φοβικά αντανακλαστικά και παγιωμένες προκαταλήψεις και να δειξουμε την έμπρακτη ευαισθητοποίησή μας για τη διάδοση της δωρεάς οργάνων.

Οι αριθμοί μιλούν από μόνοι τους. Οι ετήσιες ανάγκες της Ελλάδας σε μεταμοσχεύσεις είναι οι εξής: Πεντακόσιες μεταμοσχεύσεις νεφρού, διακόσιες με διακόσιες πενήντα ήπατος, πενήντα έως εβδομήντα πέντε καρδιάς, δέκα έως δεκαπέντε πνευμόνων, δέκα έως δεκαπέντε εντέρων και πολυπλαχνικές.

Αντ' αυτού, το 2008 πραγματοποιήσαμε εκατόν ογδόντα τέσσερις μεταμοσχεύσεις νεφρού, πενήντα οκτώ ήπατος, δεκαέξι

καρδιάς, τρεις πνευμόνων, δύο διπλές μεταμοσχεύσεις νεφρού-παγκρέατος και μία διπλή μεταμόσχευση ήπατος και νεφρού.

Ας σημειωθεί ότι όπως προκύπτει από τον ετήσιο απολογισμό της μεταμοσχευτικής δραστηριότητας στη χώρα μας του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων, το 2008 ήταν μία εξαιρετική χρονιά, αφού σημειώθηκε αύξηση της τάξης του 54% στον αριθμό των δοτών οργάνων και 90% στις πραγματοποιούμενες μεταμοσχεύσεις σε σχέση με το 2007.

Παγκοσμίως βέβαια ως χώρα είμαστε από τις τελευταίες, αφού το ποσοστό δωρητών οργάνων ανά εκατομμύριο πληθυσμού ανέρχεται στο 6,5 με πρωταθλήτρια βέβαια την Ισπανία που βρίσκεται στο 33,7.

Συζητάμε σήμερα σε ειδική συνεδρίαση το θέμα της προώθησης της ιδέας δωρεάς οργάνων για μεταμοσχεύσεις. Πέρασαν έντεκα χρόνια περίπου από την πρώτη ειδική συνεδρίαση που πραγματοποίησε η Βουλή στις 24 Ιουνίου του 1998, με αντικείμενο το ίδιο ακριβώς θέμα. Στα Πρακτικά εκείνης της συνεδρίασης, ο σημερινός Πρόεδρος της Βουλής αναφέρθηκε στα παραδείγματα άλλων χωρών, όπως της Ισπανίας και του Βελγίου, στις οποίες καθιερώθηκε η αρχή της εικαζόμενης συγκατάθεσης, που σημαίνει ότι ο καθένας από εμάς είναι ένας εν δυνάμει δότης, εκτός και αν έχει δηλώσει το αντίθετο.

Ήδη, από το 2005, επειδή είχε διαπιστωθεί η υστέρηση της προόδου των μεταμοσχεύσεων στη χώρα μας, είχε κατατεθεί πρόταση νόμου για τροποποίηση και συμπλήρωση του ισχύοντος και σήμερα θεσμικού πλαισίου, ν.2737/1999.

Μεταξύ των τροποποιήσεων που προτάθηκαν, ήταν και το σύστημα της εικαζόμενης συναίνεσης, καθώς και η διεύρυνση του κύκλου των ζώντων δωτών έως και τον τέταρτο βαθμό συγγένειας και επιπλέον, η ένταξη στον κύκλο αυτό προσώπων που συνδέονται συναισθηματικά με τον ασθενή, τα οποία γίνονται δότες μετά από προηγούμενη απόφαση της Επιτροπής Δεοντολογίας του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων. Τότε, η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής θεώρησε ότι οι παραπάνω τροποποιήσεις δεν είναι πρόσφορες.

Σήμερα, ίσως έχει έρθει το πλήρωμα του χρόνου να επανεξετάσουμε και να εκσυγχρονίσουμε το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο, λαμβάνοντας υπ' όψη τις απόψεις τόσο των ειδικών όσο και των υποψηφίων προς μεταμόσχευση ατόμων, όπως αυτές εκφράζονται μέσα από τους συνδέσμους που τους εκπροσωπούν.

Μέσα στο λίγο χρόνο που διαθέτω, θα ήθελα να αναφερθώ στο σημαντικό έργο που επιτελεί ο Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων για την ανάπτυξη του μεταμοσχευτικού προγράμματος στη χώρα μας, καθώς και για την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του κοινού γύρω από την ιδέα δωρεάς ιστών και οργάνων, με στόχο την αύξηση των μεταμοσχεύσεων συμπαγών οργάνων και μυελού των οστών.

Οι προτάσεις του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων πιστεύω ότι μπορούν να αποτελέσουν ασφαλή αφετηρία ενός εποικοδομητικού διαλόγου για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού μας πλαισίου.

Θα ήθελα, επίσης, να αναφερθώ στην αυτονομία σημασία που θα έχει για την πραγματοποίηση περισσότερων μεταμοσχεύσεων η εύρυθμη λειτουργία των ΜΕΘ και η στελέχωσή τους με ικανό αριθμό εκπαιδευμένου προσωπικού υψηλού επισημοτικού επιπέδου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η δωρεά οργάνων δεν αποτελεί φιλανθρωπία. Αποτελεί την ύψιστη έκφραση αλtruισμού και αλληλεγγύης. Είναι η συνέχιση της ζωής ενός συνανθρώπου μας, όταν μοιραία τελειώνει η δική μας ζωή. Γι' αυτό και είναι ιδιαίτερα σημαντική η από αρκετών ετών θετική στάση της Εκκλησίας στο ζήτημα της δωρεάς οργάνων, ύστερα από μακρά περίοδο επιφύλαξης.

Σήμερα η Εκκλησία μαζί με την πολιτεία, τους επιστημονικούς φορείς και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης είναι αρωγοί σ' αυτήν την κοινή προσπάθεια. Η συνειδηση του δωρητού οργάνων σώματος είναι θέμα διαπαιδαγώγησης. Είναι εν πολλοίς δικαιολογημένο οι μεγαλύτεροι σε ηλικία να εμφανίζονται επιφυλακτικοί, διστακτικοί, ανέτοιμοι και απροετοίμαστοι στην ιδέα της δωρεάς οργάνων, γιατί εμφορούνται από κατεστημέ-

νες αντιλήψεις και βιωμένες προκαταλήψεις και μόνο αν οι ίδιοι ή συγγενικό τους πρόσωπο βρεθεί σε ανάγκη μεταμόσχευσης, αντιλαμβάνονται την αναγκαιότητά της.

Για να καλυφθεί το σημερινό έλλειμμα, πρέπει να καταβάλουμε ιδιαίτερη προσπάθεια διαπαιδαγώγησης και ενημέρωσης των νέων γενιών με μέθοδο σοβαρή και επιστημονική από τα πρώτα κιόλας βήματα της σχολικής τους διαδρομής.

Όπως σε όλα, έτσι και η διάδοση της ιδέας δωρεάς οργάνων είναι θέμα παιδείας. Όταν τα σημερινά παιδιά γίνουν γονείς, θα διαπαιδαγωγήσουν τα δικά τους παιδιά με συνειδητή δωρητή σώματος. Έχουμε κάνει βήματα. Χρειαζόμαστε όμως, ακόμα πολλή προσπάθεια.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Ευχαριστούμε και εμείς.

Το λόγο έχει η κ. Ράγιου για πέντε λεπτά.

ΝΑΤΑΣΑ ΡΑΓΙΟΥ-ΜΕΝΤΖΕΛΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Είναι πάρα πολύ ωραίο και δυστυχώς και σπάνιο να ενώνεται η φωνή των Βουλευτών όλων των κομμάτων στον ίδιο στόχο και κάτω από έναν ιερό σκοπό που έχει να κάνει με την ίδια τη ζωή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η μεταμόσχευση, δηλαδή η αντικατάσταση φθαρμένων ανθρωπίνων οργάνων από άλλα υγιή, αποτελεί για πολλούς συνανθρώπους μας τη μοναδική ρεαλιστική ελπίδα για μία νέα παραγωγική ζωή. Και μπορεί να έχει καθιερωθεί ως ευρέως αποδεκτό μέρος της ιατρικής θεραπείας, να θεωρείται ως μία νίκη του ανθρώπου στην πάλη του με την αρρώστια και το θάνατο, αλλά τελικά αυτό που πετυχαίνει γυρίζει εντός μας και είναι να μας κάνει να συνειδητοποιούμε ότι δεν είμαστε αθάνατοι. Ποιος από μας ξέρει αν κάποια στιγμή στη ζωή του δεν θα χρειαστεί κάποιο μόσχευμα;

Για να πάρει σάρκα και οστά ένα σοβαρό μεταμοσχευτικό πρόγραμμα απαραίτητη προϋπόθεση είναι η δωρεά οργάνων, ένα ζήτημα δύσκολο όχι τόσο ως ιατρικό επιστημονικό επίτευγμα, όσο γιατί προκαλεί κοινωνικά διλήμματα και στην πατρίδα μας και σε ολόκληρο τον κόσμο. Παράλληλα δε, για την ανάπτυξη του απαιτείται κοινωνική στήριξη, χωρίς την οποία δεν μπορεί να υπάρξει.

Επιπλέον, όπως συμβαίνει με όλες τις ανθρώπινες εξελίξεις, αυτός ο ευαίσθητος χώρος της ιατρικής επιστήμης παρά τη μοναδική ελπίδα που προσφέρει, παρουσιάζει ιδιαιτερότητες που πρέπει να εξεταστούν υπό το φως μιας διορατικής ανθρωπολογικής και κυρίως ηθικής σκέψης.

Στις μέρες μας έχουν διατυπωθεί πολλές διαφορετικές απόψεις για τη δωρεά σώματος, τη διακίνηση οργάνων ή τις θέσεις της εκκλησίας σε ό,τι αφορά τις μεταμοσχεύσεις και έχει γίνει πάρα πολύ λόγος για την ηθική και νομική ισχύ του εγκεφαλικού θανάτου. Όλοι μας όμως έχουμε δει το λαμπερό φως στα μάτια ενός ανθρώπου –πιθανότατα δικού μας- που ήταν «ξεγραμμένος» και πήρε το μεγάλο διαβατήριο για τη ζωή, χάρη στη δωρεά ενός ζωντανού κομματιού του σώματος κάποιου συνανθρώπου του.

«Ζήσε όπως ζούσες πριν», είναι η φράση που περιμένει να ακούσει από το στόμα του γιατρού του, κάθε ασθενής που δέχεται το δώρο της ζωής ενός οργάνου, για να αντικρίσει και πάλι το φως της επόμενης μέρας με αισιοδοξία και ελπίδα.

Η πράξη της δωρεάς ιστών και οργάνων μπορεί και πρέπει να αποτελέσει περιεχόμενο της ατομικής και συλλογικής συνειδησίας, δείγμα ευαισθητοποίησης και πόλο συσπείρωσης της κοινωνίας μας, την οποία έχει ανάγκη πάρα πολύ αυτός ο τόπος στην προσπάθειά του να ανταποκριθεί σε δύσκολες προκλήσεις και συγκυρίες.

Επίσης, είναι ανάγκη προς την κατεύθυνση αυτή όλοι οι κοινωνικοί θεσμοί, η Αυτοδιοίκηση, η Εκκλησία, η εκπαίδευση, οι επιστημονικές και πνευματικές δυνάμεις να παίξουν ενεργό, θετικό και προτρεπτικό ρόλο. Ειδικά τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης πρέπει να προβάλλουν συνεχώς παραδείγματα δωρεάς οργάνων, όπως το έκαναν και το κάνουν, κυρίως, για να διώξουν το φόβο, γιατί ο κόσμος φοβάται, αλλά φοβάται από άγνοια.

Θεωρώ, λοιπόν, πως όλοι οφείλουμε να ανταποκριθούμε στο κάλεσμα χιλιάδων συνανθρώπων μας που χτυπήθηκαν από τη μοίρα, να δώσουμε το μήνυμα του χρέους και το παράδειγμα για συμπαράσταση και βοήθεια για ζωή στον αγώνα που δίνουν εκείνοι που υπομένουν εκείνον τον ατέλειωτο οδυνηρό χειμώνα της αναμονής. Αυτό το μήνυμα αλληλεγγύης είναι άλλωστε βγαλμένο μέσα από τις παραδόσεις του λαού μας από την εποχή του Ιπποκράτη μέχρι σήμερα και πρέπει να το μεταλαμπαδεύσουμε στις επόμενες γενιές, για να κρατήσουμε ενωμένη την κοινωνία μας, για να εξασφαλίσουμε ένα καλύτερο αύριο σε όλους τους πολίτες της χώρας και -ξέρετε και κάτι;- στο τέλος-τέλος, για να νιώθουμε «Άνθρωποι», με «άλφα» κεφαλαίο, σε εποχές όπου η ανθρωποφαγία κυριολεκτικά και μεταφορικά έχει γίνει κομμάτι της ζωής μας.

Είναι πάρα πολύ σπουδαίο, είναι ύψιστη προσφορά αγάπης να ξέρεις πως η καρδιά ενός αγαπημένου χτυπάει στο σώμα κάποιου άλλου αγνώστου και του δίνει ζωή. Κανείς δεν το είπε καλύτερα από τον Οδυσσέα Ελύτη: «Για να γίνει η επαύριον της ζωής πάλι ζωή!».

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Ευχαριστούμε και εμείς.

Το λόγο έχει ο κ. Παυλίδης για πέντε λεπτά.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Κύριοι συνάδελφοι, κυρία συνάδελφε -και συγχαρητήρια για την ομιλία σας- θα διερωτώσθε γιατί ανεβαίνω στο Βήμα. Περί την ιατρική δεν γνωρίζω πολλά πράγματα. Εγώ, όμως, γεννήθηκα στην Κω, πατρίδα του πατρός της ιατρικής και θεωρώ τον εαυτό μου αναπόσπαστο τμήμα των ιατρικών, γενικώς, θεμάτων.

Κύριε Υφυπουργέ, είναι μεν υπερβολή, αλλά θα τη λέγω σαν εισαγωγική παρατήρηση. Θα αναφερθώ και πάλι για μία ακόμη φορά μονότονα σε όσα λέμε προσδιορισμένα ή εντοπισμένα στα νησάκια μας. Καλά ως εδώ. Να αναπτυχθεί η αντίληψη της προσφοράς οργάνων. Όμως, σε μια χώρα σαν τη δική μας πρέπει να δούμε σε ποιο χώρο θα τοποθετήσουμε όλες αυτές τις δράσεις που έχουν οι ειδικοί. Διαπίστωσα μάλιστα πως το Κοινοβούλιο μας έχει ειδικούς, γνώστες του θέματος, οι οποίοι όπου και αν πάνε, όπου και αν ομιλήσουν εντός ή εκτός Ελλάδας, είμαι βέβαιος πως έχουν να προσφέρουν.

Οι ειδικοί, λοιπόν, μας είπαν πως μπορεί να αναπτυχθεί αυτή η μεγάλη αποστολή. Εγώ, όμως, θα σας περιγράψω τι γνωρίζω περί αυτήν. Είχα καλούς δασκάλους, κυρία συνάδελφε: Το Γιάννη Χωματά, συνάδελφό μας στις μεταμοσχεύσεις, νησιώτη Βουλευτή, από τις Κυκλάδες, ο οποίος μας διηγείτο διάφορα και εμείς έχουμε με πολλή προσοχή παρακολουθήσει μία εξαιρετική προσπάθεια σε μία εποχή, όπου δεν είχαν οι γιατροί μας και τα τεχνολογικά μέσα, για να κάνουν αυτές τις επεμβάσεις, που είναι επεμβάσεις ακριβείας.

Και μέχρι να φθάσει η επέμβαση -το λέω πιο πολύ για να καταγραφεί για τα Πρακτικά- έχουμε την οργάνωση μιας στρατιωτικής επιχειρήσεως. Στρατιωτική επιχείρηση είναι να πάρεις το μόσχευμα από κάπου, πιθανώς και από άλλη χώρα, να το φέρεις ως πούμε στη χώρα μας με μέσα ειδικά, τα οποία έχουν ανάγκη ειδικών γνώσεων για να τα χειριστείς, να είναι έτοιμα τα χειρουργεία, έτοιμο το προσωπικό, έτοιμοι οι συγγενείς που θα συνηγορήσουν ή έχουν ήδη συνηγορήσει και να οργανωθεί μία επέμβαση, που όταν την περιγράφουν οι ειδικοί, μένεις εκστατικός με το τι έχει καταφέρει να οργανώσει ο άνθρωπος. Αλλά θέλει πάλι ανθρώπους που να συντονίζουν, να έχουν γνώση και έτσι να σώζουν ζωή.

Παρακολούθησα ομιλίες του καθηγητή Κωστάκη. Και ο λόγος; Στην οικογένειά μου έχω ανιψιό που είναι νεφρολόγος, παρά τον Κωστάκη. Και επίσης έχω την τύχη στο περιβάλλον μου να έχω στενούς μου φίλους, ένας εξ αυτών αύριο θα είναι στο Ιπποκράτειο, νεφροπαθής. Αλλά και στα νησάκια μας είναι εντυπωσιακή η αύξηση των νεφροπαθών. Είναι εντυπωσιακό το φαινόμενο, γιατί περί φαινομένου πρόκειται. Φανταστείτε ότι στα Δωδεκάνησα, σε ένα νομό αυτή την ώρα λειτουργούν τρεις μονάδες αιμοκάθαρσης στα νοσοκομεία μας -Ρόδος, Κως, Κάλυμνος- και εντός των ημερών πάμε για την τέταρτη. Κάτι

πρέπει να λέει αυτό, κύριε Υπουργέ. Κάτι συμβαίνει.

Εμείς, τοπικοί Βουλευτές συμβάλλαμε στο να οργανωθούν αυτές οι μονάδες. Πάντα παραμένει το πρόβλημα των γιατρών. Πάντως, μέχρι στιγμής το πράγμα «μανοβράβεται». Κάνουμε και άλλες παρεμβάσεις.

Είχα την ευκαιρία ως Υπουργός Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, στο πλαίσιο της νησιωτικής πολιτικής, να οργανώσουμε προσφορά υπηρεσιών για το νεφροπαθή από ένα νησάκι να πάει σε ένα άλλο, που έχει τη μονάδα αιμοκαθάρεως. Βάλαμε, λοιπόν, ένα караβάκι -ταχύπλοο μάλιστα, κύριε συνάδελφε- όπου ξεκινά από τους Λειψούς, περνά από τη Λέρο, μαζεύει τους νεφροπαθείς τρεις φορές την εβδομάδα -Τρίτη, Πέμπτη, Σάββατο- τους πηγαίνει στην Κάλυμνο για αιμοκάθαρση, τους περιμένει και τους γυρνάει πίσω και δωρεάν από πλευράς εισιτηρίου. Μεγάλη προσφορά; Δεν είναι μεγάλη προσφορά, αλλά είναι ανάγκη.

Όλα αυτά τα συστήματα που συζητούν, που αναπτύσσονται και η θεωρία να γίνουμε όλοι δότες, καλά είναι, αλλά στην πράξη πώς θα εφαρμοστούν σε μία χώρα που έχει αυτό την ιδιαιτερότητα, τη νησιωτική Ελλάδα;

Μονάδες αιμοκάθαρσης, οι οποίες είναι ακριβές εγκαταστάσεις. Επ' ευκαιρία, λοιπόν, της ομιλίας μου θα σας πω το εξής, κύριε Υπουργέ. Κάντε συγκρίσεις τι κοστίζει στη Γαλλία μία μονάδα αιμοκάθαρσης -τα φίλτρα καλή ώρα- και τι κοστίζει εδώ.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Στη Ρόδο σήμερα γίνεται ιδιωτική μονάδα -σύστημα ολόκληρο- με μονάδες αιμοκάθαρσης μέσα για τον λεγόμενο θεραπευτικό τουρισμό. Τα ασφαλιστικά ταμεία της Γαλλίας θα στέλνουν τους ασφαλισμένους τους προς αιμοκάθαρση και τουρισμό παράλληλα. Τους λέω, «γιατί δεν παίρνετε από την Ελλάδα μηχανήματα;» και μου φέρνουν το λογαριασμό. Ήταν 50% κάτω οι τιμές. Το λέω για το Υπουργείο σας. Το λέω από το Βήμα της Βουλής για το τυπικό της υποθέσεως. Υποθέτω προς γνωρίζετε. Δέστε τι θα κάνετε.

Περιπέτεια των νησιωτών. Ξέρετε πόσες οικογένειες έχουν μετεγκατασταθεί λόγω αυτής της αιτίας; Δεν θα ξεχάσω την οικογένειά μου φίλου μου του καπετάν Μιχάλη του Καραγιαννάκη, που μας άφησε χρόνια. Κινδύνευσε να ξεσηκωθεί όλη η οικογένεια. Και πόσοι καταφεύγουν σε μεθόδους τις οποίες και εγώ πρέπει να σας τις διαβάσω για να σας τις πω, όπως «περιτοναϊκή πλύση» σε νησάκι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Παράκληση, κύριε συνάδελφε, επειδή περιμένει ο κ. Στρατάκης να μιλήσει.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Τελευταίος είναι. Να περιμένει παρακαλώ για λίγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Όχι πάρα πολύ, κύριε συνάδελφε.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Ναι, κύριε Πρόεδρε.

Κατάληξη. Να καλλιεργήσουμε την ιδέα της προσφοράς οργάνων και εντός και εκτός Κοινοβουλίου και από τα σχολεία να ξεκινήσει η ιστορία και από οπουδήποτε αλλού να αναπτυχθεί. Αλλά να λάβουμε υπ' όψιν μας και ορισμένα «προ» της ανάγκης να βρεις κάπου δότη οργάνου. Και «προ» αυτού υπάρχουν πολλά στάδια, τα οποία σε μία χώρα σαν την Ελλάδα θέλουμε δεν θέλουμε πρέπει να υπολογίσουμε πώς αναπτύσσονται στη νησιωτική πλευρά της χώρας μας.

Αυτά ήθελα να υπογραμμίσω. Να σας πω και κάτι άλλο. Κοιτάξτε τις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας. Σώζουν ζωές. Δεν μπορεί να σηκώνεται αεροπλάνο του ΕΚΑΒ από εδώ, να τον πηγαίνει στα Γιάννενα, γιατί εκεί βρήκαν ένα κρεβάτι και μέχρι να πάει γίνεται αυτοκινητιστικό δυστύχημα, καταλαμβάνεται το κρεβάτι και του λένε, «τώρα, μεταβολή στο Ηράκλειο» και μια οικογένεια να σύρεται, να ψάχνει πού είναι ο ασθενής της.

Ενίσχυση, λοιπόν, των μονάδων εντατικής θεραπείας, κυρίως στη νησιωτική περιοχή. Και παράλληλα με όλα αυτά, «συγχαρητήρια» στον Πρόεδρο της Βουλής που είχε την πρωτοβουλία να εισηγηθεί τη διεξαγωγή αυτής της συζητήσεως, αλλά και στους προκατόχους του που μας έδωσαν την ευκαιρία και απόψε να

ακουστούν, αλλά και ορισμένα από αυτά που ζούμε κάθε μέρα όσοι έχουμε το προνόμιο να διαβιούμε σε δυσπρόσιτες περιοχές.

Κατά τα υπόλοιπα, ευχαριστώ που με ακούσατε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Ο κ. Στρατάκης έχει το λόγο και ολοκληρώνεται ο κατάλογος των ομιλητών.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΤΡΑΤΑΚΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα και εγώ με τη σειρά μου να πω ότι αξίζουν «συγχαρητήρια» στον Πρόεδρο της Βουλής γι' αυτήν την πρωτοβουλία, γιατί είναι η δεύτερη πρωτοβουλία μετά τις 24/6/1998, οπότε ο κ. Κακλαμάνης είχε την πρώτη πρωτοβουλία και αυτή η πρώτη πρωτοβουλία, κύριε Υπουργέ, απέδωσε το ν.2737/1999, δηλαδή μετά ένα χρόνο, που είναι ο πρώτος ουσιαστικά νόμος και ο υφιστάμενος και ισχύων ακόμη και σήμερα νόμος που αφορά τις μεταμοσχεύσεις.

Θέλω να πιστεύω ότι η σημερινή πρωτοβουλία θα δώσει την ευκαιρία στο Υπουργείο να κάνει τις αναγκαίες αλλαγές που χρειάζονται να εκσυγχρονιστεί δηλαδή το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, γιατί είναι γεγονός ότι πολλά πράγματα έχουν αλλάξει, πρωτόκολλα – ακούστηκαν εδώ περισσότερα από τους ειδικούς, εγώ δεν θα κάνω ιδιαίτερη αναφορά σ' αυτά – αλλά όμως είναι μία ανάγκη. Και καθίσταται ακόμη πιο έντονη αυτή η ανάγκη, διότι ήδη από το 2006, όταν σ' αυτήν εδώ την Αίθουσα συζητούσαμε την πρόταση των συναδέλφων Διαμαντίδη και Πιπεργιά και είχε δεσμευθεί τότε η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας ότι θα έφερνε σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα το νέο νόμο, εν τούτοις έχουν περάσει δύομισι χρόνια και ο νόμος δεν έχει έρθει. Αυτό θέλω να το θέσω υπ' όψιν σας, γιατί είναι μία ανάγκη, όχι για να νομοθετήσουνε ένα νέο νόμο, αλλά γιατί χρειάζονται αυτές οι αλλαγές που θα πρέπει να γίνουν και που θα συμβάλλουν ουσιαστικά στο να αυξηθεί ο αριθμός των δωτών, να υπάρξει δηλαδή και ένα άλλο κλίμα, όπως υπάρχει και άλλο κλίμα μέσα από αυτές τις συζητήσεις, μέσα από τις διαφημίσεις, μέσα από τη γενικότερη ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης.

Είναι χαρακτηριστικό το παράδειγμα του Αυστραλού πατέρα, του Ντουζόν Ζαμίτ, του οποίου ο γιος όπως ξέρουμε ξυλοκοπήθηκε στη Μύκονο και όταν έδωσε τα όργανά του για μεταμόσχευση, έκαναν το διευθυντή του Προγράμματος Μεταμοσχεύσεων του Γενικού Νοσοκομείου Πέτρο Αλεβιζάτο να δηλώσει πως ό,τι δεν κατάφεραν οι μακροχρόνιες προσπάθειες και οι αλλαγές των νόμων, το πέτυχε η γενναιοδωρία του Αυστραλού πατέρα. Και άλλα βέβαια περιστατικά για παρόμοιες περιπτώσεις έχουν αλλάξει τα δεδομένα, έχουν διαμορφώσει άλλες καταστάσεις. Γι' αυτό είδαμε μετά από αυτό το συμβάν να έχουμε διπλασιασμό του αριθμού των μεταμοσχεύσεων στη χώρα μας μέσα σε ένα χρόνο, κάτι δηλαδή που είναι ουσιαστικά θεαματικό, θα μπορούσε να πει κάποιος. Και βέβαια αυτό δεν έγινε τυχαία. Έγινε γιατί ταυτόχρονα οι μονάδες εντατικής θεραπείας δούλεψαν ίσως πιο αποτελεσματικά μέσα και από αυτήν τη γενικότερη ευαισθητοποίηση που διαμορφώθηκε και το αποτέλεσμα είναι ότι όταν οι ΜΕΘ εντοπίζουν, ελέγχουν και αξιοποιούν τα όργανα των δυνητικών δωτών, τότε ασφαλώς και οι δυνατότητες μεταμοσχεύσεως αυξάνουν.

Εκείνο που έχει σημασία όμως και ειπώθηκε και από άλλους συναδέλφους και θέλω και εγώ να το επισημάνω είναι ότι υπάρχει μία ανάγκη αύξησης των κρεβατιών στις ΜΕΘ. Είναι κάτι πολύ σημαντικό, ιδιαίτερα όταν έχουμε απομακρυσμένες περιοχές ή όταν έχουμε περιοχές που δεν έχουν καθόλου τέτοιες μονάδες.

Επίσης, είναι πολύ σημαντικό να δούμε το άτομο κλειδί, όπως επισημαίνουν οι ειδικοί, που είναι ο τοπικός συντονιστής των μεταμοσχεύσεων. Θεωρώ ότι είναι αλλαγές, είναι συμπληρώσεις που θα φέρουν πραγματικά θεαματικά αποτελέσματα. Αυτό δεν το λέμε μόνο εμείς που δεν είμαστε ενδεχομένως οι ειδικοί, αλλά το λένε και άνθρωποι που περισσότερο έχουν ασχοληθεί, έχουν εντρυφήσει πάνω σ' αυτά τα θέματα.

Η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής το 2005 με την ευκαιρία της κατάθεσης της πρότασης νόμου στη Βουλή αποφάνθηκε ότι το

πρόβλημα δεν είναι με τους ζώντες δότες, όπου η Ελλάδα κατέχει μία από τις πρώτες θέσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το πρόβλημα είναι με τους νεκρούς δότες. Άρα, λοιπόν, εκεί υπάρχει η ανάγκη να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή, εκεί πρέπει να στρέψουμε το ενδιαφέρον μας για να δούμε πώς μπορούμε να πετύχουμε τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα.

Είναι γνωστό σε όλους μας ότι οι ανάγκες για μεταμοσχεύσεις οργάνων καθημερινά αυξάνονται. Είναι οι νεφροπαθείς, είναι οι περιπτώσεις αυτών που έχουν την κυστική ίνωση και αναφέρθηκαν κάποια πράγματα προηγουμένως από το συνάδελφο τον κ. Μαγκριώτη, οι οποίοι ζητούν και κάτι ξεχωριστό, γιατί υπέστησαν τη διπλή μεταμόσχευση πνευμόνων, αλλά όμως δεν τους επιτρέπεται να πάνε εκεί να παρακολουθούν κ.λπ..

Είναι γεγονός, επίσης, κάτι άλλο, το οποίο πρέπει οπωσδήποτε να το αποτρέψουμε. Πολλοί από τους ασθενείς, που έχουν ανάγκη από μεταμόσχευση, προστρέχουν στις χώρες της Ασίας, προκειμένου να βρουν ένα όργανο και αντιμετωπίζουν στη συνέχεια σωρεία προβλημάτων. Αυτά τα ξέρουν καλύτερα οι ίδιοι και τα μαθαίνουμε και εμείς από τις αφηγήσεις των ίδιων.

Άρα, λοιπόν, οι ανάγκες είναι μεγάλες. Πρέπει να προχωρήσουμε με τους γρηγορότερους δυνατούς ρυθμούς στην ανάδειξη, με κάθε τρόπο, όλων αυτών των προβλημάτων, να ευαισθητοποιηθεί ο κόσμος, να εκσυγχρονισούμε τη νομοθεσία και τις δομές που χρειάζεται να εκσυγχρονιστούν, είτε αυτές αναφέρονται στους νεφροπαθείς, είτε οπουδήποτε αλλού, που βέβαια γίνονται αγώνες, όπως ο κ. Καστρινάκης, που ήταν εδώ και έχει κάνει πραγματικά τεράστιο αγώνα προς αυτήν την κατεύθυνση. Γιατί, αν όντως τα κάνουμε αυτά – και απ' ό,τι φαίνεται συναινεί το σύνολο του Σώματος του Ελληνικού Κοινοβουλίου – τότε ουσιαστικά θα μπορούμε να πούμε ότι έχουμε συμβάλλει, ότι υπηρετούμε αποτελεσματικά τους συνανθρώπους μας που έχουν ανάγκη μεταμόσχευσης και άρα, κάνουμε στην πράξη καλά τη δουλειά μας. Και αυτό, νομίζω, είναι υποχρέωσή μας και πρέπει να το κάνουμε το συντομότερο δυνατό.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Ευχαριστούμε τον κ. Στρατάκη.

Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο για να κλείσει τη συζήτηση.

ΜΑΡΙΟΣ ΣΑΛΜΑΣ (Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου για τη συμμετοχή στη συζήτηση αυτή όλων των συναδέλφων που πήραν το λόγο και επεσήμαναν το πόσο σημαντική είναι η σημερινή συζήτηση, αλλά πόσο πιο σημαντικός είναι ο θεσμός των μεταμοσχεύσεων.

Συμπερασματικά θα έλεγα ότι περίπου συμφωνήσαμε πως στη χώρα μας έχουν γίνει πολλά, όσον αφορά την υποδομή, όσον αφορά το θεσμικό πλαίσιο. Όμως, το μήνυμα το πήρα. Πρέπει, όπως σας είπα και στην πρωτολογία μου και είναι στις άμεσες προτεραιότητες, να επισπεύσουμε τη βελτίωση και την ολοκλήρωση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει τις μεταμοσχεύσεις. Πρέπει να σας πω ότι αυτό που μένει ως εκκρεμότητα είναι η αύξηση των εθελοντών δωτών, που ειδικά στη χώρα που ζούμε, όπου ο Έλληνας έχει μέσα του το στοιχείο του εθελοντισμού, είναι ασύμβατο. Δεσμεύομαι ότι θα ενδυναμώσουμε την πολιτική μας πάνω στην ανάπτυξη του εθελοντικού κινήματος στο προσεχές άμεσο διάστημα, έτσι ώστε τα δέκα λεπτά που χρειάζεται, όπως προείπα, κάθε Έλληνας για να σκεφτεί να γίνει εθελοντής, δωρητής στην προκειμένη περίπτωση οργάνων ή ιστών, να φροντίσουμε να τα βρει και έτσι να δώσουμε περισσότερη αξία και αποτελεσματικότητα σε αυτό που έκαναν κάποιες δεκάδες χιλιάδες Έλληνες που είναι ήδη εθελοντές. Γιατί οφείλουμε να ομολογήσουμε ότι την ώρα που εμείς ονειρευόμαστε και οραματιζόμαστε μια Ελλάδα εθελοντών, κάποιοι άλλοι την έχουν διαμορφώσει από χρόνια αθόρυβα, χωρίς τυμπανοκρουσίες, γιατί ο εθελοντισμός έχει μία αντιφατικότητα με την πολιτική. Αυτός που κάνει την εθελοντική πράξη παίρνει μία μοναδική χαρά και δεν χρειάζεται να το ξέρει κανείς, σε

αντίθεση με όλους τους άλλους εμάς που προσπαθούμε να παρακινήσουμε αυτούς που ήδη το κάνουν χωρίς τα φώτα της δημοσιότητας και αθόρυβα.

Πιστεύω, επομένως, την επόμενη φορά που θα ξανακάνουμε παρόμοια συνεδρίαση και συζήτηση στη Βουλή, τα αποτελέσματα, όσον αφορά τον αριθμό των εθελοντών, να είναι πολύ πιο θεαματικά από αυτά που έχουμε πετύχει σήμερα.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η ειδική συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής, σχετικά με τη δωρεά οργάνων σώματος και τις

μεταμοσχεύσεις.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 23.27' λύεται η συνεδρίαση για αύριο ημέρα Τετάρτη 11 Μαρτίου 2009 και ώρα 10.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος, ειδική ημερήσια διάταξη της Ολομέλειας της Βουλής για τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας με θέμα: «Γυναίκα και εθελοντισμός, γυναίκα και κοινωνική προσφορά», σύμφωνα με την ειδική ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ